

מתפשט הכל. והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע - אותם עמודים ואדנים של אותו אפריון. המשפלים - אותם עמודים ואדנים עליונים שהם מסתפלים בהשפל בכל מה שצריך אותו אפריון ואדנים שלו. הסתר הזה כמו שנאמר (תהלים מא) אשרי משפיל אל דל. יזהרו - שאם לא יזהירו ולא מאירים, לא יכולים לעיין ולהסתפל באותו אפריון בכל מה שצריך.

כזהר הרקיע - אותו שעומד על גבי אותם המשפלים, שכתוב בו (יחזקאל א) ודמות על ראשי החיה רקיע כעין הקרח הנורא. זהר שמאיר לתורה, זהר שמאיר לאותם ראשים של אותה חיה, ואותם ראשים הם משפלים שמאירים תמיד ומסתפלים לאותו רקיע לאותו האור שיוצא משם, וזהו אור התורה שמאיר תמיד ולא פוסק.

ספר הבהיר

השלמה מההשמטות (סימן ל)

אמר רבי ברכיה, מה זה שכתוב והארץ היתה תהו? מה משמיע היתה? שפכר היתה, ומה זה תהו? דבר המתהה את בני אדם. ומה זה בהו? דבר שיש בו ממש, שכתוב בהו - בו הוא, על שם מה שכתוב (קהלת ז) גם את זה לעמת זה עשה האלהים. ברא בהו ושם מקומו בשלום. ברא תהו ושם מקומו ברע. בהו בשלום, שכתוב (איוב כה) עשה שלום במרומיו. מלמד שמיכאל שר מינו של הקדוש ברוך הוא - מים וברד, וגבריאל שר שמאלו - אש. ושם שלום ביניהם מכריע, והינו שכתוב עשה שלום במרומיו. ומנין לנו שבהו שלום? שכתוב (ישעיה מה) עשה שלום ובורא רע, הא

כלא. והמשפלים יזהירו כזהר הרקיע אנון קיימין וסמכין דההוא אפריון. המשפלים אנון קיימין וסמכין עלאין דאנון מסתפלי בסכלתנו בכל מה דאצטריך ההוא אפריון וסמכין (נ"א דביה) דיליה. סתרא דא כמה דאת אמר, (תהלים מא) אשרי משפיל אל דל. יזהירו, דאי לא יזהירו ולא נהרין לא יכלין לעיינא ולאסתפלא בההוא אפריון בכל מה דאצטריך.

כזהר הרקיע ההוא דקיימא (דף טו ע"א) על גבי אנון משפלים דכתיב ביה (יחזקאל א) ודמות על ראשי החיה רקיע כעין הקרח הנורא. זהר דההוא נהיר לאורייתא. זהר דנהיר לאנון ראשי דההיא חיה, ואנון ראשי אנון משפלים דנהרין תדיר ומסתפלן לההוא רקיע לההוא נהירו דנפיק מתמן, ודא איהו נהירו דאורייתא דנהיר תדיר ולא פסיק.

ספר הבהיר

השלמה מההשמטות (סימן ל)

אמר רבי ברכיה מאי דכתיב והארץ היתה תהו, מאי משמע היתה, שפכר היתה. ומאי תהו, דבר המתהה את בני אדם. ומאי בהו, דבר שיש בו ממש, דכתיב בהו, בו הוא. על שם מאי דכתיב (קהלת ז) גם את זה לעמת זה עשה האלהים. ברא בהו ושם מקומו בשלום. ברא תהו ושם מקומו ברע. בהו בשלום דכתיב (איוב כה) עושה שלום במרומיו. מלמד שמכאל שר מינו של הקדוש ברוך הוא, מים וברד. וגבריאל שר שמאלו, אש. ושם שלום ביניהם מכריע והינו דכתיב עושה שלום במרומיו. ומנין דבהו שלום, דכתיב (ישעיה מה) עושה שלום ובורא רע, הא כיצד רע מתהו ושלום מבהו,

בְּרָא תִהְיֶה וְשֵׁם מְקוֹמוֹ בְּרַע, שְׁנֵאמַר עוֹשֶׂה
שְׁלוֹם וּבוֹרֵא רַע. בְּרָא בָהוּ וְשֵׁם מְקוֹמוֹ
בְּשְׁלוֹם שְׁנֵאמַר עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו. ע"כ:

(עד כאן מזהה שממות)

וְהָאֲרִיץ הֵיטָה תוֹהוּ וְבָהוּ וְגו', הֵיטָה דִּיִּיקָא
מְקַדְמַת דְּנָא, תִּלְגָּא גוּ מִיָּא. נִפְקָא
מִנָּה זוֹהֶמָא בְּהוּא חֵילָא דְתִלְגָּא בְּמִיָּא,
וְאִקִּישׁ בְּהָ אֲשָׁא תְקִיפָא וְהוּהוּ בְּהָ פְסוּלַת,
וְאִתְעַדִּיאַת וְאִתְעַבִּידַת תַּה"ו מֵאֲתַר (נ"א מְדוּרָא)
דְּזוֹהֶמָא. קִינָא דְפְסוּלַת. וְבַה"ו בְּרִירוּ
דְּאִתְבְּרִיר מְגוּ פְסוּלַת וְאִתְיִישַׁב בְּהָ חֲשָׁף, רְזָא
דְּאֲשָׁא תְקִיפָא. וְהוּא חֲשָׁף דְחָפִי עַל גְּבִי
הֵהוּא תַה"ו עַל גְּבִי הֵהוּא פְסוּלַת וְאִתְתַּקְנַת

מִיָּנִיָּה. (דף טז ע"א).

רוּחַ אֱלֹהִים, רוּחַ קְדָשָׁא דְנִפְיָק מֵאֱלֹהִים
חַיִּים וְדָא מְרַחֲפַת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. בְּתַר
דְּהָאִי רוּחַ נָשִׁיב אֲבָרִיר דְקִיקוּ חַד מְגוּ הֵהוּא
פְסוּלַת פְּטִיסָא דְזוֹהֶמָא. פַּד אֲבָרִיר וְאֲצֻנִיף
וְאֲצֻרִיף זְמָנָא וְתָרִין עַד דִּישְׁתַּאֲר הֵהוּא
זוֹהֶמָא דְלִית בֵּיה זוֹהֶמָא כְּלָל, פַּד הָאִי תַהוּ
אֲבָרִיר וְאֲצֻרִיף נִפְקָ מִיָּנִיָּה (מלכים א יט) רוּחַ
גְדוּלָּה וְחִזְקָ מְפָרַק הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלַעִים
הֵהוּא דְחָמָא אֱלֵיהּ. אֲבָרִיר בְּהוּ וְאֲצֻרִיף
וְנִפְקָ מִיָּנִיָּה רַעַשׁ דְכְתִיב, (מלכים א יט) וְאַחַר הָרוּחַ
רַעַשׁ. וְאֲבָרִיר חֲשָׁף וְאֲכַלִּיל בְּרְזָא דִילִיָּה אֲשׁ
דְכְתִיב וְאַחַר הָרַעַשׁ אֲשׁ. אֲבָרִיר רוּחַ
וְאִתְפְּלִיל בְּרְזָא דִילִיָּה קוּל דְמָמָה דְקָה.

תַּה"ו אֲתַר דְלִית בֵּיה גְזוּן וְלֹא דִיוֹקְנָא וְלֹא
אִתְפְּלִיל בְּרְזָא דְדִיוֹקְנָא. הַשְׁתָּא אִיהוּ
בְּדִיוֹקְנָא כַּד מְסַתְּפִלְן בֵּיה לִית לִיָּה דִיוֹקְנָא
כְּלָל. לְכַלְא אִית לְבוּשָׁא לְאִתְלַבְּשָׁא בַר הָאִי.

(דאֲתַחֲסוּ בֵיה וְלִיתִיָּה כְּלָל וְלֹא תַהוּ).

בַּה"ו לְהָאִי אִית לִיָּה צִיּוּרָא וְדִיוֹקְנָא אֲבָנִין

כִּיצַד? רַע מַתְהוּ, וְשְׁלוֹם מְבָהוּ.
בְּרָא תַהוּ וְשֵׁם מְקוֹמוֹ בְּרַע,
שְׁנֵאמַר עוֹשֶׂה שְׁלוֹם וּבוֹרֵא רַע.
בְּרָא בָהוּ וְשֵׁם מְקוֹמוֹ בְּשְׁלוֹם,
שְׁנֵאמַר עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו:

וְהָאֲרִיץ הֵיטָה תַהוּ וְבָהוּ וְגו',
הֵיטָה דְיוֹקָא מְקַדְמָא לְזַה, שְׁלַג
בְּתוֹף הַמַּיִם. יִצְאָה מִמֶּנָּה זְהֻמָּה
בְּאוֹתוֹ פַּח שֶׁל שְׁלַג בְּמַיִם, וְהַפָּה
בְּהָ אֲשׁ חִזְקָה וְהֵיטָה בְּהָ פְסוּלַת,
וְהוּסְרָה וְנַעֲשֶׂתָה תַה"ו מִמְקוֹם
(מְדוּרָא) הַזְהֻמָּה, קִין הַפְסוּלַת. וְבַה"ו
- בְּרִיר שְׁהַתְּבַרֵר מִתוֹף פְסוּלַת
וְהַתְּיִשַׁב בְּהָ חֲשָׁף, הַסוּד שֶׁל
אֲשׁ חִזְקָה. וְאוֹתוֹ חֲשָׁף פְסָה עַל
אוֹתוֹ תַה"ו עַל גְּבִי אוֹתָהּ פְסוּלַת
וְהַתְּתַקְנָה מִמֶּנּוּ.

רוּחַ אֱלֹהִים - רוּחַ הַקְּדָשׁ
שִׁיִּצְאָה מֵאֱלֹהִים חַיִּים, וְזוֹ
מְרַחֲפַת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. אַחַר
שְׁרוּחַ זוֹ נִשְׁבָּה, נִבְרָרָה דְקִיקוּת
אַחַת מִתוֹף אוֹתָהּ פְסוּלַת כְּמוֹ
שְׁבִיב הַזְהֻמָּה. כְּשֶׁנִּבְרָרָה וְנִצְנַפָּה
וְנִצְרָפָה פְעַם וּפְעַמִּים, עַד
שֶׁנִּשְׁאָרָה אוֹתָהּ זְהֻמָּה שְׂאִין בְּהָ
כְּלָל זְהֻמָּה, כְּשֶׁהַתְּהוּ הֵנָּה נִבְרָר
וְנִצְרָף, יִצְאָ מִמֶּנּוּ רוּחַ גְדוּלָּה
וְחִזְקָ מְפָרַק הָרִים וּמְשַׁבֵּר
סְלַעִים, אוֹתוֹ שְׂרָאָה אֱלֵיהּ.
נִבְרָר בְּהֶם וְנִצְרָף, וְיִצְאָ מִמֶּנּוּ
רַעַשׁ, שְׁפָתוּב (שם) וְאַחַר הָרוּחַ
רַעַשׁ. וְנִבְרָר חֲשָׁף וְנִכְלָל בְּסוּד
שְׁלוֹ אֲשׁ, שְׁפָתוּב וְאַחַר הָרַעַשׁ
אֲשׁ. נִבְרָר הָרוּחַ וְנִכְלָל בְּסוּד
שְׁלוֹ קוּל דְמָמָה דְקָה.

תַּה"ו - מְקוֹם שְׂאִין בּוּ גְזוּן וְלֹא
דְמוּת וְלֹא נִכְלָל בְּסוּד הַדְּמוּת,
עַכְשָׁו הוּא בְּדְמוּת, כְּשֶׁמְסַתְּפִלְים
בּוּ אִין לוֹ דְמוּת כְּלָל. לְכַלְא יִשׁ
לְבוּשׁ לְהַתְּלַבֵּשׁ פְרִט לְזַה [שְׂרָאָה בּוּ
וְאִינְנוּ כְלָל וְלֹא תַהוּ].

בַּה"ו - לְזַה יִשׁ צִיּוּר וְדְמוּת
אֲבָנִים שְׁקוּעוֹת בְּתוֹף הַתְּקִיקָה
[נ"א קִלְפָה] שֶׁל תַּהוּ יוֹצְאִים מִתוֹף

חֲקִיקָה הַשְּׁקִיעָה שָׁם, וּמִשָּׁם מוֹשְׁכִים תוֹעֲלֹת לְעוֹלָם בְּצִיּוֹר שֶׁל לְבוּשׁ, מוֹשְׁכִים תוֹעֲלֹת מִלְמַעְלָה לְמַטָּה, וְעוֹלָה מִמַּטָּה לְמַעְלָה, וְעַל זֶה הֵם נְקוּבִים וּמְפֻלְמִים, [מלונות] אֵלֶּה תְלוּיִים בְּאֹיִר. לְפַעֲמִים תְלוּיִים בְּאֹיִר שְׁעוֹלִים מִשָּׁם לְמַעְלָה, וְלַפְעָמִים הֵם מִתְחַבְּאִים בַּיּוֹם הַמְעַנָּן, וּמוֹצִיאִים מִים מִתּוֹךְ הַתְּהוֹם לְהִזִּין אֶת הַתַּה"ו מִשָּׁם, שְׁהָרִי אֹז חֲדוּה וּשְׁטוּת (נ"א וְשָׁתָה) [שָׁאִין] שְׁמִתְפַּשֵּׁט הַתְּהוֹ בְּעוֹלָם.

חֲשֶׁךְ הוּא אֵשׁ שְׁחֹרָה חֲזָקָה בְּגוֹן. אֵשׁ אֲדָמָה חֲזָקָה בְּמִרְאֵה. אֵשׁ יִרְקָה חֲזָקָה בְּצִיּוֹר. אֵשׁ לְבָנָה, הַגּוֹן שְׂכוֹלָל הַכֹּל. חֲשֶׁךְ חֲזָק בְּכָל הָאֲשִׁים, וְזֶה מִחֻזַּק אֶת הַתַּה"ו. חֲשֶׁךְ הוּא אֵשׁ, וְלֹא אֵשׁ חֲשׂוּבָה, פֶּרֶט לְמַתִּי שְׁמִחֻזַּקְתָּ אֶת הַתְּהוֹ, וְזֶה סוּד (בְּרֵאשִׁית כו) וַתְּכַהֲנֶנָּה עֵינָיו מִרְאוֹת וַיִּקְרָא אֶת עֵשׂוֹ וְגו'. חֲשֶׁךְ פְּנֵי רַע שְׁמִסְבִּיר פְּנִים לְרַע, וְאֹז נִקְרָא חֲשֶׁךְ שְׁשׂוּרָה עָלָיו לְחֻזַּק אוֹתוֹ, וְזֶהוּ סוּד וְחֲשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם.

רו"ח הוּא קוֹל דְּשִׁאֲרֵי עַל בַּהוּ וְאַתְקִיף לִיהּ, וּמִחֻזַּק אוֹתוֹ וּמְנַהֵג אוֹתוֹ בְּכָל מָה שְׁצָרִיף, וְזֶה סוּד (תְּהִלִּים כט) קוֹל ה' עַל הַמַּיִם. וְכֵן רוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. אֲבָנִים שְׁקוּעוֹת בְּתוֹךְ הַתְּהוֹמוֹת שְׁמָהֶם יוֹצְאִים מִים, וְעַל זֶה נִקְרָאוּ פְּנֵי הַמַּיִם. רוּחַ מְנַהֵגָה וּמִחֻזַּקְתָּ לְאוֹתָם פְּנִים, פְּנֵי תְהוֹם, זֶה כְּמוֹ שְׁצָרִיף לוֹ וְזֶה כְּמוֹ שְׁצָרִיף לוֹ. תַּה"ו, עָלָיו שׂוּרָה שָׁם שְׁד"י. בַּה"ו, עָלָיו שְׂרוּי שָׁם צְבָאוֹת. חֲשֶׁךְ, עָלָיו שְׂרוּי שָׁם אֱלֹהִים. רוּחַ, עָלֶיהָ שְׂרוּי שָׁם יְהו"ה.

רוּחַ חֲזָק מְפָרֵק הָרִים לֹא בְרוּחַ יי וְגו' שְׁמָא דָּא לֹא הָוִי בִּיהּ, דְּהָא שְׁד"י

מִשְׁקַעֲיִן גּוֹ גְּלִיפָא (נ"א קְלִיפָה) דְּתַהוּ נִפְקֵי גּוֹ גְּלִיפָא דְּמִשְׁקַעֲנָן תַּמָּן. וּמִתַּמָּן מִשְׁכֵּי תוֹעֲלֹתָא לְעוֹלָמָא בְּצִיּוֹרָא דְּלְבוּשָׁא, מִשְׁכֵּי תוֹעֲלֹתָא מְעִילָא לְתַתָּא וְסִלְקָא מִתַּתָּא לְעִילָא. וְעַל דָּא נְקוּבִין וּמְפוֹלְמִין, הֵנִי תְלוּיִן בְּאֹיִרָא. לְזַמְנִין תְלוּיִן בְּאֹיִרָא דְּסִלְקֵי מִתַּמָּן לְעִילָא. לְזַמְנִין מְטַמְרִין בְּיוֹמָא דְּעֵיבָא וּמְפִיקֵי מִיִּין מְגוֹ תְהוֹמָא לְאַתְזָנָא תַּה"ו מִתַּמָּן דְּהָא כְּדִין חֲדוּה וּשְׁטוּתָא (נ"א וְשָׁתָא) דְּקָא (נ"א דְּלָא) אֶתְפַּשֵּׁט תַּהוּ בְּעוֹלָמָא.

חֲשֶׁךְ הוּא אֵשׁ אוֹכְמָא תְקִיף בְּגוֹן. אֵשׁ סוּמְקָא תְקִיף בְּחִיזוֹ. אֵשׁ יְרוּקָא תְקִיף בְּצִיּוֹר. אֵשׁ חִיּוּרָא גּוֹן דְּכָלִיל כְּלָא. חֲשֶׁךְ תְקִיף בְּכָל אֲשִׁין וְדָא אֶתְקִיף לְתַה"ו. חֲשֶׁךְ הוּא אֵשׁ וְלֹא אִיהוּ אֵשׁ חֲשׂוּבָא בְּרַב אֶתְקִיף לְתַהוּ, וְרִזָּא דָּא (בְּרֵאשִׁית כו) וַתְּכַהֲנֶנָּה עֵינָיו מִרְאוֹת וַיִּקְרָא אֶת עֵשׂוֹ וְגו'. חֲשֶׁךְ פְּנֵי רַע דְּאַסְפֵּר אֲנַפִּין לְרַע, וּכְדִין אֶקְרִי חֲשֶׁךְ דְּשָׂרֵי עֲלִיָּה לְאַתְקַפָּא לִיהּ. וְרִזָּא דָּא וְחֲשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם.

רו"ח הוּא קוֹל דְּשִׁאֲרֵי עַל בַּהוּ וְאַתְקִיף לִיהּ וְאַנְהִיג לִיהּ בְּכָל מָה דְּאַצְטְרִיף. וְרִזָּא דָּא (תְּהִלִּים כט) קוֹל יי עַל הַמַּיִם. וְכֵן רוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. אֲבָנִין מִשְׁקַעֲנָן גּוֹ תְהוֹמֵי דְּנִפְקֵי מִיָּא מְנַהֵן. וְעַל דָּא אֶקְרוּן פְּנֵי הַמַּיִם. רוּחַ אֲנַהֵיג וְאַתְקִיף לְאַנוּן פְּנִים פְּנֵי תְהוֹם, דָּא פְּמָה דְּאַצְטְרִיף לִיהּ וְדָא כְּמָה דְּאַצְטְרִיף לִיהּ. תַּה"ו עָלִיָּה שְׂרִיָּא שָׁם שְׁד"י. בַּה"ו עָלִיָּה שְׂרִיָּא שָׁם צְבָאוֹת. חֲשֶׁךְ עָלִיָּה שְׂרִיָּא שָׁם אֱלֹהִים. רוּחַ עָלִיָּה שְׂרִיָּא שָׁם יְהו"ה.

רוּחַ חֲזָק מְפָרֵק הָרִים לֹא בְרוּחַ יי וְגו' שְׁמָא דָּא לֹא הָוִי בִּיהּ, דְּהָא שְׁד"י

שולט עליו בסוד (של סמר) היתהו.
ואחר הרוח רעש לא ברעש ה',
שהרי שם צבאות שולט בו בסוד
הבהו, ועל כך נקרא הבהו רעש,
שאינו בלא רעש. ואחר הרעש
אש לא באש ה', שהרי שם
אלהים שולט בו מצד החשף.
ואחר האש קול דממה דקה. כאן
נמצא שם יהו"ה. ארבעה פרקים
כאן, שהם פרקי הגורף ואיכרים
ידועים של אותם ארבעה, והם
שנים עשר, וכאן שם חקוק של
שתיים עשרה אותיות שנמסר
לאליהו במערה.

רבי בנימן לוי, מצאתי כתוב
שם בן י"ב אותיות י"ה ו"ה י"ה ו"ה
ו"ה י"ה: תה"ו במספר קטן עם ג'
אותיות גימטריא ש' ש"ד שד"י.
בהו במספר קטן גימטריא
צבאות כזה ב' ב"ה בהו. חשף
במספר קטן עם הפולל גימטריא
אלהים. רוח במספר קטן עם
הפולל בגימטריא יהו"ה במספר
קטן. רעש במספר קטן עם
הפולל גימטריא בהו. קול דממה
דקה במספר קטן עם הפולל
יהו"ה וי"ב יותר פנגד שם י"ב
הנמסר לאליהו במערה. וכן דקה
במספר קטן עם השלשה אותיות
גימטריא יב"ק. נלעד"ו:

ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור.
מכאן היא הראשית למצא גנוזים
איך נברא העולם בפרט. שעד
כאן הנה בכלל, ואחר כך חזר
להיות פלל, להיות פלל ופרט
וכלל. עד כאן הנה הכל תלוי
באור מסוד אין סוף. פיון
שהתפשט הפח בהיכל העליון
הסוד של אלהים, כתוב בו
אמירה, ויאמר אלהים. שהרי
למעלה לא כתוב בו אמירה
בפרט, ואף על גב שבראשית

שְׁלֹטָא עֲלֵיהּ בְּרָזָא (דסתרא) דתהו.

ואחר הרוח רעש לא ברעש יי דהא שם
צבאות שלטא ביה ברזא דבהו. ועל
דא אקרי בהו רעש דלאו איהו בלא רעש.
ואחר הרעש אש לא באש יי. דהא שמא
דאלהים שלטא ביה מסטרא דחשף. ואחר
האש קול דממה דקה הכא אשתכח שם
יהו"ה. ארבע פרקין הכא דאנון פרקי גופא
ואברין ידיען דאנון ארבעה ואנון תריסר
והכא שמא גליפא. דתריסר אתוון דאתמסר
לאליהו במערה.

השלמה מההשממות (סימן כו)

רבי בנימן לוי, מצאתי כתוב שם בן י"ב
אותיות י"ה ו"ה י"ה ו"ה י"ה ו"ה
במספר קטן עם ג' אותיות גימטריא ש' ש"ד
שד"י. בהו במספר קטן גימטריא צבאות
כזה ב' ב"ה בהו. חשף במספר קטן עם
הפולל גימטריא אלהים. רוח במספר קטן
עם הפולל בגימטריא יהו"ה במספר קטן.
רעש במספר קטן עם הפולל גימטריא בהו.
קול דממה דקה במספר קטן עם הפולל
יהו"ה וי"ב יותר פנגד שם י"ב הנמסר
לאליהו במערה. וכן דקה במספר קטן עם
השלשה אותיות גימטריא יב"ק. נלעד"ו: (עד כאן

מההשממות) (דף טו ע"ב).

ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. (בראשית א)
מהכא איהו שירותא לאשפחא גניזין
היך אתברי עלמא בפרט. דעד הכא הוה
בכלל. ובתר אתהדר פלל. למהוי פלל ופרט
וכלל. עד הכא הוה כלל תליא באורא
מרזא דאין סוף, פיון דאתפשט חילא
בהיכלא עלאה רזא דאלהים, פתיב ביה
אמירה ויאמר אלהים. דהא לעילא לא כתיב ביה אמירה בפרט. ואף על

גב דבראשית מאמר הוא, אבל לא כתיב ביה ויאמר.

הוא מאמר, אבל לא כתיב בו ויאמר.

דא ויאמר איהו קיימא למשאל ולמנדע. ויאמר חילא דאתרם וארמותא בחדשאי מרזא דאין סוף ברזא (נ"א ברישא) דמחשבה. ויאמר אלהים השתא אוליד ההוא היכלא ממה דאתעדיאת מזרעא דקדש, ואוליד בחדשאי. וההוא דאתילד (דאתילד) אשתמע לבר. מאן דאוליד ליה אוליד בחדשאי דלא אשתמע כלל, פיון דנפק מניה, מאן דנפק, אתעביד קול דאשתמע לבר.

ויאמר הנה הוא עומד לשאל ולדעת. ויאמר, כח שהתורום והרמתו בחדשאי מסוד אין סוף בסוד [נ"א בראש] המחשבה. ויאמר אלהים. עכשו הוליד אותו ההיכל ממה שהוסר מזרע של קדש והוליד בחדשאי. וההוא שמתילד, נשמע בחוץ מי שהוליד אותו. הוליד בחדשאי שלא נשמע כלל. פיון שיצא ממנו מה שיצא, נעשה קול שנסמע בחוץ.

יהי אור. כל מה דנפק ברזא דא נפק. יהי על רזא דאבא ואמא דאיהו י"ה. ולבתר אתהדר לנקודה קדמאה, למיהוי שירותא לאתפשטא למלה אתרא אור. ויהי אור, אור דכבר הוה. אור דא רזא סתימא אתפשטותא דאתפשט ואתבקע מרזא דסתרא דאור עלאה סתימא. בקע בקדמיתא ואפיק חד נקודה סתימא מרזא דיליה. דהא אין סוף בקע מאורא דיליה וגלי האי נקודה י. פיון דהאי י אתפשט, מה דאשתאר אשתכח אור מההוא רזא דההוא אור סתימאה.

יהי אור - כל מה שיצא בסוד זה יצא. יהי - על סוד של אבא ואמא, שהוא י"ה. אחר כך חזר לנקודה הראשונה להיות ראשית להתפשט לדבר אחר אור. ויהי אור - אור שפכר הנה. אור זה סוד נסתר, התפשטות שהתפשטה ונבקעה מסוד של סתר האור העליון הנסתר. בקע בתחלה והוציא נקודה נסתרת אחת מסוד שלו, שהרי אין סוף בקע מאור שלו וגלה נקודה זו י. פיון שי זו התפשטה, מה שנסאר נמצא אור מאותו סוד של אותו אור נסתר.

כד אשתכח מניה נקודה קדמאה י, אתגלי לבתר עליה מטי ולא מטי. פיון דאתפשט נפק ואיהו הוא אור דאשתאר מאור. והינו אור דכבר הוה, והא קיימא. נפק ואסתלק ואתגניז ואשתאר חד נקודה מניה למיהוי מטי תדיר באורח גניזו בההיא נקודה מטי ולא מטי. נהיר ביה באורח נקודה קדמאה דנפק מניה. ובגין כך פלא אחיד דא בדא. נהיר בהאי ובהאי.

בשנמצאה ממנו נקודה ראשונה, י התגלגלה אחר כך עליו, הגיע ולא הגיע. פיון שהתפשט, יצא, והוא הוא האור שנסאר מאור, והינו אור שפכר הנה, וזה עומד. יצא והסתלק ונגניז, ונשארה נקודה אחת ממנו שתהיה מגיעה תמיד בדרך גניזות באותה נקודה, מגיע ולא מגיע. מאיר בו בדרך נקודה ראשונה שיצאה ממנו, ולכן הפל אחוז זה בזה, מאיר בזה ובוה. בשעורה, הפל עולים ונאחזים בו, והוא מגיע ונגניז במקום איין סוף, והכל נעשה אחד. אותה

כד סליק פלא סלקין ואתאחדן ביה ואיהו מטי ואגניז באתר דאיין סוף וכלא חד

נְקִדַת אֹר, הִיא אֹר, וּמִתְפַשֵּׁט
וּמְאִירִים בּוֹ שְׁבַע הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל
א"ב וְלֹא קָרְשׁוּ, וְלַחִים הָיוּ. יֵצֵא
חֹשֶׁךְ אַחֵר כֶּף, וְיֵצֵאוּ בּוֹ שְׁבַע
אוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת שֶׁל הָא"ב וְלֹא
נִקְרְשׁוּ, נִקְרְשׁוּ וְעוֹמְדִים לַחִים.
יֵצֵא רְקִיעַ שֶׁהַפְּרִיד מִחֻלְקַת שֶׁל
שְׁנֵי צְדָדִים, וְיֵצֵאוּ בּוֹ שְׁמוֹנֵה
אוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת. אַז כ"ב. דְּלָגוּ
שְׁבַע אוֹתִיּוֹת שֶׁל צַד זֶה וְשְׁבַע
שֶׁל צַד זֶה, וְנִחְקְקוּ כֻלָּם בְּאוֹתוֹ
רְקִיעַ, וְהָיוּ עוֹמְדִים לַחִים. נִקְרַשׁ
אוֹתוֹ רְקִיעַ, וְנִקְרְשׁוּ הָאוֹתִיּוֹת,
וְהַתְגַּלְמוּ וְהַצְטִירוּ בְּצִיּוּרֵיהֶם,
וְנִחְקְקָה שֵׁם הַתּוֹרָה לְהָאִיר
הַחֻצָּה.

יְהִי אֹר - שֶׁהוּא אֶל גְּדוֹל סוּד
שֶׁיֵצֵא מְאִיר רֵאשׁוֹן. וְיִהְיֶה - סוּד
שֶׁל חֹשֶׁךְ שֶׁנִּקְרָא אֱלֹהִים, אֹר
שֶׁנִּכְלָל שְׁמַאל בְּיָמִין. וְאֵז מְסוּד
שֶׁל אֶל יֵשׁ אֱלֹהִים, נִכְלָל יָמִין
בְּשְׁמַאל וּשְׁמַאל בְּיָמִין.

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב -
זֶה עֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי. כִּי טוֹב -
הָאִיר מְעֵלָה וּמְטָה וּלְכָל שְׂאֵר
הַצְּדָדִים בְּסוּד יְהו"ה, הַשֵּׁם
שְׂאוֹחַז אֶת כָּל הַצְּדָדִים. וַיִּבְדֵּל
אֱלֹהִים וְגו' - הַפְּרִיד מִחֻלְקַת
לְהִיּוֹת הַכֹּל שְׁלָם.

בְּתוֹב (בְּרֵאשִׁית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים
לְאֹר יוֹם, וְכַתוּב וַיֵּרָא אֱלֹהִים
אֶת הָאֹר כִּי טוֹב. בֹּא רָאָה, אֹר
זֶה שְׁלֵמֻטָּה, כְּשֶׁמְאִיר מִכַּח שְׁנִפְתָּן
לוֹ מִהַטּוֹב שֶׁלְמַעְלָה, וְלִכְּנֵן מִנְיָן
יָמוֹת הַחֲמֵה שְׁלֹשׁ מְאוֹת וְשָׁשִׁים
וַחֲמֵשֶׁה, אַרְבָּעִים וְתֵשְׁעָה
שְׁבוּעוֹת. מִהֶם כְּנֶגֶד דְּרָגָה זוֹ שֶׁל
צְדִיק שֶׁנִּקְרָא טוֹב, וְהוּא שְׁבִיעִי,
וַיּוֹנֵק מִמֶּנּוּ הַשֵּׁם שֶׁזֶה שְׁלֵמֻטָּה.
שְׁבַעָה שְׁבוּעוֹת שְׁבַע פְּעָמִים,
כְּנֶגֶד שְׁבַעָה שְׁבוּעוֹת שְׁבַע
פְּעָמִים, שֶׁהוּא יוֹנֵק מִהָאֵם
הַעֲלִיּוֹנָה שֶׁנִּקְרָאת יוֹבֵל, וְכֶנֶגֶד
שְׁנוֹת יוֹבֵל שְׁלֵמֻטָּה. נִשְׂאָרוֹ

אֲתַעְבִּיד. הֵהוּא נְקוּדָה דְאֹר, אֹר אִיהוּ.
וְאֲתַפְשֵׁט וְנִהִירוּ בֵּיה שְׁבַע אֲתוֹן דְּאֶלְפָא
בֵּיתָא וְלֹא אֶקְרִישׁוּ וְלַחִים הָיוּ. נָפַק חֹשֶׁךְ
לְבַתֵּר וְנָפְקוּ בֵּיה שְׁבַע אֲתוֹן אֲחֲרָן דְּאֶלְפָא
בֵּיתָא וְלֹא אֶקְרִישׁוּ וְקִיִּימוּ לַחִים. נָפַק רְקִיעַ
דְּאֶפְרִישׁ מִחֻלְקַת דְּתָרִין סְטָרִין וְנָפְקוּ בֵּיה
תְּמַנְיָא אֲתוֹן אַחֲרָנִין. כְּדִין כ"ב. דְּלָגוּ שְׁבַע
אֲתוֹן דֵּהֲאִי סְטָרָא וְשְׁבַע דֵּהֲאִי סְטָרָא,
וְאֲתַגְלִיפוּ כְּלָהוּ בְּהֵהוּא רְקִיעַ וְהָיוּ קִיִּימֵי
לַחִים. אֶקְרִישׁ הֵהוּא רְקִיעַ וְאֶקְרִישׁוּ אֲתוֹן
וְאֶגְלִימוּ וְאֲתַצְיִירוּ בְּצִיּוּרֵיהֶוּ. וְאֶגְלִיף תְּמָן
אוֹרֵייתָא לְאַנְהָרָא לְבָר.

יְהִי אֹר דֵּהוּא אֶל גְּדוֹל רְזָא דְנִפְיָק מְאִוִיר
קְדָמָאָה. וְיִהְיֶה רְזָא דְחֹשֶׁךְ דְּאֶקְרִי אֱלֹהִים
אֹר דְּאֲתַפְלִיל שְׁמַאלָא בְּיָמִינָא. וְכִדִּין מְרִזָּא
דְּאֶל הָיוּ אֱלֹהִים, אֲתַפְלִיל יָמִינָא בְּשְׁמַאלָא
וּשְׁמַאלָא בְּיָמִינָא.

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב דָּא עֲמוּדָא
דְּאֲמֻצָּעִיתָא כִּי טוֹב אֲנֵהִיר עֵילָא וְתַתָּא
וּלְכָל שְׂאֵר סְטָרִין בְּרִזָּא יְהו"ה שְׁמָא דְאַחִיד
לְכָל סְטָרִין. וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים וְגו' אֶפְרִישׁ
מִחֻלְקַת לְמַהְיִי כֻלָּא שְׁלָים.

השלמה מהחשמטות (סימן ג)

בְּתוֹב (בְּרֵאשִׁית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם
וְכַתִּיב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב.
תָּא חֲזִי הָאִי אֹר דְּלִתְתָּא כַּד נִהִיר מִחֵילָא
דְּאֲתִיִּיהִיב לִיה מְטוֹב דְּלַעֲיִלָא וּבְגִין כֶּף מִנְיָן
יָמוֹת הַחֲמֵה שְׁלֹשׁ מְאוֹת וַחֲמֵשֶׁה וְשָׁשִׁים.
תֵּשְׁעָה וְאַרְבָּעִין שְׁבוּעִים, מִנְהוֹן לְקַבֵּל הָאִי
דְּרָגָא דְצְדִיק דְאִיקְרִי טוֹב וְאִיהוּ שְׁבִיעִי,
וְנִינֵק מִנֵּיה הָאִי שְׁמָשָׂא דְלִתְתָּא. שְׁבַעָה
שְׁבוּעִים שְׁבַעָה זְמַנִּין לְקַבֵּל שְׁבַעָה שְׁבוּעִין
שְׁבַעָה זְמַנִּין דְאִיהוּ יָנִיק מְאִימָא עֲלָאָה

משלש מאות וּשְׁשִׁים וּחֲמִשָּׁה
עָשָׂרִים וּשְׁנַיִם יָמִים, כְּנֶגֶד
עָשָׂרִים וּשְׁתַּיִם וּשְׁתַּיִם אוֹתוֹת שֶׁל
הַתּוֹרָה שֶׁהָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן עוֹמֵד
עֲלֵיהֶם.

שְׁהָרִי צָדִיק שְׁלֹמֶעֱלָה נִקְרָא
תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְכִשְׁהַשְׁתַּלְּמוֹ
אוֹתָם שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת וּשְׁשִׁים
וּחֲמִשָּׁה יָמִים, שְׁבַיִם שְׁנֵית לְקַבֵּל
מִדְרָגָה זוֹ שֶׁל טוֹב, שְׁדַרְגָּה זוֹ
וְכָל אוֹתָן שְׁבַע דְּרָגוֹת עֲלִיּוֹנוֹת
שְׁבוֹת שְׁנֵית לְקַבֵּל מִן הָאֵם
הָעֲלִיּוֹנָה, וְהַדְרָגָה הַזֹּאת שֶׁהִלְבְּנָה
שֶׁשׁוֹלְטֵת בְּלִילָה יוֹנֵקֶת מִהַדְרָגָה
הַזֹּאת שְׁנִקְרָאת שְׁכִינָה תַּחְתּוֹנָה,
שִׁיּוֹנֵקֶת מֵאוֹתוֹ צָדִיק. וּבְגִלְל
שְׁאוֹתוֹ צָדִיק מְמַלֵּא אוֹתָהּ
מֵאוֹתָם תַּפְנוּקִים עֲלִיּוֹנִים וְיוֹנֵקֶת
מִמֶּנּוּ, (נִקְרָאת) לְבָנָה.

שְׁכִמּוֹ שֶׁהִלְבְּנָה הַתַּחְתּוֹנָה הַזֹּאת
אֵין לָהּ אוֹר מַעֲצָמָה אֲלָא רַק מֵהַ
שְׁנֵיתָן לָהּ מִהַשֶּׁמֶשׁ, כִּדְגָם אוֹתָהּ
דְּרָגָה שְׁלֹמֶעֱלָה, וְדַרְגָּה זוֹ נִקְרָאת
יָם הַחֲכָמָה לְמַעְלָה. וְעוֹמְדִים
שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבַטִים עֲלִיּוֹנִים
קְדוּשִׁים, שְׁלֹשָׁה לְצַפּוֹן וּשְׁלֹשָׁה
לְדָרוֹם, וּשְׁלֹשָׁה לְמַעְרָב וּשְׁלֹשָׁה
לְמִזְרָח, וְיָם הַחֲכָמָה הַזֹּאת עֲלֵיהֶם.
וּבְנִגְדָם לְמִטָּה שְׁנַיִם עֶשֶׂר
שְׁבַטִים עוֹמְדִים סְבִיב הַמִּזְבֵּחַ
כְּדָגְמָה הַזֹּאת. וּכְנֶגֶד הַדְרָגָה הַזֹּאת
עֲשֵׂה שְׁלֹמָה הַיָּם שְׁלֹמֶטָה עוֹמֵד
עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר בְּקָר, וְהַיָּם הַזֶּה
לְמַעְלָה נִקְרָא יָם. מֵהַטַּעַם
נִקְרָא יָם? אֲלָא מִשּׁוּם אוֹתָהּ
דְּרָגָה שֶׁל צָדִיק שְׁמִמְלֶאת הַיָּם
הַזֶּה נִקְרָא יָם, שְׁכַתוּב (בְּרֵאשִׁית א)
וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם, וְכַתוּב
(תְּהִלִּים יז) אוֹר זָרַע לְצָדִיק, וְזֶה
מֵאִיר בְּסוּד שֶׁל הַשֶּׁם הַקְּדוּשׁ,
שְׁבוּ מְמַלֵּא לַיָּם הַזֶּה שְׁנִקְרָא
הַיָּם תַּחְתּוֹנָה (אֲחֻרּוֹנָה שֶׁל הַשֶּׁם
הַקְּדוּשׁ). זֶהוּ שְׁכַתוּב (קְהֵלֵת א) כָּל
הַנְּחָלִים הַלְכִים אֶת הַיָּם, וְכָל זֶה

דְּאִקְרִי יוֹבְלָא, וְלִקְבֹּלָה שְׁנֵי יוֹבֵל דִּלְתַּתָּא
אֲשַׁתְּאָרוּ מִשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וּחֲמִשָּׁה וּשְׁשִׁים
עָשָׂרִין וַתְּרִין יוֹמִין לְקַבֵּל עָשָׂרִין וַתְּרִין אֲתוּוֹן
דְּאוֹרִיתָא דְעֵלְמָא תַּתָּא אֲתַקְיִים עֲלֵיהּ.

דְּהָא צָדִיק דְלַעֲיֵלָא תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב אִקְרִי וְכֵד
אֲשַׁתְּלִימוֹ אֵינוֹן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וּחֲמִשָּׁה
וּשְׁשִׁים יוֹמִין תִּיבִין תְּנַיִינוֹת לְקַבֵּל מֵהָא
דְּרָגָא דְטוֹב דְּהָא דְרָגָא וְכָל אֵינוֹן שְׁבַע
דְּרָגִין עֲלֵאִין תִּיבִין תְּנַיִינוֹת לְקַבֵּל מֵאִמָּא
עֲלֵאָה וְהָא דְרָגָא דְסִיְהָרָא דְשְׁלֵטָא בְּלִילָא
יִנְקָא מֵהָא דְרָגָא דְאִקְרִי שְׁכִינָתָא תַּתָּא
דִּינְקָא מֵהָהוּא צָדִיק וּבְגִין דְהָהוּא צָדִיק
אִמְלִי לָהּ מֵהֵנָּהוּ תַּפְנוּקִין עֲלֵאִין וְיִנְקָא מִגְּיָה
(אִקְרִי) סִיְהָרָא.

דְּבְמָה דְהָא סִיְהָרָא תַּתָּא לִית לָהּ נְהוּרָא
מִגְרָמָה אֲלָא מָאִי דְאֲתִיְהִיב לָהּ מִן
שְׁמַשָּׁא, הִכִּי נְמִי הָהוּא דְרָגָא דְלַעֲיֵלָא וְהָא
דְרָגָא אִקְרִי יִמָּא דְחֲכָמָתָא לַעֲיֵלָא וְקִיְיִמִי
תְרִיסָר שְׁבַטִין עֲלֵאִין קְדִישִׁין תְּלַתָּא לְצַפּוֹנָא
וְתְלַתָּא לְדָרוֹמָא וְתְלַתָּא לְמַעְרָבָא וְתְלַתָּא
לְמִדְיָנָתָא, וְהָא יִמָּא דְחֲכָמָתָא עֲלֵיהּ.

וְלִקְבֹּלָהוֹן לְתַתָּא י"ב שְׁבַטִין קִיְיִמִין סַחְרֵי
מִדְבַּחָא כְּהָא גּוֹנוֹנָא. וְלִקְבֹּלָה הָאִי
דְרָגָא עֶבֶד שְׁלֹמָה יִמָּא לְתַתָּא עוֹמֵד עַל שְׁנַיִם
עֶשֶׂר בְּקָר. וְהָא יִמָּא לַעֲיֵלָא אִקְרִי י"ם מָאִי
טַעְמָא אִקְרִי יָם אֲלָא בְּגִין הָהוּא דְרָגָא דְצָדִיק
דְאִמְלִי לְהָאִי יָם אִקְרִי יוֹם דְכַתִּיב (בְּרֵאשִׁית א)
וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם וְכַתִּיב (תְּהִלִּים צ"ז) אוֹר
זָרוּע לְצָדִיק, וְהָא נְהִיר בְּרוּזָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא
דְבִיָּה אִמְלִי לְהָאִי יָם דְאִקְרִי ה"א תַּתָּא
(בְּתַרְתָּא דְשְׁמָא קְדִישָׁא). הָדָא הוּא דְכַתִּיב (קְהֵלֵת א) כָּל
הַנְּחָלִים הַוֹלְכִים אֶל הַיָּם כָּ"ל דָּא דְרָגָא
דְצָדִיק דְאִקְרִי כָּל בְּגִין דְכָל תַּפְנוּקִין נְפִקִין

מִנִּיה הַנִּחָלִים אֵלַיִן חֲמֵשׁ דְּרָגִין דְּעַמִּיה
הוֹלְכִים אֶל הַיָּם לְאִמְלִי (למַלְלִי) לָהּ וְהֵאֵי דְרָגָא
אִקְרִי בַת שְׁבַע וְכַד נָהִיר הָאֵי צַדִּיק לְהָאֵי
דְרָגָא בְּרָזָא דְשַׁבְעָה שְׁבוּעִין שְׁבַע זְמַנִּין
שְׁמָשָׂא תַּתְּאָה נָהִיר בְּרָזָא דְשַׁבְעָה שְׁבוּעִין
שְׁבַע זְמַנִּין לְסִיְהָרָא.

דְּרָגַת הַצַּדִּיק שְׁנִקְרָאת כּל, מִשּׁוּם
שְׁכָל הַתְּפִנּוּקִים יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ.
הַנִּחָלִים אֵלּוּ חֲמֵשׁ הַדְּרָגוֹת
שַׁעֲמוּ, הוֹלְכִים אֶל הַיָּם לְמֵלָא
אוֹתָהּ, וְזוֹ הַדְּרָגָה נִקְרָאת בַת
שְׁבַע. וּכְשֶׁמְאִיר הַצַּדִּיק הַזֶּה
לְדְרָגָה הַזֹּאת בְּסוּד שֶׁל שְׁבַעָה
שְׁבוּעוֹת שְׁבַע פְּעָמִים הַשְּׁמֵשׁ
הַתְּחַתּוּנָה מְאִירָה בְּסוּד שֶׁל
שְׁבַעָה שְׁבוּעוֹת, שְׁבַע פְּעָמִים
לְלִבְנָה.

בְּגִין כִּף שְׁנַת הַלְּבָנָה שְׁנ"ה יוֹמִין, תַּשְׁעָה
וְאַרְבַּעִין שְׁבוּעִין מְנַהוּן לְקַבֵּל הָאֵי
דְרָגָא שְׁבִיעָאָה יִמָּא עֲלָאָה דְנִהָרָא מְצַדִּיק
בְּמ"ט שְׁבוּעִין נִהוּרִין עֲלָאִין אֲשַׁתְּאָרוּ
תְּרִיסָר יוֹמִין לְחוּשְׁפָן שְׁנ"ה לְקַבֵּל י"ב
שְׁבָטִין דְּסַחְרָנִי הָאֵי יִמָּא לְמִיטָר מְטָרָת
מְשַׁכְּנָא בְּתִרְסָר תַּרְעִין עֲלָאִין דְּאִית
בִּירוּשְׁלַיִם עֲלָאָה (וּמְאֹרְחָא) וְאוֹרְחָא דְאִינוּן
תַּרְעִין עֲלָאִין יִנְקִין אִינוּן שְׁבָטִין מְאִימָא
תַּתְּאָה כָּל חַד לְסַטְרִיָּה כְּדָקָא חֲזִי לִיהָ הָדָא
הוּא דְכְּתִיב (יְחֻזְקָאֵל מ"ח) שַׁעַר יְהוּדָה אֶחָד וְעַל
דָּא כְּתִיב (שַׁעֲרָה מ"ג) כָּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי דָּא
דְרָגָא דְצַדִּיק דְנָהִיר בְּחִילָא דְשֵׁמִי וְלְכַבּוּדִי
בְּרָאתִיו לְאַנְהָרָא לְהֵהוּא אֲתֵר דְאִקְרִי כְּבוּדִי
בְּרָאתִיו, וְדָא יִמָּא דְחֻכְמָתָא דְאִקְרִי כְּבוּד
ה' דְאַתְגְּלִי בְּמִשְׁכָּנָא.

מִשּׁוּם כִּף שְׁנַת הַלְּבָנָה שֶׁלֹּשׁ
מֵאוֹת וּחֲמִשִּׁים וּחֲמִשָּׁה יָמִים,
אַרְבַּעִים וְתַשְׁעָה שְׁבוּעוֹת, מֵהֶם
כְּנֶגֶד הַדְּרָגָה הַשְּׁבִיעִית הַזֹּאת הַיָּם
הַעֲלִיזוֹן, שְׁמְאִירָה מֵהַצַּדִּיק
בַּתְשַׁעָה וְאַרְבַּעִים שְׁבוּעוֹת
אוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים. נִשְׁאָרוּ תְּרִיסָר
יָמִים לְחֻשְׁפּוֹן שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת
וּחֲמִשָּׁה וּחֲמִשִּׁים כְּנֶגֶד שְׁנַיִם
עֶשֶׂר שְׁבָטִים שְׁסָבִיב הַיָּם הַזֶּה
לְשֹׁמֵר מִשְׁמֵרַת הַמִּשְׁכָּן בְּתִרְסָר
שַׁעֲרִים עֲלִיוֹנִים שֵׁשׁ בִּירוּשְׁלַיִם
הַעֲלִיזוּנָה, (וּמְדֻרָה) וְדִרְךָ אוֹתָם
שַׁעֲרִים עֲלִיוֹנִים יוֹנְקִים אוֹתָם
שְׁבָטִים מְאִמָּא תַּחְתּוּנָה, כָּל אֶחָד
לְצִדּוֹ כְּרָאוּי לוֹ, זֶהוּ שְׁכַתּוּב
(יְחֻזְקָאֵל מ"ח) שַׁעַר יְהוּדָה אֶחָד, וְעַל
זֶה כְּתוּב (יִשְׁעִיָּה מ"ג) כָּל הַנִּקְרָא
בְּשֵׁמִי, זֹאת דְּרָגַת צַדִּיק שְׁמְאִיר
בְּכַח שֶׁל שֵׁמִי. וְלְכַבּוּדִי בְּרָאתִיו
- לְהֵאִיר לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא
כְּבוּדִי בְּרָאתִיו, וְזֶהוּ יָם הַחֻכְמָה
שְׁנִקְרָא כְּבוּד ה' שְׁנַתְגְּלָה
בְּמִשְׁכָּן.

יְצַרְתּוּ דָּא רְזָא דִּיוֹם דְּלַתְּפָא דְאִיהוּ לְקַבֵּל
כ"ל דְלַעֲיִלָּא וְעַל דָּא כְּתִיב (יִשְׁעִיָּה מ"ה)
יוֹצֵר אוֹר וְהֵאֵי צַדִּיק דְלַעֲיִלָּא לָא כְּתִיב בִּיה
יְצִירָה עַד דִּיתְגְּלִי עֲבִידְתִּיה לְתַתָּא וְנָהִיר
עֲלִמָּא תַּתְּאָה מְנִיָּה. אַף עֲשִׂיתִיו דָּא סִיְהָרָא
לְתַתָּא הָדָא הוּא דְכְּתִיב וּבוֹרָא חֲשֵׁךְ כַּד
אֲתַחְבְּרוּ כְּדִין עוֹשֶׂה שְׁלוֹם שְׁלֵמָא לְעֲלִמָּא,
הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בְּרָאשִׁית א') וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר
יוֹם אֶחָד. כְּדִין יְהוּדָא לַעֲיִלָּא

יְצַרְתּוּ - זֶה סוּד הַיּוֹם שֶׁלֹּמְטָה
שְׁהוּא כְּנֶגֶד כָּל שְׁלֹמְעֵלָה, וְעַל
כִּף כְּתוּב (שֵׁם מ"ה) יוֹצֵר אוֹר.
וּבְצַדִּיק הַזֶּה שְׁלֹמְעֵלָה לֹא כְּתוּב
בוֹ יְצִירָה, עַד שִׁיתְגְּלָה מַעֲשֵׂהוּ
לְמִטָּה וּמְאִיר לְעוֹלָם שְׁלֹמְטָה
מִמֶּנּוּ. אַף עֲשִׂיתִיו - זֹאת הַלְּבָנָה
שְׁלוֹם לְעוֹלָם, זֶהוּ שְׁכַתּוּב (בְּרָאשִׁית

(א) וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד.
וְאֵז יַחֲדָיִם לְמַעַלָּה יַחֲדָיִם לְמַטָּה,
שְׁלוֹם לְמַעַלָּה שְׁלוֹם לְמַטָּה.

כְּמוֹ זֶה יוֹסֵף לְמַטָּה, שֶׁהָרִי אַחֲזוּ
בְּצַדִּיק שְׁלֹמֶעֱלָה. כְּשִׁמְשֵׁתֶלֶם
לְמַטָּה, מוֹסִיף שְׁלוֹם בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת וּבְכָל הַיָּמִים
הָעֲלִיּוֹנִים. כְּתוּב כָּאֵן (שם טל) וַיְהִי
כְּדַבְּרָה אֶל יוֹסֵף יוֹם יוֹם, וְכְתוּב
שָׁם (תהלים סח) בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם
יַעֲמֹס לָנוּ. מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא שָׁמַע
לְאַשְׁת פּוֹטִיפֶר יוֹם יוֹם, אֵז יָמִים
הָעֲלִיּוֹנִים בְּשִׁלּוֹם וּבִרְכוּת בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרִקִיעַ
הַשָּׁמַיִם (בראשית א), שָׁם שָׁנִינוּ,
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵה זֶה שְׁכַתוּב
(שיר ד) כִּלְכֹּף יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵיךְ
כָּף?

בֵּא רֵאָה, כְּשִׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, עֲשָׂאוּ מְאוֹתוֹ
הָאוֹר הַנֶּאֱצָל מִלְּמַעַלָּה, וּבְרָא
אֶת הַשָּׁמַיִם מְאוֹתוֹ רִקִיעַ
הָרֵאשׁוֹן שֶׁהַכִּינוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וּבְרָאוּ בַּתְּחִלָּה, וְאוֹתוֹ
הַרְקִיעַ הוֹלִיד כֹּל שְׁאֵר הַרְקִיעִים
שֶׁנִּתְּהוּ מִמֶּנּוּ.

וַאֲמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, אוֹתוֹ
הַרְקִיעַ הוֹלִיד כֹּל הַמְּאֹרוֹת
מְאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁמִּקְבֵּל מִלְּמַעַלָּה,
וּכְשִׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתוֹ
רִקִיעַ, נִטְלַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הַמְּאֹרוֹת וְהַנִּיחָם בְּאוֹתוֹ רִקִיעַ
הַנֶּקְרָא רִקִיעַ הַשָּׁמַיִם, וְאוֹתוֹ
רִקִיעַ נִתְּהוּ מִן הַשָּׁמַיִם. שֶׁאָמַר
רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַב, הַרְקִיעַ
הָעֲלִיּוֹן הוֹלִיד אֶת הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר
תַּחְתּוֹ, וְהַשָּׁמַיִם הוֹלִידוּ אֶת
הַרְקִיעַ הַזֶּה, וְנִקְרְאוּ רִקִיעַ
הַשָּׁמַיִם, וְנִטְלַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
הַמְּאֹרוֹת הַלְלוּ וַיִּתְּנֵם בּוֹ. זֶהוּ
שְׁכַתוּב (בראשית א) וַיִּתֵּן אֹתָם
אֱלֹהִים בְּרִקִיעַ הַשָּׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמְּאֹרוֹת הַלְלוּ וְהַנִּיחָם בְּזֶה הַרְקִיעַ לְהִיּוֹת מִמְּשָׁלָה עַל

יַחֲדָא לְתַתָּא שְׁלָמָא לְעֵילָא שְׁלָמָא לְתַתָּא.
בְּגוֹנוּנָא דָּא יוֹסֵף לְתַתָּא דְּהָא אַחֲדִיד בְּצַדִּיק
דְּלְעֵילָא, וְכַד אֲשַׁתְּלִים לְתַתָּא
אוֹסִיף שְׁלָמָא בְּכֻלְהוּ עֲלָמִין וּבְכָל יוֹמִין
עֲלָאִין. כְּתִיב הָכָא וַיְהִי כְּדַבְּרָה אֶל יוֹסֵף יוֹם
יוֹם וְכְתִיב הֵתָם (תהלים ס"ח) בְּרוּךְ יְיָ יוֹם יוֹם
יַעֲמוֹס לָנוּ בְּגִין דְּלֹא שָׁמַע לָהּ לְאַשְׁת פּוֹטִיפֶר
יוֹם יוֹם, כְּדִין יוֹמִין עֲלָאִין בְּשִׁלְמָא וּבִרְכָתָא
בְּכֻלְהוּ עֲלָמִין.

(בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרוֹת בְּרִקִיעַ
הַשָּׁמַיִם תִּפְּזוּ תְּנִינִין אָמַר רַבִּי יִצְחָק מְאִי
דְּכְתִיב (שיר השירים ד') כִּלְכֹּף יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין
כָּף.

הָא חֲזִי, כְּשִׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
עוֹלָמוֹ עֲשָׂאוּ מְאוֹתוֹ הָאוֹר הַנֶּאֱצָל
לְמַעַלָּה וּבְרָא אֶת הַשָּׁמַיִם מְאוֹתוֹ רִקִיעַ
הָרֵאשׁוֹן שֶׁהַכִּינוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְרָאוּ
בַּתְּחִלָּה וְאוֹתוֹ הַרְקִיעַ הוֹלִיד כֹּל שְׁאֵר
הַשָּׁמַיִם (נ"א הַרְקִיעִים) שֶׁנִּתְּהוּ מִמֶּנּוּ.

וַאֲמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב אוֹתוֹ הַרְקִיעַ הוֹלִיד
כֹּל הַמְּאֹרוֹת מְאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁמִּקְבֵּל
לְמַעַלָּה וּכְשִׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתוֹ
רִקִיעַ נִטְלַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַמְּאֹרוֹת
וְהַנִּיחָם בְּאוֹתוֹ רִקִיעַ הַנֶּקְרָא רִקִיעַ הַשָּׁמַיִם,
וְאוֹתוֹ רִקִיעַ נִתְּהוּ מִן הַשָּׁמַיִם דְּאָמַר רַבִּי
יְהוּדָה אָמַר רַב הַרְקִיעַ הָעֲלִיּוֹן הוֹלִיד אֶת
הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר תַּחְתּוֹ, וְהַשָּׁמַיִם הוֹלִידוּ הָאֵי
רִקִיעַ וְנִקְרְאוּ רִקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְנִטְלַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא הֵנִי מְאֹרוֹת וַיִּתְּנֵם בּוֹ. הָדָא הוּא דְּכְתִיב
(בראשית א) וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרִקִיעַ הַשָּׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵנִי

הָאָרֶץ וְלֹהֶשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם הַבְּרִיּוֹת, וּשְׂגִיֵּיהֶם נָתַנוּ אוֹרָם בְּשׁוּה. אָמְרָה הַלְּבָנָה, אֵין נָאָה לְהִשְׁתַּמֵּשׁ וְלֹהֶתְנַהֵג בְּשְׁנֵי כְּתָרִים בְּשׁוּה. מָה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? הַמְעֵיט אוֹתָהּ, וְהֵינּוּ הַכִּפְּרָה שֶׁל שְׁעִיר אוֹתָהּ שְׁנֵי אָמַר בּוֹ (במדבר כח) חֲטָאת לָהּ.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת שְׂגִיֵּינוּ אֵת זֶה, וְלֹא הִתְיַשְׁבּ בְּלִבִּי הַעֲנִינִי. כְּשָׁבָא רַב נַחֲמָן, בָּאוּ וְשָׁאוּ אוֹתוֹ. אָמַר כְּמִשְׁמַעוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יַעֲקֹב, כְּלוּם אֵתָהּ רוּצָה לְעַבֵּר עַל דְּבָרֵי חֲבֵרֶיךָ? שְׂתַק.

רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא בָּא לְרֹאוֹת אֵת רַבִּי אֶלְעָזָר חֲתָנּוֹ. יָצָאָה בִּתּוֹ וְלִקְחָה יָדָיו לְנִשְׁק אוֹתָם. אָמַר לָהּ, לְכִי וּמַעֲטִי עֲצָמְךָ מִלְּפָנַי בַּעֲלֶיךָ, שֶׁהוּא קְדוֹשׁ. שָׁמַע רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, עֲכָשׁוּ יַדְעִתִּי, אֲנִי נֹזֵר בְּדָבָר אֶחָד, שֶׁהִיא מְרַגְלִית יִקְרָה שְׁנֵי אָמַר עַל הַלְּבָנָה, כְּמוֹ שְׂגִיֵּינוּ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר לְלְבָנָה לְכִי וּמַעֲטִי אֵת עֲצָמְךָ, שֶׁחֲשָׁבָה הַלְּבָנָה שְׁלֹא נָתַן לָהּ שְׁלִטוֹן. אָמַר לוֹ חֲמִיו, כִּי אֲנִי שְׁמַעֲתִי וְכִי הִיָּה מְסֻדָּר בְּלִבִּי, וְכִי שְׁלֹא לְעַבֵּר עַל דַּעַת חֲבֵרֵי שְׂתַקְתִּי.

פָּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (דברים לג) אֲשֶׁרֶיךָ יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹךָ עִם נוֹשַׁע בַּיָּם מִגֵּן עֲזָרְךָ וְאֲשֶׁר חָרַב גְּאוֹתְךָ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְכִי גְאוֹתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּחָרַב הוּא? לֹא כִּי! שְׁהָרִי הַחָרַב נִתְּנָה לַעֲשׂוֹ, שְׂכָתוּב (בראשית כ) וְעַל חֲרָבְךָ תַחֲיָהּ. אֲלָא כִּי שְׁמַעֲתִי מֵאֲבִי, שְׁאֵלוּ תַלְמִידֵי חֲכָמִים, שְׂכָאֲשֶׁר שׁוֹמְעִים דְּבָר וְלֹא מְתִישְׁבּ בְּלִבָּם, וְהֵם עוֹרְכִים קָרַב זֶה עִם זֶה כְּאוֹתָם עוֹרְכֵי קָרְבוֹת בְּחָרַב, וְרוּצִים לְהַרְגַּ זֶה

מְאוֹרוֹת וְהִנִּיחָם בְּיַד (ג"א בְּיָה) הָרָקִיעַ לְהִיּוֹת מְמַשְׁלָה עַל הָאָרֶץ וְלֹהֶשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם הַבְּרִיּוֹת וּשְׂגִיֵּיהֶם נָתַנוּ אוֹרָם בְּשׁוּה. אָמְרָה הַלְּבָנָה אֵין נָאָה לְהִשְׁתַּמֵּשׁ וְלֹהֶתְנַהֵג בְּשְׁנֵי כְּתָרִים בְּשׁוּה. מָה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמְעֵיט אוֹתָהּ וְהֵינּוּ הַכִּפְּרָה שֶׁל שְׁעִיר אוֹתָהּ שְׁנֵי אָמַר בּוֹ (במדבר כ"ח) חֲטָאת לִי.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב וּבְכַמָּה אֶתְר תְּנִינִן דָּא וְלֹא אֲתִישְׁבָּא בְּלִבָּאֵי עֲנִינָא, כִּד אֲתָא רַב נַחֲמָן אֲתוּ וְשִׁיְלוּהוּ, מְשַׁמְעֵן אָמַר (ג"א כמשמעו). אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יַעֲקֹב כְּלוּם אֵתָהּ רוּצָה לְעַבֵּר עַל דְּבָרֵי חֲבֵרֶיךָ, אֲשֶׁתִּיק.

רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא אֲתָא לְמַחְמֵי לְרַבִּי אֶלְעָזָר חֲתָנִיה נִפְקַת בְּרַתִּיהּ וְשִׁקְלַת יְדוּהֵי לְנִשְׁקָא לְהוֹן, וְאָמַר לָהּ לְכִי וּמַעֲטִי אֵת עֲצָמְךָ מִמְּקַמִּיהּ בַּעֲלֶיךָ דְּאִיהוּ קְדִישָׁא. שָׁמַע רַבִּי אֶלְעָזָר. אָמַר, כִּי עֵץ יִדְעָנָא אֲנָא מִדְּכַרְנָא מְלָה חַד דְּאִיהִי מְרַגְלָא יִקְרָא דְּאֲתָמַר עַל סִיְהָרָא כְּדִתְנִינִן דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לְסִיְהָרָא לְכִי וּמַעֲטִי אֵת עֲצָמְךָ דְּחֲשָׁבָה סִיְהָרָא דְּלֹא אֲתִיְהִיב שׁוֹלְטָנָא לָהּ, אָמַר לִיה חֲמוּהִי, אֲנָא כִּי שְׁמַעֲנָא וְכִי הוּהּ מְסוּדָּר בְּלִבָּאֵי וּבְגִין דְּלֹא אֲעַבֵּר עַל דַּעַתוּהִי דְּחֲבֵרָאֵי שְׂתַקְתִּי.

פָּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר (דברים לג) אֲשֶׁרֶיךָ יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹךָ עִם נוֹשַׁע בְּיָם מִגֵּן עֲזָרְךָ וְאֲשֶׁר חָרַב גְּאוֹתְךָ, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר וְכִי גְאוֹתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּחָרַב הוּא, לָאוּ הִכִּי, דְּהָא חָרַב לַעֲשׂוֹ אֲתִיְהִיבַת דְּכִתִּיב (בראשית כ"ז) וְעַל חֲרָבְךָ תַחֲיָהּ אֲלָא הִכִּי שְׁמַעֲנָא מֵאֲבִי דְּאֵלִין תַּלְמִידֵי חֲכָמִים דְּכִד שְׁמַעֲיִן מְלָה וְלֹא אֲתִישְׁבָּא בְּלִבָּהוֹן וְאִינוּן מְגִיחֵי קָרְבָּא

דין עם דין פְּאִינוּן מְגִיחֵי

את זה עליה, ודבר זה שאמרו
חברינו כך היא, וכך גזרנו בסוד
משנתנו.

שבאשר ברא הקדוש ברוך הוא
את השמש ואת הלבנה, גזר על
השמש להיות שלטון של עשו,
ועל הלבנה להיות בעולם הזה
שלטון של יעקב, ומנה עליהם
גדולים ותקופים עד שיבאו שתי
האמות הללו, ואותו גדול
שהתמנה על הלבנה בשביל
האמה של יעקב, רצה מן
הקדוש ברוך הוא שינתן שלטון
ללבנה בעולם הזה, כלומר
לאמה של יעקב. אמר הקדוש
ברוך הוא, וכי מה אני צריך
אמה של יעקב (חסר כאן). אלא
בעולם הבא, ולשלב בהם על כל
האמות, אבל בעולם הזה לכי
ומעטי את עצמך והשתעבדי
בגלות לזכות אותך לעולם הבא.
וכשבאו אמה של יעקב
והתרצמו לפני הקדוש ברוך הוא
על שנטל מהם השלטון ונתן
לעשו, אמר להם הקדוש ברוך
הוא: וכי מה אתם רוצים שלטון
בעולם הזה? שהרי אני ערב
להשליט אתכם לעולם הבא על
כל האמות, ולכן הביאו כפרה
עלי. כלומר, על אותה הבטחה
שאני ערב. לכו והביאו כפרה
והתעסקו בתורה, ועלי לתת לכם
שכר טוב, ועלי להשליט אתכם
על כל העמים, שעל מנת פן
מעטתי את הירח בעולם. בא
רבי יוסי ונשקו בראשו, וקרא
לבתו ואמר לה, כלי הגדול של
האור והמנוחה שגחלקה
בטובות יש לך. אשריך ואשרי
חלקך, ואשרי חלקי שזכיתי
לראותך כך.

רבי יוחנן אמר, זכו ישראל
שהאיר להם הקדוש ברוך הוא
ואינם צריכים למאור אחר,

קרבא בחרפא ובעיין לקטלא דין לדין עליה.
ומלה דא דקא אמרי חברנא כך היא וכך
גזרנא ברזא דמתניתין דילן.

דכד ברא קדשא בריך הוא לשמשא
ולסיהרא גזר על שמשא למהוי
שולטנא דעשו ועל סיהרא למהוי בעלמא
דין שולטנא דיעקב ומני עליהון תקיפין
רברבין עד דיותון תרין אומיאי אלין והוא
רברבא דאתמני על סיהרא בגין אומה דיעקב
בעא מן קדשא בריך הוא דיתייב שולטנא
לסיהרא בעלמא דין כלומר אומה דיעקב.
אמר קדשא בריך הוא, וכי מה אנא בעי
אומה דיעקב (חסר כאן). אלא בעלמא דאתי
לשלטאה בהו על כל אומיאי אבל בעלמא
דין לכי ומעטי את עצמך והשתעבדי בגלותא
למזפי לך בעלמא דאתי.

וכד אתו אומה דיעקב ואתרעמו קמיה
דקודשא בריך הוא, על דאתנטל מנהון
שולטנא ואתייהיב לעשו. אמר לון קדשא
ברוך הוא, וכי מה אתון בעאן שולטנא
בעלמא דין דהא אנא ערבנא לשלטאה לכו
לעלמא דאתי על כל אומיאי ובגין כך הביאו
כפרה עלי כלומר על אותה הבטחה שאני
ערב לכו והביאו כפרה והתעסקו בתורה
ועלי לתת לכם שכר טוב ועלי להשליט
אתכם על כל העמים שעל מנת פן מיעטתי
את הירח בעולם אתא רבי יוסי ונשקיה
ברישיה וקרא לברתיה ואמר לה קוטפיזא
דנהורייתא ובוצינא דאתפרשא בטבוון אית
גבך, זכאה אנת וזכאה חולקיך וזכאה חולקי
דזכינא למחמי כך.

רבי יוחנן אמר זכו ישראל דנהיר לון
קדשא בריך הוא ולית אנן צריכים

שכתוב (ישעיה ס) והיה לך ה' לאור עולם. אמר רבי אבהו, כיון שנתחלף להם השלטון, מונים חשבון ללבנה שבה מנהגת נהג כצאן יוסף. ומום אין בך - שלא נמצא בה חסרון בשביל מועדים וזמנים:

ויקרא אלהים וגו'. מהו ויקרא? קרא והזמין להוציא מהאור השלם הזה שעומד באמצע אור אחד שהוא יסוד העולם שעליו עומדים העולמות. ומאותו אור שלם, עמוד האמצעי, התפשט יסוד חי העולמים, שהוא יום מצד הימין. ולחשף קרא לילה - קרא והזמין והוציא מצד החשף נקבה אחת, הלבנה ששולטת בלילה ונקראת לילה, הסוד של אדני"י, אדון כל הארץ. נכנס הימין באותו העמוד השלם שבאמצע כלול בסוד השמאל, ועלה למעלה עד נקדה ראשונה, ולוקח ואוחז שם דבר [ג"א כח] של שלש נקודות: חול"ם שור"ק חיר"ק זרע קדש. שגרי אין זרע שנזרע מלבד בסוד הזה, והתחבר הכל בעמוד האמצעי והוציא יסוד העולם, ולכן נקרא כל, שאוחז את הכל באור ההשתוקקות.

השמואל לזהט בלח ומריח, בכל הדרגות מריח ריח. ומאותו להט של אש הוציאה אותה נקבה הסהר, ואותו הלהט היה חשף, בגלל שהיה מחשף. ושני הצדדים הללו הוציאו שתי הדרגות הללו, אחד זכר ואחד נקבה. היסוד אחוז בעמוד האמצעי מאותה תוספת אור שהיתה בו. שפיון שאותו עמוד האמצעי השתלם ועשה שלום לכל הצדדים, אז נוסף בו אור מלמעלה ומכל הצדדים בחזרה שהכל בו, ומאותה תוספת

לבוצינא אחרא דכתיב (ישעיה ס) והיה לך יי לאור עולם. אמר רבי אבהו, כיון שנתחלף להו שולטנא אינון מונין חשבנא לסיהרא דבה מנהגת נהג כצאן יוסף ומום אין בך דלא אשתכח בה גרעונא בגין מועדין וזמנין. (עד כאן מההשממות)

ויקרא אלהים וגו', מהו ויקרא, קרא וזמין לאפקא מהאי אור שלים דקיימא באמצעיתא, חד נהירו דאיהו יסודא דעלמא דעליה קיימין עלמין. ומההוא אור שלים עמודא דאמצעיתא אתפשט יסודא חי עלמין דאיהו יום מסטרא דימינא. ולחשף קרא לילה, קרא וזמין ואפיק מסטרא דחשף חד נוקבא סיהרא דשולטא בליליא ואקרי לילה רזא דאדני"י אדון כל הארץ. עאל ימינא כההוא עמודא שלים דבאמצעיתא כליל ברזא דשמאלא, וסליק לעילא עד נקודה קדמאה ונטיל ואחיד (ד' י"ב"א) תמן מלה (ג"א חלא) דתלת נקודין חל"ם שור"ק חיר"ק זרע קדש. דהא לית זרעא דאזרע פר ברזא דא, ואתחבר פלא בעמודא דאמצעיתא. ואפיק יסודא דעלמא, ובגין כך אקרי כל דאחיד לכלא בנהירו דתיאובכתא.

שמואלא להיט בתוקפא וארח, בכולהו דרגין ארח ריחא. ומההוא להיטו דאשא אפיק היה נוקבא סיהרא. והוא להיטו הוה חשף בגין דהוה מחשף. ותרין סטרין אלין אפיקו תרין דרגין אלין חד דכר וחד נוקבא. יסודא אחיד בעמודא דאמצעיתא מההוא תוספת נהורא דהוה ביה, דכיון דההוא עמודא דאמצעיתא אשתלים ועביד שלם לכל סטרין, כדן אתוסף ביה נהירו מעילא ומפל

שֶׁל חֲדוּה יֵצֵא יְסוּד הָעוֹלָמִים וְנִקְרָא מוֹסֵף. מִכָּאן יֵצְאוּ כָּל הַצָּבָאוֹת לְמִטָּה וְרוּחוֹת וְנִשְׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת בְּסוּד יְהו"ה צָבָאוֹ"ת, אֶל אֱלֹהֵי הַרוּחוֹת.

לַיְלָה אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ מֵצַד שֶׁל הַשָּׁמַיִם מֵאוֹתוֹ חֲשֵׁף. וּבְגִלְל שְׂפָאוֹת אוֹתוֹ הַחֲשֵׁף לְהַתְּכַלֵּל בִּימִין וְנִחְלַשׁ כְּחוֹ, הַתְּפַשֵּׁט מִמֶּנּוּ הַלְּיָלָה הַזֶּה. כְּשֶׁמִּתְחִיל לְהַתְּפַשֵּׁט הַלְּיָלָה הַזֶּה כְּשֶׁעֲדִין לֹא הִסְתִּיִם, אוֹתוֹ חֲשֵׁף נִכְנָס וְנִכְלָל בִּימִין, וְהַיְמִין אוֹחֵז אוֹתוֹ וְנִשְׁאָר בְּחֶסֶד וְהַלְּיָלָה הַזֶּה. וְכִמוֹ שְׂפָאוֹת הַחֲשֵׁף לְהַתְּכַלֵּל בְּאוֹר, כִּף הַלְּיָלָה תִּפְאוֹתוֹ לְהַתְּכַלֵּל בַּיּוֹם. הַחֲשֵׁף גּוֹרֵעַ אוֹרוֹ, וְלִכְּן הוֹצִיא דְרָגָה בְּחֶסֶד וְלֹא בְּאוֹר. הַחֲשֵׁף לֹא מֵאִיר, אֲלֵא כְּשֶׁנִּכְלָל בְּאוֹר. לַיְלָה שֶׁיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ לֹא מֵאִיר אֲלֵא כְּאִשֶׁר נִכְלָל בַּיּוֹם. חֶסֶד הַלְּיָלָה לֹא מִשְׁתַּלֵּם אֲלֵא בְּמוֹסֵף. מֵה שְׁנוֹסֵף כָּאֵן - נִגְרַע כָּאֵן.

בְּמוֹסֵף הִיָּה בּוֹ סוּד שֶׁל הַנִּקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה וְסוּד שֶׁל עֲמוּד הָאֲמִצְעִי בְּכָל הַצְּדִידִים, וְלִכְּן נוֹסְפוּ בּוֹ שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת. בְּלַיְלָה נִגְרָעִים מִמֶּנּוּ שְׁנֵי אֵלֵה, וְאֵז קָרָא כְּתוּב וַיִּקְרָא, וְנִגְרַע מִמֶּנּוּ וַי"ו, וְכְתוּב קָרָא לַיְלָה. כָּאֵן סוּד שֶׁל שְׁבַעִים וּשְׁתֵּים אוֹתִיּוֹת חֲקוּקוֹת שֶׁל כְּתוּב עֲלִיּוֹן.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַיָּמִים וְגו'. כָּאֵן בְּפֶרֶט הַסּוּד לְהַפְרִיד בֵּין מַיִם עֲלִיּוֹנִים לְתַחְתּוֹנִים בְּסוּד הַשָּׁמַיִם. [נ"א] וְנִרְאָה כָּאֵן מִחְלָקַת בְּסוּד הַשָּׁמַיִם. שְׂעֵד כָּאֵן סוּד הַיְמִין הוּא, וְכָאֵן הוּא סוּד הַשָּׁמַיִם, וְלִכְּן הִרְבּוּ מִחְלָקַת [ב"ב] בְּגִלְל זֶה לַיְמִין. הַיְמִין הוּא שְׁלֵמוֹת הַכֹּל, וְלִכְּן בִּימִין כְּתוּב הַכֹּל, שְׁהָרִי בּוֹ תְלוּיָהּ כָּל

סְטָרִין בְּחֲדוּה דְכָלָא בִיָּה. וַיְמַהְיֶה הוּא תוֹסֵפֶת דְּחֲדוּה נְפִיק יְסוּדָא דְעֲלָמִין וְאִקְרִי מוֹסֵף. מֵהֵכָא נְפִיקִין כָּל חַיִּילִין לְתַתָּא וְרוּחִין וְנִשְׁמָתִין קְדִישִׁין בְּרִזָּא יְהו"ה צָבָאוֹ"ת, אֶל אֱלֹהֵי הַרוּחוֹת.

לַיְלָה אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ, מִסְטָרָא דְשָׁמַיִלָא מֵהוּא חֲשֵׁף. וּבְגִין דִּיהוּא חֲשֵׁף תִּיאוּבְתִיָּה לְאִתְּכַלְלָא בִּימִינָא וְחֲלַשׁ תוֹקְפִיָּה, אִתְּפַשֵּׁט מִנִּיהָ הָאִי לַיְלָה. כִּד שְׂאִרִי לְהַתְּפַשֵּׁטָא הָאִי לַיְלָה עַד לֹא אִסְתִּיִם, הוּא חֲשֵׁף עָאֵל וְאִתְּכַלִּיל בִּימִינָא וַיְמִינָא אַחִיד לִיָּה, וְאִשְׁתָּאֵר בְּגִרְעוֹ הָאִי לַיְלָה. וְכִמָּה דְחֲשֵׁף תִּיאוּבְתִיָּה לְאִתְּכַלְלָא בְּאוֹר הָכִי לַיְלָה תִּיאוּבְתִיָּה לְאִתְּכַלְלָא בַּיּוֹם. חֲשֵׁף גֵרַע נְהוּרִיָּה, וּבְגִין כִּף אִפִּיק דְרָגָא בְּגִרְעוֹ וְלֹא בְנְהִירוֹ. חֲשֵׁף לֹא נְהִיר אֲלֵא כִד אִתְּכַלִּיל בְּאוֹר. לַיְלָה דְנִפְק מִנִּיהָ לֹא נְהִיר אֲלֵא כִד אִתְּכַלִּיל בַּיּוֹם. גְּרִיעוֹ דְלַיְלָה לֹא אִשְׁתַּלֵּים אֲלֵא בְּמוֹסֵף. מֵה דְאִתּוֹסֵף הֵכָא גֵרַע הֵכָא.

בְּמוֹסֵף הוּה בִיָּה רִזָּא דְנִקּוּדָה עֲלָאָה וְרִזָּא דְעֲמוּדָא דְאֲמִצְעִיתָא בְּכָל סְטָרִין, וּבְגִין כִּף אִתּוֹסֵף בִּיָּה תְרִין אֲתוּוֹן. בְּלַיְלָא גְרִיעוֹ בִיָּה אֲלִין תְרִין. כִּדִּין קָרָא כְּתִיב וַיִּקְרָא וְנִגְרַע מִנִּיהָ וַי"ו וְכְתִיב קָרָא לַיְלָה. הֵכָא רִזָּא דְשָׁמָא דְשְׁבַעִין וְתְרִין אֲתוּוֹן גְּלִיפָא דְכְתָרָא עֲלָאָה:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַיָּמִים וְגו', הֵכָא בְּפֶרֶט רִזָּא לְאִפְרָשָׁא (ב"ב) מִיִּין עֲלָאִין לְתַתָּאִי (לְתַתָּאִין) בְּרִזָּא דְשָׁמַיִלָא. (נ"א) וְאִתְּבַר) הֵכָא מִחְלוּקַת בְּרִזָּא דְשָׁמַיִלָא. דְעַד הֵכָא רִזָּא דִימִינָא הוּא, וְהֵכָא הוּא רִזָּא דְשָׁמַיִלָא, וּבְגִין כִּף אִסְגִּיאוֹ מִחְלוּקַת (נ"א ב"ב) בְּגִין דָּא לַיְמִינָא. יְמִינָא

השלמות. כְּשֶׁמִתְעוֹרֵר שְׂמַאל, מִתְעוֹרֶרֶת מַחְלָקָת, וּבִאוּתָהּ מַחְלָקָת מִתְחַזְקֶת אֶשׁ הַרְגֹז, וְיוֹצֵא מִמֶּנָּה מֵאוֹתָהּ מַחְלָקָת גִּיהֶנֶם. וְגִיהֶנֶם מִתְעוֹרֵר בְּשִׂמְאֵל וְנִדְבֵק. חֲכָמָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, בְּזֶה הַסְּתַפֵּל וּבְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית הַשְּׂגִיחַ הַתְּבוּנָה. בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית הָיְתָה מַחְלָקָת שְׂמַאל עִם יָמִין, וּבִאוּתָהּ מַחְלָקָת שֶׁהִתְעוֹרֵר בּוֹ הַשְּׂמַאל, יֵצֵא בּוֹ גִיהֶנֶם וְנִדְבֵק בּוֹ. הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי שֶׁהוּא יוֹם שְׁלִישִׁי, נִכְנָס בִּינֵיהֶם וְהַפְּרִיד הַמַּחְלָקָת וְהַסְפִּים לְשָׁנֵי צְדָדִים. וְגִיהֶנֶם יֵרֵד לְמִטָּה. וְשִׂמְאֵל נִכְלָל בְּיָמִין, וְהָיָה שְׁלוֹם בְּכָל.

כְּמוֹ זֶה מַחְלָקָת קֶרַח בְּאֶהֱרֹן, שְׂמַאל בְּיָמִין. הַסְּתַפֵּל מֹשֶׁה בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. אָמַר לִי, רְאוּי לְהַפְרִיד מַחְלָקָת בֵּין יָמִין וְשְׂמַאל. הַשְּׂתַדֵּל לְהַסְפִּים בִּינֵיהֶם. וְלֹא רָצָה הַשְּׂמַאל, וְהִתְחַזַּק קֶרַח בְּחֻזְקוֹ. אָמַר, וְדַאי גִיהֶנֶם בִּפְחֵ שֶׁל הַמַּחְלָקָת שְׂמַאל צָרִיךְ לְהִתְדַבֵּק [לְמַעַל וְלִתְּתוֹל בְּיָמִין] הוּא לֹא רָצָה לְהִתְדַבֵּק לְמַעְלָה וְלִתְּתוֹל בְּיָמִין, וְדַאי יֵרֵד לְמִטָּה בְּכַח הַרְגֹז שְׁלוֹ. וְעַל זֶה לֹא רָצָה קֶרַח לְהַסְפִּים מַחְלָקָת זוֹ בְּיַד מֹשֶׁה, בְּגַלֵּל שְׂלֹא הָיָה לְשֵׁם שָׁמַיִם, וְלֹא חָשַׁשׁ לְכַבוֹד שְׁלִמְעֵלָה וְהַכְחִישׁ מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. בֵּינָן שְׂרָאָה מֹשֶׁה שֶׁהַכְּחִישׁ מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית וְנִדְחָה הוּא הַחוּצָה, אָז וַיַּחֲרַר לְמֹשֶׁה מְאֹד. וַיַּחֲרַר לְמֹשֶׁה - עַל שֶׁהַכְּחִישׁוֹ אוֹתוֹ שְׂלֹא הַסְפִּים לְאוֹתָהּ מַחְלָקָת. מְאֹד - עַל שֶׁהַכְּחִישׁוֹ מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. וּבְכָל הַכְּחִישׁ קֶרַח - בְּמַעְלָה וּבְמִטָּה, שְׂכָתוֹב (בַּמְדַּבֵּר כו) בְּהַצְוֹתָם

אִיהוּ שְׁלִימָא דְכָלָא, וּבִגִּין כֶּף בְּיָמִינָא כְּתִיב כָּלָא דְהָא בֵּיה תְּלִיָא כָּל שְׁלִימוֹ. כִּד אֲתַעַר שְׂמַאלָא אֲתַעַר מַחְלֻקָת. וּבִהֵהוּא מַחְלֻקָת אֲתַתְּקַף אָשָׁא דְרוּגְזָא וְנָפִיק מִנֵּיה מֵהֵהוּא מַחְלֻקָת גִּיהֶנֶם. וְגִיהֶנֶם בְּשְׂמַאלָא אֲתַעַר וְאֲתַדְבֵק.

חֲכָמָתָא דְמֹשֶׁה בְּהָא אֲסַתְּפֵל וּבְעוּבָדָא דְבְּרֵאשִׁית אֲשַׁגַּח. בְּעוּבָדָא דְבְּרֵאשִׁית הָיָה מַחְלֻקָת שְׂמַאלָא בְּיָמִינָא, וּבִהֵהוּא מַחְלֻקָת דְאֲתַעַר בֵּיה שְׂמַאלָא נָפִיק בֵּיה גִיהֶנֶם וְאֲתַדְבֵק בֵּיה. עֲמוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא דְאִיהוּ יוֹם תְּלִיתָא עַאל בִּינֵיהוּ וְאֶפְרִישׁ מַחְלֻקָת וְאֲסַפִּים לְתַרִין סְטָרִין. וְגִיהֶנֶם נְחִית לְתַתָּא. וְשְׂמַאלָא אֲתַפְּלִיל בְּיָמִינָא וְהָיָה שְׁלָמָא בְּכָלָא.

בְּגוּזָא דָא מַחְלֻקָת קֶרַח בְּאֶהֱרֹן שְׂמַאלָא בְּיָמִינָא. אֲסַתְּפֵל מֹשֶׁה בְּעוּבָדָא דְבְּרֵאשִׁית. אָמַר לִי אֲתַחֲזִי לְאֶפְרָשָׁא מַחְלֻקָת בֵּין יָמִינָא לְשְׂמַאלָא. אֲשַׁתְּדֵל לְאֲסַפְמָא בִּינֵיהוּ. וְלֹא בְעִי שְׂמַאלָא וְאֲתַקַּף קֶרַח בְּתוֹקְפֵיהּ. אָמַר וְדַאי גִיהֶנֶם בְּתוֹקְפָא דְמַחְלֻקָת שְׂמַאלָא אֲצֻטְרִיךְ לְאֲתַדְבֵקָא (ס"א) לְעִילָא וְלֹא תִפְלָא בְּיָמִינָא) הוּא לֹא בְעִי לְאֲתַדְבֵקָא לְעִילָא וְלֹא תִפְלָא בְּיָמִינָא, וְדַאי יַחֲוֹת לְתַתָּא בְּתוֹקְפָא דְרוּגְזָא דִּילֵיהּ.

וְעַל דָּא לֹא בְעִי קֶרַח לְאֲסַפְמָא הָאִי מַחְלֻקָת בִּידָא דְמֹשֶׁה בְּגִין דְלֹא הָיָה לְשֵׁם שָׁמַיִם וְלֹא חָיִישׁ לִיקְרָא דְלְעִילָא וְאֶפְחִישׁ עוּבָדָא דְבְּרֵאשִׁית. בֵּינָן דְחָמָא מֹשֶׁה דְהָיָה מִפְּחִישׁ עוּבָדָא דְבְּרֵאשִׁית וְאֲתַדְחָא אִיהוּ לְבַר, כְּדִין וַיַּחֲרַר לְמֹשֶׁה מְאֹד.

וַיַּחֲרַר לְמֹשֶׁה עַל דְאֶפְחִישׁוֹ לֵיה דְלֹא אֲסַפִּים הָהוּא מַחְלֻקָת. מְאֹד עַל דְאֶפְחִישׁוֹ עוּבָדָא דְבְּרֵאשִׁית. וּבְכָלָא אֶפְחִישׁ (דף פ"ו ע"ב) קֶרַח בְּעִילָא

על ה'. הרי למטה ולמעלה. ועל זה נדבק כמו [במה] שראוי לו.

מחלקת שהתקנה כמו שלמעלה, ועולה ולא יורדת, ומתקיימת בדרך ישר - זו מחלקת של שמאי והלל. והקדוש ברוך הוא הפריד ביניהם והספיק להם, וזו היתה מחלקת לשם שמים. ושמים הפרידו מחלקת, ועל זה התקנים. וזה היה כמו שמעשה בראשית. וקרח במעשה בראשית הכחיש את כל, ומחלקת של שמים היתה. ורצה להכחיש דברי תורה. ודאי היה בהתדבקות הגיהנם, ועל זה נדבק בו.

וסוד זה בספרו של אדם. כשחשף מתעורר, מתעורר בכחו וכרא בו גיהנם ונדבק אתו באותה מחלקת. פיון ששוכף הרגז והפח, מתעוררת מחלקת בגון אחר, מחלקת של אהבה. ושתי מחלוקות היו, אחת ראשית ואחת סיום. וזוהי דרך הצדיקים - ראשית שלהם בקשי, וסוף שלהם במנוחה. קרח היה ראשית המחלקת כפי רגז וכח ונדבק בגיהנם. שמאי הסוף של המחלקת. כשרגז שכף, צריך לעורר מחלקת של אהבה ולהספמה על ידי השמים.

וזה סוד יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל. זו מחלקת ראשונה, התעוררות של רגז וכח רצה להפריד, והתעורר גיהנם עד שרגז והפח הצטננו. ואז ויעש אלהים את הרקיע וגו', התעוררה מחלקת של אהבה וחביבות וקיום העולם, ובסוד זה המחלקת של שמאי והלל, שתורה שבעל פה נכנסה באהבה לתורה שבכתב והיו בקיום שלם.

ובתתא. דכתיב, (במדבר כו) בהצותם על יי, הא תתא ועילא. ועל דא אתדבק פמה (במה) דאתחיי ליה.

מחלוקת דאתתמן כגוונא דלעילא וסליק ולא נחית ואתקיים בארץ מישר, דא מחלוקת דשמאי והלל. וקדשא בריך הוא אפריש ביניהו ואספיק לון. ודא הוה מחלוקת לשם שמים. ושמים אפריש מחלוקת. ועל דא אתקיים. ודא הוה כגוונא דעובדא דבראשית. וקרח בעובדא דבראשית אפריש בכלא. ופלוגתא דשמים הוה. ובעא לאפחשא מלי דאורייתא. ודאי באתדבקוּתא דגיהנם הוה. ועל דא אתדבק בהדיה.

ורזא דא בספרא דאדם. חשף פד אתער אתער בתוקפיה וברא ביה גיהנם ואתדבק בהדיה בהווא מחלוקת. פיון דשכיך רוגזא ותוקפא, אתער מחלוקת כגוונא אחרא, מחלוקת דרחימו. ויתרין מחלוקת הוו. חד שירותא וחד סיומא. ודא איהו ארחיון דצדיקיא שירותא דלהון בקשיו וסופא דלהון בנייחא. קרח הוה שירותא דמחלוקת כפום רוגזא ותוקפא ואתדבק בגיהנם. שמאי סופא דמחלוקת פד רוגזא בנייחא אצטריך לאתערא מחלוקת דרחימו ולאספמא על ידא דשמים.

ורזא דא יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל, דא מחלוקת קדמאה אתערו דרוגזא ותוקפא בעא לאפרישא ואתער גיהנם עד דרוגזא ותוקפא אצטנן. וכדין ויעש אלהים את הרקיע וגו' אתער מחלוקת דרחימו וחביבו וקיומא דעלמא. וברזא דא מחלוקת שמאי והלל. דתורה שבעל פה עאלת ברחימו גפי תורה שבכתב והווי בקיומא שלים.

הַבְּדִלָּה הַיָּהוּ וְדָאֵי בְּשִׁמְאֵלָא. כְּתִיב כְּפָאן הַבְּדִלָּה - וְיִהִי מְבִדֵּל, וְכָתוּב וַיִּבְדֵּל, וְכָתוּב שָׁם (שם טו) הַמְעֵט מִכֶּם כִּי הַבְּדִיל וְגו', וְכָתוּב (דברים ו) בַּעַת הַיָּהוּ הַבְּדִיל ה' אֵת שִׁבְט הַלְוִי. שְׁהָרִי וְדָאֵי אִין הַבְּדִלָּה אֵלָא בְּשִׁנֵּי בְּמִקּוּם שִׁמְאֵל. וְאִם תֵּאמֶר הַבְּדִלָּה הַיָּהוּ בְּשִׁנֵּי וְדָאֵי, לְמָה הַבְּדִלָּה בְּלוֹי שְׁהוּא שְׁלִישִׁי? הַבְּדִלָּה צְרִיף בְּשִׁמְעוֹן שְׁהוּא שְׁנַי! אֵלָא, אָף עַל גַּב שְׁלוֹי הוּא שְׁלִישִׁי, לְדַעַת יַעֲקֹב שְׁנַי הָיָה, וְלַעֲוֹלָם בְּשִׁנֵּי הָיָה, וְהִפְלִ בְּדִרְף יֶשֶׁר בְּדִרְף שְׁלֵם כְּרִאוּי.

הַבְּדִלָּה בְּמוֹצָאֵי שִׁבְת בֵּין אוֹתָם שְׁשׁוּלְטִים בִּימֵי הַחַל לְשִׁבְת. וְכִשְׁיוֹצֵאת הַשִּׁבְת, עוֹלָה מְגִיהֵנָם צַד אֶחָד מֵעֵין הַרְעָה [ס"א מְשִׁחִית מִמֶּנָּה רַע] שְׁרוּצָה לְשִׁלַּט בְּשִׁעָה שִׁיִּשְׂרָאֵל אוֹמְרִים (תהלים ז) וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָה וְיוֹצֵא מֵאוֹתָהּ דְרָגָה שְׁנִקְרָאת שִׁמְאֵל [שְׁאוּל], וְרוּצָה לְהַתְעַרֵּב בְּזֶרַע שֵׁל יִשְׂרָאֵל וְלִשְׁלַט עַל יִשְׂרָאֵל.

וְיִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים מַעֲשֵׂה בְּהַדָּס וְיִזֵּן וְאוֹמְרִים הַבְּדִלָּה, וְנִפְרָד מֵהֶם, וּמָף אוֹתוֹ צַד וְנִכְנָס לְמִקּוּמוֹ בְּשְׁאוּל, בְּמִקּוּם שְׁקָרַח וְעִדְתוֹ שָׁם, שְׁכָתוּב (במדבר ט) וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים שְׁאוּלָה. וְהֵם לֹא יוֹרְדִים לְשָׁם עַד שְׁעוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל הַבְּדִלָּה מֵהֶם, שְׁכָתוּב (שם) הַבְּדִלוּ מִתּוֹף הַעֲדָה וְגו'.

וְלַעֲוֹלָם הַבְּדִלָּה בְּשִׁנֵּי דָאֵי הוּא שִׁמְאֵלָא בְּשִׁירוֹתָא וְתוֹקְפָא וְרוּגְזָא דְאַתְעַר שִׁמְאֵלָא בְּמַחְלוּקַת עַד לָא שְׁכִיף בְּנִיחָא וְאַתְבְּרִי בִיהַ גִּיהֵנָם. כְּדִין אֶתְבְּרִיאוּ כָּל אֲנוּן מְלָאכִים דְקִטְרָגִי לְמֵאֲרִיהוּן לְעֵילָא וְאַכִּיל לֹון נִוְרָא וְאַתְוֹקְדוּ. וְכֵן כָּל שְׁאֵר אֲנוּן דְמַתְבְּטְלִי וְלִית לֹון קִיוְמָא וְאַתְאַכְלוּ בְּנוֹרָא.

הַבְּדִלָּה אִיהוּ וְדָאֵי בְּשִׁמְאֵלָא. כְּתִיב הַכָּא הַבְּדִלָּה, וְיִהִי מְבִדֵּל וְכָתִיב וַיִּבְדֵּל, וְכָתִיב הַתָּם (במדבר טו) הַמְעֵט מִכֶּם כִּי הַבְּדִיל וְגו', וְכָתִיב (דברים ו) בַּעַת הַיָּהוּ הַבְּדִיל יְי אֵת שִׁבְט הַלְוִי. דְהָא וְדָאֵי לִית הַבְּדִלָּה אֵלָא בְּשִׁנֵּי בְּאַתְר שִׁמְאֵלָא. וְאִי תִימָא הַבְּדִלָּה בְּשִׁנֵּי אִיהוּ וְדָאֵי אִמְאֵי הַבְּדִלָּה בְּלוֹי דָאֵי הוּא תְּלִיתָאָה. הַבְּדִלָּה בְּשִׁמְעוֹן אֶצְטְרִיף דָאֵי הוּא שְׁנַי. אֵלָא, אָף עַל גַּב דְלוֹי אִיהוּ תְּלִיתָאָה. לְדַעַתָּא דִיעֲקֹב שְׁנַי הָיָה. וְלַעֲוֹלָם בְּשִׁנֵּי הָיָה, וְכָלָא בְּאַרְח מִיִּשְׂרָאֵל בְּאַרְח שְׁלִים כְּדָקָא יְאוּת.

הַבְּדִלָּה בְּמוֹצָאֵי שִׁבְת בֵּין אֲנוּן דְשְׁלִיטִין בְּיוֹמֵי חוּל לְשִׁבְת. וְכַד נְפִיק שִׁבְת סְלָקָא מְגִיהֵנָם חַד סְטְרָא מְעִינָא בִישָׂא (ס"א טְסִרָא מִמֶּנָּה בִישָׂא) דְבַעָא לְשִׁלְטָאָה בְּשִׁעַתָּא דְאַמְרִין יִשְׂרָאֵל (תהלים ז) וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָה עַלִינוּ וְנְפִיק מֵהַיָּהוּ דְרָגָא דְאַקְרִי שִׁמְאֵלָא (נ"א שְׁאוּלָה) וְכַעֲי לְאַתְעַרְבָא בְּזֶרַע דְיִשְׂרָאֵל וְלִשְׁלְטָאָה עַלִייהוּ יִשְׂרָאֵל.

וְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֵי עוֹבְדָא בְּהַדָּס וּבִיזִין וְאַמְרֵי הַבְּדִלָּה, וְאַתְפָּרַשׁ מִנִּייהוּ, וּמְאִיף הַהוּא סְטְרָא וְעָאֵל לְדוּכְתִיָּה בְּשְׁאוּל אֶתְר דְקִנְחָ וְסִיעֲתִיָּה תְּמָן דְכָתִיב, (במדבר ט) וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים שְׁאוּלָה. וְאַנוּן לָא נְחִתִי תְּמָן עַד דְעֲבָדֵי יִשְׂרָאֵל הַבְּדִלָּה מִנְהוּן דְכָתִיב, (במדבר ט) הַבְּדִלוּ מִתּוֹף הַעֲדָה וְגו'.

וְלַעֲוֹלָם הַבְּדִלָּה בְּשִׁנֵּי דָאֵי הוּא שִׁמְאֵלָא בְּשִׁירוֹתָא וְתוֹקְפָא וְרוּגְזָא דְאַתְעַר שִׁמְאֵלָא בְּמַחְלוּקַת עַד לָא שְׁכִיף בְּנִיחָא וְאַתְבְּרִי בִיהַ גִּיהֵנָם. כְּדִין אֶתְבְּרִיאוּ כָּל אֲנוּן מְלָאכִים דְקִטְרָגִי לְמֵאֲרִיהוּן לְעֵילָא וְאַכִּיל לֹון נִוְרָא וְאַתְוֹקְדוּ. וְכֵן כָּל שְׁאֵר אֲנוּן דְמַתְבְּטְלִי וְלִית לֹון קִיוְמָא וְאַתְאַכְלוּ בְּנוֹרָא.

וּנְאֻכְלוּ בָאֵשׁ. כְּמוֹ זֶה קָרַח
לְמַטָּה, וְהִפְלֵ כְּמוֹ זֶה.

יהי רקיע - התפשטה התפרדות
זו מזו. א"ל - כתף של ימין א"ל
גדול התפשט התפרדות מתוף
המים להשתלם השם הזה א"ל
ולהתפלל באותה התפרדות זה
בזה, והתפרד מאל אלהים הי"ם.
אלה התפרדו והתהפכו להיות
מים תחתונים ימ"ה, אותה
התפרדות שהתפשט בשני. מים
עליונים הי"ם, זה הי"ם גדול.
הי"ם מים עליונים. ההפך של
האותיות האלה ימ"ה, מים
תחתונים. כיון שהתקנו, נעשו
הכל כלל אחד והתפרד שם זה
בכמה מקומות.

מים עליונים זכרים, ומים
תחתונים נקבות. בתחלה היו
מים במים, עד שנפרדו, להפיר
מים עליונים ותחתונים, זה
אלהים (מים עליונים). וזה אדנ"י (מים
תחתונים). וזו ה' עליונה וה'
תחתונה. מה כתוב? ויעש
אלהים את הרקיע. התפשטות זו
לקח שם זה אלהים מים
עליונים, ומים תחתונים אדנ"י.
ועם כל זה, כיון שהשתלמו מים
זכרים במים נוקבים, שם אלהים
התפשט בכל.

ואף על גב שהפריד בין מים
עליונים לתחתונים, מחלקת לא
התבטלה עד יום שלישי,
והספמה המחלקת, והכל
התישב במקומו כראוי. ובגלל
מחלקת זו, אף על פי שהוא
קיום העולם, לא כתוב כי טוב
בשני, שלא השתלם המעשה.
מים עליונים ומים תחתונים היו
כאחד, ולא היו תולדות בעולם
עד שנפרדו ונודעו, ולכן עשו
תולדות.

ועם כל זה, אף על גב שהבדלה
היתה בשני והמחלקת בו היתה

בְּגִוּוֹנָא דָא קָרַח לְתַתָּא. וְכֹלָא כְּגִוּוֹנָא דָא.
יְהִי רְקִיעַ אֲתַפְשֵׁט פְּשִׁיטוּ דָא מִן דָּא. א"ל
קִטְפָא יְמִינָא א"ל גְּדוּל אֲתַפְשֵׁט פְּשִׁיטוּ
מִן גּוּ מִיָּיא לְאַשְׁתְּלָמָא שְׁמָא דָא א"ל
וְלֹאֲתַפְלְלָא בַּהוּא פְּשִׁיטוּ דָא בְּדָא,
וְאֲתַפְשֵׁט מְאֵל אֱלֹהִים הִי"ם אֲלִין אֲתַפְשֵׁטוּ
וְאֲתַהֲפְכוּ לְמַהוּי מִיִּין תַּתָּאִין ימ"ה הוּא
פְּשִׁיטוּ דָאֲתַפְשֵׁט בְּשַׁנִּי, מִיִּין עֲלָאִין הִי"ם זֶה
הִי"ם גְּדוּל. הִי"ם מִיִּין עֲלָאִין, הַפּוֹכָא דָאֲלִין
אֲתוּוֹן ימ"ה מִיִּין תַּתָּאִין. כִּיּוֹן דָּאֲתַתְּקִנוּ
אֲתַעֲבִידוּ כֹלָא כֹלָלָא חֲדָא וְאֲתַפְשֵׁט שְׁמָא דָא
בְּכַמָּה דוּכְתִי.

מִיִּין עֲלָאִין דְּכוּרִין. וּמִיִּין תַּתָּאִין נוֹקְבִי.
בְּקַדְמִיתָא הוּוּ מִים בְּמִים, עַד
דָּאֲתַפְרְשׁוּ לְאַשְׁתְּמוּדְעָא מִיִּין עֲלָאִין וְתַתָּאִין,
דָּא אֱלֹהִים (נ"א מִיִּין עֲלָאִין). וְדָא אֲדַנִּי (נ"א מִיִּין תַּתָּאִין).
וְדָא ה' עֵילָאָה וְה' תַּתָּאָה. מַה כְּתִיב וַיַּעַשׂ
אֱלֹהִים אֵת הַרְקִיעַ. אֲתַפְשֵׁטוּתָא דָא נָטַל
שְׁמָא דָא אֱלֹהִים מִיִּין עֲלָאִין. (דף יח ע"א)
תַּתָּאִין אֲדַנִּי. וְעַם כֹּל דָּא כִּיּוֹן דָּאֲשְׁתְּלִימוּ
מִיִּין דְּכוּרִין בְּמִיִּין נוֹקְבִין, שְׁמָא דָאֲלֹהִים
אֲתַפְשֵׁט בְּכֹלָא.

וְאֵף עַל גַּב דָּאֲפְרִישׁ בֵּין מִיִּין עֲלָאִין
לְתַתָּאִין, מַחְלוּקַת לָא אֲתַבְטַל עַד יוֹם
תְּלִיתָאִי וְאַסְפִּים מַחְלוּקַת וְאֲתִישַׁב כֹּלָא
בְּדוּכְתִיָּה פְּדָקָא יָאוּת. וּבְגִין מַחְלוּקַת דָּא אֵף
עַל פִּי דָאִיהוּ קִיּוּמָא דְעֲלָמָא לָא כְּתִיב כִּי טוֹב
בְּשַׁנִּי, דְּלָא אֲשְׁתְּלִים עוּבְדָא. מִיִּין עֲלָאִין
וּמִיִּין תַּתָּאִין הוּוּ כְּחֲדָא וְלָא הוּוּ תוּלְדִין
בְּעֲלָמָא עַד דָּאֲתַפְרְשׁוּ וְאַשְׁתְּמוּדְעוּ. וּבְגִין כִּף
עֲבָדוּ תוּלְדִין.

וְעַם כֹּל דָּא אֵף עַל גַּב דְּהַבְדְּלָה הָוִי בְּשַׁנִּי
וּמַחְלוּקַת בֵּיהּ הָוָה, יוֹם תְּלִיתָאִי אֲסָפִים

- יום השלישי הסכים בכל, שהוא שם שנחזקק בחזקתו [יהוה] הו"ה להסכים בין מים עליונים ומים תחתונים. ה' עליונה ה' תחתונה, ו' ביניהם להשלים בשני צדדים. וסימן זה מי הירדן, מים עליונים, קמו נד אחד. מים תחתונים ירדו לים, וישראל הלכו באמצע.

חמשה רקיעים כתוב פאן, וחי העולמים הולך בהם ומנהיג בהם, וכלם כלולים זה בזה. ואלמלא מחלקת זו שהסכמה על ידי האמצע, לא נכללו ולא השתירו [ג"א נתישר] זה בזה. חמש מאות שנים הם שעץ החיים דבק בהם לעשות פרות ותולדות לעולם, וכל מימי בראשית ששופעים ונמשכים מבראשית נחלקו תחתיו על ידו, ודוד המלך לקח הכל, והוא חלק אחר כף, שכתוב (שמואל ב'ו) ויחלק לכל העם לכל המון וגו', וכתוב (תהלים קד) תתן להם ילקוטון, וכתוב (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף וגו'.

בשעה שמחלקת מתעוררת בחזק השמאל, מתרבה ומתחזקת שלהבת הדינים, ויצאו משם קלפות, ונקרשו מיד בלי לחות כלל, והיו זכר ונקבה. ומהם נפרדו מינים רעים למיניהם, וכאן התקיפות של רוח הטמאה בכל אותן קלפות חזקות, והם סוד הערלה. אלה התחזקו במינים חזקים, אחד אפע"ה ואחד נח"ש, ושניהם אחד. אפע"ה מוליד [לשבעים] לשבע שנים בחבור אחד. חזר הכל לשבע שנים של נחש.

כאן הוא סוד הגיהנם שנקרא בשבעה שמות. יצר הרע נקרא בשבעה שמות. ובכמה דרגות התפשטה הטמאה מכאן לעולם,

בכלא דהוא שמא דאיגלה בגליפוי (כ"א יהוה) הוה לאסתפמא מיין עלאין ומיין תתאין ה' עלאה, ה' תתאה, ו' ביניהו. לאשלמא בתרין סטריין. וסימנא דא מי הירדן מיין עלאין קמו נד אחד. מיין תתאין נחתו לימא. וישראל אזלי באמצעיתא.

חמש רקיעין פתיבי הכא וחי העולמים אזיל בהו ואנהיג בהו וכלהו כלילן דא בדא. ואלמלא האי מחלוקת דאסתפם על ידי דאמצעיתא לא אתכלילו ולא אשתיירו (ג"א אחישריו) דא בדא. חמש מאה שנין אנון דאילנא דחיי דביק בהו למעבד אפין ותולדין לעלמא וכל מימוי דבראשית דנגדין ואתמשכן מבראשית אתפלגו תחותוי על ידיה. ודוד מלפא נקיט פלא ואיהו פליג לבתר דכתיב, (שמואל ב'ו) ויחלק לכל העם לכל המון וגו' וכתוב, (תהלים קד) תתן להם ילקוטון וכתוב, (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף וגו'.

בשעתא דאתער מחלוקת בתוקפא דשמאלא, אסגי ואתקף הורפילא דטיפסא ונפקו מתמן טסירין ואקרישו מיד בלא לחותא כלל והוה דכר וניקבא. ומנהון אתפרשו זיינין בישין לזנייהו, והכא תקיפו דרוח מסאבא בכל אנון תוקפין טסירין. ואנון רזא דערלה. אלין אתקפו בזיינין תקיפין, חד אפע"ה וחד נח"ש ותרווייהו חד. אפע"ה אוליד (כ"א לשבעין) לשבעא שנין בחבורא חדא, אתהדר פלא לשבע שנין דנחש.

הכא איהו רזא דגיהנם דאקרי בשבע שמות. יצר הרע בשבע שמות. ובכמה דרגין אתפשט מסאבו מהכא לעלמא

והכל מסוד השמאל טוב ורע, והוא ישוב העולם. כאן שם חקוק של שמונה עשרה אותיות ממנה על גשמי רצון נדבה וברכה ישוב של העולם.

ויאמר אלהים יקרו המים וגו'. בדרך קו להיות בדרך ישרה, שהרי מסוד של אותה נקדה ראשונה הכל יצא בנסתר, עד שהגיע והתפנס להיכל עליון, ומשם יצא בקו ישר לשאר הדרגות, עד שמגיע לאותו מקום אחד שפונס הכל בכלל של זכר ונקבה. ומיהו? חי העולמים.

המים שיוצאים מלמעלה מה' העליונה. מתחת השמים ו' קטנה. ועל זה ו"ו, אחד שמם ואחד מתחת השמים. אז ותראה היבשה, זו ה' תחתונה. זה התגלה, וכל השאר התפסה. ומתוך האחרונה הזו נודע בשכל אותו שהתפסה. אל מקום אחד, בגלל שכאן הוא קשר היחוד של העולם העליון.

יהו"ה אחד ושמו אחד. שני יחודים, אחד של העולם העליון להתיחד בדרגותיו, ואחד של העולם התחתון להתיחד בדרגותיו. קשר היחוד של העולם העליון הוא עד כאן. חי העולמים שם מתבשם, ונקשר העולם העליון ביחוד שלו, ולכן נקרא מקום אחד. כל הדרגות וכל האברים מתפנסים שם, ונהיים פלם בו אחד, בלי פרוד כלל. ואין דרגה שמתחדת שם ביחוד אחד אלא זו, ובו מתפסים פלם בדרך נסתר בהשתוקקות אחת. עד כאן בדרגה זו מתיחד העולם הנגלה בעולם הנסתר.

העולם הנגלה מתחבר גם פן למטה, ועולם הנגלה הוא עולם התחתון. (ישעיהו) ואראה את ה', (שמות כד) ויראו את אלהי ישראל,

וכלא מרזא דשמאלא, טב וביש ואיהו ישובא דעלמא. הכא שמא גליפא דתמיני סרי אתון ממנא על גשמי רצון נדבה וברכה ישובא דעלמא:

(ר"ת יהו"ה) ויאמר אלקים יקרו המים וגו' בארץ קו למיהוי בארץ מישר. דהא מרזא דהיא נקודה קדמאה נפק פלא בסתימו. עד דמטי ואתפניש להיכלא עלאה ומתמן נפיק בקו מישר לשאר דרגין. עד דמטי ליהוה אתר חד דכניש פלא בכלל דכר ונוקבא. ומאן איהו חי עלמין.

המים דנפקי מלעיל מאת ה' עלאה. מתחת השמים ו' זעירא. ועל דא ו"ו חד שמם וחד מתחת השמים. פדין ותראה היבשה דא ה' תתאה. דא אתגלי. וכל שאר אתפסי. ומגו האי בתראה אשתמע בסוכלתנו ההוא דאתפסי. אל מקום אחד בגין דהכא הוא קשורא דיחודא דעלמא עלאה.

יהו"ה אחד ושמו אחד תרין יחודין חד דעלמא עלאה לאתניחדא בדרגוי, וחד דעלמא תתאה לאתניחדא בדרגוי. קשורא דיחודא דעלמא עלאה עד הכא איהו. חי עלמין תמן אתבסים ואתקשר עלמא עלאה ביחודא דיליה. ובגין פך אקרי מקום אחד. פל דרגין וכל שייפין מתפנשין תמן והו פלהו ביה חד פלא פירוודא כלל. ולית דרגא דאתניחדן תמן ביחודא חד אלא האי, וביה אתפסיין פלהו בארץ סתים בתיאובתא חד. עד הכא בדרגא דא אתניחד עלמא דאתגלייא בעלמא דאתפסייא.

עלמא דאתגלייא אתניחד אוף הכי לתתא, ועלמא דאתגלייא איהו עלמא דתתא"ה. (ישעיהו) ואראה את ה' (שמות כד) ויראו

(במדבר יד) וּכְבוֹד ה' נִרְאָה, (שם יז) וַיֵּרָא כְבוֹד ה', (יחזקאל א) כְּמִרְאֵה הַקֶּשֶׁת וְגו', פֶּן מִרְאֵה הַנִּגְהָ סָבִיב הוּא מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה'. וְזֶהוּ סוּד וְתִרְאָה הַיִּבְשָׁה.

(שם) כְּמִרְאֵה הַקֶּשֶׁת - זֶה חַי הָעוֹלָמִים. וְזֶהוּ אֵת קִשְׁתִּי נִתְּתִי בְּעֵינַי, זֶה מַלְכוּת, נִתְּתִי מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם. בְּיוֹם מַעֲנַן כְּשֶׁנִּרְאִית הַקֶּשֶׁת וְכִשְׁמֹעוֹר הַשְּׂמָאל לְהַתְּנַבֵּר, מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה' מִתְּעוֹרֵר הַשְּׂמָאל לְהַתְּנַבֵּר. יוֹצֵאת רַחֵל וְתַקַּשׁ בְּלִדְתָּהּ. מִיכָא"ל בְּצַד זֶה, רַפְא"ל בְּצַד זֶה, גְּבִרִיא"ל בְּצַד זֶה, וְהֵם הַגְּנוּנִים שְׁנֵאֵרַיִם בְּאוֹתָהּ דְמוּת - לְכֵן וְאָדָם וִירָק.

כֵּן מִרְאֵה הַנִּגְהָ סָבִיב, הָאוֹר שֶׁהַתְּפִסָּה בְּגִלְגוּל מִרְאֵה הָעֵינַי, הוּא מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה'. הַגְּנוּנִים שֶׁהִתְיַחֲדוּ הַיַּחְוּד הַתְּחַתּוֹן הֵם לְפִי יַחְוּד שֶׁהִתְיַחַד יַחְוּד עֲלִיּוֹן. ה' אֱלֹהֵינוּ ה'. גְּנוּנִים נִסְתָּרִים שְׁלֵא נִרְאִים וּמִתְקַשְּׂרִים אֶל מְקוֹם אֶחָד יַחְוּד אֶחָד בְּעֲלִיּוֹן, הַגְּנוּנִים בְּקִשְׁתִּי לְמִטָּה לְהִתְיַחַד בְּהֵם. לְכֵן אָדָם וִירָק כְּמוֹ גְּנוּנִים נִסְתָּרִים. וְהֵם יַחְוּד אַחֵר, סוּד וְשִׁמוֹ אֶחָד. בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד - הַיַּחְוּד שֶׁלְמִטָּה. יַחְוּד עֲלִיּוֹן - (דְּבָרִים ו) שָׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהו"ה אֱלֹהֵינוּ יְהו"ה אֶחָד. יְקוּוּ מְדִידוֹ דְקוֹ וּמְשַׁחְתָּא. הֵכָא שִׁית תִּיבִין. וְהֵכָא שִׁית תִּיבִין.

מִשְׁחָתָא בּוֹצִינָא דְקַרְדִּינּוּתָא דְכְּתִיב, (ישעיה מ) מִי מֵדַד בְּשַׁעְלוֹ מִים. וְדָא אִיהוּ יְקוּוּ הַמַּיִם. הֵכָא שְׁעוּרָא דִּיּוֹצֵר עֲלִמִין יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, קְדוּ"ש קְדוּ"ש קְדוּ"ש דָּא אִיהוּ יְקוּוּ הַמַּיִם. יֵי צְבָאוֹת. דָּא אִיהוּ אֶל מְקוֹם אֶחָד בְּסוּד שֵׁם זֶה. מֵלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ - זֶה וְתִרְאָה הַיִּבְשָׁה. סוּד חֲקִיקַת שֵׁם

אֵת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל (במדבר יד) וּכְבוֹד יֵי נִרְאָה (במדבר יז) וַיֵּרָא כְבוֹד יֵי (יחזקאל א) כְּמִרְאֵה הַקֶּשֶׁת וְגו' פֶּן מִרְאֵה הַנִּגְהָ סָבִיב הוּא מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד יֵי. וְדָא אִיהוּ רְזָא וְתִרְאָה הַיִּבְשָׁה.

כְּמִרְאֵה הַקֶּשֶׁת (יחזקאל א) זֶה חַי עֲלִמִין. וְזֶהוּ אֵת קִשְׁתִּי נִתְּתִי בְּעֵינַי דָּא מַלְכוּת. נִתְּתִי מִן יוֹמָא דְאַתְבְּרִי עֲלִמָּא. בְּיוֹמָא (ד' י"ח ע"ב) דְּעֵיבָא דְאַתְחַזִּי קִשְׁתִּי (דְּאַתְעֵר שְׂמָאלָא לְאַתְתַּקְפָּא). מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה' אֵתְעֵר שְׂמָאלָא לְאַתְתַּקְפָּא. נִפְקַת רַחֵל וְתַקַּשׁ בְּלִדְתָּהּ. מִיכָא"ל בְּסִטְרָא דָּא, רַפְא"ל בְּסִטְרָא דָּא, גְּבִרִיא"ל בְּסִטְרָא דָּא. וְאַנּוּן גְּוּוּנִין דְאַתְחַזִּין בְּהֵוּא דְמוּת חִיּוֹר וְסוּמְק וִירוּק.

כֵּן מִרְאֵה הַנִּגְהָ סָבִיב. נְהִירוֹ דְאַתְבְּסִיָּא בְּגִלְגוּלָא דְחִיזוֹ דְעֵינָא. הוּא מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד יֵי. גְּוּוּנִין דְאַתְיַחַד יַחְוּדָא תְּתָאָה לְפּוּם יַחְוּדָא דְאַתְיַחַד יַחְוּדָא דְלְעִילָא. יֵי אֱלֹהֵינוּ יֵי. גְּוּוּנִין סְתִימִין דְלֵא אֵתְחַזֵּן וְאַתְקַשְּׂרֵן אֶל מְקוֹם אֶחָד יַחְוּדָא חֲדָא בְּעֲלָאָה. גְּוּוּנִין בְּקִשְׁתִּי לְתַתָּא לְאַתְיַחַדָּא בְּהוּ. חִוּוֹר סוּמְק וִירוּק כְּגוּוּנִין סְתִימִין. וְאַנּוּן יַחְוּדָא אַחְרָא רְזָא וְשִׁמוֹ אֶחָד. בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד יַחְוּדָא דְלְתַתָּא. יַחְוּדָא עֲלָאָה (דְּבָרִים ו) שָׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהו"ה אֱלֹהֵינוּ יְהו"ה אֶחָד. דָּא לְקַבִּיל דָּא. יְקוּוּ מְדִידוֹ דְקוֹ וּמְשַׁחְתָּא. הֵכָא שִׁית תִּיבִין. וְהֵכָא שִׁית תִּיבִין. מִשְׁחָתָא בּוֹצִינָא דְקַרְדִּינּוּתָא דְכְּתִיב, (ישעיה מ)

מִי מֵדַד בְּשַׁעְלוֹ מִים. וְדָא אִיהוּ יְקוּוּ הַמַּיִם. הֵכָא שְׁעוּרָא דִּיּוֹצֵר עֲלִמִין יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, קְדוּ"ש קְדוּ"ש קְדוּ"ש דָּא אִיהוּ יְקוּוּ הַמַּיִם. יֵי צְבָאוֹת. דָּא אִיהוּ אֶל מְקוֹם אֶחָד בְּרְזָא דְשְׂמָא דָּא. מֵלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. דָּא וְתִרְאָה הַיִּבְשָׁה. רְזָא

גְּלִיפָא שְׁמָא דִּיחֻדָּא כּוּז'וּ בּמוכס"ז כּוּז'וּ.
תְּדַשָּׂא הָאָרְץ דְּשָׂא עֵשֶׂב וְגו', הַשְׁתָּא אִפִּיקַת
חֵילָא בְּאַנוּן מִיַּיִן דְּאַתְפְּנִישׁוּ לְאַתְר חָד
וְנַגְדִין בְּגוּוּיָה גּוּ טְמִירוּ סְתִימָאָה. וְנִפְקִין
בְּגוּוּיָה טְמִירִין עֲלָאִין וְחֵיילִין קְדִישִׁין. דִּי כָּל
אַנוּן בְּנֵי מְהִימְנוּתָא מְתַקְנָן לֹון בְּתַקּוּנָא
דְּמְהִימְנוּתָא בְּהֵיא פּוּלְחָנָא דְּמֵאַרְיֵהוּן.

וְרָזָא דָּא (תהלים קד) מְצַמִּיחַ חֲצִיר לְבַהֲמָה וְגו'
דָּא בְּהֵמָה דִּרְבִיעֵאָה עַל אֶלְף טוּרִין
וּמַגְדִּילִין לָהּ בְּכָל יוֹמָא הֵהוּא חֲצִיר. וְחֲצִיר
דָּא אַנוּן מְלֹאכִין שְׁלִיטִין לְפּוּם שְׁעֵתָא
דְּאַתְפְּרִיאוּ בְּשָׁנֵי וְקִימִין לְמִיכְלָא דְּהֵאֵי
בְּהֵמָה. בְּגִין דָּאִית אֲשָׂא אֲכָלָא אֲשָׂא.

וְעֵשֶׂב לְעִבּוּדַת הָאָדָם עֵשֶׂב דָּא אֵלִין אוֹפְנִין
וְחֵיּוֹת וְכְרוּבִים. דְּכֵלְהוּ מְתַקְנָן גּוּ
תַקּוּנֵיהוּ וְקִימִין לְאַתְתַּקְנָא בְּשְׁעֵתָא דְּבִנֵּי
נְשָׂא אֲתִיִּין לְפּוּלְחָנָא דְּמֵאַרְיֵהוּן בְּקַרְבְּנֵיהוּן
וּבְצִלוֹתָא דְּדָא אִיהוּ עִבּוּדַת הָאָדָם. וְעֵשֶׂב דָּא
אַזְדַּמְן וְאַתְעַתַּד לְעִבּוּדַת הָאָדָם לְאַתְתַּקְנָא
בְּתַקּוּנֵיהּ פְּדָקָא יָאוּת. וְכַד אַנוּן מְתַקְנָן
בְּהֵיא עִבּוּדַת הָאָדָם, לְבַתֵּר מְנִיֵּיהוּ נִפְקִי
מְזוּנֵי וְטְרַפִּין לְעֵלְמָא דְּכְתִיב (תהלים קד) לְהוֹצִיא
לְחֵם מִן הָאָרְץ. וְדָא אִיהוּ עֵשֶׂב מְזַרְיעַ זְרַע,
דְּהָא חֲצִיר לָא מְזַרְיעַ זְרַע אִיהוּ אֶלָּא אֲזַדַּמְן
לְמִיכְלָא דְּאֲשָׂא קְדִישָׂא. וְעֵשֶׂב לְתַקּוּנָא
דְּעֵלְמָא.

וְכֹרֶ דָּא לְהוֹצִיא לְחֵם מִן הָאָרְץ. כָּל תַּקּוּנֵין
דְּבִנֵּי נְשָׂא דְּקָא מְתַקְנָא לְהֵאֵי עֵשֶׂב
אַרְץ. דְּפּוּלְחָנָא דְּלֵהוּן לְמֵאַרְיֵהוּן לְסַפְקָא עַל
יְדֵיהוּן מֵהֵיא אַרְץ טְרַפִּי וּמְזוּנֵי לְהֵאֵי עֵלְמָא
וְלְאַתְפְּרָכָא בְּנֵי נְשָׂא מְבָרְכִין דְּלַעִיל (דְּלַעִילָא).
עֵץ פְּרִי עוֹשֶׂה פְּרִי. דְּרָגָא עַל דְּרָגָא דְּכַר
וְנוֹקְבָא. כְּמָה דְּעֵץ פְּרִי אִפִּיק חֵילָא דְּעֵץ

הַיְחוד כּוּז'וּ בּמוכס"ז כּוּז'וּ.
תְּדַשָּׂא הָאָרְץ דְּשָׂא עֵשֶׂב וְגו',
כָּאן הוֹצִיאָה כַּח בְּאוֹתָם מִים
שֶׁהִתְכַנְסוּ לְמָקוּם אֶחָד וְשׁוֹפְעִים
בְּתוֹכוֹ תוֹף טְמִירוֹת נִסְתַּרְתּוּ,
וְיוֹצֵאִים בְּתוֹכוֹ טְמִירִים עֲלִיוֹנִים
וְצִבְאוֹת קְדוּשִׁים, שְׁכַל אוֹתָם בְּנֵי
הָאֱמוּנָה מְתַקְנִים אוֹתָם בְּתַקּוּן
הָאֱמוּנָה בְּאוֹתָהּ עִבּוּדַת רְבוּנָם.

וְזֶה סוּד (תהלים קד) מְצַמִּיחַ חֲצִיר
לְבַהֲמָה וְגו'. זֶה בְּהֵמָה שְׂרוּבְצַת
עַל אֶלְף הָרִים, וּמַגְדִּילִים לָהּ בְּכָל
יוֹם אוֹתוֹ חֲצִיר, וְחֲצִיר הַזֶּה,
אוֹתָם מְלֹאכִים שְׁלִיטִים לְפִי
שְׁעָה שְׁנִבְרָאוּ בְּשָׁנֵי וְעוֹמְדִים
לְמֵאכֹל שֶׁל הַבְּהֵמָה הַזֶּה. בְּגִלְל
שִׁישׁ אֵשׁ אוֹכֵלַת אֵשׁ.

וְעֵשֶׂב לְעִבּוּדַת הָאָדָם - עֵשֶׂב זֶה
הָאוֹפְנִים הָאֵלֶּה וְחֵיּוֹת וְכְרוּבִים,
שְׁכַלָם מְתַקְנִים תוֹף תַּקּוּנֵיהֶם
וְעוֹמְדִים לְהַתְתַּקֵּן בְּשְׁעָה שְׁבִנֵּי
אָדָם בָּאִים לְעִבּוּדַת רְבוּנָם
בְּקַרְבְּנֵיהֶם וּבַתְּפִלָּה, שְׁזוּהֵי
עִבּוּדַת הָאָדָם. וְעֵשֶׂב זֶה מְזַמֵּן
וּמוֹכֵן לְעִבּוּדַת הָאָדָם לְהַתְתַּקֵּן
בְּתַקּוּנּוֹ פְּרָאוּי. וְכִשְׁמָה מְתַקְנִים
בְּאוֹתָהּ עִבּוּדַת הָאָדָם, אַחַר כֵּן
יוֹצֵאִים מֵהֶם מְזוּנוֹת וְטְרַף
לְעוֹלָם, שְׁכַתּוּב (שם) לְהוֹצִיא
לְחֵם מִן הָאָרְץ. וְזֶהוּ עֵשֶׂב מְזַרְיעַ
זְרַע, שֶׁהֵרִי חֲצִיר לֹא מְזַרְיעַ זְרַע,
אֶלָּא מְזַדַּמֵּן לְמֵאכֹל שֶׁל אֵשׁ
קְדוּשָׁה, וְעֵשֶׂב לְתַקּוּן הָעוֹלָם.

וְכֹרֶ זֶה לְהוֹצִיא לְחֵם מִן הָאָרְץ.
כָּל הַתַּקּוּנִים שֶׁל בְּנֵי הָאָדָם
שֶׁמְתַקְנִים אֶת עֵשֶׂב הָאָרְץ הַזֶּה,
שֶׁעִבּוּדָתָם לְרְבוּנָם לְסַפֵּק עַל יָדָם
מֵאוֹתָהּ אַרְץ טְרַף וּמְזוּנוֹת
לְעוֹלָם הַזֶּה וְלַהַתְפָּרֵף בְּנֵי אָדָם
מְבָרְכוֹת שֶׁל מַעֲלָה.

עֵץ פְּרִי עוֹשֶׂה פְּרִי - דְּרָגָה עַל
דְּרָגָה, זְכָר וּנְקֵבָה. כְּמוֹ שֶׁעֵץ פְּרִי
מוֹצִיא כַּח שֶׁל עֵץ עוֹשֶׂה פְּרִי, גַּם
כָּאן הוּא מוֹצִיא, וּמֵיְהוּ? אֵלֶּה

אוֹתָם כְּרוּבִים וְתַמְרוֹת. מַה זֶה תַמְרוֹת? אֵלֶּה אוֹתָם שְׁעוּלִים בַּעֲשׂוֹן הַקָּרְבָּן וּמִתַּתְקָנִים יַחַד עָמּוּ וּמַעֲמִידִים [וּנְקָאִים] תַמְרוֹת עֲשׂוּ, וְכֹלֶם קַיְמִים בְּתַקּוּנֵיהֶם לְעַבּוֹדַת הָאָדָם, מַה שְּׁלֹא קַיִם בֶּן הַחֲצִיר, שְׁהָרִי מוֹכֵן לְמַאֲכָל, שְׁכַתוּב (אִיּוֹב מ) הִנֵּה נָא בְּהֵמוֹת אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי עִמָּךְ חֲצִיר כְּבָקָר יֵאכֹל.

עַיֵן פְּרִי עוֹשֶׂה פְּרִי - דְמוּת זָכָר וּנְקֵבָה. וְדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, אֵלֶּה אֵינָם כְּאוֹתָם כְּרוּבִים. אֵלֶּה פְּנִים גְּדוּלוֹת בְּדְמוּת חַתוּמָה. כְּרוּבִים, פְּנִים קְטַנּוֹת כְּמוֹ תִּינוּקוֹת. פְּנֵי אָדָם, כָּל הַדְּמִיּוֹת כְּלוּלוֹת בָּהֶם. בְּגִלְל שְׁהֵם פְּנִים גְּדוּלוֹת וּמַצְטַיְרִים בָּהֶם צִיּוּרִים חֲקוּקִים כְּמוֹ חֲקוּקוֹת שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ בְּאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, מְזַרְחֵם מְעַרְבֵם צְפוּנֵן וְדָרוּם.

מִיכָאֵל רֹשֶׁם רֹשֶׁם רֹשֶׁם לְצַד דְרוֹם, וְכֹל הַפְּנִים מְסַתְּפָלִים אֵלָיו. פְּנֵי אָדָם, פְּנֵי אֲרִי"ה, פְּנֵי שׁו"ר, פְּנֵי נֶשֶׁר. אָדָם הוּא זָכָר וּנְקֵבָה, וְלֹא נִקְרָא אָדָם פְּרֻט לְאֵלֶּה. מַצְטַיְרִים צִיּוּרִים שֶׁל רֶכֶב אֱלֹהִים רְבוּתִים, שְׁכַתוּב (תְּהִלִּים סח) רֶכֶב אֱלֹהִים רְבוּתִים אֶלְפֵי שְׁנָאֵן. שְׁנָאֵן כָּלֵל שֶׁל כָּל הַצִּיּוּרִים, שׁו"ר נֶשֶׁר אֲרִי"ה. וְזֶהוּ אָדָם, הַתְּפִשְׁטוֹת שְׁנִכְלָלָה כְּאַחַד בְּסוּד זָכָר וּנְקֵבָה. וְכֹל הָאֲלֵפִים וּרְבֻבוֹת, כֻּלָּם יוֹצְאִים מֵהַסּוּד הַזֶּה שְׁנָאֵן. וּמֵהַדְּמִיּוֹת הֵלְלוּ נַפְרָדִים כָּל אֶחָד וְאַחַד בְּצַדֵיהֶם כְּמוֹ שְׂרָאוּי לָהֶם.

וְאַחֶה הֵם שְׁמִשְׁלָבִים אֶחָד בְּאַחַד, וּכְלוּלִים אֶחָד בְּאַחַד, לְהֵיוֹת כָּל אֶחָד וְאַחַד כְּלוּל בְּחִבְרוֹ. שׁו"ר נֶשֶׁר אֲרִי"ה אָדָם מִתְּנַהֲגִים בְּסוּד שֶׁל אַרְבַּעַת שְׁמוֹת חֲקוּקִים עוֹלָם לְהַתְּנַהֵג וּלְהַסְתַּכֵּל.

עוֹשֶׂה פְּרִי, אוֹף הֵכָא אֶפִיק אֵיהּ. וּמָאן אֵיהּ אֵלִין אַנוּן כְּרוּבִים וְתַמְרוֹת. מָאִי תַמְרוֹת. אֵלִין אַנוּן דְסִלְקֵי בְתַנְנָא דְקָרְבָּנָא, וּמִתַּתְקָנֵי בְהַדִּיָּה וְאַקְמָן (נ"א וְאַקְרִין) תַמְרוֹת עֲשׂוּ. וְכִלְהוּ קַיְמִין בְּתַקּוּנֵיהוּ לְעַבּוֹדַת הָאָדָם, מַה דְלֹא קַיְמָא כֵּן חֲצִיר דְהָא אֶתְעַפַּד לְמִיכָל דְכַתִּיב, הִנֵּה נָא בְּהֵמוֹת אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי עִמָּךְ חֲצִיר כְּבָקָר יֵאכֹל.

עַיֵן פְּרִי עוֹשֶׂה פְּרִי דְיוֹקְנָא דְכָר וְנוֹקְבָא. וְדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם. אֵלִין לָאו אַנוּן כְּאַנוּן כְּרוּבִים. אֵלִין אֶפִי רַבְרָבָן בְּדִיקְנָא חַתִּימָא. כְּרוּבִים אֶפִי זוּטְרֵי כְרַבְיִין. פְּנֵי אָדָם כָּל (ד"ו) דְיוֹקְנֵין כְּלִילָן בְּהוּ. בְּגִין דְאַנוּן אֶפִין רַבְרָבִין וּמַצְטַיְרִין בְּהוּ צִיּוּרִין גְּלִיפִין כְּגִלּוּפֵי שְׁמָא מְפָרֵשׁ בְּאַרְבַּע סְטְרֵי דְעֵלְמָא מְזַרְחֵם מְעַרְבֵם צְפוּנֵן וְדָרוּם.

מִיכָאֵל רֹשֶׁם רֹשֶׁם לְצַד דְרוֹם. וְכֹל אֶנְפִין מְסַתְּפָלִין לְגַבִּיָּה. פְּנֵי אָדָם פְּנֵי אֲרִי"ה פְּנֵי שׁו"ר פְּנֵי נֶשֶׁר. אָדָם אֵיהּ דְכָר וּנְקֵבָא, וְלֹא אִקְרִי אָדָם בַּר הַיֵּי וּמִנְיָה אֲצַטַיְרֵן צִיּוּרֵין דְרֶכֶב אֱלֹהִים רְבוּתִים דְכַתִּיב, (תְּהִלִּים סח) רֶכֶב אֱלֹהִים רְבוּתִים אֶלְפֵי שְׁנָאֵן.

שְׁנָאֵן כְּלָלָא דְכִלְהוּ צִיּוּרֵין שׁו"ר נֶשֶׁר אֲרִי"ה. וְזֶהוּ אֵיהּ אָדָם (ד"ו יט ע"א) פְּשִׁיטו דְאַתְּפָלִיל כְּחַדָּא בְּרָזָא דְכָר וְנוֹקְבָא, וְכִלְהוּ אֶלְפִין וְרַבְבָּן כְּלָהוּ. נְפִיקֵי מֵהַיֵּי רָזָא שְׁנָאֵן. וּמֵהַיֵּי דְיוֹקְנֵין מִתְּפָרְשִׁין כָּל חַד וְחַד בְּסְטְרֵיהוּ כְּמָה דְאַתְחַזִי לֹון.

וְאַיִן אַנוּן דְקָא מְשִׁלְבָן חַד בְּחַד וְכְלִיל חַד בְּחַד לְמַהוּי כָּל חַד וְחַד כְּלִילָן בְּחִבְרִיָּה, שׁו"ר נֶשֶׁר אֲרִי"ה אָדָם אֶתְנַהֲגָן בְּרָזָא דְאַרְבַּע שְׁמָהֵן גְּלִיפָאן סְלָקִין לְאַתְנַהֲגָא וּלְאַסְתַּכֵּלָא.

עוֹלָה לְהַתְנַהֵג וּלְהַסְתַּפֵּל שׁוֹר
אֶל פְּנֵי אָדָם. עוֹלָה שֵׁם אֶחָד
מִתְעַטֵּר מִחֻקֵּק בְּסוּד שֶׁל שְׁנֵי
גִּוְנִים, וְהוּא א"ל. אִז חוֹזֵר
לְאַחֹר, וְהַפְּסָא חוֹקֵק וְגוֹלֵף
אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם לְהַתְנַהֵג בְּסוּד
הַשֵּׁם הַזֶּה.

עוֹלָה לְהַתְנַהֵג וּלְהַסְתַּפֵּל נֶשֶׁר
אֶל פְּנֵי הָאָדָם. עוֹלָה שֵׁם אַחַר,
מִתְעַטֵּר מִחֻקֵּק בְּסוּד שֶׁל שְׁנֵי
פְּנִים גִּוְנִים לְהִיּוֹת מוֹאֵר וְלַעֲלוֹת
בְּעֵלְיָה בְּעֵטוֹר שְׁלֹמְעֵלָה, וְהוּא
גְּדוּל. אִז חוֹזֵר לְאַחֹר, וְהַפְּסָא
חוֹקֵק וְגוֹלֵף אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם
לְהַתְנַהֵג בְּסוּד הַשֵּׁם הַזֶּה.

עוֹלָה לְהַתְנַהֵג וּלְהַסְתַּפֵּל אַרְיָה
אֶל פְּנֵי אָדָם. עוֹלָה שֵׁם אַחַר
מִתְעַטֵּר מִחֻקֵּק בְּסוּד שֶׁל שְׁנֵי
פְּנִים גִּוְנִים לְהַתְחַזֵּק וּלְהַתְיַשֵּׁר
בְּתַקְפָּה, וְהוּא גְבוּר. אִז חוֹזֵר
לְאַחֹר, וְהַפְּסָא חוֹקֵק וְגוֹלֵף
אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם לְהַתְנַהֵג בְּסוּד
הַשֵּׁם הַזֶּה.

אֲדָם מְסַתְּפֵל בְּכֻלָּם, וְכֻלָּם
עוֹלִים וּמְסַתְּפֵלִים בּוֹ. אִז כָּלָם
הִצְטִירוּ בְּחֻקֵּיכֶם בְּצִיּוּר זֶה
בְּסוּד שֵׁם אֶחָד שֶׁנִּקְרָא נוֹרָא. וְאִז
כְּתוּב עֲלֵיהֶם (יחזקאל א) וְדַמּוֹת
פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם. כָּלָם כְּלוּלִים
בְּדַמּוֹת הַזֶּה. וְהַדַּמּוֹת הַזֶּה כּוֹלֵלֶת
אוֹתָם.

וְעַל סוּד זֶה נִקְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא (נחמיה ט) הָאֵל הַגְּדוֹל הַגְּבוּר
וְהַנּוֹרָא. שְׁהַרֵי הַשְּׁמוֹת הִלְלוּ
חֻקֵּיכֶם הֵם לְמַעַלָּה בְּסוּד
הַמְּרַכְּבָה הַעֲלִיּוֹנָה, כְּלוּלָה
בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת יְהו"ה, שֶׁהוּא
הַשֵּׁם שְׁכּוֹלֵל הַכֹּל. דְּמִיּוֹת הָאֵלָה
מִחֻקּוֹת וּגְלוּפּוֹת בְּפֶסֶא, וְהַפְּסָא
חֻקֵּק מְרַקֵּם בָּהֶם, אֶחָד לְיָמִין
וְאֶחָד לְשְׂמָאל וְאֶחָד לְפָנִים
וְאֶחָד לְאַחֹר, רְשׁוּם בְּאַרְבַּעַת
צַדֵּי הָעוֹלָם.

הַפְּסָא, כִּשְׁהוּא עוֹלָה, רְשׁוּם

סְרִיק לְאַתְנַהֵג וּלְאַסְתַּפֵּלָא שׁוֹר לְאַנְפִי
אָדָם. סְרִיק שְׁמָא חַד מִתְעַטֵּרָא
מִחֻקָּא בְּרִזָּא דְתַרִין גִּוְנִין וְאִיהוּ א"ל. כְּדִין
אַתְהִידֵר לְאַחֹרָא וְכוּרְסִיָּה חֻקֵּיק וְגִלְיָה לִיה.
וְאַתְרִשִׁים לְאַתְנַהֵג בְּרִזָּא דְשְׁמָא דָּא.

סְרִיק לְאַתְנַהֵג וּלְאַסְתַּפֵּלָא נֶשֶׁר לְאַנְפִי
אָדָם. סְרִיק שְׁמָא אַחְרָא מִתְעַטֵּרָא
מִחֻקָּא בְּרִזָּא דְתַרִין אַנְפִין גִּוְנִין לְאַתְנַהֵרָא
וּלְאַסְתַּלְקָא בְּסִלְיָהּ בְּעֵטוֹרָא דְלְעִילָא וְאִיהוּ
גְּדוּל. כְּדִין אַתְהִידֵר לְאַחֹרָא וְכוּרְסִיָּה חֻקֵּיק
וְגִלְיָה לִיה וְאַתְרִשִׁים לְאַתְנַהֵג בְּרִזָּא דְשְׁמָא
דָּא.

סְרִיק לְאַתְנַהֵג וּלְאַסְתַּפֵּלָא אַרְיָה לְאַנְפִי
אָדָם. סְרִיק שְׁמָא אַחְרָא מִתְעַטֵּרָא
מִתְחַקָּא בְּרִזָּא דְתַרִין אַנְפִין גִּוְנִין
לְאַתְתַּקְפָּא וּלְאַתְיַשֵּׁרָא בְּתוּקְפָּא וְאִיהוּ גְבוּר.
כְּדִין אַתְהִידֵר לְאַחֹרָא וְכוּרְסִיָּה חֻקֵּיק וְגִלְיָה
לִיה וְאַתְרִשִׁים לְאַתְנַהֵג בְּרִזָּא דְשְׁמָא דָּא.

אֲדָם אֲסַתְּפֵל בְּכֻלָּהוּ וְכֻלָּהוּ סְלָקִין
וּמְסַתְּפֵלִין בֵּיה. כְּדִין כְּלָהוּ אֲצַטִּיירוּ
בְּגְלוּפֵייהוּ בְּצִיּוֹרָא דָּא בְּרִזָּא דְשְׁמָא חַד
דְּאַקְרִי נוֹרָא. וְכְדִין כְּתִיב עֲלֵיהוּ (יחזקאל א)
וְדַמּוֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, כְּלָהוּ כְּלִילֵן בְּהַאי
דִּיוּקְנָא. וְהַאי דִּיוּקְנָא כְּלִיל לִוְן.

וְעַל רִזָּא דָּא אַקְרִי קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא (נחמיה ט)
הָאֵל הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא. דְּהַא שְׁמָהּ
אַלִין גְּלִפִין אַנוּן לְעִיל (לְעִילָא) בְּרִזָּא דְרִתִּיכָא
עֲלָאָה, כְּלִילָא בְּאַרְבַּע אַתְוּוֹן יְהו"ה דְּאִיהוּ
שְׁמָא דְכְּלִיל כְּלָא. דִּיוּקְנִין אַלִין מִחֻקְקוֹן
גְּלִיפִין בְּכוּרְסִיָּא. וְכוּרְסִיָּא גְּלִיפָא מְרַקְמָא
כְּהוּ חַד לְיָמִינָא וְחַד לְשְׂמָאלָא וְחַד לְקָמָא
וְחַד לְאַחֹרָא רְשִׁימָא בְּאַרְבַּע סְטְרִין דְעֲלָמָא.
כְּרִסְיָא כְּד סְלָקָא רְשִׁימָא בְּאַרְבַּע דִּיוּקְנִין

בארבע הדמיות הללו. ארבעה השמות העליונים הללו לוקחים את הכסף הזה, והכסף נכלל בהם, עד שלוקח ולוקט נפשות וענוגים של כסופים. כיון שלוקח ולוקט אותם ענוגים וכסופים, יורד מלא כמו עץ שמלא ענפים לכל צד ומלא פרות. כיון שהוא יורד, יוצאים ארבע הדמיות הללו מצירים בציריהם חקוקים מאירים נוצצים מלהטים, והם זורעים זרע על העולם, ואז נקרא עשב מזרע זרע, העשב שהם זורעים זרע על העולם.

כיון שיוצאת דמות אדם שכוללת כל הדמיות, אז כתוב עץ פרי עשה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ. לא מוציא זרע אלא לתועלת, דוקא על הארץ אשר זרעו בו. מכאן שאין רשות לבן אדם להוציא זרע ממנו לבטלה. החציר [סוד] של פאן אינו מזרע זרע, ולכן התבטל ולא עומד בקיומו כמו האחרים האלה, שאין לו דמות להצטיר ולהחזק בדמות וציוור כלל. אלא נראים ולא נראים. כל אותם שלא הצטירו בציוור ודמות, אין להם קיום. עומדים לפי שעה ונאכלים באש אוכלת אש, וחוזרים כמו קדם וכן בכל יום.

כן אדם למטה יש לו דמות וציוור, ואינו בקיום כמו של אלה שלמעלה. ציוור ודמות שלמעלה מצטירים בציריהם כמו שהיו בלי מלבוש אחר להצטיר, ולכן הם בקיום תמיד. הציוור של אדם למטה, מצטירים בציריהם במלבוש ולא בגון אחר. ולכן עומדים בקיום של זמן ועדן, ובכל לילה ולילה מתפשט רוח מהמלבוש הזה ועולה [למעלה]. ואותה אש אוכלת, אוכלת אותה. ואחר כך חוזרים כמו מקדם

אליו, אליו ארבע שמהן עליון נטליו להאי כרסיא, וכרסיא אתכליל בהו עד דנקטא ולקטא נפשין וענוגין דכסופין. כיון דנקטא ולקטא אנון ענוגין וכסופין, נחתא מלייא, פאילנא דמלייא ענפין לכל סטר ומלי אבין (איבין). כיון דנחתתי (דנחתתי) נפקי אליו ארבע דיוקנין מצטיירין בצירייהו גליפן מנהרין נציצין מלהטין. ואנון זרעין זרעא על עלמא, כדין אתקרי, עשב מזרע זרע, עשב דאנון זרעין זרעא על עלמא.

נפקא (כיון) דיוקנא דאדם דכליל כל דיוקנין. כדין פתיב עץ פרי עושה פרי למינו. אשר זרעו בו על הארץ. לא אפיק זרעא אלא לתועלתא. על הארץ אשר זרעו בו דייקא. מכאן דלית רשו לבר נש לאפקא זרעא מגיה לבטלא. חציר (נ"א דשא) (דשא) דהכא לאו איהו מזרע זרע. ובגין כך אתבטל ולא קיימא בקיומא פהני אחרנין, דלית ליה דיוקנא לאצטיירא ולא תגלפא בדיוקנא וציוורא כלל. אלא אתחזון ולא אתחזון. כל אנון דלא אצטיירו בציוורא ודיוקנא לית לון קיומא. קיימי לפום שעתא ואתאכילו באשא דאכלא אשא ומהדרין כמדלקדמין וכן בכל יומא. בר נש לתתא אית ליה דיוקנא וציוורא, ולא איהו בקיומא כגוונא דהני דלעילא. ציוורא ודיוקנא דלעיל (דלעילא). מצטיירין בציריהון כמה דהויין בלא מלבושא אחרא לאצטיירא. ובגין כך אנון בקיומא תדיר. ציוורא דאדם לתתא מצטיירין בצירייהו במלבושא ולא כגוונא (כגוונא) אחרא, ובגין כך

ומצטיירים בלבושיהם, ולכן אין להם עמידה כמו הדמיות הללו שלמעלה, ועל זה כתוב (איכה א) חדשים לבקרים, בני אדם שהם חדשים בכל יום ויום. מה הטעם רבה אמונתך? רבה היא ולא קטנה.

רבה אמונתך, ודאי גדולה, שיכולה לקחת כל בני העולם ולהכלילם בתוכה עליונה ותחתונה. מקום גדול ורב הוא שכולל הכל ולא מתמלא יותר, וסוד זה - (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא וגו'. הולכים לים, והים לוקח אותם ואוכל אותם בתוכו, ולא מתמלא. אחר כך הוא מוציא אותם כמו מקדם והולכים, ובגלל זה רבה אמונתך.

ביום זה כתוב פי טוב פי טוב פעמים. בגלל שיום הזה אחוז לשני צדדים ומפריד מחלקת, אמר לצד זה פי טוב ולצד זה פי טוב, ומסכים ביניהם. ולכן יש בו פעמים ויאמר ויאמר. כאן הסוד של שם של ארבע אותיות חקיקה מחוקקת עולה לשמים עשרה אותיות בארבע דמיות בארבעה צדדים רשום על הכסא הקדוש. ויאמר אלהים יהי מארת וכו'. מארת חסר, שנבראה אספרה לתינוקות. שאחר שנגנו אור של אור הראשון, נבראה קלפה למח, ואותה קלפה מתפשטת ומוציאה קלפה אחרת. פיון שיוציאת, עולה ויורדת, מגיעה לגבי פנים קטנות, רוצה להתדבק בהם ולהצטייר בתוכם, ולא רוצה להפרד מהם, מפריד אותה הקדוש ברוך הוא משם ומוריד אותה למטה, כשברא אדם כדי לתקן זה בעולם הזה.

ואצטיירא בגווייהו ולא בעאת לאפרשא מנייהו, אפרש לה קדשא בריך הוא מתמן ונחית לה לתתא, כד ברא אדם בגין לאתקנא האי בהאי עלמא.

קיימין בקיומא זמן ועדן. ובכל ליליא ולייליא מתפשט רוחא מהאי מלבושא וסלקא (לעלא). וההוא אשא דאכלא אכיל ליה. ובתר אתהדר כמלקדמין ומצטיירין בלבושייהו. ובגין כך לית לון קיומא כאנון דיוקנין דלעיל. ועל דא כתיב, (איכה ג) חדשים לבקרים. בני נשא דאנון חדשים בכל יומא ויומא. (דף יט ע"ב) מאי טעמא, רבה אמונתך, רבה איהו ולא זעירא.

רבה אמונתך ודאי רבה דיכלא לנטלא כל בני עלמא ולאכללא לון בגווה עלאה ותתאה. אתר רב וסגי איהו דכליל כלא ולא אתמלייא יתיר. ורזא דא (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא וגו' אזלי לגבי נמא ונמא נטיל לון ואכיל לון בגויה ולא אתמלייא. ובתר אפיק לון כמלקדמין ואזלי. ובגין דא רבה אמונתך.

ביומא דא כתיב פי טוב פי טוב תרי זמני. בגין דיומא דא אחיד לתרין סטרין ואפריש מחלוקת. אמר להאי סטרא כי טוב ולהאי סטרא כי טוב ואסכים ביניהו. ובגין כך אית ביה תרין זמנין ויאמר ויאמר. הכא רזא דשמא דארבע אתוון גליפא מחקקא סליק לתריסר אתוון בארבע דיוקנין בארבע סטרין רשים על כורסייא קדישא:

ויאמר אלהים יהי מאורות וכו'. מארת חסר. דאתברי אספרה לרביי. דבתר דאתגניז נהירו אור קדמאה. אתברי קליפה למוחא, וההיא קליפה אתפשט ואפיק קליפה אחרא. פיון דנפקת סלקא ונחתא מטת לגבי אנפי זוטרי, בעאת לאתדבקא בהו ולאצטיירא בגווייהו ולא בעאת לאפרשא מנייהו, אפרש לה קדשא בריך הוא מתמן ונחית לה לתתא, כד ברא אדם בגין לאתקנא האי בהאי עלמא.

בֵּינָן שְׂרָאֲתָה אֶת תְּנִיָּה דְּבוּקָה
בְּצִדּוֹ שֶׁל אָדָם שֶׁל יָפִי שֶׁל מַעֲלָה
וְרָאֲתָה דְמוּת שְׁלֵמָה, פְּרָחָה מִשָּׁם,
וְרִצָּתָה כְּמוֹ מִקְדָּם לְהִתְדַבֵּק
בְּפָנִים קְטָנוֹת. אוֹתָם שׁוֹמְרֵי
הַשְּׂעָרִים שְׁלֹמְעֵלָה לֹא נִתְּנוּ לָהּ.
גִּוַף בְּהֵם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהֵטִיל
אוֹתָהּ בְּשִׁפּוּלֵי הַיָּם, וְיִשְׁבָּה שָׁם
עַד שֶׁחָטָא אָדָם וְאִשְׁתּוֹ. אַז הוֹצִיא
אוֹתָהּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשִּׁפּוּלֵי
הַיָּם, וְשׁוֹלְטֵת עַל כָּל אוֹתָם
תִּינוּקוֹת פָּנִים קְטָנוֹת שֶׁל בְּנֵי אָדָם
שְׂרָאוּיִים לְהַעֲנִשׁ בַּחֲטָאֵי
אֲבוֹתֵיהֶם, וְהִיא הוֹלֵכֶת וּמְשׁוֹטְטֶת
בְּעוֹלָם. מִתְקַרְבֶּת לְשַׁעְרֵי גֵן עֵדֶן
שֶׁבְּאַרְצָן וְרוֹאֶה כְּרוּבִים, שׁוֹמְרֵי
שַׁעְרֵי גֵן הָעֵדֶן, וְיוֹשְׁבֵת שָׁם אֶצֶל
אוֹתוֹ לְהֵט הַחֲרֹב, בְּגִלְלָה שֶׁהִיא
יִצְאָה מִצִּד אוֹתוֹ לְהֵט.

בְּשַׁעֲרָה שְׁמֵתֵהֶפֶךְ אוֹתוֹ לְהֵט,
בּוֹרְחַת וּמְשׁוֹטְטֶת בְּעוֹלָם,
וּמוֹצֵאת תִּינוּקוֹת שְׂרָאוּיִים
לְהַעֲנִשׁ, וְצוֹחֶקֶת בְּהֵם וְהוֹרְגַת
אוֹתָם. וְזֶהוּ בְּפָגִימַת הַלְבָנָה
שֶׁהַקְּטִינָה אֶת אוֹרָהּ, וְזֶה מְאֵרֶת.
כְּשֶׁנּוֹלַד קִיץ לֹא יִכְלָה לְהִתְדַבֵּק בּוֹ.
אֲחֵר כֶּף הַתְּקַרְבָּה אֵלָיו וְהוֹלִידָה
רוּחֹת וְשָׂדִים וּמַעֲוֹפָפִים.

אָדָם שָׁמַשׁ מְאֵה וּשְׁלִשִׁים שָׁנִים
עִם רוּחֹת נִקְבוֹת, עַד שֶׁבָּאָה
נַעֲמָה, וּמִתּוֹךְ יָפְיָה טָעוּ אַחֲרֶיהָ
בְּנֵי הָאֱלֹהִים עֲזָ"א וְעֲזָ"ל,
וְהוֹלִידָה מֵהֶם. וּמִמֶּנָּה הִתְפַּשְׁטוּ
רוּחֹת רַעוֹת וְשָׂדִים בְּעוֹלָם, שֶׁהִיא
הוֹלֵכֶת וּמְשׁוֹטְטֶת בְּלִילָה [נ"א ע"ס
לִילִת] וְהוֹלֵכֶת בְּעוֹלָם וְצוֹחֶקֶת [נ"א
וְצוֹחֶקֶת] בְּבִנְיָ אָדָם וְעוֹשׂוֹת לָהֶם
שִׁישְׁפְּכוּ קָרִי. וּבְכָל מְקוֹם
שֶׁנִּמְצְאוּ בְּנֵי אָדָם יִשְׁנִים יַחֲדִים
בְּבֵית, שׁוֹרֹת עֲלֵיהֶם, וְאוֹחֲזוֹת
וְנִדְבָקוֹת בְּהֵם, וְלוֹקְחוֹת מֵהֶם
תְּאֵוָה וּמוֹלִידוֹת מֵהֶם, וְעוֹד
פּוֹגְעוֹת בּוֹ בְּמַחְלוֹת, וְהוּא לֹא
יִדְעַ. וְכָל זֶה בְּפָגִימַת הַלְבָנָה.

בֵּינָן דְּחִמַּת לְחִיָּה דְקָא מִתְדַבְּקָא בְּסִטְרוֹי
דְּאָדָם דְּשִׁפִּירוּ דְלַעֲיֵלָא וְחִמַּאת דְּיוּקְנָא
שְׁלִים, פְּרָחָא מִתְּמִין, וּבְעֵצָת כְּמִלְקָדְמִין
לְאַתְדַבְּקָא בְּאַנְפוּי זוּטְרִי. אֲנוּן נְטְרֵי תְרַעֲיָן
דְלַעֲיֵל לֹא שְׁבָקוּ לָהּ. גִּזְף קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
כֵּה וְאַטִּיל לָהּ בְּשִׁפּוּלֵי יַמָּא. וְיִתְבַּת תְּמִין עַד
דְּחָטָא אָדָם וְאַנְתִּיתִיהּ. כְּדִין אֲפִיק לָהּ קִדְשָׁא
בְרִיךְ הוּא מִשִּׁפּוּלֵי יַמָּא, וְשְׁלֵטָא עַל כָּל אֲנוּן
רְבִי אֲפִי זוּטְרֵי דְבְנֵי נְשָׂא דְאַתְחֲזוּן לְאַעֲנִשָׁא
בְּחוּבֵי דְאַבוּהוּן. וְאִיהִי אֲזֵלָא מִשִּׁטְטָא
בְּעֵלְמָא. קְרִיבַת לְתַרְעֵי גֵן עֵדֶן דְאַרְעָא וְחִמַּת
כְּרוּבִים נְטְרֵי תְרַעֲיָ דְגֵן עֵדֶן וְיִתְבַּא תְּמִין לְגַבֵּי
הַהוּא לְהֵט הַחֲרֹב בְּגִין דְּהִיא נְפַקַת מִסִּטְרָא
דְּהַהוּא לְהֵט.

בְּשַׁעֲרָה דְּהַהוּא לְהֵט אֶתְהַפֵּךְ עֲרַקַת
וּמְשׁוֹטְטֶת בְּעֵלְמָא וְאַשְׁתַּפְּכַת רְבִי
דְאַתְחֲזוּן לְאַתְעֲנִשָׁא וְחִיבַת בְּהוּ וְקִטִּילַת לוּן.
וְדָא אִיהוּ בְּגִרְעוּ דְסִיְהָרָא דְאַזְעִירַת נְהוּרָא
וְדָא מְאֵרֶת כִּד אֶתְיֵלִיד קִיץ לֹא יִכְלָא
לְאַתְדַבְּקָא בֵּיהּ. לְבַתָּר אֶתְקְרִיבַת בְּהִידִיה
וְאוֹלִידַת רוּחִין וְטִיסִין.

אָדָם מְאֵה וְיִתְלִתִין שָׁנִין שָׁמַשׁ בְּרוּחִין
נוּקְבִין, עַד דְאַתַּת נַעֲמָה וּמִגּוּ שִׁפִּירוּ
דִּילָה טָעוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים בְּתַרְהָ עֲזָ"א וְעֲזָ"ל
וְאוֹלִידַת מְנִיָּהּ. וּמִמֶּנָּה אֶתְפַּשְׁטוּ רוּחִין בִּישִׁין
וְשָׂדִין בְּעֵלְמָא, דְאִיהִי אֲזֵלַת וּמְשׁוֹטְטֶת
בְּלִילָא [נ"א בְּלִילִית] וְאַזֵּלַת בְּעֵלְמָא וְחִיבַת [נ"א
וְחִיבָה] בְּבִנְיָ נְשָׂא וְעַבְדֵי לוּן דְאוּשְׁדוּן קָרִי.
וּבְכָל אֲתַר דְאַשְׁפַּחֲזוּ בְנֵי נְשָׂא גִימִין יַחֲדָאִין
בְּבֵיתָא שְׁרָן עֲלִיָּהּ וְאַחֲיָדִין לוּן וּמִתְדַבְּקוּן
בְּהוּ וְנִטְלֵי מְנִיָּהּ תְּאוּבְתָא וְאוֹלִידִין מְנִיָּהּ.
וְתוּ פְּגַעֲיָן בֵּיהּ בְּמַרְעִין וְלֹא יִדְעַ. וְכָל דָּא
בְּגִרְעוּ דְסִיְהָרָא.

מֵאֲרֶת כַּד אֲתַתְּקַנַּת סְהָרָא, אֲתַהֲפֹכֵן אֲתוֹן
(תהלים יח) אֲמַרְת יי צְרוּפָה. מִגֵּן הוּא
לְכָל הַחוּסִים בּוֹ. מִגֵּן הוּא עַל כָּל אֲנוּן רִוְחִין
בִּישׁוּן וְקִסְטִירִין דְּמִשׁוּטְטִי בְּעֶלְמָא בְּגָרִיעוּ
דִּילָה לְכָל אֲנוּן דְּאֲחִידֵן בִּיהַּ בְּהִימְנוּתִיהַּ
דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

שְׁלֵמָה מִלְפָּה כַּד נַחִית לְעַמְקָא דְאַגּוּזָא
דְכַתִּיב, (שיר השירים ו) אֶל גִּנַּת אֲגוּז
יִרְדְּתִי, נָטַל קְלִיפָה דְאַגּוּזָא וְאֶסְתַּפַּל בְּכָל
אֲנוּן קְלִיפִין וַיִּדַע (נ"א וְאֶסְתַּפַּל דְכָל אֲנוּן לֹא נִבְרָאוּ אֱלֹא
מֵעֵינֻנְיָא) דְכָל אֲנוּן עֵנֻנְיָן דִּהְנָהוּ רִוְחִין קְלִיפִין
דְאַגּוּזָא לָאו אִיהוּ אֱלֹא לְאֲתַדְבָּקָא בְּכַנְיָ נִשְׂא
(נ"א וְלֹאֲסַמְאָה) וְלֹאֲסַתָּאב לֹון דְכַתִּיב, (קהלת ב)
וַתַּעֲנוּגוּת בְּנֵי אָדָם שְׂדֵה וְשָׂדוֹת.

הוּוּ תַעֲנוּגִי בְנֵי אָדָם דְּמַתְעַנְגִי בְּשִׁינְתָא
דְּלִילָיָא, נַפְקָא מִנִּיהוּ שְׂדֵה וְשָׂדוֹת.
וְכֹלָא אֲצִטְרִיךְ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְרִי
בְּעֶלְמָא וְלֹאֲתַקְנָא עֶלְמָא בְּהוּ. וְכֹלָא מוּחָא
לְגוּ וְכַמְּה קְלִיפִין חַפְיָא לְמוּחָא. וְכָל עֶלְמָא
כְּהֵאֵי גְוֹנָא עֵילָא וְתַתָּא מְרִישׁ רְזָא דְנִקְוֹדָה
עֶלְאָה עַד סוּפָא דְכָל דְרַגְיִן. כְּלָהוּ (ד' כ ע"א)
אִיהוּ דָא לְבוּשָׁא לְדָא, וְדָא לְדָא. דָא מוּחָא
לְגוּ מוּחָא וְקְלִיפָה (כ"א מוּחָא) רִוְחָא. דָא לְגוּ מִן
דָא. וְדָא לְגוּ מִן דָא. עַד דְּאֲשַׁתְּכַח דִּהֵאֵי
קְלִיפָה לְהֵאֵי וְהֵאֵי לְהֵאֵי.

נְקוּדָה קְדַמְאָה הָוָה נְהִירוּ פְּנִימָאָה דְלִית
לֵיהַּ שְׁעוּרָא לְמַנְדַע זְכִיכוּ וְדִקְיָו
וְנִקְיָו דִּילֵיהַּ. עַד דְּאֲתַפְּשֵׁט פְּשִׁיטוּ. וְהֵהוּא
פְּשִׁיטוּ דִּהֵהִיא נְקוּדָה אֲתַעְבִּיד חַד הֵיכְלָא
לְאֲתַלְבְּשָׁא הֵהִיא נְקוּדָה נְהִירוּ דְלָא יִדִיעַ
לְסִגְיָאוּ זְכוּכָא דִּילֵיהַּ.

הֵיכְלָא דְאִיהוּ לְבוּשָׁא לְהֵהוּא נְקוּדָה
סְתִימָא אִיהֵי נְהִירוּ דְלִית לֵיהַּ שְׁעוּרָא. וְעַם כָּל דָּא לָאו

שְׁלֵמָה מִלְפָּה, כְּשִׁמְתַתְּקַנַּת הַלְכָנָה,
מִתְהַפְּכוֹת הָאוֹתִיּוֹת (תהלים יח)
אֲמַרְת ה' צְרוּפָה מִגֵּן הוּא לְכָל
הַחוּסִים בּוֹ. מִגֵּן הוּא עַל כָּל אוֹתָם
רוּחוֹת רְעוּת וּמִזִּיקִים שְׁמִשׁוּטְטִים
בְּעוֹלָם בְּפִגְמִתָּהּ לְכָל אוֹתָם
שְׁאַחֲזִים בּוֹ בְּאַמוּנַת הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא.

שְׁלֵמָה מִלְפָּה, כְּשִׁיִּרְדַּ לְעַמְקָא
הָאֲגוּז, שְׁכַתוּב (שיר ו) אֶל גִּנַּת אֲגוּז
יִרְדְּתִי, לִקַּח קְלִפַּת אֲגוּז וְהִסְתַּפַּל
בְּכָל אוֹתָן קְלִפּוֹת, וַיִּדַע (נ"א וְהִסְתַּפַּל
שְׁכַל אוֹתָם לֹא נִבְרָאוּ אֱלֹא מֵעֵנֻן) שְׁכַל אוֹתָם
עֵנֻנְיָם שֶׁל אוֹתָם רוּחוֹת קְלִפּוֹת
הָאֲגוּז אֵינּוּ אֱלֹא רַק לְהִדְבִּק בְּכַנְיָ
אָדָם (נ"א וְלֹהֲסִיחִים) וְלִטְמֵא אוֹתָם,
שְׁכַתוּב (קהלת ב) וַתַּעֲנוּגוּת בְּנֵי הָאָדָם
שְׂדֵה וְשָׂדוֹת.

תַּעֲנוּגִי בְּנֵי אָדָם שְׂדֵה וְשָׂדוֹת.
דְּלִילָיָא, נַפְקָא מִנִּיהוּ שְׂדֵה וְשָׂדוֹת.
וְכֹלָא אֲצִטְרִיךְ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְרִי
בְּעֶלְמָא וְלֹאֲתַקְנָא עֶלְמָא בְּהוּ. וְכֹלָא מוּחָא
לְגוּ וְכַמְּה קְלִיפִין חַפְיָא לְמוּחָא. וְכָל עֶלְמָא
כְּהֵאֵי גְוֹנָא עֵילָא וְתַתָּא מְרִישׁ רְזָא דְנִקְוֹדָה
עֶלְאָה עַד סוּפָא דְכָל דְרַגְיִן. כְּלָהוּ (ד' כ ע"א)
אִיהוּ דָא לְבוּשָׁא לְדָא, וְדָא לְדָא. דָא מוּחָא
לְגוּ מוּחָא וְקְלִיפָה (כ"א מוּחָא) רִוְחָא. דָא לְגוּ מִן
דָא. וְדָא לְגוּ מִן דָא. עַד דְּאֲשַׁתְּכַח דִּהֵאֵי
קְלִיפָה לְהֵאֵי וְהֵאֵי לְהֵאֵי.

נְקוּדָה קְדַמְאָה הָוָה נְהִירוּ פְּנִימָאָה דְלִית
לֵיהַּ שְׁעוּרָא לְמַנְדַע זְכִיכוּ וְדִקְיָו
וְנִקְיָו דִּילֵיהַּ. עַד דְּאֲתַפְּשֵׁט פְּשִׁיטוּ. וְהֵהוּא
פְּשִׁיטוּ דִּהֵהִיא נְקוּדָה אֲתַעְבִּיד חַד הֵיכְלָא
לְאֲתַלְבְּשָׁא הֵהִיא נְקוּדָה נְהִירוּ דְלָא יִדִיעַ
לְסִגְיָאוּ זְכוּכָא דִּילֵיהַּ.

הוא כמו אותה נקדה קדמא טמיר וגניז. ההוא היכל פשיטו אור קדמא. והוא פשיטו איהו לבושא לההוא היכל דקיק וזכין פנימא יתיר. מבאן ולהלאה אתפשט דא בדא ואתלבש דא בדא. עד דאשתכח דא לבושא לדא ודא לדא. דא מוחא ודא קליפה. ואף על גב דדא לבושא. אתעביד איהו מוחא לדרגא אחרא. וכלא כגוונא דא אתעביד הכי לתתא. עד פי בצלם דא איהו בר נש בהאי עלמא מוחא וקליפה רוחא וגופא. וכלא איהו תקוונא דעלמא.

מבאן והלאה התפשט זה בזה והתלבש זה בזה, עד שנמצא זה לבוש לזה, וזה לזה. זה מח וזו קליפה. ואף על גב שזה לבוש, נעשה הוא מח לדרגה אחרת. והכל כמו זה נעשה כף למטה, עד פי בצלם זה האדם הוא בעולם הזה, מח וקליפה, רוח וגוף, והכל הוא תקוון של העולם.

בשהיתה הלבנה עם השמש בדבקות אחת, היתה הלבנה באור. כיון שנפרדה מהשמש והפקדה על כל חילותיה, הקטינה את עצמה, הקטינה את אורה, ונבראו קלפות על קלפות לגניזות המח. והכל תקוון של המח. ועל זה יהי מארת חסר. וכל זה לתקון העולם, וזהו שכתוב להאיר על הארץ.

ויעש אלהים את שני המארת הגדלים. ויעש - רבוי ותקוון של הכל פראוי. את שני המארת הגדלים - בהתקלה בחבור אחד. סוד זה השם השלם יחד הוי"ה אלהים, אף על גב שאינו בגלוי אלא בדרך נסתר. הגדלים - שנבראו (נ"א שנתגדלו) בשם זה פזה להקרא בהם השם של הכל. מצפץ מצפץ אלו שמות עליונים של שלש עשרה מדות הרחמים. הגדלים - אלו התגדלו ועולים למעלה, בגלל שהם עליונים מסוד עליון, ועולים לתועלת העולם שמקים בהם העולמות. כמו זה שני המארת, שניהם כאחד עולים בגדלות אחת.

דקיק וזכין איהו כההיא נקודה קדמא טמיר וגניז. ההוא היכל אתפשט פשיטו אור קדמא. והוא פשיטו איהו לבושא לההוא היכל דקיק וזכין פנימא יתיר. מבאן ולהלאה אתפשט דא בדא ואתלבש דא בדא. עד דאשתכח דא לבושא לדא ודא לדא. דא מוחא ודא קליפה. ואף על גב דדא לבושא. אתעביד איהו מוחא לדרגא אחרא. וכלא כגוונא דא אתעביד הכי לתתא. עד פי בצלם דא איהו בר נש בהאי עלמא מוחא וקליפה רוחא וגופא. וכלא איהו תקוונא דעלמא.

בר הות סיהרא בשמשא בדבקותא חדא, הות סיהרא בנהירו. כיון דאתפרשא מן שמשא ואתפקדת על (כל) חילהא, אזעירת גרמה, אזעירת נהורא. ואתברוין קליפין על קליפין לגניזו דמוחא. וכלא תקוונא דמוחא. ועל דא יהי מארת חסר (פתיב). וכל דא לתקוונא דעלמא. ודא הוא דכתיב להאיר על הארץ:

ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים ויעש רבויא ותקוונא דכלא כדקא יאות. את שני המאורות הגדולים בקדמיתא בחבורא חדא. רזא דא שמא שלים פחדא יהו"ה אלהים אף על גב דלא איהו באתגליא אלא באורח סתים. הגדולים דאתבריא (נ"א דאתבריא) בשמא דא כדא לאתקרי בהו שמא דכלא. מצפץ מצפץ אליון שמהן עלאין דתליסר מכילן דרחמי. הגדולים, אליון אתבריא וסלקין לעילא. בגין דאנון עלאין מרזא עלאה וסלקין לתועלתא דעלמא דאתקיימא בהון עלמין. כגוונא דא שני המאורות תרווייהו כחדא סליקו ברבותא חדא.

רָא הַתִּישְׁבָה הַלְבָנָה אֶצֶל הַשָּׁמֶשׁ. זו הַתְּבִישָׁה מִלִּפְנֵי זֶה. הַלְבָנָה אָמְרָה (שיר א) אֵיכָה תִרְעָה. הַשָּׁמֶשׁ אָמְרָה (שם) אֵיכָה תִרְבִּיץ בַּצְּהָרִים. נָר קָטָן אֵיךְ מֵאִיר בַּצְּהָרִים? (שם) שְׁלֹמֹה אֶהְיֶה כְּעֵטִיָּה, אֵיךְ אֶהְיֶה כְּבוֹשָׁה? אֹז הַקִּטְיָנָה עֲצֻמָּה לְהִיּוֹת רֹאשׁ לַתְּחַתּוֹנִים, שְׁפָתוֹב צָאֵי לָךְ בְּעַקְבֵי הַצֶּאֱזָן. אָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְכִי וְהַקְטִינִי אֶת עֲצֻמְךָ.

וּמִשָּׁם אֵין לָהּ אוֹר, רַק מִהַשָּׁמֶשׁ. שְׁבַתְחָלָה הֵינּוּ יוֹשְׁבִים כְּאֶחָד שְׁקוּלִים, אַחַר כֵּן הַקִּטְיָנָה אֶת עֲצֻמָּה בְּכָל אוֹתָם דְּרָגוֹת שְׁלֹה, אֶף עַל גִּב שְׁהִיא רֹאשׁ עֲלֵיהֶם, שְׁהֵרִי אֵין אֲשֶׁה בְּגִדְלוֹת רַק עִם בְּעֵלָה כְּאֶחָד. אֶת הַמָּאוֹר הַגָּדוֹל - יְהו"ה. וְאֵת הַמָּאוֹר הַקָּטָן - אֱלֹהִים, סוּף כָּל הַדְּרָגוֹת, סוּף הַמְחַשְׁבָּה. בַּהֲתַחֲלָה נִרְשַׁם הוּא לְמַעַלָּה בְּאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הָאוֹת הַרְבִּיעִית שְׁלוֹ, וְאַחַר כֵּן הַקִּטְיָנָה עֲצֻמָּה לְהַקְרִיא בְּשֵׁם שֶׁל אֱלֹהִים.

וְעַם כָּל זֶה עוֹלָה לְכָל הַצְּדָדִים לְמַעַלָּה בְּאוֹת ה' בַּחֲבוּר הַאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. אַחַר כֵּן הַתְּפִשְׁטוֹ דְּרָגוֹת מִצַּד זֶה וּמִצַּד זֶה. הַדְּרָגוֹת שֶׁהַתְּפִשְׁטוֹ מִצַּד שְׁלֹמֹעֲלָה נִקְרָאוּ מִמְּשַׁלַּת הַיּוֹם, וְהַדְּרָגוֹת שֶׁהַתְּפִשְׁטוֹ מִצַּד שְׁלֹמֹטָה נִקְרָאוּ מִמְּשַׁלַּת הַלַּיְלָה. וְאֵת הַכּוֹכָבִים - שְׁאֵר הַצְּבָאוֹת וְהַמְּחַנּוֹת שְׁאֵין לָהֶם חֲשׁוֹנוֹ, שְׁכָלֶם תְּלוּיִים בְּאוֹתוֹ רִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם חֵי הַעוֹלָמִים, שְׁפָתוֹב וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. לְהֵאִיר עַל הָאָרֶץ - זֶה אָרֶץ הַעֲלִיוֹנָה לְמַטָּה, כְּדֹגְמָא זֶה חֵי הַעוֹלָמִים. וְזֶה לְהֵאִיר עַל הָאָרֶץ, זֶה אָרֶץ הַתְּחַתּוֹנָה כְּדֹגְמָא שְׁלֹמֹעֲלָה.

רָא אֶתִּישְׁב סִיְהָרָא לְגַבֵּי שְׁמֶשׁא. דָּא אַכְסִיף מִקְמֵי דָא. סִיְהָרָא אָמְרָה (שיר השירים) אֵיכָה תִרְעָה. שְׁמֶשׁא אָמְרָה (שם) אֵיכָה תִרְבִּיץ בַּצְּהָרִים. שְׁרָגָא זְעִירָא אֵיכְדִין צְהִיר בַּצְּהָרִים. (שם) שְׁלֹמֹה אֶהְיֶה כְּעוֹטִיָּה אֵיכְדִין בְּכִסּוּפָא. כְּדִין אֲזַעִירַת גְּרָמָה לְמַהוּי רִישָׁא לְתַתָּאֵי. דְּכַתִּיב צָאֵי לָךְ בְּעַקְבֵי הַצֶּאֱזָן. אָמַר לָהּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, זִילִי וְאֲזַעִירִי גְרַמְךָ.

וּמִתְמָן לִית לָהּ נְהוּרָא בַר מִשְׁמֶשׁא. דְּבַקְדָּמִיתָא הוּוּ יִתְבִי כְּחֻדָּא בְּשִׁקּוּלָא. לְבַתֵּר אֲזַעִירַת גְּרָמָה בְּכָל אַנּוּן דְּרָגִין דִּילָהּ, אֶף עַל גִּב דְּאִיהִי רִישָׁא עֲלִיָּהּ. דְּהָא לִית אֶתְתָא בְּרַבּוּיָא בַר בְּבַעֲלָה כְּחֻדָּא. אֶת הַמָּאוֹר הַגָּדוֹל יְהו"ה. וְאֶת הַמָּאוֹר הַקָּטָן אֱלֹהִים סוּף כָּל דְּרָגִין סוּפָא דְּמַחְשְׁבָה. בְּקְדָמִיתָא אֶתְרִשִׁים אִיהוּ לְעִילָא בְּאַתּוּון דְּשְׁמָא קְדִישָׁא, אֶת רְבִיעֵאָה דִּילָהּ. וּלְבַתֵּר אֲזַעִירַת גְּרָמָה לְאַתְקִרִי בְּשְׁמָא דְּאֱלֹהִים.

וְעַם כָּל דָּא סִלְקָא לְכָל סְטָרִין לְעִיל בְּאֶת ה' בַּחֲבוּרָא דְּאַתּוּון דְּשְׁמָא קְדִישָׁא. לְבַתֵּר אֶתְפִּשְׁטוֹ דְּרָגִין מִסְטָרָא דָּא וּמִסְטָרָא דָּא. דְּרָגִין דְּאַתְפִּשְׁטוֹ מִסְטָרָא דְּלַעִיל (דְּלַעֲלָא) אֶקְרוּן מִמְּשַׁלַּת הַיּוֹם. דְּרָגִין דְּאַתְפִּשְׁטוֹן מִסְטָרָא דְּתַתָּא (דְּלַתְמָא) אֶקְרוּן מִמְּשַׁלַּת הַלַּיְלָה. וְאֵת הַכּוֹכָבִים שְׁאֵר חִילִין (חִילִין) וּמִשְׁיִרְיִין דְּלִית לוֹן חוֹשְׁבְּנָא דְּכִלְהוּ תְּלִיין בְּהַהוּא רִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם חֵי הַעוֹלָמִים. דְּכַתִּיב וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. לְהֵאִיר עַל הָאָרֶץ. דָּא אָרֶץ עֲלָאָה לְתַתָּא כְּדוּגְמָא דָּא חֵי הַעוֹלָמִים. וְדָא לְהֵאִיר עַל הָאָרֶץ דָּא אָרֶץ תְּתָאָה כְּדוּגְמָא דְּלַעִיל.

מלכות דוד התקנה ביום זה
 [וזה הוא] רגל ותמיכה רביעית של
 הפסא, התקנו האותיות
 והתשרו על מקומן. ועם כל זה,
 עד היום הששי שהתקנה דמות
 האדם תקון פראוי, לא התישב
 במקומו, ואז התתקן פסא עליון
 וכסא תחתון, והעולמות כלם
 התישבו במקומם, וכל האותיות
 התקנו על גלגליהם
 בהתפשטות של תפיסת הקשר.
 ויום רביעי הוא יום מאוס
 מבונים, כמו שנאמר (תהלים קיח)
 אכן מאסו הבונים. זהו שכתוב
 (שיר א) בני אמי נחרו בי. שהרי
 אורה זו הקטינה עצמה והאור
 שלה, והקלפות נתקנו על
 מקומם. כל אותם המאורות
 שמאירים, כלם תלויים ברקיע
 השמים הזה להתקין בהם כסא
 דוד (מלכות).

המאורות הללו מצירים ציור
 שלמטה להתקין ציור של כלם
 שהם בכלל של אדם, ציור
 פנימי. שכל ציור פנימי נקרא
 פן. ומכאן שכל ציור שנכלל
 בהתפשטות זו נקרא אדם. זהו
 שכתוב (יחזקאל לד) אדם אתם,
 אתם קרויים אדם ולא שאר
 עצמים עכו"ם.

וכך רוח נקראת אדם. רוח של
 צד קדשה גופו הוא לבוש של
 אדם, ועל זה כתוב (איוב י) עור
 ובשר תלבישני וגו'. בשר של
 אדם הוא לבוש. ובכל מקום
 כתוב בשר אדם, אדם לפנים.
 בשר, לבוש האדם גופו. רוחות
 שלמטה שנתכים בהתוף של רוח
 זו הצטירו ממנו ציורים
 שהתלבשו בלבוש אחר, כמו
 ציור של בהמות טהורות, (דברים
 יד) שור שה כבשים ושה עזים
 איל וצבי ויחמור וגו'. אותם
 שצריכים להכלל בלבוש של

מלכותא דוד. אתתקן ביומא דא (נדא הוא)
 רגלא וסמכא רביעאה דכורסייא,
 אתתקנו אתון ואתיישרו על דוכתייהו. ועם
 כל דא, עד יום שתיתאה דאתתקן דיוקנא
 דאדם תקונא כדקא יאות לא אתיישב
 בדוכתייהו. וכדין אתתקן פורסייא עלאה
 וכורסייא תתאה. ועלמין פלהו אתיישבו
 בדוכתייהו. ואתון פלהו אתתקנו (ד ק ע"ב) על
 גלגלוי בפשיטו דטופסירא דקוטרא.

ויומא רביעאה איהו יומא מאיס מבונים
 כמה דאת אמר (תהלים קיח) אכן מאסו
 הבונים. הדא הוא דכתיב, (שיר השירים א) בני אמי
 נחרו בי. דהא נהורא דא אזעירת גרמה
 ונהירו דילה. וקליפין אתקנו על דוכתייהו.
 כל אנון נהורין דנהרן פלהו תליין בהאי
 רקיע השמים לאתקנא בהו כורסייא דדוד.

אלון נהורין מצירין ציורא דלתתא לאתקנא
 ציורא דכלהו דאנון בכללא דאדם
 ציורא פנימאה. דכל ציורא פנימאה אקרי
 הכי. ומהכא כל ציורא דאתכליל באתפשטו
 דא אקרי אדם. הדא הוא דכתיב, (יחזקאל לד)
 אדם אתם. אתם קרוין אדם ולא שאר עמין
 עובדי עבודת פוכבים ומזלות.

וכך רוחא אקרי אדם. רוחא דסטר קדישא
 גופא דיליה לבושא (דאדם) איהו. ועל דא
 כתיב, (איוב י) עור ובשר תלבישני וגו' בשרא
 דאדם לבושא איהו. ובכל אתר פתיב בשר
 אדם, אדם לגו. בשר לבושא דאדם גופא
 דיליה. טסירין דלתתא דאתתקן בהתוכא
 דרוחא דא. אצטיירו מגייה ציורין דאתלבשן
 בלבושא אחרא. פגון ציורא דבעירי דכין
 (דברים יד) שור שה כבשים ושה עזים איל וצבי
 ויחמור וגו' אנון דבעין לאתכללא בלבושא

אָדָם, אוֹתוֹ רוּחַ פְּנִימִי שֶׁל אוֹתָם צְדָדִים [כ"א ציורים] עוֹלָה בְּאוֹתוֹ שֶׁם שְׁנֵקְרָא בוֹ גּוֹפּוֹ לְבוּשׁ שֶׁל אוֹתוֹ שֶׁם בֶּשֶׂר שׁוֹר. שׁוֹר הוּא פְּנִימִי שֶׁל אוֹתוֹ גּוֹף. הַבֶּשֶׂר שֶׁלוֹ לְבוּשׁ, וְכֵן כָּלֵם.

כְּמוֹ זֶה בְּצַד הָאֲחֵר הַטְּמֵא, רוּחַ שֶׁהַתַּפְשֻׁטָה בִּשְׂאֵר עַמִּים עוֹבְדֵי עֲפוֹ"ם יוֹצֵאת מִצַּד טְמֵאָה שְׂאִינוֹ אָדָם. וּמִשׁוֹם כֶּף לֹא עוֹלָה בְּשֵׁם זֶה. הַשֵּׁם שֶׁל אוֹתוֹ רוּחַ טְמֵא לֹא עוֹלָה בְּשֵׁם שֶׁל אָדָם וְאִין בוֹ חֵלֶק. הַגּוֹף שֶׁלוֹ לְבוּשׁ שֶׁל אוֹתוֹ טְמֵא, בֶּשֶׂר טְמֵא יְטֵמֵא לְתוֹף בֶּשֶׂר לְבוּשׁוֹ. מִשׁוֹם כֶּף, בְּעוֹד שְׁשׁוּרָה אוֹתוֹ רוּחַ בְּאוֹתוֹ גּוֹף נִקְרָא טְמֵא. יוֹצֵא רוּחַ מְאוֹתוֹ הִלְבוּשׁ - לֹא נִקְרָא טְמֵא וְלֹא עוֹלָה אוֹתוֹ לְבוּשׁ בְּשֵׁם.

הַרוּחוֹת לְמִטָּה שְׁנֵתְכִים בְּהַתּוֹף שֶׁל רוּחַ זוֹ מְצַטְרִיִּם מִמֶּנּוּ צִיּוּרִים שְׂמַתְלִבְשִׁים בְּלְבוּשׁ אֲחֵר כְּמוֹ צִיּוּרֵי בְּהֵמוֹת טְמֵאוֹת, וְהַתּוֹרָה פְּתַחָה בָּהֶם (ויקרא יא) וְזֶה לְכֶם הַטְּמֵא. כְּגוֹן חֲזִיר וְעוֹפּוֹת וּבְהֵמוֹת שֶׁל אוֹתוֹ הַצַּד, רוּחַ עוֹלָה בְּאוֹתוֹ הַשֵּׁם הַגּוֹף הִלְבוּשׁ שֶׁלוֹ. וְהַגּוֹף נִקְרָא בֶּשֶׂר חֲזִיר, חֲזִיר לְתוֹף בֶּשֶׂר הִלְבוּשׁ שֶׁלוֹ. וְלִכֵּן שְׁנֵי הַצְּדָדִים הִלְלוּ נִפְרָדִים. אֵלֶּה נִכְלָלוּ בְּסוֹד אָדָם, וְאֵלֶּה נִכְלָלוּ בְּסוֹד שֶׁל טְמֵא. כָּל מִין הוֹלֵף לְמִינוֹ וְחוֹזֵר לְמִינוֹ.

הַמְּאוֹרוֹת הַעֲלוּנִים שְׂמֵאִירִים, מְאִירִים בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְכוּ', לְצִיר לְמִטָּה צִיּוּרִים כְּרֵאוּי, שְׂכַתוֹב וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְכוּ' וְלִמְשׁוֹל בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה. שֶׁלְטוֹן שֶׁל שְׁנֵי אֲוֵרוֹת אֵלֶּה זֶהוּ שֶׁלְטוֹן כְּרֵאוּי.

הַמְּאוֹר הַגְּדוֹל שֶׁלְטוֹנוֹ בַּיּוֹם,

דָּאָדָם הֵהוּא רוּחָא פְּנִימָאָה דְּאֲנוּן סְטְרִין (כ"א ציורים), סְלִיק בְּהֵהוּא שְׂמָא דְּאֲתְקְרִי בְּהַ גּוֹפָא דִּילִיָּה לְבוּשָׂא דְּהֵהוּא שְׂמָא בֶּשֶׂר שׁוֹר. שׁוֹר אִיהוּ פְּנִימָאָה דְּהֵהוּא גּוֹפָא. בֶּשֶׂר דִּילִיָּה לְבוּשָׂא. וְכֵן כָּלְהוּ.

בְּגוֹנוּנָא דָּא בְּסְטְרָא אֲחֵרָא מְסֵאָבָא, רוּחָא דְּאֲתַפְשֻׁט בִּשְׂאֵר עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת נִפְקָא מְסְטְרָא דְּמְסֵאָבוֹ לָאו אִיהוּ אָדָם. וּבְגִין כֶּף לֹא סְלִיק בְּשְׂמָא דָּא. שְׂמָא דְּהֵהוּא רוּחָא טְמֵא לֹא סְלִיק בְּשְׂמָא דְּאָדָם וְלִית בֵּיהַ חוּלְקָא. גּוֹפָא דִּילִיָּה לְבוּשָׂא דְּהֵהוּא טְמֵא בֶּשֶׂר טְמֵא יְטֵמֵא לְגוֹ בֶּשֶׂר לְבוּשָׂא דִּילִיָּה, בְּגִין כֶּף בְּעוֹד דְּשְׂרֵי הֵהוּא רוּחָא בְּהֵהוּא גּוֹפָא אֲתְקְרִי טְמֵא. נִפְקַר רוּחָא מְהֵהוּא לְבוּשָׂא לָאו אֲקְרִי טְמֵא וְלֹא סְלִיק הֵהוּא לְבוּשָׂא בְּשְׂמָא. טְסִירִין לְתַתָּא דְּאֲתַהֲתַף בְּהַתּוֹכָא דְּרוּחָא דָּא. אֲצַטְרִירִין מִנִּיָּה צִיּוּרִין

דְּאֲתַלְבְּשֵׁן בְּלְבוּשָׂא אֲחֵרָא כְּגוֹן צִיּוּרֵי בְּעִירֵי מְסֵאָבֵי. וְאוּרִיָּתָא פְּתַח בְּהוּ (ויקרא יא) וְזֶה לְכֶם הַטְּמֵא. כְּגוֹן חֲזִיר וְעוֹפֵי וּבְעִירֵי דְּהֵהוּא סְטְרָא רוּחָא סְלִיק בְּהֵהוּא שְׂמָא גּוֹפָא לְבוּשָׂא דִּילִיָּה. וּגּוֹפָא בֶּשֶׂר חֲזִיר אֲקְרִי. חֲזִיר לְגוֹ בְּשָׂרָא לְבוּשָׂא דִּילִיָּה. וּבְגִין כֶּף אֵלִין תְּרִין סְטְרִין מִתְפָּרְשֵׁן. אֵלִין אֲתַכְּלִילוּ בְּרִזָּא דְּאָדָם. וְאֵלִין אֲתַכְּלִילוּ בְּרִזָּא דְּטְמֵא. כָּל זִינָא אֲזִיל לְזִינִיָּה וְאֲתַהֲדֵר לְזִינִיָּה.

נְהוּרִין עֲלֵאִין דְּקָא מְנַהֲרִין נְהוּרִין בְּהֵהוּא רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְכוּ' לְאֲצַטְרִירָא לְתַתָּא צִיּוּרִין כְּדָקָא חֲזִי. דְּכַתִּיב וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְכוּ'. וְלִמְשׁוֹל בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה. שֶׁלְטוֹנוֹ דְּתִרִין נְהוּרִין דָּא אִיהוּ שֶׁלְטוֹנוֹ כְּדָקָא חֲזִי.

מְאוֹר גְּדוֹל שֶׁלְטוֹנוֹ בַּיּוֹם. מְאוֹר קָטָן שֶׁלְטוֹנוֹ בַּלַּיְלָא. וְרִזָּא דָּא מְהַכָּא

שֶׁלְטָנוּתָא דְדְכוּרָא בִימְמָא לְמִנְאָה (נ"א לְמִלְאָה)
בִּיתְהָ דְאַצְטְרִיָּה וְלֹאֲעֵלָא בֵּיה טְרַפָּא וּמְזוּנָא.
פִּינּוּן דְעָאֵל לִילְיָא וְנוֹקְבָא נְקִיט פְּלָא לִית
שׁוּלְטָנּוּ דְבִיתָא בַר בְּנוֹקְבָא, דְהָא כְּדִין
שֶׁלְטָנּוּ דִּילָהּ (וְלֹא דְדְכוּרָא) דְכֻתִּיב, (מְשִׁלִּי לֹא) וּתְקַם
בְּעוּד לִילָהּ וּתְתֵן טְרַף לְבִיתָהּ. הִיא וְלֹא הוּא.
מְמִשְׁלַת הַיּוֹם דְדְכוּרָא. מְמִשְׁלַת הַלֵּילָהּ
דְנוֹקְבָא.

מְאוּר קָטָן שֶׁלְטוֹנוּ בְּלִילָהּ. וְסוּד
זֶה, מְכַאֵן שֶׁלְטוֹן הַזְכָּר בְּיוֹם
לְצוּוֹת (נ"א לְמִלָּא) לְבִיתוֹ בְּכָל מַה
שֶׁצְרִיךְ וְלֹהֲכַנִּיס בּוֹ טְרַף וּמְזוּן.
פִּינּוּן שְׂנֵכְנַס הַלֵּילָהּ וְהַנְּקֵבָה
לּוֹקַחַת הַכָּל, אִין שֶׁלְטוֹן הַבֵּית -
רַק בְּנֻקְבָה, שְׁהָרִי אֹז הַשֶּׁלְטוֹן
שֶׁלָּהּ (וְלֹא שֶׁל הַזְכָּר), שְׂפִתּוּב (מְשִׁלִּי לֹא)
וּתְקַם בְּעוּד לִילָהּ וּתְתֵן טְרַף
לְבִיתָהּ. הִיא וְלֹא הוּא. מְמִשְׁלַת
הַיּוֹם שֶׁל הַזְכָּר, וּמְמִשְׁלַת הַלֵּילָהּ
שֶׁל הַנְּקֵבָה.

(מְאוּר גְּדוֹל דָּא הוּא שְׂמִשָּׂא וְאִית בֵּיה תְרִין עֶשְׂר פְּתַחֲוּן. אִית בֵּיה תְרִי עֶשְׂר
שְׁעֵתֵי. וְשְׂמִשָּׂא שְׁלִישׁ עַל יוֹמָא. מְאוּר קָטָן אִית בֵּיה תְרִי עֶשְׂר פְּתַחֲוּן
וְדָא סִיחְרָא וְשִׁלְטָא עַל לִילְיָא. וְלִילְיָא אִית בֵּיה תְרִיסַר שְׁעֵתֵי. וְעַל דָּא בְּיוֹם
הַהוּא וְהָיָה יוֹ אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. שְׂמִשָּׂא וְתְרִיסַר פְּתַחֲוּן אֶתְעֵבִידוֹ י"ג מְכִילִין
דְרַחֲמִין. לִיל סִיחְרָא וְתְרִיסַר פְּתַחֲוּן אֶתְעֵבִידוֹ י"ג וְאֶתְעֵבִידוֹ שְׂמִשָּׂא וְסִיחְרָא
חַד. יוֹם וְלִילָהּ אֶחָד. הֲרָא הוּא דְכֻתִּיב וְהִי עֵרֵב וְהִי בְקָר יוֹם אֶחָד וְרוּחַ דָּא
לְעִילָא). וְאֵת הַפּוֹכְכִים. פִּינּוּן דְנוֹקְבָא פְּקִידַת
בֵּיתָא וְאֶתְכַנִּיסַת לְבַעְלָהּ לִית שׁוּלְטָנּוּ לְבִיתָא
אַלָּא לְעוֹלָמְתָן דְאַשְׁתְּאַרְן בְּבִיתָא לְאַתְקַנָּא כָּל
תְּקוּנֵי בֵיתָא. וּבְתַר אֶתְהִדֵּר בֵּיתָא לְשֶׁלְטָנּוּ
דְדְכוּרָא בִימְמָא כְּלָא כְּדָקָא חֲזִי:

(מְאוּר גְּדוֹל זֶהוּ הַשְּׂמִשׁ, וְיֵשׁ בּוֹ שְׁנַיִם עֶשְׂר פְּתַחֲוּם,
יֵשׁ בּוֹ שְׁתַּיִם עֶשְׂרָה שְׁעוֹת, וְשְׂמִשׁ שׁוֹלֵט עַל הַיּוֹם.
הַמְאוּר קָטָן יֵשׁ בּוֹ שְׁנַיִם עֶשְׂר פְּתַחֲוּם, וְזוֹ הַלְבָנָה,
וְשׁוֹלֵטַת עַל הַלֵּילָהּ, וְכַלְקֵלָה יֵשׁ שְׁתַּיִם עֶשְׂרָה שְׁעוֹת,
וְעַל זֶה בְּיוֹם הַהוּא וְהָיָה ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. הַשְּׂמִשׁ
וְשְׁנַיִם עֶשְׂר פְּתַחֲוּם נְעֻשִׂים שְׁלֹשׁ עֶשְׂרָה מְדוֹת
הַרְחִימִים. לִיל הַלְבָנָה וְשְׁנַיִם עֶשְׂר פְּתַחֲוּם וְנַעֲשׂוּ
שְׁלֹשָׁה עֶשְׂר. וְנַעֲשׂוּ הַשְּׂמִשׁ וְהַלְבָנָה אֶחָד, וְיוֹם
וְלִילָהּ אֶחָד. זֶהוּ שְׂכַחְוֹב וְהִי עֵרֵב וְהִי בְקָר יוֹם
אֶחָד, וְסוּד זֶה לְמַעְלָה). וְאֵת הַפּוֹכְכִים -
פִּינּוּן שֶׁהַנְּקֵבָה פּוֹקְדַת אֶת הַבֵּית
וּמִתְכַנִּיסַת לְבַעְלָהּ, אִין שֶׁלְטוֹן
לְבֵית אֶלָּא רַק לְעֵלְמוֹת שְׂנַשְׂאָרוֹ
בְּבֵית לְהַתְקִין כָּל תְּקוּנֵי הַבֵּית,
וְאַחַר כֵּן חוֹזֵר הַבֵּית לְשֶׁלְטוֹן
הַזְכָּר בְּיוֹם, וְהַפֵּל כְּרָאוּי.

וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמְאוּרוֹת. דָּא מְאוּר
וְדָא מְאוּר. בְּגִין כֶּף אֲנוּן נְהוּרִין דְסִלְקִי
לְעִילָא אֶקְרוּן מְאוּרֵי אוּר. וְאֲנוּן נְהוּרִין
דְנִחְתּוּ לְתַתָּא אֶקְרוּן מְאוּרֵי אֲשׁ דְאַנוּן דְרִגִין
לְתַתָּא וְשֶׁלְטִי כָּל יוֹמוֹי דְחוּל. וְעַל דָּא כַּד
נְפִיק שְׂפִתָא מְבָרְכִין עַל שְׂרָגָא דְהָא אֶתְהִיב
לוֹן רְשׁוּ לְשֶׁלְטָאָה. אֶצְבָּעָאן דְבַר נָשׁ אֲנוּן
סְתְרָא דְדְרִגִין וְרִזִין דְלְעִילָא, וְאִית בְּהוּ
פְּנִימָאִין וְאַחוּרִים. אַחוּרִים אֲנוּן לְבַר וְאַנוּן
רְמִזוּ לְטוֹפְרִין דְאַצְבָּעָן. וּבְגִין כֶּף אִית (דף כא
ו"א) רְשׁוּ לְאַסְתְּפֵלָא בְטוֹפְרִין בְּמוֹצָאֵי שְׂפַת
דְהָא נְהוּרִין מֵהוּא שְׂרָגָא וְנְהוּרִין מֵהוּא אֲשׁ
לְשֶׁלְטָאָה.

וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמְאוּרוֹת.
זֶה מְאוּר וְזֶה מְאוּר. מִשׁוּם כֶּף
אוֹתָם מְאוּרוֹת שְׁעוֹלִים לְמַעְלָה
נְקָרָאִים מְאוּרֵי אוּר, וְאוֹתָם
מְאוּרוֹת שְׁיָרְדוּ לְמַטָּה נְקָרָאִים
מְאוּרֵי אֲשׁ, שְׁהֵם דְרִגוֹת לְמַטָּה
וְשׁוֹלְטִים כָּל יְמֵי הַחֹל. וְעַל כֵּן,
כְּשֶׁהַשְּׂפַת יוֹצֵאת, מְבָרְכִים עַל
נֵר, שְׁהָרִי נִתְּנָה לְהֵם רְשׁוֹת
לְשֶׁלְט. הָאֶצְבָּעוֹת שֶׁל כֶּף אֲדָם
הֵם סְתַר שֶׁל דְרִגוֹת וְסוּדוֹת
שְׁלְמַעְלָה, וְיֵשׁ בְּהֵם פְּנִימִיִים
וְאַחוּרִיִים. אַחוּרִיִים הֵם לְחוּץ,
וְהֵם רְמִזוּ לְצַפְרֵי הָאֶצְבָּעוֹת.
וְלִכְן יֵשׁ רְשׁוֹת לְהַסְתְּכַל בְּצַפְרֵיִם בְּמוֹצָאֵי שְׂפַת, שְׁהָרִי מְאִירִים מְאוּתוֹ הַנֵּר וּמְאִירִים מְאוּתָהּ אֲשׁ
לְשֶׁלְט.

אֲרֵיךְ נִרְאִים. אֲצַבְעוֹתַי שֶׁל פְּנֵימִים
אֵינן רְשׁוֹת לְהִרְאוֹת בְּאוֹתוֹ נָר,
שֶׁהֲרִי מְלַמְעֵלָה מְאִירִים וְנִקְרָאִים
פְּנִים פְּנִימִיּוֹת. וְזֶה סוּד וְרֵאִית
אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ. שֶׁלֹּא
יִסְתַּכַּל בֶּן אָדָם בְּמוֹצְאֵי שַׁבַּת
בְּאֲצַבְעוֹתַי לְפָנִים בְּשַׁעֲהָ שְׁאוּמֵר
בוֹרָא מְאוּרֵי הָאֵשׁ. וְרֵאִית אֶת
אַחֲרֵי - אֵלּוּ פְּנִים שֶׁל בַּחוּץ
שֶׁנֶּרְמָזוּ בְּצַפְרֵינִים. (שם) וּפְנֵי לֹא
יֵרָאוּ - אֵלּוּ הָאֲצַבְעוֹת לְפָנִים.
אֵלֶּה שׁוֹלְטִים בְּשַׁבַּת, וְאֵלֶּה
שׁוֹלְטִים בַּחֹל.

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שׁוֹלֵט לְבָדוֹ בְּאוֹתָם פְּנִים
פְּנִימִיִּים עַל כִּפְסֵי כְבוֹדוֹ, וְכֻלָּם
נִקְלָטִים בּוֹ וְהַשְׁלֵטוֹן הוּא שְׁלוֹ.
וְלִכֵּן מוֹרִישׁ מְנוּחָה לְכָל
הָעוֹלָמוֹת, וְיִוְרָשִׁים יִרְשֶׁה זֶה
הָעַם הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה שְׁנִקְרָאִים עִם
אֶחָד בְּאֶרֶץ. מְאוּרֵי אֹר מְצַד
הַיָּמִין שֶׁהוּא אֹר רֵאשׁוֹן שֶׁהִיא
בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן. שְׁבִיּוֹם הַשַּׁבָּת
מְאִירִים אוֹתָם מְאוּרֵי אֹר
בְּלִבְדָם וְשׁוֹלְטִים, וּמֵהֶם מְאִירִים
כָּלֵם לְמַטָּה.

וּבְשִׁיּוֹצֵאת שַׁבַּת, נִגְנְזִים [אוֹתָם]
מְאוּרֵי אֹר שֶׁלֹּא מְתַגַּלִּים,
וּמְאוּרֵי הָאֵשׁ שׁוֹלְטִים כָּל אֶחָד
וְאֶחָד עַל מְקוֹמָם. מִתֵּי שׁוֹלְטִים
בְּמוֹצְאֵי שַׁבַּת? עַד עָרֵב יוֹם
הַשַּׁבָּת. וְעַל זֶה צְרִיכִים לְהִיּוֹת
מוֹאֲרִים מְאוֹתוֹ הַנֵּר בְּמוֹצְאֵי
שַׁבַּת.

וְהַחֲיוֹת רְצוּא וְשׁוּב, שֶׁלֹּא יִכּוֹלָה
הָעֵינַן לְשַׁלֵּט בָּהֶם בְּגִלְלֵי שֶׁהֵם
רְצוּא וְשׁוּב. חַיּוֹת שְׁמֵתִגְלוֹת הֵם
שֶׁל אוֹתוֹ הָאוֹפֵן נִמְצָא בְּתוֹכָם,
וּמִיָּהוּ זֶה? מִטְטְרוּן, שֶׁהוּא
גְּדוֹל וְנִכְבָּד מִשָּׂאֵר אֵלֶּה [נ"א
הַצְּבָאוֹת], וְעַלְיוֹן חֲמֵשׁ מְאוֹת
פְּרָסוֹת. חַיּוֹת שְׁמֵתִרּוֹת הֵן
[רְבוּעוֹת] תַּחַת שְׁתֵּי אוֹתִיוֹת עֲלִיוֹנוֹת
שְׁמֵתִפְסוֹת. י"ה אוֹתִיוֹת שׁוֹלְטוֹת

אֲרֵיךְ אֶתְחַזְּקֶיךָ, אֲצַבְעָאן לְגוֹ לֹא אֵיךְ רְשׁוֹ
לְאֶתְחַזְּקֵי בַּהֲוֵא שְׁרָגָא דְהָא מְלַעִילָא
נְהָרִין וְאֶקְרוּן פְּנִים פְּנִימָאִין. וְרִזָּא דָא וְרֵאִית
אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ. דְלָא יִסְתַּכַּל בְּרֵשׁ
בְּמוֹצְאֵי שַׁבַּת בְּאֲצַבְעָאן לְגוֹ בְּשַׁעֲתָא דְאָמַר
בוֹרָא מְאוּרֵי הָאֵשׁ. וְרֵאִית אֶת אַחֲרֵי אֵלִין
פְּנִים דְלִבְרֵ דְאֶתְרִמִּיזוּ בְטוּפְרֵי. (שם) וּפְנֵי לֹא
יֵרָאוּ אֵלִין אֲצַבְעָאן לְגוֹ. אֵלִין שְׁלֵטֵי בְּשַׁבַּתָא
וְאֵלִין שְׁלֵטֵי בַּחֹל.

וּבְיוֹמָא דְשַׁבַּתָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא שְׁלֵט
בְּלַחֲדוּדֵי בְּאֵנוֹן פְּנִים פְּנִימָאִין עַל
פְּרִסֵי (ה) יְקָרִיָּה וְכֻלְהוֹ אֶתְפְּלִילֵן בִּיהַ
וְשִׁלְטָנוּתָא דִּילִיָּה אִיהוּ. וּבְגִין כֶּךָ אַחֲסִין
נְיִיחָא לְכָל עַלְמִין. וְיִרְתִּין יְרוּתָא דִּיוֹמָא דָא
עֲמָא קְדִישָׁא דְאֶקְרוּן עֲמָא חַד בְּאַרְעָא.
מְאוּרֵי אֹר מְסֻטְרָא דִּימִינָא דְאִיהוּ אֹר
קְדָמָא דְהוּא בְּיוֹמָא קְדָמָא. דְבְּיוֹמָא
דְשַׁבַּתָא נְהָרִין אֵנוֹן מְאוּרֵי אֹר בְּלַחֲדוּדֵיהוּ
וְשְׁלֵטִין. וּמִנְיָהוּ נְהָרִין כֻּלְהוֹ לְתַתָּא.

וְכֵר נְפִיק שַׁבַּתָא גְּנִיזִין (אֵנוֹן) מְאוּרֵי אֹר דְלָא
אֶתְגַּלְיִין. וּמְאוּרֵי הָאֵשׁ שְׁלֵטִין כָּל חַד
וְחַד עַל דּוּכְתִיָּיהוּ. אִימְתֵי שְׁלֵטִין בְּמוֹצְאֵי
שַׁבַּת עַד מְעַלֵי יוֹמָא דְשַׁבַּתָא. וְעַל דָּא
אֲצַטְרִיכוּ לְאֶתְנַהֵרָא מֵהֲוֵא שְׁרָגָא בְּמוֹצְאֵי
שַׁבַּת.

וְהַחֲיוֹת רְצוּא וְשׁוּב. דְלָא יִכּוֹל עֵינָא לְמַשְׁלֵט
בְּהוּ בְּגִין דְאֵנוֹן רְצוּא וְשׁוּב. חַיּוֹת
דְאֶתְגַּלְיִין אֵנוֹן דְהֵוָה אוֹפֵן קָאִים בְּגִנוּיָּיהוּ,
וּמֵאֵן אִיהוּ דָא מִטְטְרוֹן דְאִיהוּ רַב וְיִקְרִי
מִשָּׂאֵר אֵלִין (נ"א חַיִּילִין), וְעַלְאָה חֲמֵשׁ מְאָה
פְּרִסֵי. חַיּוֹת דְמִטְמָרְן אֵנוֹן (רְבִיעָא) תַּחַת תַּרְיִן
אֶתְוֹן עַלְאִין דְאֶתְפְּסִיין. י"ה אֶתְוֹן שְׁלֵטִין
עַל ו"ה. אֵלִין רְתִיכָא לְאֵלִין. וְהֵוָה טְמִירָא

על ו"ה. אלה מרכבה לאלה. ואותו הטמיר של כל הטמירים שלא נודע כלל שולט על הכל ורוכב על הכל. החיות שמתגלות הם למטה תחת אלה העליונות שנסתרות ומוארות מהן, ומתנהגים בגלגלם.

החיות העליונות כלן פלולות ברקיע השמים, ועליהם פתוב יהי מארת ברקיע השמים, והיו למאורת ברקיע השמים. כלם תלויים באותו רקיע השמים. הרקיע שעל גבי החיות, זה אותו שפתוב (יחזקאל א) ודמות על ראשי הסיה רקיע פועין הקרח. זה אותו קדמון (נ"א ה' קדמון).

שְׁהָרִי מִשֵּׁם וְהִלָּאָה אֵין מִי שְׁיִכּוּל לְהִסְתַּפֵּל וְלִדְעַת. מֵה הַטַּעַם? מִשׁוּם שֶׁהוּא נִסְתָּר בְּמַחְשָׁבָה, וּמַחְשַׁבַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא טְמִירָה וְנִסְתָּרַת עֲלִיוֹנָה. מַחְשַׁבַת בֶּן הָאָדָם בְּכָל הָעוֹלָם [לא יבול] לְהִתְדַבֵּק וְלִדְעַת אוֹתָהּ. דְּבָרִים הַתְּלוּיִים בְּמַחְשָׁבָה עֲלִיוֹנָה אֵין מִי שְׁיִכּוּל לְהִשָּׁג אוֹתָם. הַמַּחְשָׁבָה [עֲלִיוֹנָה] מִמֶּשׁ עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה. לְפָנִים מֵהַמַּחְשָׁבָה מִיְהוּ שְׁעוּשָׁה רְעִיוֹנוֹת? שְׁהָרִי אֵין הַשְּׁכָלָה לְשָׂאֵל, וְכָל שֶׁכֵּן לְדַעַת.

בְּאִי"ן סו"ף אֵין בּוֹ רֶשֶׁם כָּלָל, וְשָׂאֵלָה לֹא תְלוּיָהּ בּוֹ, וְלֹא רְעִיוֹן לְהִסְתַּפֵּלוֹת הַמַּחְשָׁבָה כָּלָל. מִתּוֹךְ נִסְתָּר הַנִּסְתָּר, מֵרֹאשׁ תַּחְתִּית שֶׁל הָאֵין סו"ף, מֵאִיר אֹר דְּקִיק וְלֹא יְדוּע, נִסְתָּר בְּסִתְר [נ"א בְּרֶשֶׁם] כְּחֹד הַמַּחַט. סוּד נִסְתָּר שֶׁל הַמַּחְשָׁבָה לֹא יְדוּע, עַד שְׁמִתְפַּשֵּׁט מִמֶּנּוּ אֹר. בְּמִקּוֹם שִׁישׁ בּוֹ רְשׁוּמִים שֶׁל כָּל הָאוֹתִיּוֹת, מִשֵּׁם יוֹצְאִים.

בְּרֹאשׁ הַכֹּל. א רֹאשׁ וְסו"ף שֶׁל כָּל הַדְּרָגוֹת. הַרֶשֶׁם שְׁנַרְשָׁמִים בּוֹ בּוֹ דְמִיּוֹת רַבּוֹת, אֵינוֹ אֶלָּא אֶחָד.

לְכָל טְמִירִין דְּלֹא אֶתִידַע כָּלָל שְׁלִיט עַל כָּלָּא וְרֹכִיב עַל כָּלָּא. חִיּוֹת דְּאֶתְגַּלְיִין אֲנוּן לְתַתָּא תַחֲתוֹת אֵלִין עֲלָאִין דְּמִטְמָרן, וְאֶתְנַהֲרן מִבְּנִייהוּ, וְנִטְלִין בְּגִינְיִיהוּ.

חִיּוֹת עֲלָאִין כְּלִיזן בְּרַקִיעַ הַשָּׁמַיִם. וְעֲלִייהוּ כְּתִיב יְהִי מְאֹרֵת בְּרַקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְהָיוּ לְמְאֹרֹת בְּרַקִיעַ הַשָּׁמַיִם. כְּלִיזוּ תְלִיין בְּהֵוּא רַקִיעַ הַשָּׁמַיִם. רַקִיעַ שְׁעַל גְּבִי חִיּוֹת דָּא הֵוּא דְכְּתִיב, (יחזקאל א) וְדַמּוֹת עַל רֹאשֵׁי חִיּוֹת רַקִיעַ פְּעִין הַקְּרַח דָּא הֵוּא קְדַמוֹן (נ"א ה' קדמון).

דְּהָא מִתְמָן וְלְהִלָּאָה לִית מָאן דְּיִכִּיל לְאַסְתַּכְּלָא וְלִמְנַדַּע. מָאִי טַעְמָא מִשׁוּם דְּאִיהוּ סְתִים בְּמַחְשָׁבָה. וּמַחְשַׁבָּה דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא טְמִירָא סְתִימָא עֲלָאָה. מַחְשַׁבָּה דְּבַר נֶשׁ בְּכָל עֲלָמָא (ס"א לא יכיל) לְאַתְדַּבְּקָא וְלִמְנַדַּע לָהּ. מִלִּין דְּתְלִיין בְּמַחְשָׁבָה עֲלָאָה לִית מָאן דְּיִכִּיל לְאַתְדַּבְּקָא לוֹן. מַחְשַׁבָּה (עֲלָאָה) מִמֶּשׁ עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה. לְגוֹ מִן מַחְשַׁבָּה מָאן אִיהוּ דְעֵבִיד רְעִיוֹנִי. דְּהָא לִית סוּכְלִתְנוּ לְמִשְׁאֵל כָּל שֶׁכֵּן לְמְנַדַּע.

אִי"ן סו"ף לִית בֵּיה רְשׁוּמָא כָּלָל וְלֹא תְלִיא שְׂאֵלְתָא בֵּיה וְלֹא רְעִיוֹנָא לְאַסְתַּכְּלוֹתָא דְמַחְשָׁבָה כָּלָל. מְגוֹ סְתִימָא דְסְתִימָא, מְרִישׁ נְחִיתוֹ דְאֵין סו"ף, נְהִיר נְהִירוֹ דְקִיק וְלֹא יְדִיעַ. סְתִים בְּסְתִימוֹ (נ"א בְּרִשְׁמוֹ) פְּחֻדוּדָא דְמַחְטָא. רְזָא סְתִימָא דְמַחְשָׁבָה לֹא יְדִיעַ עַד דְאַתְפַּשֵּׁט נְהִירוֹ מִגְּנִיה. בְּאַתְר דְאִית בֵּיה רְשִׁימִין דְאַתְוּוֹן כְּלִיזוּ. מִתְמָן נִכְקָן.

בְּרִישׁ כָּלָּא. א רִישָׁא וְסוּפָא דְכָל דְרָגִין. רְשִׁימוֹ דְאַתְרִישִׁים בֵּיה דְרָגִין כְּלִיזוּ.

כָּל הַדְּרָגוֹת, וְלֹא נִקְרָא אֶלָּא אֶחָד. לְהִרְאוֹת שְׂאֵף עַל גַּב שִׁישׁ

וְדַאי הִיא הָאוֹת שְׁעֵלְיוֹנִים
וְתַחְתּוֹנִים תְּלוּיִים בָּהּ. רֵאשִׁית
שֶׁל אֶלֶף, סֵתֵר שֶׁל סוּד
הַמְחֻשְׁבָּה הַעֲלִיּוֹנָה. וְאוֹתָהּ
הַתְּפֻשְׁטוֹת שֶׁל אוֹתוֹ רְקִיעַ עֲלִיוֹן,
הַכֹּל נִסְתָּר בְּאוֹתוֹ הָרֵאשׁ. בְּגִלְל
שְׁפִשְׁיֻצָּאת א' מְרַקִיעַ הַזֶּה,
בְּדַמוֹת שֶׁל סוּד רֵאשׁ הַמְחֻשְׁבָּה
יוֹצֵאת. בְּאוֹתוֹ אֲמַצַע שֶׁל אֶלֶף
כְּלוּלִים בּוֹ שֵׁשׁ דְּרָגוֹת, סוּד שֶׁל
כָּל הַחַיּוֹת הַנִּסְתָּרוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת
[כ"א שְׁעוּלוֹת] [כ"א שְׁתּוּלוֹת] מֵתוֹךְ
הַמְחֻשְׁבָּה.

אֹר אֶחָד שְׁמַאִיר וְנִגְנוּ, זֶה אֹר
שֶׁל אוֹת ט שֶׁל בְּרֵאשִׁית. חֵם
הַיּוֹם שֶׁהִזָּה יוֹשֵׁב אֲבָרְהָם פִּתַח
הָאֵהֶל, שֶׁהוּא פִּתַח מְלַמְטָה
לְמַעַלָּה, וְחֵם הַיּוֹם מֵאִיר עַל
אוֹתוֹ פִּתַח וּמֵאִיר מִשָּׁם.

שְׁנֵי, אֹר שֶׁהוֹלֵךְ לְהִיּוֹת חֲשׂוֹף
לְעַת פְּנוֹת עָרֵב. הַסוּד שֶׁל תְּפִלַּת
יִצְחָק לְהַתְקִין דְּרָגָה זוֹ, שְׁכַתּוֹב
(בראשית כד) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ
בְּשָׂדֵה לְפָנוֹת עָרֵב. הַסְתַּפְלוֹת
שֶׁל עָרֵב, וְחֲשׂוּכִים כָּלֵם אֲצִלוֹ.
בְּפָנוֹת הָעָרֵב הַזֶּה הַסְתַּפֵּל יִעֲקֹב
בְּאוֹתוֹ מִמְנָה שֶׁל עֵשׂוֹ.

שְׁרִישֵׁי, אֹר שְׁכּוּלֵל שְׁנֵי אֱלוֹ,
אֹר שְׁמַאִיר בְּרַפּוּאָה, סוּד
הַכְּתוּב בְּיַעֲקֹב (בראשית לב) וַיִּזְרַח
לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ וְגו'. וְדַאי כְּשֶׁנִּכְלָל
בְּאוֹתוֹ פְּנוֹת עָרֵב. מִכָּאן וְהִלָּאָה
וְהוּא צֹלַע עַל יֶרֶכוֹ. זֶהוּ נִצַּח
יִשְׂרָאֵל.

עַר יֶרֶכוֹ, יֶרֶכוֹ כְּתוּב וְלֹא יֶרְכִיו,
זוֹ דְּרָגָה רְבִיעִית, שֶׁלֹּא הִתְנַבֵּא
אִישׁ מִשָּׁם עַד שֶׁבָּא שְׁמוּאֵל,
וְעִלּוֹ כְּתוּב (שמואל א טו) וְגַם נִצַּח
יִשְׂרָאֵל וְגו'. אֲזוּ נִתְקַן שֶׁהִיא חֲלָשׁ
כְּשֶׁהִסְתַּפֵּן יַעֲקֹב אֲבִינוֹ עִם
הַמְּמַנָּה שֶׁל עֵשׂוֹ.

וַיִּנְעַ בְּכַף יֶרֶכוֹ. כְּשֶׁבָּא אֲצֵל
יַעֲקֹב, לָקַח כַּח מְאוֹת פְּנוֹת עָרֵב
בְּדִין הַקָּשָׁה. וַיַּעֲקֹב הָיָה נִכְלָל בּוֹ

וְלֹא אֶקְרִי אֶלָּא אֶחָד. לְאַחֲזָאָה דְּאָף עַל גַּב
דְּאִית בֵּיה דְּיוֹקְנִין סְגִיִּין לָאו אִיהוּ אֶלָּא חַד.
וְדַאי אִיהוּ אֶת דְּעֶלְאִין וְתַפְאִין תְּלִיין בֵּיה.
רֵאשִׁיתָּ דְּאֶלֶף טְמִירוֹ דְּרִזָּא דְּמַחֻשְׁבָּה
עֶלְאָה. וְהִיא אֶתְפֻּשְׁטוֹ דֵּהִיא רְקִיעַ עֶלְאָה
כֹּלָּא סְתִימָה בֵּיהוּא רִישָׁא. בְּגִין דְּכַד נְפִיק א'
מֵהֵא רְקִיעַ בְּדִיוֹקְנָא דְּרִזָּא דְּרִישָׁא דְּמַחֻשְׁבָּה
נְפִיקָא. בֵּיהוּא אֲמַצְעִיתָּ דְּאֶלֶף שִׁית דְּרָגִין
כְּלִילָן בֵּיה רִזָּא דְּכֹלְהוּ חַיּוֹת טְמִירִין עֶלְאִין (כ"א
דְּסִלְקוֹ) (כ"א דְּתִלְיוֹ) מִגּוֹ מַחֻשְׁבָּה.

חַד נְהִירוֹ דְּנְהִיר וְאַתְגְּנִיזוּ. דֵּהָא נְהִירוֹ דְּאֶת
(ט) דְּבְרֵאשִׁית (כ"א ב' דְּבְרֵאשִׁית). חוּם הַיּוֹם
דֵּהוּא אֲבָרְהָם יִתִּיב פִּתַח הָאֵהֶל דְּאִיהִי פִּתְחָא
מִתְּתָא לְעִילָא. וְחוּם הַיּוֹם נְהִיר עַל הֵיא
פִּתְחָא וְנִהְרָא מִתְּפִין.

הַתְּנַנָּא נְהִירוֹ דְּאֲזִיל לְאַתְחַשְׁכָּא לְעַת פְּנוֹת
עָרֵב. רִזָּא דְּצִלוֹתָּא דְּיִצְחָק לְאַתְקַנָּא
הֵאִי דְּרָגָא דְּכְתִיב, (בראשית כד) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ
בְּשָׂדֵה לְפָנוֹת עָרֵב. אֶסְתַּפְלוֹתָּא דְּעָרֵב
וְחֲשׂוּכִין כְּלָהוּ לְגַבְיָהּ. בֵּהֵאִי פְּנוֹת עָרֵב
וְאַסְתַּפֵּל (נ"א אֶסְתַּפֵּן) יַעֲקֹב בֵּיהוּא מְמַנָּא דְּעֵשׂוֹ.
תְּלִיִתָּאָה נְהִירוֹ דְּכִלִּיל תְּרִין (דף כא ע"ב) אֶלִּין.
נְהִירוֹ דְּנְהִיר בְּאַסְוֹתָּא. רִזָּא דְּכְתִיב
בְּיַעֲקֹב (בראשית לב) וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ וְגו'. וְדַאי
כַּד אֶתְפִּלִּיל בֵּיהוּא פְּנוֹת עָרֵב. מִכָּאן
וְהִלָּאָה וְהוּא צוֹלַע עַל יֶרֶכוֹ. דָּא אִיהוּ נִצַּח
יִשְׂרָאֵל.

עַר יֶרֶכוֹ יֶרֶכוֹ פְּתִיב וְלֹא יֶרְכִיו, דָּא דְּרָגָא
רְבִיעִאָה. דְּלָא אֶתְנַבֵּי בַר נֶשׁ מִתְּפִין עַד
דְּאַתָּא שְׁמוּאֵל, וְעִלְיָה כְּתִיב, (שמואל א טו) וְגַם
נִצַּח יִשְׂרָאֵל וְגו', כְּדִין אֶתְקַן דֵּהוּא חֲלָשָׁא
מִפְּד אֶסְתַּפֵּן יַעֲקֹב אֲבִינוֹ בְּמִמְנָא דְּעֵשׂוֹ.
וַיִּנְעַ בְּכַף יֶרֶכוֹ פַּד אֶתָּא לְגַבֵּי דְּיַעֲקֹב נִטֵּל

וְלֹא יָכַל לוֹ. וַיֵּרָא פִּי לֹא יָכַל לוֹ
וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוֹ. לָקַח תַּקְּףָה הַדִּין
מִשָּׁם, בְּגִלְלַת שִׁירָף הוּא מַחוּץ
לַגּוֹף. שִׁיעֶקֶב הִיָּה גוֹף, וְגוּפוֹ
הִיָּה כְּלוּל בְּסוּד שֶׁל שְׂתֵי דְרָגוֹת
בְּסוּד שְׂנוּקְרָא אָדָם. כִּיּוֹן שֶׁלָּקַח
תַּקְּףָה מַחוּץ לַגּוֹף, מִיָּד - וַתִּקַּע כַּף
יָרֵךְ יַעֲקֹב.

וְלֹא הִתְנַבֵּא אִישׁ מִשָּׁם עַד שֶׁבָּא
שְׁמוּאֵל, וְעַל זֶה נִצַּח יִשְׂרָאֵל
כְּתוּב בּוֹ, כִּי לֹא אָדָם הוּא.
יְהוֹשֻׁעַ נִתְנַבֵּא מֵהוֹדוֹ שֶׁל מֹשֶׁה,
שְׁפָתוֹב (במדבר כז) וְנִתְּתָה מֵהוֹדֶךָ
עָלָיו. הוּד. וְזוֹ דְרָגָה חֲמִישִׁית.
נִצַּח - יָרֵךְ שְׂמָאֵל שֶׁל יַעֲקֹב. וְלִכְּנֹן
כָּא דוֹד וְכָלֵל אוֹתוֹ בְּיָמָיו,
שְׁפָתוֹב (תהלים טו) נְעֻמּוֹת בְּיָמֶיךָ
נִצַּח. יָמֶיךָ לֹא כְּתוּב אֶלָּא
בְּיָמֶיךָ. מֵה הַטַּעַם נִחְלָשָׁה יָרֵךְ
יַעֲקֹב? בְּגִלְלַת שֶׁהִתְקַרַּב אֵלָיו צַד
הַטְּמָאָה וְלָקַח מִמֶּנּוּ כַח,
וְהִתְעַכֵּב עַד שְׁמוּאֵל. וְעַל זֶה כָּא
לְהַזְכִּיר שֶׁזָּהוּ יָרֵךְ שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
שְׁפָתוֹב וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה
כָּל דְּבָרָיו הָיוּ בְּדִין בְּרֵאשִׁית
וְלִבְסוּף.

וְעוֹד, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּלֵל
אוֹתוֹ אַחֵר כֶּף בְּהוֹד, מִתִּי? לְאַחֵר
שֶׁמֶשַׁח מְלָכִים. וְעַל זֶה הוּא
שְׁקוּל כְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. מֵה מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן בְּשְׁנֵי צְדָדִים שְׁלֹמְעֵלָה -
גַּם הוּא לְמַטָּה כְּמוֹ שְׂאוֹתָם שְׁנֵי
הַצְּדָדִים, וּמִי הֵם? נִצַּח וְהוֹד,
כְּמוֹ שֶׁמֶשַׁה וְאַהֲרֹן שְׁלֹמְעֵלָה.
וְכָל הַדְּרָגוֹת אַחֲזוֹת זוֹ בְּזוֹ,
שְׁפָתוֹב (שם טז) מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
בְּכַהֲנָיו וּשְׁמוּאֵל בְּקוֹרְאֵי שְׁמוֹ.
שְׁהָרִי שֶׁשָׁה צְדָדִים נִכְלָלוּ
וְאַחֲזוֹת זוֹ בְּזוֹ.

כְּמוֹ שְׂאֵלָה אַחֲזוּזִים, מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן וּשְׁמוּאֵל - כֶּף גַּם אַחֲזוּזִים
יַעֲקֹב מֹשֶׁה וְיוֹסֵף. יַעֲקֹב בְּעַל
הַבֵּית. מֵת יַעֲקֹב - נִטְלָה מֹשֶׁה אֶת
הַבֵּית, וְצָנָה אוֹתָהּ בְּחַיָּיו. יוֹסֵף

תַּקְּפָא מֵהֵוּא פְּנוֹת עָרֵב בְּדִינָא תַּקִּיפָא. וַיַּעֲקֹב
הָוָה אֶתְכַלִּיל בֵּיהּ וְלֹא יָכִיל לֵיהּ. וַיֵּרָא כִּי לֹא
יָכוֹל לוֹ וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוֹ. נִטְלָה תַּקְּפָא דְדִינָא
מִתַּמָּן. בְּגִין דִּירְכָא אִיהוּ לְבַר מַגּוּפָא. דִּיעֶקֶב
גּוּפָא הָוָה, וְגוּפִיהּ הָוָה כְּלִיל בְּרִזָּא דְתַרִּין
דְרָגִין בְּרִזָּא דְאַקְרִי אָדָם. כִּיּוֹן דְנִטְלָה תַּקְּפָא
לְבַר מַגּוּפָא, מִיָּד וַתִּקַּע כַּף יָרֵךְ יַעֲקֹב.

וְלֹא אֶתְנַבֵּי בַר נֶשׁ מִתַּמָּן עַד דְּאֶתָּא שְׁמוּאֵל.
וְעַל דָּא נִצַּח יִשְׂרָאֵל כְּתִיב בֵּיהּ פִּי לֹא
אָדָם הוּא. יְהוֹשֻׁעַ אֶתְנַבֵּי מֵהוֹדוֹ שֶׁל מֹשֶׁה
דְּכְתִיב (במדבר כז) וְנִתְּתָה מֵהוֹדֶךָ עָלָיו. הוּד. וְדָא
דְרָגָא חֲמִישִׁאָה. נִצַּח יָרְכָא שְׂמָאֵל דִּיעֶקֶב.
וּבְגִין כֶּף אֶתָּא דוֹד וְכָלִיל לִיהּ בְּיָמֶינָא דְכְתִיב,
(תהלים יו) נְעֻמּוֹת בְּיָמֶיךָ נִצַּח. יָמֶיךָ לֹא כְּתִיב
אֶלָּא בְּיָמֶיךָ. מָאִי טַעְמָא אֶתְחַלֵּשׁ יָרְכָא
דִּיעֶקֶב, בְּגִין דְּאֶתְקַרַּב בֵּיהּ סֶטֶר מְסֻאָבָא
וְנָקִיט תַּקְּפָא מִנִּיהּ וְאַתְעַכֵּב עַד שְׁמוּאֵל, וְעַל
דָּא אֶתָּא לְאַדְכָּרָא דְדָא אִיהוּ יָרְכָא דִּישְׂרָאֵל
דְּכְתִיב וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא כָּל מִלּוּי
הוּוּ בְּדִינָא בְּשִׁירוֹתָא וּבְסוּפָא.

וְתוֹ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּלִיל לִיהּ לְבַתָּר בְּהוֹד.
אִימְתִי לְבַתָּר דְּמֶשַׁח מְלָכִין. וְעַל דָּא
שְׁקִיל אִיהוּ כְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. מֵה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
בְּתַרִּין סֶטֶרִין דְּלַעֲיֵלָא, אַף הוּא לְתַתָּא כְּגוּוֹנָא
דְּאַנּוּן תַּרִּין סֶטֶרִי. וּמָאן אַנּוּן. נִצַּח וְהוֹד.
כְּגוּוֹנָא דְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן דְּלַעֲיֵלָא. וְכִלְהוּ דְרָגִין
אַחֲזִדָן דָּא בְּדָא דְכְתִיב, (תהלים טז) מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
בְּכַהֲנָיו וּשְׁמוּאֵל בְּקוֹרְאֵי שְׁמוֹ. דְּהָא שִׁית
סֶטֶרִין אֶתְכַלִּילוּ וְאַחֲזִדָן דָּא בְּדָא.

בְּמָה דְּאֵלִין אַחֲזִדָן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּשְׁמוּאֵל,
אוּף הָכִי אַחֲזִדָן (ס"א דָּא בְּדָא) יַעֲקֹב מֹשֶׁה
וְיוֹסֵף. יַעֲקֹב מְאַרְיָה דְּבֵיתָא. מִית יַעֲקֹב נִטְלָה
מֹשֶׁה בֵּיתָא וּמִנֵּי לָהּ בְּחַיָּיו. יוֹסֵף עַל יָדֵי

על ידי יעקב ומשה היה צדיק.
[ושנתם לא שמשו הבית אלא ביוסף, בגלל שהיה צדיק].

יעקב ביוסף לקח את הבית, שפיתוב (בראשית לו) אלה תלדות יעקב יוסף. משה לא שמש בה עד שלקח אותו את יוסף. כשיצאה השכינה מהגלות, לא יכול להזדווג בה, רק ביוסף, שפיתוב (שמות יג) ויקח משה את עצמות יוסף עמו. למה פיתוב עמו? אלא גוף לא מזדווג בנקבה עד שמזדווג עם הברית. ועל זה משה לקח לו את יוסף עמו. פיון שהיה עמו, שמש בנקבה פראוי. ולכן יעקב משה ויוסף הולכים כאחד.

יעקב מת, וגופו הכניסו אותו לארץ הקדושה. יוסף מת, גופו לא נקבר בארץ הקדש, אלא עצמותיו. משה [מת] - לא זה ולא זה, למה? אלא יעקב בעלה הראשון של הגבירה היה. מת יעקב - הזדווגה במשה. ובעוד שמשו היה בעולם הזה, צוה אותה פראוי, והוא היה בעלה השני. את יעקב הכניסו לארץ הקדושה כשגופו שלם, בגלל שהוא גוף. יוסף - עצמותיו ולא גופו, בגלל שעצמות הם צבאות ומחנות שלמעלה, וכלם יוצאים מאותו צדיק. והצדיק נקרא צבאות. מה הטעם? בגלל שכל צבאות ומחנות עליונים יוצאים ממנו, ועל זה עצמותיו, שהן צבאות, נכנסו לארץ.

משה היה בחוץ, ולא נכנס לשם לא גופו ולא עצמותיו. אלא נכנסה השכינה לארץ. אחר שמשו מת וחזרה לבעלה הראשון, ודאי הוא יעקב. מפאן נקבה שנשאת לשנים באותו העולם, היא חוזרת לראשון. משה היה בחוץ, פיון שבעלה הראשון היה בארץ.

דיעקב ומשה הרה צדיק. (והרנוייהו לא שמשו ביתא אלא ביוסף בגין דהנה צדיק).

יעקב ביוסף נטל ביתא דכתיב, (בראשית לו) אלה תולדות יעקב יוסף. משה לא שמש בה עד דנטל ליה ליוסף. כד נפקת שכינתא מן גלותא לא יכיל לאזדווגא בה אלא ביוסף דכתיב, (שמות יג) ויקח משה את עצמות יוסף עמו. אמאי כתיב עמו. אלא גופא לא אזדווג בנוקבא עד דאזדווג בהדי ברית. ועל דא משה נטל ליה ליוסף עמיה. פיון דהרה עמיה שמש בנוקבא כדקא יאות. ובגין כך יעקב משה ויוסף כחדא אזלי.

יעקב מית וגופיה אעלו ליה בארעא קדישא. יוסף מית גופיה לא אתקבר בארעא קדישא אלא גרמוי. משה (מית) לא האי ולא האי. אמאי. אלא יעקב בעלה קדמאה דמטרוניתא הרה. מית יעקב אזדווגא ביה במשה. ובעוד דהרה משה בהאי עלמא מני לה כדקא יאות ואיהו הרה בעלה תניינא. יעקב אעילו ליה לארעא קדישא גופיה שלים בגין דאיהו גופא. יוסף גרמוי ולא גופיה בגין דגרמין אנון חיילין ומשריין דלעילא וכלהו נפקי מההוא צדיק. וצדיק צבאות אקרי. מאי טעמא, בגין דכל צבאות ומשריין עלאין מניה נפקין. ועל דא גרמוי דאנון צבאות אעלו בארעא.

משה הרה לבר ולא עאל תמן לא גופיה ולא גרמוי אלא אעלת שכינתא בארעא. פתר דמית משה ואתהדרת לבעלה קדמאה ודאי איהו יעקב. מפאן נוקבא דאתנסיבת פתרון, בההוא עלמא אהדרת לקדמאה. משה הרה לבר פיון דבעלה קדמאה הרה בארעא.

מוֹשֶׁה זָכָה בַחֲטֵייו מֵהַ דְּלָא זָכָה בִּיהַ יַעֲקֹב. בּוּ יַעֲקֹב שִׁמְשׁ בַּהּ בְּהוּוּא עֲלֵמָא, מוֹשֶׁה עוֹלָם, וּמוֹשֶׁה בְּעוֹלָם הָהוּא. וְאִם תֵּאמַר שֶׁזֶה הָיָה הַחֲסָרוֹן שֶׁל מוֹשֶׁה - לֹא כִּף! אֲלֵא כְּשִׁיזְעָאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, מִצַּד הַיּוֹבֵל הָיָה, וְכָל אוֹתָם שְׁשִׁים רְבוּא הָיוּ מִעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן. וּבְאוֹתָהּ הַדְּמוּת הִלְכוּ בְּמִדְבָּר, וְאֶחָד מֵהֶם לֹא נִכְנַס לְאֶרֶץ, אֲלֵא בְּנֵיהֶם תּוֹלְדוֹתֵיהֶם כְּרֵאוּי, שֶׁהֵם תִּקּוֹן הַלְבָנָה, וְכָל מַעֲשֵׂי הָאֶרֶץ הָיוּ תִקּוֹן הַלְבָנָה.

מוֹשֶׁה שִׁמְשׁ בְּלְבָנָה בְּעוֹד שֶׁהוּא בְּגוֹף וְצוּהָ אוֹתָהּ לְרִצּוֹנוֹ, וְכִשְׁנִפְטַר מִהַעוֹלָם הָהוּא, עָלָה בְּעֲלִיָּה עֲלִיּוֹנָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, וְחִזַּר בְּרוּחַ לַיּוֹבֵל הַעֲלִיּוֹן (בִּינָה), וְשֵׁם נִדְבַק בְּאוֹתָם שְׁשִׁים רְבוּא שֶׁהָיוּ שְׁלוֹ. מֵהַ שְׁלֵא הָיָה כִּן לַיַעֲקֹב, שֶׁהוּא חִזַּר בְּרוּחַ לְתוֹף הַשְּׂמִטָּה מֵהַ שְׁלֵא הָיָה כִּף בַּחֲטֵייו, וְהָיָה בִּינוֹן שְׁבִית אַחַר הָיָה לוֹ.

וְאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה נִתְמַקְנָה בְּתִקּוֹן (הַעוֹלָם שֶׁלִּמְסוּת) בְּכַח שְׁלִמְעָלָה. וְעַל זֶה לֹא רֵאוּי לְהִיּוֹת פְּלִם כְּאֶחָד. אֲלֵא שֶׁל הַעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן הָיוּ לְבָדִם פְּלִם בְּרוּחַ, וְאֲלֵא שֶׁל הַעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן הָיוּ כָּלִם לְבָדִם בְּגוֹף, וְלֹא רֵאוּיִים לְהִיּוֹת אֲלֵא וְאֲלֵא בְּתוֹף הַלְבָנָה, אֲלֵא אֲלֵא תוֹף הַלְבָנָה וְאֲלֵא בַחוּץ, לְהֵאִיר אֲלֵא מִתּוֹף אֲלֵא. וְכָלִם שְׁנִכְנְסוּ בְּאֶרֶץ, דְּמוּת הַרְאֻשׁוֹנִים הָיוּ, וְלֹא הָיוּ בְּעֲלִיָּה עֲלִיּוֹנָה כְּמוֹתָם, בְּגִלְל שְׁלֵא יְהִיָּה דוֹר וְלֹא הָיָה מִקְדָּם כְּמוֹ אוֹתָם רֵאוּשׁוֹנִים שְׁנִרְאָה לָהֶם זִיו כְּבוֹד רְבוּנָם פְּנִים בְּפְנִים.

יַעֲקֹב שִׁמְשׁ בְּנִשׁוּתֵיו בְּגוֹף, אַחַר כִּף נִדְבַק רִיחַ בְּרוּחַ. מוֹשֶׁה נִפְרַד מֵאִשְׁתּוֹ וְשִׁמְשׁ כְּשֶׁהוּא בְּגוֹף בְּאוֹתָהּ רִיחַ קְדוּשָׁה. אַחַר כִּף נִדְבַק רִיחַ בְּרוּחַ עֲלִיּוֹנָה טְמִירָה

מוֹשֶׁה זָכָה בַחֲטֵייו מֵהַ דְּלָא זָכָה בִּיהַ יַעֲקֹב. יַעֲקֹב שִׁמְשׁ בַּהּ בְּהוּוּא עֲלֵמָא, מוֹשֶׁה בְּהֵאִי עֲלֵמָא. וְאִי תִימָא דְגָרִיעוֹ דְּמוֹשֶׁה הָהוּא. לֹא הָכִי. אֲלֵא כִּד נִפְקֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם מִסְטָרָא דִּיּוֹבֵלָא הָהוּא. וְכָל אֲנוּן שְׁתִּין רַבְרָבָן מִעֲלֵמָא עֲלֵאָה הָוּ. (דף כב ע"א) וּבְהוּוּא דִּיּוֹקְנָא אֲזִלוּ בְּמִדְבָּרָא וְחַד מְנַהוּן לֹא עֲאֵלוּ בְּאַרְעָא. אֲלֵא בְּנֵיהוֹן תּוֹלְדִין דְּלֵהוֹן כְּדָקָא חֲזִי דְאֲנוּן תִּקּוּנָא דְסִיְהָרָא. וְכָל עוֹבְדֵי אֶרְעָא תִקּוּנָא דְסִיְהָרָא הָהוּא.

מוֹשֶׁה שִׁמְשׁ בְּסִיְהָרָא בְּעוֹד דְאִיהוּ בְּגוֹפָא וּמְנִי לָהּ לְרַעוּתֵיהָ. כִּד אֶתְפַּטֵּר מֵהֵאִי עֲלֵמָא סְלִיק בְּסְלִיקוֹ עֲלֵאָה בְּרוּחָא קְדִישָׁא וְאֶתְהַדַּר בְּרוּחָא לַיּוֹבֵלָא עֲלֵאָה וְתִמְן אֶתְדַבְּקוּ בְּאֲנוּן שִׁתִּין רְבוּא דְהוּוּ דִּילֵיהָ. מֵהַ דְּלֵא הָהוּא כִּן לַיַעֲקֹב דְהוּא אֶתְהַדַּר בְּרוּחָא לְגוֹ שְׂמִטָּה מֵהַ דְּלֵא הָהוּא כִּן בַּחֲטֵייו (בִּינָה) בִּינוֹן דְּבִיתָא אַחְרָא הָהוּא לֵיהָ.

וְאַרְעָא קְדִישָׁא בְּתִקּוּנָא (דְעֲלֵמָא נִיָּא דְלִתְמָא) אֶתְמַקְנַת בְּחִילָא דְלַעֲלִילָא. וְעַל דָּא לֹא אֶתְחַזְזוֹן לְמַהוּי כְּלֵהוּ כְּחָדָא. אֲנוּן דְעֲלֵמָא עֲלֵאָה הָוּ בְּלַחֲוֹדֵייהוּ כְּלֵהוּ בְּרוּחָא. וְאֲנוּן דְעֲלֵמָא תַתָּאָה הָוּ בְּלַחֲוֹדֵייהוּ כְּלֵהוּ בְּגוֹפָא. וְלֹא אֶתְחַזְזוֹן לְמַהוּי אֲלִין וְאֲלִין גּוֹ סִיְהָרָא. אֲלֵא אֲלִין גּוֹ סִיְהָרָא. וְאֲלִין לְבַר. לְנִהָרָא אֲלִין מְגוֹ אֲלִין. וְכְלֵהוּ דְעֲאֵלוּ בְּאַרְעָא דִּיּוֹקְנָא דְקְדָמָי הָוּ. וְלֹא הָוּ בְּסְלִיקוֹ עֲלֵאָה כְּוֹתֵייהוּ. בְּגִין דְּלֵא יְהֵא דְרָא וְלֵא הָהוּא מִקְדָּמַת דְנָא כְּאֲנוּן קְדָמָי דְאֶתְחַזְזִיא לְהוֹן זִיו יִקְרָא דְמֵאֲרִיְהוֹן אֲפִין בְּאֲפִין.

יַעֲקֹב שִׁמְשׁ בְּנִשׁוּי בְּגוֹפָא. לְבַתֵּר אֶתְדַבְּק רִיחָא בְּרוּחָא. מוֹשֶׁה אֶתְפַּרֵּשׁ מֵאֶתְתֵּיהָ וְשִׁמְשׁ כִּד אִיהוּ בְּגוֹפָא בְּהוּוּא רִיחָא קְדִישָׁא.

שֶׁל מַעֲלָה, וְכָל הַדְּרָגוֹת הַיּוֹ
נִדְבָקִים כִּלְוֵן כְּאַחַד. רִוְחוֹ שֶׁל
מִשָּׁה הָיָא מֵהַיּוֹבֵל, גּוֹפּוֹ
מִהַשְּׂמֵטָה. רִוְחוֹ שֶׁל יַעֲקֹב
לְהִתְדַבֵּק בְּשִׂמְטָה. גּוֹף שֶׁל נְשׂוֹתָיו
הָיָה בְּעוֹלָם הַזֶּה. כָּל אוֹתָם
מְאוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים בְּדַמּוֹת שְׁלֵהֶם
לְמִטָּה בְּאַרְץ [נ"א בְּדַמּוֹתָם לְמִטָּה מִקַּם
בְּדַמּוֹתָם לְמִטָּה בְּאַרְץ], וְכֻלָּם תְּלוּיִים
בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. כָּאֵן סוּד שֶׁל שְׁנֵי
שְׂמוֹת כְּלוּלִים כְּאַחַד וְתִקּוּנָם
שְׁלֹשָׁה, וְחוֹזְרִים לְאַחַד זֶה כְּנֶגֶד
זֶה. וְהוּא שֵׁם גְּלוּף חֲקוּק כְּלוּלִים
בְּסוּד זֶה שֶׁל הָאֱמוּנָה.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם. סוּד
ה' לִירְאָיו וְגו' (תהלים כה). פֶּתַח אֲתוֹ
זֶקֶן הַזְּקֵנִים וְאָמַר: שְׂמֵעוֹן שְׂמֵעוֹן,
מִי הוּא שְׂאָמַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
נַעֲשֵׂה אָדָם? מִיֵּהוּ כָּאֵן אֱלֹהִים
זֶה? בֵּין כֹּף פֶּרַח אוֹתוֹ זֶקֶן הַזְּקֵנִים
וְלֹא רָאָה אוֹתוֹ. וְכִמוֹ שֶׁשָּׁמַע רַבִּי
שְׂמֵעוֹן, שֶׁהִיָּה קוֹרֵא לוֹ שְׂמֵעוֹן
וְלֹא רַבִּי שְׂמֵעוֹן, אָמַר לְחֻבְרָיו:
וְדַאי זֶהוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
שְׂנֵאֲמַר בּוֹ (דְּנִיאל ז) וְעַתִּיק יוֹמִין
יּוֹשֵׁב. הָרִי כַּעַת זוֹהִי שְׁעָה לְפֶתַח
בְּסוּד הַזֶּה, שְׂוֹדַאי יֵשׁ כָּאֵן סוּד
שֶׁלֹּא נִתֵּן רְשׁוֹת לְהַתְּגַלּוֹת, וְכַעַת
מִשְׁמַע שְׂנֵתְנָה רְשׁוֹת לְהַתְּגַלּוֹת.
פֶּתַח וְאָמַר, (מְשֵׁל) לְמַלְךְ שְׁהִי לוֹ
כְּמָה בְּנִינִים לְבָנוֹת וְהִיָּה לוֹ אֶמֶן,
וְאוֹתוֹ אֶמֶן לֹא הָיָה עוֹשֶׂה דְבָר
אֶלֶּא מְרִשׁוֹת הַמְּלָךְ, כְּמוֹ שְׂאֵתָה
אוֹמַר (מְשֵׁל ח) וְאַהֲיָה אֶצְלוֹ אֲמוֹן.
הַמְּלָךְ הוּא וְדַאי חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה
לְמַעֲלָה, וְעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי (הוּא) מְלָךְ
לְמִטָּה. אֱלֹהִים אֶמֶן לְמַעֲלָה, וְזוֹ
אִם הָעֲלִיוֹנָה. אֱלֹהִים אֶמֶן לְמִטָּה,
וְזוֹ שְׂכִינָה שְׁלֵמִטָּה.

וְרֵאשָׁה אֵין רְשׁוֹת לַעֲשׂוֹת דְּבָר
כְּלִי רְשׁוֹת בְּעֲלָה, וְכָל הַבְּנִינִים

לְבַתָּר אֲתַדְבֵּק רִוְחָא בְּרוּחָא עַלְמָה טְמִירָא
דְּלַעֲיָלָא. וְכָל דְּרַגִּין הוּוּ מִתְדַבְּקֵן כְּלָהוּ
כְּחֻדָא. רִוְחָא דְּמִשָּׁה דְּיוֹבְלָא אִיהוּ גּוֹפִיָה
דְּשִׂמְטָה. רִוְחָא דְּיַעֲקֹב לְאַתְדַבְּקָא בְּשִׂמְטָה,
גּוֹפִיָה דְּנִשְׂוֵי הָהּ בְּהַאי עַלְמָא. כָּל אֲנוּן
נְהוּרִין עַלְאִין בְּדִיוּקְנָא דְּלַהוּן לְתַתָּא בְּאַרְעָא
(נ"א בְּדִיוּקְנָא דְּלַהוּן לְתַתָּא מִנְהוּן בְּדִיוּקְנָא דְּלַהוּן לְתַתָּא בְּאַרְעָא)
וְכֻלָּהוּ תְּלִיין בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. הֵכָא רְזָא
דְּתֵרִין שְׂמָהֵן כְּלִילֵן כְּחֻדָא וְשְׂכְלוּלָא דְּלַהוּן
תְּלַתָּא וְאַתְהִדְרֵן לְחַד דָּא לְקַבֵּל דָּא. וְאִיהוּ
שְׂמָא גְּלִיפָא מְחַקְקָא כְּלִילֵן בְּהַאי בְּרֻזָּא
דְּמֵהִימְנוּתָא:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם (תהלים כה) סוּד יי
לִירְאָיו וְגו' פֶּתַח הַהוּא סְבָא דְּסָבִין
וְאָמַר, שְׂמֵעוֹן שְׂמֵעוֹן מֵאֵן הוּא דְּאָמַר וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם. (וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים) מֵאִי נִיהוּ הֵכָא
הַאי אֱלֹהִים. אֲדַהֲכִי פֶרַח הַהוּא סְבָא דְּסָבִין
וְלֹא חֲמָא לִיָּה. וְכַמָּה דְּשָׁמַע רַבִּי שְׂמֵעוֹן
דְּהָהּ קָרִי לִיָּה שְׂמֵעוֹן וְלֹא רַבִּי שְׂמֵעוֹן, אָמַר
לְחֻבְרָיו וְדַאי הַאי הוּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
דְּאַתְמַר בֵּיהּ (דְּנִיאל ז) וְעַתִּיק יוֹמִין יְתִיב. הָא כַּעַן
אִיהוּ שְׂעֵתָא לְמַפְתַּח בְּהַאי רְזָא. דְּוְדַאי הֵכָא
אִית רְזָא דְּלֹא אֲתִיָּהִיב רְשׁוֹ לְאַתְגְּלָא. וְכַעַן
מִשְׁמַע דְּרְשׁוֹתָא אֲתִיָּהִיב לְאַתְגְּלָא.

פֶּתַח וְאָמַר לְמַלְכָּא דְּהָהּ לִיָּה כְּמָה בְּנִינִין
לְמַבְנִי. וְהָהּ לִיָּה אוּמְנָא. וְהַהוּא
אוּמְנָא לֹא הָהּ עֶבֶד מְדַעַם אֶלֶּא מְרִשׁוֹ
דְּמַלְכָּא כְּמָה דְּאַתְ אָמַר, (מְשֵׁל ח) וְאַהֲיָה אֶצְלוֹ
אֲמוֹן. מַלְכָּא וְדַאי אִיהוּ חֲכָמָה עַלְמָה
לַעֲיָלָא. וְעַמּוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא (אִיהוּ) מַלְכָּא
לְתַתָּא. אֱלֹהִים אוּמְנָא לַעֲיָלָא וְדָא אִימָא
עַלְמָה. אֱלֹהִים אוּמְנָא לְתַתָּא וְדָא שְׂכִינְתָּא דְּלְתַתָּא.

וְאַתְתָּא לִית לָהּ רְשׁוֹ לְמַעְבַּד מְדַעַם כְּלֹא רְשׁוֹת בְּעֲלָה. וְכָל בְּנִינִין דְּהוּוּ

שְׁהִיו בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת, הִיָּה אוֹמֵר
אֲבִ"א בְּאֲמִירָה לְאִמָּ"א, יְהִיָּה
כְּזֶה וְכֵן, וּמִיָּד נִהְיֶה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר
וַיְהִי אוֹר. וַיֹּאמֶר, הִיָּה אוֹמֵר
לְאֱלֹהִים יְהִי אוֹר. בְּעַל הַבְּנִין
הוּא אוֹמֵר, וְהֶאֱמַן עוֹשֶׂה מִיָּד.
וְכֵן כָּל הַבְּנִינִים בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת
הִיָּה אוֹמֵר יְהִי רְקִיעַ, יְהִי מְאֹרֹת,
וְהַכֹּל נַעֲשֶׂה מִיָּד. כְּשֶׁהֲגִיעַ
לְעוֹלָם הַפְּרוּד, שֶׁהוּא עוֹלָם
הַנְּבֻדָּיִם, אָמַר הֶאֱמַן לְבַעַל
הַבְּנִין, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ
כְּדַמוֹתֵנוּ. אָמַר בְּעַל הַבְּנִין, וְדַאי
טוֹב הוּא לַעֲשׂוֹתוֹ, אֲבָל עֲתִיד
הוּא לְחַטָּא לְפָנֶיךָ בְּגַלֵּל שֶׁהוּא
כְּסִיל. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שם) בֵּין חֲכָם
יִשְׁמַח אָב וּבֵן כְּסִיל תּוֹגַת אִמּוֹ.
הִיא אֲמָרָה, אַחַר שֶׁחָטְאוּ תְלוּי
בְּאִמָּ"א וְלֹא בְּאֲבִ"א, אָנִי רוֹצֶה
לְבְרֹא אוֹתוֹ בְּדַמוֹת שְׁלִי. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
בְּצַלְמוֹ, וְלֹא רָצָה לְשַׁתֵּף בּוֹ
אֲבִ"א. בְּזִמְן שֶׁחָטָא מֶה כְּתוּב?
(ישעיה ג) וּבְכַפְשֵׁיכֶם שִׁלְחָה
אִמְכֶם. אָמַר הַמֶּלֶךְ לְאִמָּ"א, וְלֹא
אֲמַרְתִּי לָךְ שֶׁעֲתִיד הוּא לְחַטָּא! ?
בְּאוֹתוֹ זִמְן גָּרַשׁ אוֹתוֹ וּגְרַשׁ אֶת
אִמּוֹ עִמּוֹ. וְלִכְּן כְּתוּב (משלי י) בֵּין
חֲכָם יִשְׁמַח אָב וּבֵן כְּסִיל תּוֹגַת
אִמּוֹ. בֵּין חֲכָם - זֶה אָדָם שֶׁהוּא
בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת. וּבֵן כְּסִיל - זֶה
אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה.

קָמוּ כָּל הַחֲבָרִים וְאָמְרוּ, רַבִּי
רַבִּי, וְכִי יֵשׁ פְּרוּד בֵּין אֲבִ"א
וְאִמָּ"א, שֶׁמִּצַּד שֶׁל אֲבִ"א הוּא
בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת וּמִצַּד הָאִמָּ"א
בְּבְרִיאָה? אָמַר לָהֶם, חֲבָרִים
חֲבָרִים, לֹא כֵּן זֶה, שֶׁהָרִי אָדָם
שֶׁל אֲצִילוֹת זָכַר וּנְקֵבָה הִיָּה מִצַּד
אֲבִ"א וְאִמָּ"א, וְזֶהוּ וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. יְהִי
אוֹר מִצַּד הָאֲבִ"א, וַיְהִי אוֹר מִצַּד
הָאִמָּ"א. וְזֶהוּ אָדָם דּוֹ פְּרָצוּפִים.

בְּאֵרַח אֲצִילוֹתָא הָוָה אָמַר אֲבִ"א בְּאֲמִירָה
לְגַבֵּי אִמָּ"א יְהִי כְּדִין וְכְדִין, וּמִיָּד הָוָה. כְּמָה
דְּאֵת אָמַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר.
וַיֹּאמֶר הָוָה אָמַר לְאֱלֹהִים, יְהִי אוֹר. מְאִרִי
דְּבִנְיָנָא אִיהוּ אוֹמֵר וְאוּמָנָא עֲבִיד מִיָּד. וְהָכִי
כָּל בְּנִינִין בְּאֵרַח אֲצִילוֹתָא הָוָה אָמַר יְהִי
רְקִיעַ, יְהִי מְאֹרֹת, וְכֹלָא אֲתַעֲבִיד מִיָּד. כַּד
מָטָא לְעֻלְמָא דְּפְרוּדָא דְּאִיהוּ עוֹלָם הַנְּבֻדָּיִם,
אָמַר אוּמָנָא לְמְאִרִי בְּנִינָא נַעֲשֶׂה אָדָם
בְּצַלְמֵנוּ כְּדַמוֹתֵנוּ. אָמַר מְאִרִי בְּנִינָא וְדַאי
טוֹב הוּא לְמַעַבְדַּד לִיהִ. אֲבָל עֲתִיד הוּא לְמַחְטִי
קָמוּ בְּגִין דְּאִיהוּ כְּסִיל הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (משלי
י) בֵּין חֲכָם יִשְׁמַח אָב וּבֵן כְּסִיל תּוֹגַת אִמּוֹ.

אִיהוּ אֲמָרָה בְּתַר דְּחוּבִיָּה תְּלִיָּא בְּאִמָּ"א וְלֹא
בְּאֲבִ"א אָנָּא בְּעִינָא לְמַבְרִי לִיהִ
בְּדִיוּקָנָא דִּילִי. הָדָא הוּא דְּכְתִיב וַיִּבְרָא
אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ וְלֹא בְּעַא
לְאִשְׁתַּתְּפָא בִּיהִ אֲבִ"א. בְּזִמְנָא דְּחָב מַה כְּתִיב
(דף כב ע"ב) (ישעיה ג) וּבְכַפְשֵׁיכֶם שִׁלְחָה אִמְכֶם. אָמַר
מְלָכָא לְאִמָּ"א וְלֹא אֲמַרְתִּי לָךְ דְּעֲתִיד הוּא
לְמַחְטִי. בְּהִהוּא זִמְנָא תְּרִיף לִיהִ וְתְרִיף אִמָּא
עִמִּיהִ. וּבְגִין דָּא כְּתִיב, (משלי י) בֵּין חֲכָם יִשְׁמַח
אָב וּבֵן כְּסִיל תּוֹגַת אִמּוֹ. בֵּין חֲכָם, דָּא אָדָם
דְּאִיהוּ בְּאֵרַח אֲצִילוֹת. וּבֵן כְּסִיל, דָּא אָדָם
דְּבְרִיאָה.

קָמוּ כָּלֵהוּ חֲבָרִיָּא וְאָמְרוּ רַבִּי רַבִּי, וְכִי אִית
פְּרוּדָא בֵּין אֲבִ"א וְאִמָּ"א דְּמַסְטְרָא
דְּאֲבִ"א אִיהוּ בְּאֵרַח אֲצִילוֹת וּמַסְטְרָא
דְּאִימָ"א בְּבְרִיאָה. אָמַר לוֹן חֲבָרִיָּא חֲבָרִיָּא
לֹאוּ הָכִי הוּא, דְּהָא אָדָם דְּאֲצִילוֹתָא דְּכַר
וְנוֹקְבָא הוּא מַסְטְרָא דְּאֲבָא וְאִמָּ"א. וְדָא
אִיהוּ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. יְהִי
אוֹר מַסְטְרָא דְּאֲבָא, וַיְהִי אוֹר מַסְטְרָא

אָבֶרֶ לְזֶה אֵין בּוּ צֶלֶם וּדְמוּת,
אֵלָא אַם הָעֲלִינָה הִיָּה לָהּ כְּנֹי
אֶחָד שְׁעוּלָה לְחֻשְׁבוֹן אֱלֹהִים,
וְאוֹתוֹ כְּנֹי הוּא אֹר וְחֻשְׁף. וּבְגִלְל
אוֹתוֹ חֻשְׁף שְׁהִיָּה בְּאוֹתוֹ כְּנֹי,
אָמַר אָבָא שְׁעִתִּיד לְחֻטָּא לְאָדָם
שֶׁל אַצִּילוֹת [נ"א שֶׁל בְּרִיאָה] שְׁהוּא אֹר
לְבוּשׁ עֲלִיּוֹן [נ"א עֲלִיּוֹן].

וְזֵהוּ הָאֹר שְׁפָרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּף
הוּא בְּיוֹם רֵאשׁוֹן שְׁגָנֹז אוֹתוֹ
לְצַדִּיקִים. וְאוֹתוֹ חֻשְׁף שְׁנִבְרָא
בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן לְרֻשְׁעִים, כְּמוֹ
שְׁנֵאֲמַר (שְׁמוּאֵל א-ב) וּרְשָׁעִים בַּחֻשְׁף
יִדְמוּ, וּבְגִלְל אוֹתוֹ חֻשְׁף שְׁהִיָּה
עֲתִיד לְחֻטָּא לְאוֹתוֹ אֹר, לֹא רְצָה
אָבָא לְהַשְׁתַּתֵּף בּוּ. וּבְגִלְל זֶה אָמַר
נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ - אוֹתוֹ הָאֹר.
כְּדְמוּתֵנוּ - אוֹתוֹ חֻשְׁף, שְׁהוּא
לְבוּשׁ לְאֹר, כְּמוֹ שְׁגוּף הוּא לְבוּשׁ
לְנִשְׁמָה. זֵהוּ שְׁכַתוּב (איוב י) עוֹר
וּבֶשֶׁר תִּלְבִּישֵׁנִי. שְׁמַחוּ כֻלָּם
וְאָמְרוּ, אֲשֶׁרִי חִלְקֵנוּ שְׁזַכִּינוּ
לְשִׁמְעַ דְּבָרִים שְׁלֹא נִשְׁמְעוּ עַד
עַתָּה.

פְּתַח עוֹד רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (דְּבָרִים
לב) רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין
אֱלֹהִים עִמָּדִי וְגו'. אָמַר, חֲבָרִים
שְׁמַעוּ דְּבָרִים עֲתִיקִים שְׁרַצִּיתִי
לְגִלוֹת אַחַר שְׁנַתְּנָה [ל] רְשׁוֹת
עֲלִינָה לֹמַר. מִי זֶה שְׁאָמַר רְאוּ
עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא? אֵלָא זֵהוּ
עֵלְת עַל כָּל הָעֲלִינִים, אוֹתוֹ
שְׁנַקְרָא עֵלְת הָעֵלוֹת, עֵלְת
מִהָעֵלוֹת הָאֵלָה, שְׁלֹא יַעֲשֶׂה אֶחָד
מִהָעֵלוֹת הִלְלוּ שׁוּם מַעֲשֶׂה עַד
שְׁיַקַּח רְשׁוֹת מֵאוֹתוֹ שְׁעֲלִיו, כְּמוֹ
שְׁבִאֲרֵנוּ לְמַעְלָה בְּנַעֲשֶׂה אָדָם.

נַעֲשֶׂה וְדָאֵי. עַל שְׁנַיִם נֵאֲמַר.
שְׁאָמַר זֶה לְאוֹתוֹ שְׁלִמְעָלָה מִמֶּנּוּ
נַעֲשֶׂה. וְלֹא עוֹשֶׂה דְּכָר אֵלָא
בְּרֻשׁוֹת וְאִמְרָה מֵאוֹתוֹ שְׁלִמְעָלָה
מִמֶּנּוּ. וְאוֹתוֹ שְׁלִמְעָלָה מִמֶּנּוּ לֹא

עָבִיד מִדְּעַם אֵלָא בְּרֻשׁוֹ

דְּאִמְ"א. וְדָא אִיהוּ אָדָם דוּ פְּרָצוּפִין.
אָבֶרֶ לְהֵאֵי לִית בֵּיה צֶלֶם וּדְמוּת. אֵלָא
אָמַר עֲלָאָה הָוָה לִיה חַד כְּנֹי"י
דְּסֻלִּיק לְחוּשְׁבֵּן אֱלֹהִים. וְהֵוּא כְּנֹי אִיהוּ
אֹר וְחֻשְׁף. וּבְגִין הֵוּא חֻשְׁף דְּהָוָה בְּהֵוּא
כְּנֹי, אָמַר אָבָא דְּעִתִּיד לְמַחְטִי לְאָדָם
דְּאַצִּילוֹת [נ"א דְּבְרִיאָה] דְּאִיהוּ אֹר לְבוּשׁ עֲלָא"ה
[נ"א עֲלִיּוֹן].

וְהֵאֵי אִיהוּ אֹר דְּבְרָא קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא
בְּיוֹם רֵאשׁוֹן דְּגָנְזוּ לְצַדִּיקֵיא. וְהֵוּא
חֻשְׁף דְּאַתְבְּרִי בְּיוֹמָא קְדָמָאָה לְרֻשִׁיעֵיא
כְּמָה דְּאַתְ אָמַר, (שְׁמוּאֵל א ב) וּרְשָׁעִים בַּחֻשְׁף
יִדְמוּ, וּבְגִין הֵוּא חֻשְׁף דְּהָוָה עֲתִיד
לְמַחְטִי לְהֵוּא אֹר, לֹא בַעַא אָבָא
לְאַשְׁתַּתְּפָא בֵּיה. וּבְגִין דָּא אָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם
בְּצַלְמֵנוּ הֵוּא אֹר. כְּדְמוּתֵנוּ הֵוּא חֻשְׁף
דְּאִיהוּ לְבוּשָׁא לְאֹר. כְּגוּוֹנָא דְּגוּפָא דְּאִיהוּ
לְבוּשָׁא לְנִשְׁמַתָּא הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (איוב י)
עוֹר וּבֶשֶׁר תִּלְבִּישֵׁנִי. חֲדוּ כְּלָהוּ וְאָמְרוּ
זַכָּאָה חוּלְקָנָא דְּזַכִּינָא לְמַשְׁמַע מְלִין דְּלֹא
אַשְׁתַּמְעוּ עַד כְּעַן.

פְּתַח עוֹד רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר (דְּבָרִים לב) רְאוּ
עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים
עִמָּדִי וְגו'. אָמַר חֲבָרֵיא שְׁמַעוּ מְלִין עֲתִיקִין
דְּבַעֲינָא לְגִלְאָה בְּתַר דְּאַתְיָהִיב רְשׁוּ עֲלָאָה
לְמִימַר. מָאֵי נִיהוּ דְּאָמַר רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי
אֲנִי הוּא. אֵלָא דָּא הוּא עֵילְת עַל כָּל עֲלִאִין.
הֵוּא דְּאַתְקָרִי עֵלְת הָעֵלוֹת עֵלְת מֵאֲלִין
עֵלוֹת. דְּלֹא יַעֲבִיד חַד מֵאֲלִין עֵלוֹת שׁוּם
עוֹבְדָא עַד דְּנִטִּיל רְשׁוֹת מִהֵוּא דְּעֲלִיהָ.
כְּמָה דְּאוּקִימָנָא לְעֵילָא בְּנַעֲשֶׂה אָדָם.

נַעֲשֶׂה וְדָאֵי. עַל תְּרִין אַתְמָר. דְּאָמַר דָּא
לְהֵוּא דְּלְעֵילָא מִינִיהָ נַעֲשֶׂה. וְלֹא

עושה דבר עד שלוקח עצה מחברו. אבל אותו שנקרא עלת על כל עלות, שאין למעלה ממנו ולא למטה שיה לו, כמו שנאמר (ישעיה מ) ואל מי תדמיוני ואשׁוה יאמר קדוש. אמר, ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי, שלוקח ממנו עצה, כמו שאותו שאמר ויאמר אלהים נעשה אדם. כמו כל החברים ואמרו, רבי, תן לנו רשות לדבר במקום זה. אמרו, והרי לא בארת למעלה שעלת העלות אמר לכת"ר נעשה אדם? אמר להם, היו שומעים אוננים מה שפיכם מדבר! והרי לא אמרתי לכם עכשו שיש מי שנקרא עלת העלות, וזה אינו אותו שנקרא עלת על כל עלות, שלעלת על כל עלות אין לו שני שלוקח ממנו עצה, שהוא יחיד לפני הכל, ואין לו שותף.

ורבן אמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי, שלוקח ממנו עצה, שאין לו שני ולא שותף ולא חשבון. שיש אחד בשתוף כמו זכר ונקבה, ונאמר בזה (שם נא) כי אחד קראתי, אבל הוא אחד בלי חשבון ולא שתוף, ולכן אמר ואין אלהים עמדי. כמו כלם והשתטחו לפניו ואמרו, אשרי האיש שרבונו מסכים עמו לגלות סודות טמירים שלא היו מתגלים למלאכים קדושים.

אמר להם, חברים, יש לנו להשלים הפסוק, שפמה סודות טמירים יש בפסוק הזה (דברים לב) אני אמית ואחיה וגו'. אני אמית ואחיה - בפסירות. אחיה - מצד של הימין חיים, ומצד השמאל מות. ואם לא מסכימים שניהם עם עמוד האמצעי, לא מתקם הדין, שהם במושב שלשה כאחד.

ומסטרן דשמאלא מותא.

ואמירה מההוא דלעילא מיניה. וההוא דלעילא מניה לא עביד מדעם עד דנטיל עצה מחבריה. אבל ההוא דאתקרי עלת על כל עלות דלית לעילא מניה ולא לתתא שוה ליה. כמה דאת אמר, (ישעיה מ) ואל מי תדמיוני ואשׁוה יאמר קדוש. אמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי, דנטיל עצה מניה. פגוונא דההוא דאמר ויאמר אלהים נעשה אדם.

קמו פלהו חבריאי ואמרו רבי הב לנא רשו למלא ביהאי אתר. אמרו והא לא אוקמת לעילא דעלות העלות אמר לכת"ר נעשה אדם. אמר לון הו שמעין אודניכו מה דפומכון ממלון. והא לא אמרית לנו השתא דאית דאתקרי עלת העלות ולא איהו ההוא דאתקרי עלת על כל עלות. דלעלת על כל עלות לית ליה תניינא דנטיל עצה מניה דאיהו יחיד קדם כלא ולית ליה שותפא.

ובגין דא אמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי דנטיל עצה מניה, דלא אית ליה תניינא ולא שותפא ולא חושבנא. דאית אחד בשתוף פגון דכר ונוקבא ואתמר בהון (ישעיה נא) כי אחד קראתיו אבל איהו חד בלא חשבון ולא שתוף. ובגין דא אמר ואין אלהים עמדי. כמו כלהו ואשתטחו קמיה ואמרו זפאה בר נש דמאריה אסתפם עמיה לגלאה רזין טמירין דלא הו מתגליין למלאכייא קדישייא.

אמר לון חבריאי, אית לן לאשלמא קרא, דכמה רזין טמירין אית ביהאי קרא. (דברים לב) אני אמית ואחיה וגו' אני אמית ואחיה בספירן. אחיה מסטרן דימינא חיי.

וְלַפְעָמִים מִסְכִּימִים שְׁלֹשָׁה
לְעֹשׂוֹת דִּין, וְיָבֵא י"ד [מין] שְׁהִיא
פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שְׁבִים, שְׁהוּא
יְהוּ"ה יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. וְזוֹ
שְׁכִינָה נִקְרָאת יד זְמִין מִצַּד
הַחֶסֶד. יד שְׁמַאל מִצַּד הַגְּבוּרָה.
יד יְהוּ"ה מִצַּד עֲמוּד הָאֲמִצְעִי.
כְּשֶׁבֶן אָדָם שָׁב בְּתֻשׁוּכָה, הֵיךְ הַזֶּה
מִצִּילָה אוֹתוֹ מִהַדִּין. אָבֵל כְּשֶׁדָּן
עֶלְת עַל כָּל הָעֹלֹת, נֹאמֵר בּוֹ וְאִין
מִיָּדִי מִצִּיל.

וְעוֹד, שְׁלֹשׁ פְּעָמִים נֹאמֵר בְּפִסּוּק
זֶה אֲנִי אֲנִי אֲנִי, שֵׁישׁ בְּהֵם א' א'
א' י' י', שְׁנַרְמְזוּ בְּיוֹד ה"י וְא"ו
ה"י יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. וְיֵשׁ
בְּהֵם שְׁלֹשׁ ווִים, ו' ו' ו' - וְאַחֲחִיה
וְאֲנִי וְאִין - שְׁנַרְמְזוּ בְּשֵׁמוֹת
הָאֵלֹהִים. וְעַם כָּל זֶה שְׁהָרִי בְּאֵרוֹ אֵת
הַפִּסּוּק הַזֶּה הַחֲבָרִים אֲצֵל אֱלֹהִים
אֲחֵרִים, כְּמוֹ שְׁנֹאמֵר רְאוּ עֲתָה כִּי
אֲנִי אֲנִי הוּא - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וְשְׁכִינָתוֹ שְׁנֹאמֵר בְּהֵם אֲנִי
וְהוּא. וְאִין אֱלֹהִים עֲמָדִי - זֶה
סַמָּא"ל וְנַח"ש. אֲנִי אֲמִית וְאַחֲחִיה
- אֲנִי אֲמִית בְּשְׁכִינָתִי לְמִי שְׁהוּא
רְשַׁע, וְאֲנִי אֲחִיהָ בְּה אֵת מִי שְׁהוּא
צַדִּיק. וְאִין מִיָּדִי מִצִּיל - זֶה יו"ד
יְהוּ"ה שְׁהוּא יְהוּ"ה יו"ד ה"א
וְא"ו ה"א, וְהוּא כּוּז"ו בְּמוֹכַס"ז
כּוּז"ו, וְהַכֵּל אֲמַת. אָבֵל מַה
שְׁנוֹתְבָאָר לְמַעְלָה עֶלְת הָעֲלִיּוֹן
שְׁהוּא עֶלְת עַל כָּל הָעֹלֹת, וְהַסּוּד
הַזֶּה לֹא נִמְסָר לְכָל חֶכֶם וְנִבְיָא וְנִי"
אָבֵל מַה שְׁנֹאמֵר לְמַעְלָה עַל עֲלִיּוֹן שְׁהוּא עַל הָעֹלֹת,
הַסּוּד הַזֶּה לֹא נִמְסָר אֵלָּא לְכָל חֶכֶם וְנִבְיָא.

בֹּא רְאֵה כְּמָה עֹלֹת הֵם נִסְתָּרִים
שְׁהֵם מִתְּלַבְּשִׁים וְהֵם מִרְכָּבִים
בְּסִפִּירוֹת, וְהַסְּפִירוֹת מִרְכָּבָה לְהֵם,
שְׁהֵם טְמִירִים מִמַּחְשַׁבְתַּת בְּנֵי אָדָם,
וְעֲלֵיהֶם נֹאמֵר (קְהֵלֶת ה) כִּי גִבְהַ מְעַל
גִּבְהַ שְׁמֵר וְגו'. אִירוֹת מְצַחֲצָחִים
אֵלֶּה עַל אֵלֶּה. וְאֵלֶּה שְׁמַקְבְּלִים

וְאִי לֹא אִסְתַּפְּמֵן תְּרוּיָהוּ בְּעֲמוּדָא
דְּאֲמִצְעִיתָא לֹא אֲתַקְיִים דִּינָא. דְּאֲנוּן בְּמוֹתַב
תְּלָתָא כְּחָדָא. וְלִזְמַנִּין (דף כג ע"א) אִסְתַּפְּמוּ
תְּלָתָא לְמַעַבְד דִּינָא, וְיִיתִי יו"ד (מִינָא) דְּאִיהִי
פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שְׁבִים דְּאִיהוּ יְהוּ"ה יו"ד
ה"א וְא"ו ה"א. וְדָא שְׁכִינְתָא אֲתַקְרִי יד
זְמִין מִסְטָרָא דְּחֶסֶד. יד שְׁמַאל מִסְטָרָא
דְּגְבוּרָה. יד יְהוּ"ה מִסְטָרָא דְּעֲמוּדָא
דְּאֲמִצְעִיתָא. כִּד בַּר נֶשׁ תַּב בְּתִיּוּבְתָא הֵאִי יד
שְׁזִיב לִיה מִן דִּינָא. אָבֵל כִּד דָּן עֶלְת עַל כָּל
הָעֹלֹת אֲתַמֵּר בֵּיה וְאִין מִיָּדִי מִצִּיל.

וְעוֹד תְּלַת זְמַנִּין אֲתַמֵּר בְּהֵאִי קְרָא אֲנִי אֲנִי
אֲנִי. דְּאִית בְּהוֹן א' א' א' י' י' י'.
דְּאֲתַרְמִיזוּ בְּיוֹד ה"י וְא"ו ה"י, יו"ד ה"א
וְא"ו ה"א. וְאִית בְּהוֹן ג' ווִין ו' ו' ו' - וְאַחֲחִיה
וְאֲנִי וְאִין דְּאֲתַרְמִיזוּ בְּאֵלִין שְׁמָהָן. וְעַם כָּל
דָּא דְּהֵאִי קְרָא הָא אוּקְמוּהָ חֲבָרְיָא לְגַבִּי
אֱלֹהִים אֲחֵרִים. כְּמָה דְּאֵת אֲמֵר רְאוּ עֲתָה כִּי
אֲנִי אֲנִי הוּא, דָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וְשְׁכִינְתִּיהָ דְּאֲתַמֵּר בְּהוּ אֲנִי וְהוּא. וְאִין
אֱלֹהִים עֲמָדִי דָּא סַמָּא"ל וְנַח"ש. אֲנִי אֲמִית
וְאַחֲחִיה, אֲנִי אֲמִית בְּשְׁכִינָתִי לְמָאן דְּאִיהוּ
חֲזִיב. וְאֲנִי אֲחִיהָ בְּה לְמָאן דְּאִיהוּ זְפָאִי.
וְאִין מִיָּדִי מִצִּיל דָּא יו"ד יְהוּ"ה דְּאִיהוּ
יְהוּ"ה, יו"ד ה"א וְא"ו ה"א וְאִיהוּ כּוּז"ו
בְּמוֹכַס"ז כּוּז"ו וְכֹלָא קְשׁוּט. אָבֵל מַה
דְּאֲתַמֵּר לְעִילָא עֶלְת עֲלָאָה דְּאִיהוּ עֶלְת עַל
כָּל הָעֹלֹת. וְהֵאִי רְזָא לֹא אֲתַמְסָר לְכָל
חֲכִימָא וְנִבְיָאָה (נ"א אָבֵל מַה דְּאֲתַמֵּר לְעִילָא עַל עֲלָאָה דְּאִיהוּ
עַל הָעֹלֹת הֵאִי רְזָא לֹא אֲתַמְסָר אֵלָּא לְכָל חֲכִימָא וְנִבְיָאָה).

הָא חֲזִי, כְּמָה עֹלֹת אֲנוּן סְתִימִין דְּאֲנוּן
מִתְּלַבְּשִׁין וְאֲנוּן מוֹרְכָבִין בְּסִפִּירָן,
וְסִפִּירָן מִרְכָּבָה לְגַבִּיָּהוּ, דְּאֲנוּן טְמִירִין מִמַּחְשַׁבְתָּא דְּבִנֵי נֶשׁא, וְעֲלֵיָּהוּ

אָתָמֶר (קהלת ה) **כִּי גְבוּהַ מֵעַל גְבוּהַ שׁוֹמֵר וְגו'.**
נְהוּרִין מְצוּחֶצְחִין אֵלִין עַל אֵלִין. וְאֵלִין
דְּמִקְבְּלִין אַנּוּן חֲשׂוּכִין מֵאַחַרְנִין דְּעֲלִייהוּ
דְּמִקְבְּלִין מְנִייהוּ. וְעֵלְתָּ (על כל) הָעֲלוֹת לִית
נְהוּרָא קְיִמָּא קְמִיהַ דְּכָל נְהוּרִין מִתְחַשְׁכָּן
קְמִיהַ.

השלמה מההשממות (סימן ל"ג)

זו"ן מְאִי עֲבִידְתִּיהַ, כְּמִנּוּן יְמֵי הַשְּׁבוּעַ.
לְלַמְדָּךְ שְׁכַל יוֹם יֵשׁ לוֹ פַּחַ. וּמְאִי
עֲבִידְתִּיהַ הַכָּא לְלַמְדָּךְ שְׁפִשֵׁם חֲכָמָה
גְּדוּלָּה בְּאוּזוֹן לְאִין תְּכָלִית, כְּךָ יֵשׁ הַפַּח
הַהוּא בְּכָל הָאֲבָרִים, וּמְאִי אֲבָרִים, שְׁבַע
שְׁנַיִשׁ בְּאָדָם. דְּכִתִּיב כִּי בְּצִלְם אֱלֹהִים עָשָׂה
אֶת הָאָדָם. ע"כ: (עד כאן מההשממות)

רְעִיא מְהִימָנָא

השלמה מההשממות (סימן ד)

אָמַר לִיהַ בּוֹצִינָא קְדִישָׁא בְּתַר דְּאָמַר (בְּרֵאשִׁית א') נַעֲשֶׂה
אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ מְאִי נִיהוּ דְּאָמַר לְבְּתַר
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, אָמַר לִיהַ מְהַ
דְּאוּקְמוּהַ עַל דָּא מְאִירֵי מִתְנִיתִין דְּמִנְהוּן אָמְרוּ (הוּא)
נִבְרָא וּמִנְהוּן (אִמְרוּ) לֹא נִבְרָא וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרָא
לִיהַ, דְּכִתִּיב (בְּרֵאשִׁית א') וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
בְּצַלְמוֹ.

אָמַר לִיהַ אִי הָכִי אִיהוּ לֹא יְהִיב חֶלְקָא בְּיַד חַד מְנִייהוּ
וְלֹא אַתְעֵבִיד בְּדִיוּקְנָא דִּילְהוּן אֶלְא בְּאִיקוּנִין
דְּמִלְכָּא בְּצַלְמוֹ כְּדְמוּתוֹ דְּאִיהוּ צִלְם וּדְמוּת תְּכַנִּיתוּ.
אָמַר הָכִי אֲשַׁתְּמוּדַעַ. אָמַר חַס וְשְׁלוֹם. אֶלְא אֲנָא אִימָא
דְּאַתְבְּרִי בְּכֵלְא וְאַשְׁלִישִׂיהַ עַל כֵּלְא. דְּאִי הָוָה יְהִיב כָּל
חַד חוּלְקִיהַ בְּזִמְנָא דְּהָוָה כְּעֵסִיהַ עֲלִיהַ כָּל חַד הָוָה
נְטִיל חוּלְקִיהַ מְנִייהַ, כִּי בְמַה נַחֲשֵׁב הוּא.

אֶלְא קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרָא לִיהַ כָּל חַד בְּדִיוּקְנִיהַ, דָּא
מְלָכוּת קְדִישָׁא דְּאִיהִי תְּמוּנַת כָּל, דְּבַה אֲסַתְּכָל

הֵם חֲשׂוּכִים מֵאַחַרִים שְׁעֲלִיהֶם
**שְׁמִקְבָּלִים מֵהֶם. וְלַעֲלַת [על כל]
 הָעֲלוֹת אִין אֹר עוֹמֵד לְפָנָיו, שְׁכַל
 הָאוּרוֹת חֲשׂוּכִים לְפָנָיו.**

זו"ן, מַה מַּעֲשָׂהוּ? כְּמִנּוּן יְמוֹת
הַשְּׁבוּעַ, לְלַמְדָּךְ שְׁכַל יוֹם יֵשׁ לוֹ
פַּחַ. וּמַה מַּעֲשָׂהוּ כְּאִין? לְלַמְדָּךְ
שְׁכִשֵׁם שְׁנַיִשׁ חֲכָמָה גְּדוּלָּה בְּאוּזוֹן
לְאִין תְּכָלִית, כְּךָ יֵשׁ הַפַּח הַהוּא
**בְּכָל הָאֲבָרִים. וְאִיזְהָ אֲבָרִים?
 שְׁבַע שְׁנַיִשׁ בְּאָדָם, שְׁכַתוּב (בְּרֵאשִׁית**
ט) כִּי בְּצִלְם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת
הָאָדָם:

רְעִיא מְהִימָנָא

אָמַר לוֹ, מְנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, אַחַר
שְׁאָמַר (בְּרֵאשִׁית א) נַעֲשֶׂה אָדָם
בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ, מַהוּ שְׁאָמַר
אַחַר כְּךָ וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
בְּצַלְמוֹ? אָמַר לוֹ, מַה שְׁבִאָרוֹ עַל
כְּךָ בְּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה, שְׁמַהֶם אָמְרוּ
נִבְרָא, וּמַהֶם אָמְרוּ לֹא נִבְרָא,
וְהַקְּדוּשׁ בְּרִיךְ הוּא בְּרָא אוֹתוֹ,
שְׁכַתוּב (שם) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת
הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.

אָמַר לוֹ, אִם כְּךָ הוּא, לֹא יִתֵּן
חֶלְקַ בְּיַד אַחַד מֵהֶם וְלֹא נַעֲשֶׂה
בְּדְמוּת שְׁלָהֶם, אֶלְא בְּאִיקוּנִין שֶׁל
הַמְּלָכָה, בְּצַלְמוֹ כְּדְמוּתוֹ, שְׁהוּא
צִלְם וּדְמוּת תְּכַנִּיתוּ. אָמַר, כְּךָ
נִוְדַע? אָמַר, חַס וְשְׁלוֹם, אֶלְא אֲנִי
אוּמַר שְׁנִבְרָא בְּכָל וְהַשְׁלִיטוֹ עַל
הַכָּל, שְׁאִם הָיָה כָּל אַחַד נוֹתֵן בּוֹ
חֶלְקוֹ, בְּזִמְנָן שְׁהִיָּה כּוֹעֵס עֲלָיו כָּל
אַחַד הָיָה נוֹטֵל חֶלְקוֹ מִמֶּנּוּ, כִּי
בְּמַה נַחֲשֵׁב הוּא?.

אֲנִיא הַקְּדוּשׁ בְּרִיךְ הוּא בְּרָא אוֹתוֹ
כָּל אַחַד בְּדְמוּתוֹ, זוֹהִי מְלָכוּת
הַקְּדוּשָׁה שְׁהִיא תְּמוּנַת כָּל, שְׁבַה
הַסְּתַפְּלַל הַקְּדוּשׁ בְּרִיךְ הוּא וּבְרָא
אֶת הָעוֹלָם וְכָל הַבְּרִיּוֹת שְׁבִרָא
בְּעוֹלָם, וְכָלֵל בְּהַ עֲלִיוֹנִים
וּתְּחַתּוֹנִים בְּלֵי פְרוּד כָּלֵל, וְכָלֵל

קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא וּבְרָא עֲלֵמָא וְכָל בְּרִיין דְּבְרָא בְּעֲלֵמָא וְכָלֵל בְּהַ עֲלָאין וְתַתָּאין בְּלֵא

בַּה עֶשֶׂר סְפִירוֹת, וְכָל הַשְּׁמוֹת
וְהַכְּנוּיִים וְהַהֲיוֹת, וְעַלֹת עַל
הַכֹּל שֶׁהוּא אֲדוֹן עַל הַכֹּל, וְאֵין
אֵלֹה מִבְּלַעֲדֵיו, וְלֹא נִמְצָא בְּכָל
הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים פְּחוֹת
מִמֶּנּוּ.

בַּגִּלְגָּל שֶׁהוּא קֶשֶׁר שֶׁל כָּל־
וְהַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל כָּל־כֵּן, לְקַיֵּם בּוֹ
וּמְלָכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. וּבַגִּלְגָּל
שֶׁלֹא נִמְצָא עֲלֹת עַל הַכֹּל
בְּעֲלִיּוֹנִים וּבַתְּחַתּוֹנִים פְּחוֹת
מִמֶּנּוּ אֶפְלוּ בְּאֶחָד מֵהֶם, הִיא
[נִקְרָאת] הַתְּקַרְבָּה אֲמוּנַת יִשְׂרָאֵל.
וּמִצַּד שֶׁל עֲלֹת עַל הַכֹּל נֶאֱמַר בַּה
(דְּבָרִים ד') כִּי לֹא רָאִיתֶם כָּל תְּמוּנָה.
אֲבָל מִצַּד שֶׁל שְׂאֵר הָעַמִּים נֶאֱמַר
בָּהֶם [בַּה] (בַּמְדַּבֵּר י"ב) וְתְמוּנַת ה'
יְיִ בֵּיט.

בַּא הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה וְשְׂאֵר
הַחֲבָרִים וְהַשְּׁתַּחֲוִי לִפְנֵי וְאֶמְרוּ,
כַּעֲת אֵין מִי שְׂיִכּוֹל לְטַל מִמֶּנּוּ
אֶת חֲלָקוֹ, שֶׁלֹא נִתֵּן לוֹ אֶחָד
מִהָעוֹלָם, אֲלֹא בּוֹרֵא הָעוֹלָמוֹת
עֲלֹת עַל הַכֹּל, וּבּוֹ תְלוּי עֲנָשׁוֹ אוֹ
שִׁכְרוֹ, וְלֹא בְמִלְאָף וְשִׁרְף וְלֹא
בְשׁוּם בְּרִיָּה מִהָעוֹלָם, וּבַגִּלְגָּל כִּף
פְּרִשׁוּהַ חֲכָמֵי הַמְּשָׁנָה, הַמְּשַׁתֵּף
שֵׁם שְׁמַיִם וְדָבָר אַחֵר נֶעְקַר מִן
הָעוֹלָם: ע"כ.

דָּבָר אַחֵר נֶעֱשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ
כְּדְמוּתֵנוּ - הָרִי פְרִשׁוּהַ הַחֲבָרִים
עַל מִלְאָכֵי הַשְּׁרָת שֶׁהֵם אוֹמְרִים
אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה. אָמַר לָהֶם, אַחֵר
שֶׁהֵיוּ יוֹדְעִים מַה שֶׁהִיָּה וּמַה
שֶׁעֲתִיד לְהִיֹּת וְהֵם הֵיוּ יוֹדְעִים
שֶׁעֲתִיד לְחַטָּא, לְמַה רְצוֹ לַעֲשׂוֹת
אוֹתוֹ? וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שֶׁעֲזָא
וְעֲזָאל הֵיוּ מְקַטְרְגִים עָלָיו בְּזִמְן
שֶׁאֲמָרָה שְׂכִינָה לְקְדוּשַׁ בְּרוּךְ-
הוּא נֶעֱשֶׂה אָדָם. אָמְרוּ, מַה אָדָם
וְתַדְעָהוּ? מַה אַתָּה רוֹצֵה לְבָרָא
אָדָם, וְתַדְעָהוּ שֶׁעֲתִיד לְחַטָּא
לִפְנֵיךְ בְּאִשְׁתּוֹ שֶׁהִיא חֲשֵׁף? שְׂאֹר הוּא זָכָר, וְחֲשֵׁף נִקְבָּה, שְׂמַאל חֲשֵׁף שֶׁל בְּרִיאָה. בְּאוֹתוֹ זִמְן

פִּירוּדָא לָל וְכָל־בַּה עֶשֶׂר סְפִירָן וְכָל שְׁמֵהֶן וּכְנוּיֵיהֶן
וְהַיּוֹת וְעַלֹת עַל כָּל־בַּה דְאִיהוּ אֲדוֹן עַל כָּל־בַּה וְלִית אֲלֵהָ
בַר מְנִיָּה וְלֹא אֲשַׁתְּכַח בְּכָל עֲלִאֵין וְתַתֵּאֵין פְּחוֹת מִנִּיָּה.
בְּגִין דְאִיהוּ קֶשֶׁר דְכָל־הוּ שְׁלִימוֹ דְכָל־הוּ לְקַיֵּמָא בֵּיה
וּמְלָכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. וּבְגִין דְלֹא אֲשַׁתְּכַח עֲלֹת עַל
כָּל־בְּעֲלִאֵין וְתַתֵּאֵין פְּחוֹת מִנִּיָּה אֶפְלוּ בְּחַד מְנִיָּהוּ
(אֲתַקְרִיבָת) אֲתַקְרִיבָת אֲמוּנַת יִשְׂרָאֵל. וּמִסְטַרְא דְעֲלֹת עַל
כָּל־בַּה אֲתַמַּר בַּה (דְּבָרִים ד') כִּי לֹא רָאִיתֶם כָּל תְּמוּנָה. אֲבָל
מִסְטַרְא דְשְׂאֵר עַמִּין אֲתַמַּר בַּהוּ (בַּה) (בַּמְדַּבֵּר י"ב) וְתְמוּנַת
יְיִ בֵּיט.

אֲתַא בּוֹצִינָא קְדִישָׁא וְשְׂאֵר חֲבָרֵיא וְאֲשַׁתְּטַחוּ קְמִיָּה
וְאֶמְרוּ כַּעֲן לִית מָאן דִּיכִיל לְמִיטַל מִיָּנִיָּה חוּלְקִיָּה
דְלֹא יְהִיב לִיה חַד מִעֲלָמָא אֲלֹא בּוֹרֵא עֲלָמִין עֲלֹת עַל
כָּל־בַּה, וּבִיָּה תְלִיָּא עוֹנָשִׁיָּה אוֹ אַגְרִיָּה וְלֹא בְמִלְאָף וְשִׁרְף
וְלֹא בְשׁוּם בְּרִיָּה דְעֲלָמָא וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ רַבְּנָן
דְמַתְנִיתִין הַמְּשַׁתֵּף שֵׁם שְׁמַיִם וְדָבָר אַחֵר נֶעְקַר מִן
הָעוֹלָם. ע"כ: (עַד כַּאן מִהַחֲשַׁמְמוֹת).

דָּבָר אַחֵר נֶעֱשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ, הִיא
אוּקְמוּהָ חֲבָרֵיא עַל מִלְאָכֵי הַשְּׁרָת
דְאֵנּוֹן אָמְרֵי הָאֵי קְרֵא. אָמַר לָהּ בְּתַר דְהוּ
יְדַעִין מַה דְהוּהָ וּמַה דְעֲתִיד לְמַהוּי וְאֵנּוֹן הוּוּ
יְדַעִין דְעֲתִיד לְמַחֲטִי אֲמַאי כַּעֲן לְמַעַבַּד לִיה.
וְלֹא עוֹד אֲלֹא דְעֲזָא וְעֲזָאל הוּוּ מְקַטְרְגִי עֲלִיָּה
בְּזִמְנָא דְאֶמַר שְׂכִינָתָא לְקְדוּשָׁא בְרִיךְ הוּא
נֶעֱשֶׂה אָדָם, אָמְרוּ מַה אָדָם וְתַדְעָהוּ. מַה אַתָּ
בְּעִי לְמַבְרִי אָדָם, וְתַדְעָהוּ דְעֲתִיד לְמַחֲטִי
קַמָּךְ בְּאֲתַתָּא דִּילִיָּה דְאִיָּה חֲשֵׁף. דְאֹר אִיָּהוּ
דְכּוֹרֵא וְחֲשֵׁף נוּקְבָא שְׂמַאלָא חֲשֵׁף דְבְרִיאָה.
בַּהֲהוּא זִמְנָא שְׂכִינָתָא אֲמַרְתָּ לּוֹן בַּהֲאֵי דְאֲתוֹן
מְקַטְרְגִין אֲתוֹן עֲתִידִים לְמַנְפֵּל. כְּדַכְתִּיב
וְיִרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם כִּי טוֹבוֹת
לִפְנֵיךְ בְּאִשְׁתּוֹ שֶׁהִיא חֲשֵׁף? שְׂאֹר הוּא זָכָר, וְחֲשֵׁף נִקְבָּה, שְׂמַאל חֲשֵׁף שֶׁל בְּרִיאָה. בְּאוֹתוֹ זִמְן

אמרה להם השכינה: בזה שאתם מקטרגים, אתם עתידים לנפל, כמו שכתוב ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טבת הנה וגו'. [חשקו בהם] וטעו בהם, והפילה אותם השכינה מקדשתם.

אמרו החברים, רבי רבי, בין כף [גיא אם קר], עזא ועזאל לא היו משקרים בדבריהם, שודאי בנקבה עתיד אדם לחטא. אמר להם, כף אמרה השכינה: אתם הזדמנתם לקטרג לפני יותר מצבא המרום. אם אתם הייתם יפים מאדם במעשיכם, נאה לכם לקטרג עליו, אבל הוא עתיד לחטא באשה אחת, ואתם בנשים רבות. החכה שלכם יותר מבני אדם, כמו שכתוב ויראו בני האלהים את בנות האדם. את בת האדם לא נאמר, אלא את בנות האדם. ולא עוד, אלא אם אדם חוטא, הרי מקדים לו תשובה לחזור לרבונו לתקן במה שחטא.

אמרו לו החברים, [רבי רבי], אם כף, למה כל זה? אמר רבי שמעון לחברים, אם לא היה כף שברא הקדוש ברוך הוא יצר טוב ורע, שהם אור וחשך, לא הייתה זכות וחובה לאדם של בריאה, אלא [בגלל] שנברא משניהם, ולכן [דברים ל] ראה נתתי לפניך היום את החיים וגו'. אמרו לו, כל זה למה? ולא היה יפה שלא נברא ושללא לחטא ולגרם כל מה שגרם למעלה, ולא היה לו לא ענש ולא שכר? אמר להם, מן הדין היה לו לבראו כף, בגלל שהתורה בגללו נבראה, שכתוב בה ענש לרשעים ושכר לצדיקים, ולא

הנה וגו' [חשקו בהן] וטעו בהון ואפיל לון שכינתא מקדושה דלהון.

אמרו חברי רבי רבי, אדהכי (ג"א אי הכי) עזא ועזאל לא הוו משקרין במלווליהו. דודאי בנוקבא עתיד אדם למחטי. אמר להו הכי אמרה שכינתא אתון אזדמנתון לקטרגא קדמי יתיר מחילא דמרומא, אי אתון הויתון שפירין מאדם בעובדיכו יאות לכו לקטרגא עליה. אבל איהו עתיד למחטי באתתא חדא, אתון בנשין סגיאין. חבתיכון יתיר מבני נשא כמה דכתיב ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו', את בת האדם לא נאמר, אלא את בנות האדם. ולא עוד אלא אם אדם חב הא אקדים ליה תשובה לאהדרא למאריה לאתקנא במה דחב.

אמרו ליה חברי רבי [רבי רבי] אי הכי אמאי כולי האי. אמר רבי שמעון לחברי רבי אי לא דהוה הכי דברא קדשא בריך הוא יצרא טבא ובישא דאנון אור וחשך לא הוה זכו וחובה לאדם דבריאה. אלא [בגין] דאתברי מתרווייהו, ובגין דא [דברים ל] ראה נתתי לפניך היום את החיים וגו'. אמרו ליה כולי האי אמאי. ולא הוה שפיר דלא אתברי דלא למיחב ולגרמא כל מה דגרים לעילא ולא הוה ליה לא עונש ולא שכר.

אמר לון מן הדין הוה ליה למברייה כף. בגין דאורייתא בגיניה אתבריאת דכתיב בה עונשא לרשיעייא ואגרא לצדיקייא ולא הוה אגרא לצדיקייא ועונשא לרשיעייא אלא בגין אדם דבריאה [ישעיה מה] לא תהו בראה לשבת יצרה. אמרו ודאי כען

היה שכר לצדיקים וענש לרשעים אלא בגלל אדם של בריאה, [ישעיה מה] לא תהו בראה לשבת יצרה. אמרו, ודאי כעת שמענו מה שלא שמענו עד עכשו, שודאי לא ברא הקדוש ברוך הוא

דָּבָר שְׁלֹא צָרִיךְ, וְלֹא עוֹד, אֲלֹא הַתּוֹרָה שֶׁל בְּרִיאָה הִיא לְבוֹשׁ הַשְּׂכִינָה, וְאִם אָדָם לֹא הָיָה עֵתִיד לְהִבְרֹאת [לְחַטָּא], הָיְתָה הַשְּׂכִינָה בְּלִי כְסוּי כְמוֹ עֲנִי, וְלִכְּן כָּל מִי שֶׁחָטָא, כְּאֵלוֹ הַפְּשִׁיט לַשְּׂכִינָה אֶת מְלַבּוֹשֶׁיהָ, וְזֶהוּ עֲנֵשׁ הָאָדָם.

וְכֵן מִי שֶׁמְקַיֵּם מִצְוֹת הַתּוֹרָה, כְּאֵלוֹ הַלְּבִישׁ לַשְּׂכִינָה אֶת מְלַבּוֹשֶׁיהָ. וְלִכְּן פִּרְשׁוּהָ בְּכִסּוּי הַצִּיצִית [וּתְפִלִּין] (שְׁמוֹת כב) כִּי הִיא כְּסוּתָהּ לְבִדָּה הוּא שֶׁמְלַתּוֹ לְעוֹרֹ בְּמָה יִשְׁכַּב, בְּגָלוֹת? וְהִרִי פִרְשׁוּהָ. בֹּא רְאֵה, חֲשׂוֹף הוּא שְׁחֹר שֶׁל הַתּוֹרָה, אֹר הַלְּבָן שֶׁל הַתּוֹרָה.

הַשְּׁלֵמָה מִהַחֲשֵׁמֻטוֹת (סִימָן ה)
רִבֵּן שֶׁל הַתּוֹרָה, וּכְשֵׁאוֹתוֹ אֹר מִתְלַבֵּשׁ בַּחֲשׂוֹף, נֶאֱמַר בַּתּוֹרָה שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנֹאדָה. וּכְשֶׁמֵּתְעַלֶּה מִשֶּׁם אֹר שֶׁהוּא לְבָן, אֹמְרָת אֵל תְּרַאנִי שְׂאֲנִי שְׁחֹרְחֹרֶת, וְהַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁבֶת עֵין, שֶׁהִיא שְׁחוֹרָה וְיָפָה בְּאֹר שֶׁמֵּאִיר בָּהּ, וְלִכְּן בֶּת עֵין וְהָאֹר שֶׁמֵּאִיר בָּהּ אֲמָרָה ה' אֹרִי וְיִשְׁעֵי מִמִּי אֵירָא. אֹרִי - אֹר י', שֶׁהִיא בֶּת עֵין, וְשִׁנֵּי גִוְנִים יֵשׁ לָהּ - אֹר מִבְּפָנָיִם וְחֲשׂוֹף מִבְּחוּץ, לְהִיּוֹת שׁוֹלֵט בָּהֶם עַל כָּל הַקְּלוּסִים [קְלָפוֹת]. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים ap) וּמְלִכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה.

בְּרִבּוֹשׁ שֶׁל אֹר הִיא שׁוֹלֵטָת עַל כָּל אוֹתָם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שְׁמוֹת י) וְלִכְּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹר בְּמוֹשְׁבָתָם, וּבְלְבוֹשׁ שְׁחֹר שׁוֹלֵטָת עַל הַרְשָׁעִים שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שְׁמוּאֵל א-ב) וְרָשָׁעִים בַּחֲשׂוֹף יִדְמוּ.

וְעוֹד, אֹר הוּא מְצַד הַיְמִין (חֲסֹד), שֶׁהוּא אֹר שֶׁל יוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁנֶּאֱמַר

יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹר בְּמוֹשְׁבוֹתָם וּבְלְבוֹשָׁא אוֹכְמָא שְׁלִיטָת עַל חֵיבִיא דַּאֲתָמָר בְּהוֹן (שְׁמוּאֵל א' ב') וְרָשָׁעִים בַּחֲשׂוֹף יִדְמוּ.

וְעוֹד אֹר הִיא מְסֻטָּרָא דִּימִינָא דַּאִיהוּ אֹר יוֹם קַדְמָאָה דַּאֲתָמָר בֵּיהּ

שְׁמֵעָנָא מַה דְּלֹא שְׁמֵעָנָא עַד הַשְּׁתָּא, דְּוִדָּא לֹא בְּרָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְלִתָּא דְּלֹא אִיהוּ צָרִיךְ. וְלֹא עוֹד אֲלֹא אֹרִייתָא דְּבְרִיאָה (ד' ט כג ע"ב) אִיהוּ לְבוֹשָׁא דְּשְׂכִינָתָא. וְאִי אָדָם לֹא הָיָה עֵתִיד לְמַבְרִי (לְמַחְשִׁי) הָיָה שְׂכִינָתָא בְּלֹא כְסוּיָא פְּגוּוֹנָא דְּעֲנִי. וּבְגִין דָּא כָּל מָאן דְּחָב כְּאֵלוֹ אֲפִשִׁיט לַשְּׂכִינָתָא מְלַבּוֹשָׁהָ. וְהִיא אִיהוּ עוֹנֵשָׁא דְּאָדָם.

וְכֵן מָאן דְּמְקַיֵּים פְּקוּדֵין דְּאֹרִייתָא כְּאֵלוֹ הוּא לְבִישׁ לַשְּׂכִינָתָא בְּלְבוֹשָׁהָ. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ בְּכִסּוּיָא דְּצִיצִית (וּתְפִלִּין) (שְׁמוֹת כב) כִּי הִיא כְּסוּתוֹ לְבִדָּה הִיא שֶׁמְלַתּוֹ לְעוֹרוֹ בְּמָה יִשְׁכַּב בְּגָלוֹתָא וְהִיא אוֹקְמוּהָ. תָּא חֲזִי, חֲשׂוֹף אִיהוּ אוֹכְמוֹ דְּאֹרִייתָא אֹר חֵירוֹ דְּאֹרִייתָא.

הַשְּׁלֵמָה מִהַחֲשֵׁמֻטוֹת (סִימָן ה)

חֲוֹרוֹ דְּאֹרִייתָא וְכַד אִיהוּ אֹר מְתַלְבֵּשׁ בַּחֲשׂוֹף אֲתָמָר בְּאֹרִייתָא (שִׁיר הַשִּׁירִים א)
שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנֹאדָה וְכַד אֲסִתְלַק מִתְּפָן אֹר דַּאִיהוּ חֲוֹרוֹ אֲמָרָה אֵל תְּרַאנִי שְׂאֲנִי שְׁחֹרְחֹרֶת וְאֹרִייתָא כְּגוּוֹנָא דְּבֶת עֵינָא דַּאִיהִי אוֹכְמָא וְשִׁפְרָא בְּאֹר דְּנִהִיר בָּהּ וּבְגִין דָּא בֶּת עֵינָא וְאֹר דְּנִהִיר בָּהּ אֲמָרָה (תְּהִלִּים כז) יי אֹרִי וְיִשְׁעֵי מִמִּי אֵירָא אֹרִי אֹר יי דַּאִיהִי בֶּת עֵין וְתִרִין גִּוְנִין אִית לִיהּ אֹר מְלַגָּאוֹ וְחֲשׂוֹף מְלַבֵּר לְמַהוּי שְׁלִטָּאָה בְּהוֹ עַל כָּל קְלוּסִין (קְלָפִין) הָדָא הוּא דְּכִתִּיב (תְּהִלִּים ק"ג) וּמְלִכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה.

בְּרִבּוֹשָׁא דַּאֹר אִיהִי שְׁלִיטָת עַל כָּל אֵינוֹן דַּאֲתָמָר בְּהוֹן (שְׁמוֹת י') וְלִכְּל בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹר בְּמוֹשְׁבוֹתָם וּבְלְבוֹשָׁא אוֹכְמָא שְׁלִיטָת עַל חֵיבִיא דַּאֲתָמָר בְּהוֹן (שְׁמוּאֵל א' ב') וְרָשָׁעִים בַּחֲשׂוֹף יִדְמוּ.

וְעוֹד אֹר הִיא מְסֻטָּרָא דִּימִינָא דַּאִיהוּ אֹר יוֹם קַדְמָאָה דַּאֲתָמָר בֵּיהּ

בו יהי אור, זה אברהם, ויקרא
אלהים לאור יום. חשף מצד
השמאל, שנאמר בו ביצחק (שם
כו) ותכהין עיניו מראות, ולחשף
קרא לילה. יעקב שהיה לבוש
משניהם באור של ימין ובחשף
של שמאל, ובשניהם עמוד
האמצעי הוא עמוד.

עמוד הענן יומם ועמוד האש
לילה לפני העם. הענן מצד שלו
מים. החשף מצד שלו אש. עמוד
הוא שלום ביניהם. זהו שכתוב
(איוב כח) עושה שלום במרומו.
וכשהוא באמצע - ולא קרב זה
אל זה כל הלילה. לא קרב המים
לאש, ולא אש למים, שהוא
מפריד ביניהם. וזהי מחלקת
בית הלל ובית שמאי שהיא לשם
שמים, וכנגדם שני אמוראים של
הרקיע, מיכאל וגבריאל, ושר
שלום מכריע ביניהם, שהוא
נוריאל. אוריאל נקרא מצד
הימין, נוריאל מצד השמאל,
והוא אדם שלמטה, מטטרוין
שמו, שולט על כל בעלי
המשנה. זהו שכתוב (בראשית א)
וירדו בדת הים, אלו תלמידי
חכמים שמתרבים במי התורה,
שיורשים משם נפש חיה.

ובעוף השמים - אלו בעלי
זכיות, שבזכותם פורחים
למעלה, ויורשים משם רוח
שהוא עוף יעופף בפנפים
במצוות עשה. ובבהמה - אלו
עמי הארץ שנאמר בהם (במדבר יד)
אל תיראו את עם הארץ כי
לחמנו הם. ע"כ.

וואם תפלה אינה שלמה, כמה
מלאכי חבלה רודפים אחריה,
כמו שנאמר (איכה א) כל רדפיה
השיגוה בין המצרים, ולכן
מתפללים (תהלים עח) והוא רחום
יכפר עון - זה סמאל שהוא

(בראשית א) יהי אור דא אברהם ויקרא אלהים
לאור יום. חשף מסטרא דשמאלא דאתמר
ביה ביצחק (בראשית כ"ז) ותכהין עיניו מראות
ולחשף קרא לילה יעקב דאתלבש מתרויהו
באור דימינא ובחשף דשמאלא ובתרויהו
עמודא דאמצעיתא איהו עמוד.

עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני
העם (שמות י"ג). ענן מסטרא דיליה מיא,
חשף מסטרא דיליה אשא עמוד איהו שלום
ביניהו. הדא הוא דכתיב (איוב כ"ה) עושה
שלום במרומו וכד איהו באמצעיתא (שמות יד)
ולא קרב זה אל זה כל הלילה, לא קריב מיא
לאשא ולא אשא למיא דאיהו אפריש
ביניהו. ודא איהו מחלוקת בית הלל ובית
שמאי שהיא לשם שמים ולקבלייהו תרין
אמוראי דרקיעא מיכאל וגבריאל ושר שלום
מכריע ביניהם דאיהו נוריא"ל, אוריאל
אתקרי מסטרא דימינא נוריאל מסטרא
דשמאלא ואיהו אדם דלתתא מטטרוין
שמיה שליט על כל מארי מתניתין הדא הוא
דכתיב (בראשית א) וירדו בדת הים אלין
תלמידי חכמים דמתרפין בימא דאורייתא
דירתי מתמן נפש חיה.

ובעוף השמים אלין מארי דזכוון
דבזכותהון פרחין לעילא וירתיין
מתמן רוחא דאיהו עוף יעופף בגדפין
בפקודין דעשה. ובבהמה אלין עמי הארץ
דאתמר בהון (במדבר י"ד) אל תיראו את עם
הארץ כי לחמנו הם. (עד כאן מההשממות)

(ואי צלותא לאו איהי שלימא כמה מלאכי חבלה רדפין אבתרה כמה דאת
אמר, איכה א) כל רדפיה השיגוה וגו'. ובגין דא מצלין (תהלים עח)
והוא רחום יכפר עון דא סמאל דאיהו נחש. ולא ישחית דא משחית. והרבה
להשיב אפו דא את. ולא יעיר כל חמתו דא חמה. בגין דלא ירדפון בתר

צלותא. ובמה מלאכי חבלה תליון מנייהו. שבועה ממנו אנון ותליון מנייהו שבועין. ובכל רקיעא ורקיעא אנון מקטרגין ותליון מנייהו עשרה אלף רבוא. ואי צלותא סלקא שלימא בעטופא דמצנה ותפלין על רישא ודרועא, אתמר בהו (דברים כח) וראו כל עמי הארץ כי שם יהוה נקרא עליך וראו מפק. שם יי אוקמוה דאיהי תפליון דרישא. ומאן דחזי שם יהוה על רישא, בצלותא דאיהי (יהוה) אדני, מיד בלהון ברחין. הדיא הוא דכתיב, (תהלים צא) יפול מצדך אלף וגו'.

השלמה מההשמטות (המשך)

כד נהורא איהו (תהלים ל"ג) רננו צדיקים ביי ודא דרגא דצדיק חי עלמין ומתמן רנה וביה פורקנא הדיא הוא דכתיב (ירמיה כ"ג) צמח צדיק ודאי דאיהו עשיראה וצדיק נטיל משמאלא ועמודא דאמצעייתא מימינא הדיא הוא דכתיב (דברים ל"ג) מימינו אש דת למו.

הא חזי, כל אתון אינון מסטרא דאתון דאורייתא דכלילן בשכינתא וצדיק איהו נטיל לשמאלא קץ חי דאיהו יצחק בהפוך חי עלמין קשיר בשמאלא ושכינתא תתאה מסטרא דשמאלא אתמר בה והארץ היתה מסטרא דימינא תוהו ובהו בו הוא מסטרא דעמודא דאמצעייתא וחשף על פני תהום דא שכינתא תתאה ומאן גרים ליה (לה) האי אלא קדשא ברין הוא קודם דברא עלמא הוה סתים יהוה לבתר אתפשטת ה' לתתא ואתמר בה והארץ היתה תוהו ובהו ורזא דמלה אלה "תולדות השמים והארץ בהבראם בה' בראם הרי לך דתוה לבושהא תוהו.

ובגין דא כי לא המטיר יי אלהים עד לא הוה נחית נביעו עליה בגין דאדם אין

נחש. ולא ישחית - זה המשחית. והרבה להשיב אפו - זה אף. ולא יעיר כל חמתו - זו חמה, כדי שלא ירדפו אחר התפלה. וכמה מלאכי חבלה תלויים מהם. שבועה ממנים הם, ותלויים מהם שבועים, ובכל רקיע ורקיע הם מקטרגים, ותלויים מהם עשרת אלפים רבוא. ואם תפלה עולה שלמה בעטוף של מצנה ותפלין על הראש והזרוע, נאמר בהם (דברים כח) וראו כל עמי הארץ כי שם יהוה נקרא עליך וראו מפק. שם ה' פרשוקה שהיא תפלין של ראש. ומי שרואה שם יהוה על הראש בתפלה שהיא אדניי (יהוה), מיד פלם ברחים. זהו שכתוב (תהלים צא) יפול מצדך אלף וגו'.

בשהאור הוא, רננו צדיקים בה', וזו דרגה של צדיק חי העולמים, ומשם רנה ובו הגאולה. זהו שכתוב (ירמיה כג) צמח צדיק, ודאי שהוא עשירי, וצדיק נוסע משמאל, ועמוד האמצע מימין. זהו שכתוב מימינו אש דת למו.

בא ראה, כל האותיות הן מצד אותיות התורה שכלולות בשכינה, וצדיק נוסע משמאל, קץ חי שהוא יצחק בהפוך. חי העולמים קשור בשמאל, ושכינה תחתונה מצד שמאל נאמר בה והארץ היתה. מצד הימין תוהו ובהו, בו הוא מצד עמוד האמצעי. וחשף על פני תהום - זו שכינה התחתונה. ומי גרם לה את זה? אלא הקב"ה קדם שברא את העולם היה נסתור יהוה, אחר כף התפשטה ה' למטה, ונאמר בה והארץ היתה תוהו ובהו, וסוד הדבר - אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, בה' בראם. הרי לך שהיה לבושה תוהו.

ובגלל זה כי לא המטיר ה' אלהים, עדין לא היה יורד השפע שלה בגלל שאדם אין, שהיה בעלה נסתור באין. עד שהתפשט ה' מן יהוה, שהוא בינה, שהוא מקור השפע, שהיא נקדה

נסתרת, ומשם השקה את כל פני האדמה. וקדם שיורה היה הקדוש ברוך הוא בונה עולמות ומחריבן, בגלל זה היה השפע יורד באותו זמן היא ראשית מחסד, זהו שכתוב (תהלים פט) אמרתי עולם חסד יבנה. ובגלל זה לא תהו בראה לשבת יצרה, ונאמר בה לא טוב היות האדם לבדו, שלא תהו בראה.

ובזמן שהיה תהו, אמר אלהים לנח, קץ כל בשר בא לפני וגו', קץ של יצחק שנאמר בו כי אתך ראיתי צדיק לפני, שאם אפה היית מבקש רחמים עליהם, לא נחרבו. והוא היה אומר לו ברמז פדי שיבקש רחמים עליהם, ולא ימות משיח שהוא מצד השמאל.

אמר לו, והרי היה בונה עולמות ומחריבן קדם שנברא העולם? אלא מגיד מראשית אחרית, שהקדוש ברוך הוא היה במחשבתו כל הדורות שהיה בונה, ונחרבו קדם שנבראו. ראה שהיו עושים מעשים שיחרבו, וכיון שברא, חשב כאלו החריבם, וזה מדבר עד סוף הימים שאלה תולדות רעות, והיו גורמים דנהר יחרב ויבש. יחרב בבית ראשון, ויבש בבית שני. הנביעה שלו בשני עולמות, שכינה עליונה ושכינה תחתונה. ולנח התגלה מה שהיה ומה שעתידי להיות, ולא בקש עליהם רחמים, עד שבא משה ובקש רחמים, שעתידים היו ישראל שלא יצאו אלא אחד מעיר ושנים ממשפחה, מצד הגבורה שהיו דנים, והחזר העולם לתהו.

דהוה בעלה לעילא סתים באין עד דאתפשט ה' מן יה"ו דאיהו בינה □ דאיהו מקורא דנביעו דאיהי נקודה סתימא ומתמן והשקה את כל פני האדמה וקודם דנחתת הוה קדשא בריך הוא בונה עולמות ומחריבן, בגין דא הוה נביעו נחית בההוא זמנא הוא שירותא מחסד הדא הוא דכתיב (תהלים פ"ט) אמרתי עולם חסד יבנה ובגין דא לא תוהו בראה לשבת יצרה ואתמר בה לא טוב היות האדם לבדו דלא תוהו בראה.

ובזמנא דהוה תוהו אמר אלהים לנח קץ כל בשר בא לפני וגו' קץ דיצחק דאתמר ביה כי אתך ראיתי צדיק לפני דאי אנת הוית פעי רחמי עליהו לא אתחרבו ואיהו הוה אמר ליה ברמז בגין דיבעי רחמי עליהו ולא ימות משיח דאיהו מסטרא דשמאלא.

אמר ליה והא בונה עולמות ומחריבן קודם דאתברי עלמא הוה אלא מגיד מראשית אחרית דקודשא בריך הוא הוה במחשבתיה כל דרין דהוה בונה ואתחריבו קודם דאתבריאו חזא דהו עבדין עובדין דיתחריבו וכיון דברא חשב כאילו חריב לון ודא ממלל עד סוף יומין דאלין תולדין בישיין והו גרמין דנהר יחרב ויבש יחרב בבית ראשון ויבש בבית שני נביעו דיליה בתרין עלמין שכינתא עלאה ושכינתא תתאה ולנח אתגלייא מה דהוה ומה דעתידי למהוי ולא בעא רחמי עליהו עד דאתא משה ובעא רחמי דעתידין הו ישראל דלא

יפקון אלא חד מעיר ושנים ממשפחה מסטרא דגבורה דהוי דיניין ויתחזר עלמא לתהו.

ובגין דבְּעָא מִשֶׁה רַחֲמִין עָלֵיהּוּ שְׂמַאל
דוּחָה וְלֹא יִפְקֹון בֵּיהּ יִשְׂרָאֵל וְיִמִּין
מְקַרְבָּא דְאִיהִי יִמִּינָא מְטִי כְּלַפֵּי חֶסֶד וּמִשֶׁה
בְּגִין דְּיִהֵב גְּרַמִּיהּ עָלֵיהּוּ יֵהֵב תּוֹקְפָא לְדַרְגִּיהּ
דְאִיהּוּ עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא דְאִיהִי אֹרִייתָא
דְאִתִּייהִיבַת בִּימִינָא הָדָא הוּא דְכְּתִיב (דְּבָרִים ל"ג)
מִימִינוּ אֲשֶׁר דָּת לָמוּ וּבְגִין דָּא פּוֹרְקָנָא בֵּיהּ
תְּלִיָא הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בְּרַאשִׁית מ"ט) לֹא יִסּוּר
שִׁבְט מִיְהוּדָה עַד כִּי יָבֵא שִׁילָה דְאִיהּוּ מִשֶׁה
בְּחוּשְׁבָּנָא.

יְסוּר צְדִיק בֵּיהּ סו"ד תְּהֵא שְׂמַאל דוּחָה אָף
עַל גַּב דְּאוּקִימָנָא בֵּיהּ (בְּרַאשִׁית מו) כָּל
הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצְרִימָה שְׂשִׁים וְשֵׁשׁ
בְּגִין דְּאִתְקַשְׁר בְּשְׂמַאלָא וְיִמִּין מְקַרְבַת בְּגִין
דְּתְלִיא מְנִיה עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא דְשְׂשִׁים
וְשֵׁשׁ אֵינוֹן שְׂשִׁים מִסְכַּתוֹת וְשִׁיתָא סְדְרִי
מְשֻׁנָּה דְאִתִּייהִיבוּ מַגְבוּרָה דְאִיהִי שְׂמַאלָא
שְׂשִׁים גְּבוּרִים אִתְקַרְיָאוּ דְנִטְלָן מַגְבוּרָה
דְתַמָּן אֹרִייתָא דְבַעַל פֶּה דְאִיהִי שְׂכִינְתָא
תְּתָאָה כְּלָלָא דְשְׂשִׁים מִסְכַּתוֹת וְשִׁיתָא סְדְרִי
מְשֻׁנָּה דְתוֹרָה שְׂבַכְתָּב לְפוּמָא לֹא גְלִי בְּגִין
דְעִתִּידָה שְׂמַאל דְאִיהִי פּוּמָא לְאִדְחִיָא.

ובגין כַּף אִיהּוּ סְתִים הֵכִי פּוֹרְקָנָא בְּלַבָּא
וּפוּמָא דְאִיהּוּ גְּלִיָא לֹא אִתְגְּלִי
פּוֹרְקָנָא וּבְגִין דְכָלָא תְּלִיָא בִּימִינָא אָמַר
הַנְּבִיא (ישעיה נ"ג) וּזְרוּעֵי יְיָ עַל מִי נִגְלָתָה עַל מִי
וְדָאִי דְאִתְמַר בֵּיהּ (איכה ב) מִי יִרְפָּא לָךְ הָדָא
הוּא דְכְּתִיב (איכה ב') מִ"ה אֲעִידֶךָ מִ"ה אֲדַמָּה
לָךְ (שְׁמוֹת ג) וְאָמַרוּ לִי מָה שְׂמוּ בְּמִ"ה יִיתִי זְמַנָּא
וּבְמִ"ה אֲסוּוֹתָא הָדָא הוּא דְכְּתִיב (איכה ב) מָה
אֲשׁוּהּ לָךְ וְאִנְחִמְךָ וְגו' מִי יִרְפָּא לָךְ, דְמִשֶׁה
אִיהּוּ מָה שְׂמוּ וּבִיהּ תְּהֵא נְחִמְתָּךְ וּבְגִין דָּא
כְּפַל קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׂמִיהּ מִשֶׁה מִשֶׁה חַד

יְסוּר צְדִיק בֵּיהּ סו"ד תְּהֵא שְׂמַאל דוּחָה אָף
עַל גַּב דְּאוּקִימָנָא בֵּיהּ (בְּרַאשִׁית מו) כָּל
הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצְרִימָה שְׂשִׁים וְשֵׁשׁ
בְּגִין דְּאִתְקַשְׁר בְּשְׂמַאלָא וְיִמִּין מְקַרְבַת בְּגִין
דְּתְלִיא מְנִיה עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא דְשְׂשִׁים
וְשֵׁשׁ אֵינוֹן שְׂשִׁים מִסְכַּתוֹת וְשִׁיתָא סְדְרִי
מְשֻׁנָּה דְאִתִּייהִיבוּ מַגְבוּרָה דְאִיהִי שְׂמַאלָא
שְׂשִׁים גְּבוּרִים אִתְקַרְיָאוּ דְנִטְלָן מַגְבוּרָה
דְתַמָּן אֹרִייתָא דְבַעַל פֶּה דְאִיהִי שְׂכִינְתָא
תְּתָאָה כְּלָלָא דְשְׂשִׁים מִסְכַּתוֹת וְשִׁיתָא סְדְרִי
מְשֻׁנָּה דְתוֹרָה שְׂבַכְתָּב לְפוּמָא לֹא גְלִי בְּגִין
דְעִתִּידָה שְׂמַאל דְאִיהִי פּוּמָא לְאִדְחִיָא.

יְסוּר צְדִיק בֵּיהּ סו"ד תְּהֵא שְׂמַאל דוּחָה אָף
עַל גַּב דְּאוּקִימָנָא בֵּיהּ (בְּרַאשִׁית מו) כָּל
הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצְרִימָה שְׂשִׁים וְשֵׁשׁ
בְּגִין דְּאִתְקַשְׁר בְּשְׂמַאלָא וְיִמִּין מְקַרְבַת בְּגִין
דְּתְלִיא מְנִיה עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא דְשְׂשִׁים
וְשֵׁשׁ אֵינוֹן שְׂשִׁים מִסְכַּתוֹת וְשִׁיתָא סְדְרִי
מְשֻׁנָּה דְאִתִּייהִיבוּ מַגְבוּרָה דְאִיהִי שְׂמַאלָא
שְׂשִׁים גְּבוּרִים אִתְקַרְיָאוּ דְנִטְלָן מַגְבוּרָה
דְתַמָּן אֹרִייתָא דְבַעַל פֶּה דְאִיהִי שְׂכִינְתָא
תְּתָאָה כְּלָלָא דְשְׂשִׁים מִסְכַּתוֹת וְשִׁיתָא סְדְרִי
מְשֻׁנָּה דְתוֹרָה שְׂבַכְתָּב לְפוּמָא לֹא גְלִי בְּגִין
דְעִתִּידָה שְׂמַאל דְאִיהִי פּוּמָא לְאִדְחִיָא.

יְסוּר צְדִיק בֵּיהּ סו"ד תְּהֵא שְׂמַאל דוּחָה אָף
עַל גַּב דְּאוּקִימָנָא בֵּיהּ (בְּרַאשִׁית מו) כָּל
הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצְרִימָה שְׂשִׁים וְשֵׁשׁ
בְּגִין דְּאִתְקַשְׁר בְּשְׂמַאלָא וְיִמִּין מְקַרְבַת בְּגִין
דְּתְלִיא מְנִיה עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא דְשְׂשִׁים
וְשֵׁשׁ אֵינוֹן שְׂשִׁים מִסְכַּתוֹת וְשִׁיתָא סְדְרִי
מְשֻׁנָּה דְאִתִּייהִיבוּ מַגְבוּרָה דְאִיהִי שְׂמַאלָא
שְׂשִׁים גְּבוּרִים אִתְקַרְיָאוּ דְנִטְלָן מַגְבוּרָה
דְתַמָּן אֹרִייתָא דְבַעַל פֶּה דְאִיהִי שְׂכִינְתָא
תְּתָאָה כְּלָלָא דְשְׂשִׁים מִסְכַּתוֹת וְשִׁיתָא סְדְרִי
מְשֻׁנָּה דְתוֹרָה שְׂבַכְתָּב לְפוּמָא לֹא גְלִי בְּגִין
דְעִתִּידָה שְׂמַאל דְאִיהִי פּוּמָא לְאִדְחִיָא.

וְאָחַד עַל הָאֲחֵרוֹנָה, וּבְגִלָּל זֶה אֶז
יִשִּׁיר מֹשֶׁה. אֶז שֶׁר לֹא נֶאֱמַר,
אֶלֹא אֶז יִשִּׁיר.

עֲשִׂירי בַת־פֶּלֶה, וְזוֹ שְׂכִינָה,
וְעֲלִיָּה נֶאֱמַר (תהלים יז) תִּפְלָה לְדוֹד
שְׁמֵעָה ה' צְדָק. וְדוֹד בְּרוּחַ
הַקֹּדֶשׁ אָמַר בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים שֶׁל
הַגְּלוּת, אָמַר עַל יִשְׂרָאֵל (שם)
בְּחַנּוּף לְבִי פָקְדֹת לִילָה, וְאִין
לִילָה אֶלֹא גְלוּת, וּמָה שֶׁאָמַר
אִיּוֹב הַכֵּל הִיָּה מְשַׁל עַל יִשְׂרָאֵל
שֶׁאָמַר כָּלֵה עֲנֵן וַיִּלֶּף, וְהַשְּׁטָן
רָצָה לְקַטְרֵג לוֹ, וְאָמַר הַקֹּדֶשׁ
בְּרוּחַ הוּא, אִיּוֹב לֹא בְדַעַת יְדַבֵּר.
אִף בְּיַעֲקֹב כֶּף, בְּגִלָּל שְׂרָאָה
בְּרוּחַ קֹדְשׁוֹ אֶת דַּחַק הַגְּלוּת:
ע"כ.

וְיַעֲקֹב, בְּגִלָּל שְׂרָאָה בְּרוּחַ
הַקֹּדֶשׁ דַּחַק שֶׁל הַגְּלוּת הָאֲחֵרוֹנָה
בְּסוּף הַיָּמִים, וְאָמַר (בראשית כח) וַיִּפְגַּע
בְּמָקוֹם וַיִּלֵּן שָׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ, וּבָא הַלְּלָה שֶׁל
הַגְּלוּת, וְאָמַר (שם לב) וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד
וַיִּצְרַר לוֹ. וַחֲלַק אֶת הָעַם הַקֹּדֶשׁ
בְּגְלוּת לְשִׁלְשָׁה צְדָדִים, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (שם לג) וַיֵּשֶׁם אֶת
הַשְּׁפָחוֹת וְאֶת יְלָדֵיהֶן רֵאשֻׁנָה,
בְּרֵאשׁ בְּגְלוּת אָדוֹם. וְאֶת לֵאָה
וַיְלַדֶּיהָ אַחֲרָנִים וְאֶת רַחֵל וְאֶת
יוֹסֵף אַחֲרָנִים. וּבְגִלָּל שְׂרָאָה אַחַר
כֶּף עֲנִיּוֹת וְצַעַר שְׁלֵהֶם, אָמַר (שם)
כח) וְשָׁבְתִי בְשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי.
וְאָמַר, וְנִתֵּן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבְגֵד
לְלַבֵּשׁ.

וְדוֹד, בְּגִלָּל הַגְּלוּת אָמַר (שמואל ב-
יז) רָעַב וְעִנְיָ וְצָמָא בְּמַדְבָּר. בְּגִלָּל
שְׂרָאָה שְׂכִינָה חֲרֻבָה יְבֹשָׁה, הִיָּה
נוֹטֵל צַעַר בְּגִלָּלָהּ. אַחַר שְׂרָאָה
שִׁישְׂרָאֵל חוֹזְרִים (בַּת־שׁוּבָה) בְּחַדְוָה,
תִּקַּן עֲשָׂרָה מִיַּיִן נְגוּנִים, וּבְסוּף
כָּלֶם אָמַר (תהלים קב) תִּפְלָה לְעֵנִי
כִּי יַעֲטֹף (ג"א תִּקַּן עֲשָׂרָה מִיַּיִן תִּלִּים, וּבְסוּף
כָּלֶם תִּפְלָה לְדוֹד הַטּוֹב ה' אֲוֹנֵךְ עֲנִי. אַחַת שֶׁכֵּל
הַתַּפְּלוּת שֶׁבְגִלָּל מִתְעַטְפִּים לְפָנֵי הַמַּלְאָךְ, וְלֹא הָיוּ
נִכְסָמוֹת עַד שֶׁתִּכְנַס תַּפְּלַת הָעֵנִי, אָמַר תִּפְלָה לְעֵנִי

עַל פּוֹרְקָנָא קְדָמָאָה וְחַד עַל בַּת־יִתָּא וּבְגִין
דָּא (שמות יד) אֶז יִשִּׁיר מֹשֶׁה אֶז שֶׁר לֹא נֶאֱמַר
אֶלֹא אֶז יִשִּׁיר.

עֲשִׂירָאָה בַת־פֶּלֶה וְדָא שְׂכִינָתָא עֲלָהּ אֲתָמַר
(תהלים י"ז) תִּפְלָה לְדוֹד שְׁמֵעָה יי צְדָק
וְדוֹד בְּרוּחַ קְדוֹשָׁא אָמַר בְּאַחֲרֵית יוֹמִין
דְּגְלוּתָא, אָמַר עַל יִשְׂרָאֵל (תהלים י"ז) בְּחַנּוּף לְבִי
פָקְדֹת לִילָה. וְלִית לִילָה אֶלֹא גְלוּת וְאִיּוֹב מָה
דָּאָמַר כָּלֵה הוּא מְשַׁל עַל יִשְׂרָאֵל דָּאָמַר (אִיּוֹב
יז) כָּלֵה עֲנֵן וַיִּלֶּף, וְשִׁטָּן בַּעַל לְקַטְרֵגָא לִיָּה
וְאָמַר קְדוֹשָׁא בְּרוּחַ הוּא (אִיּוֹב לד) אִיּוֹב לֹא בְדַעַת
יְדַבֵּר אוּף בְּיַעֲקֹב בְּגִין דִּחְזָא בְּרוּחָא דְקוֹדְשָׁא
דוּחְקָא דְגְלוּתָא (עַד כַּאן מִהַחֲשַׁמְטוֹת)

וְיַעֲקֹב בְּגִין דִּחְמָא בְּרוּחָא דְקוֹדְשָׁא דוּחְקָא
דְּגְלוּתָא בַּת־רָאָה בְּסוּף יוֹמֵיָא (אָמַר

(בראשית כח) וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם וַיִּלֵּן שָׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא לִילָא דְגְלוּתָא
וְאָמַר (בראשית לב) וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיִּצְרַר לוֹ. וּפְלִיג
עַמָּא קְדִישָׁא בְּגְלוּתָא לְג' סְטָרִין. כְּמָא דָּאֲתָ
אָמַר, (בראשית לג) וַיֵּשֶׁם אֶת הַשְּׁפָחוֹת וְאֶת יְלָדֵיהֶן
רֵאשֻׁנָה בְּרֵישָׁא בְּגְלוּתָא דְּאָדוֹם, וְאֶת לֵאָה
וַיְלַדֶּיהָ אַחֲרָנִים. וְאֶת רַחֵל וְאֶת יוֹסֵף
אַחֲרָנִים. וּבְגִין דִּחְמָא בְּתַר כֶּן עֲנִיּוֹתָא
וְצַעַרָא דְלֵהוֹן אָמַר (בראשית כח) וְשָׁבְתִי בְשָׁלוֹם
אֶל בֵּית אָבִי וְאָמַר וְנִתֵּן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבְגֵד
לְלַבֹּשׁ.

וְדוֹד בְּגִין גְלוּתָא אָמַר (שמואל ב ז) רָעַב וְעִנְיָ
וְצָמָא בְּמַדְבָּר, בְּגִין דִּחְמָא שְׂכִינָתָא
חֲרֻבָה יְבֹשָׁה הָוָה נְטִיל צַעַרָא בְּגִינָהָא. לְבַתָּר
דִּחְמָא דִּהֲדָרִין יִשְׂרָאֵל (בַּת־שׁוּבָה) בְּחַדְוָה, תִּקַּין
עֲשָׂר מִיַּיִן נְגוּנִין. וּבְסוּף כָּלֵהוּ אָמַר (תהלים קב)
תִּפְלָה לְעֵנִי כִּי יַעֲטוּף (ג"א תִּקַּן י' מִיַּיִן תִּלִּים, וּבְסוּף כָּלֵהוּ
תִּפְלָה לְדוֹד הַטּוֹב יי אֲוֹנֵךְ עֲנִי. תָּדָא דְכָלֵהוּ צְלוּתִין דְּבְגִינֵיהוּ מִתְעַטְפִּין קְדָם
מַלְאָכָא. וְלֹא הָיוּ עֲאֵלִין עַד דְּוַעֲזוּל צְלוּתָא דְעֵנִי אָמַר תִּפְלָה לְעֵנִי כִּי יַעֲטוּף)

כי יצטרף, והיא תפלה שעוטפת כל התפלות לפניך עד שתפנסם תפלתו, לכן הקדים עני לכלם.

מהי תפלת העני? זו תפלת ערבית שהיא רשות בפני עצמה בלי בעלה, ומשום שהיא בלי בעלה, היא עניה ויבשה, וצדיק עני יבש זה זרע יעקב, שהוא ברשות כל אמות העולם, ודומה לתפלת ערבית שהיא לילה של הגלות.

ותפלת שבת היא צדקה לעני, כמו שבארנו בעלי המשנה, שמש בשבת צדקה לעניים [שעניים מהנחמים בדרך של שמש של שבת]. ולכן צריך אדם להיות כמו עני לשער המלך בתפלת עמידה בכל ששת ימי החול בשביל השכינה, ומתעטף לה בעטוף של מצוה של ציצית כמו עני, ויהיה בתפלין כמו אביון אצל השער שהוא אדני. שפך עולה לחשבון היכ"ל. וזהו אדני שפתי תפתח.

ובשפוח פיו בתפלת ערבית, נוחת גשר בימי החל לקבל בכנפיו תפלת הלילה. וזה נוריא"ל נקרא אוריא"ל מצד של חס"ד, ונוריא"ל מצד של גבורה, שהוא נר דולק, שנאמר בו (דניאל ז) נהר דינור וגו'.

ובתפלת שחרית אריה נוחת לקבל תפלה בדרועותיו וכנפיו, שארבע כנפים [ש] לכל חיה, זה מיכאל. ובתפלת מנחה שור נוחת לקבל [נ"א תפלה] בקרניו וכנפיו, וזה גבריאל. ובשבת נוחת הקדוש ברוך הוא בשלשת האבות לקבל הבת יחידה שלו בהם, וזה סוד של שבת, ש' בת יחידה שלו. באותו זמן החיות העליונות שנקראו בשם של יי, פותחים ואמרים, (תהלים כד) שאו שערים

והיא צלוחת דעטיף כל צלותין קדמהא עד דייעול צלוחת דיליה. בגין דא אקדים עני לכלהו.

מאן צלוחת דעני. דא צלוחת דערבית דאיהי רשות בפני עצמה בלא בעלה. ובגין דאיהי בלא בעלה איהי ענייה יבשה (ברשות כל אינש) וצדיק עני יבש דא זרעא דיעקב דאיהו ברשות כל אומין דעלמא ודמיא לצלוחת דערבית דאיהי ליליא דגלותא.

וצלוחת דשבת איהי צדקה לעני כמה דאוקמוה מארי מתניתין שמש בשבת צדקה לעניים (דעניים מהנחמי בארז דשמשא בשבתא) דשבתא. ובגין דא צריך בר נש למהוי איהו כעני לתרעא דמלכא בצלוחת דעמידה בכל שית יומין דחול בגין שכינתא. ומתעטף לה בעטופא דמצוה דציצית פעני. ויהא בתפלין כאביון לגבי תרעא דאיהו אדני. דהכי סליק לחושב"ן היכ"ל. ודא איהו אדני שפתי תפתח.

וכד אפתח פומיה בצלוחת דערבית נשרא קא נחית ביומין דחולא לקבלא בגדפהא צלוחת דליליא. ודא נוריא"ל אתקרי אוריא"ל מסטרא דחס"ד, ונוריא"ל מסטרא דגבורה דאיהו נור דליק, דאתמר ביה (דניאל ז) נהר דינור וגו'.

ובצלוחת דשחרית אריה נחית לקבלא צלוחת בדרועוי וגדפוי דארבע גדפין (כ"א אית) לכל חיה דא מיכאל. ובצלוחת דמנחה שור נחית לקבלא (נ"א צלוחת) בקרנוי וגדפוי ודא גבריאל. ובשבת נחית קדשא בריך הוא כג' אבהן לקבלא בת יחידא דיליה בהון. ודא רזא דשבת ש' ב"ת יחידא דיליה. בההוא זמנא חיוון עלאין דאתקריאו

בשמא דיי פתחין ואמריין

שָׁאוּ שְׁעָרִים רְאִשֵׁיכֶם וְהִנְשָׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם. (תהלים כד)

רְאִשֵׁיכֶם וְהִנְשָׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם. בְּאוֹתוֹ זְמַן נִפְתַּח חַיִּים שְׁבַע הַיְכָלוֹת. הַיְכַל הָרִאשׁוֹן - הַיְכַל הָאֶהָבָה. שְׁנֵי - הַיְכַל הַיְרֵאָה. שְׁלִישִׁי - הַיְכַל הָרַחֲמִים. רְבִיעִי - הַיְכַל הַנְּבוּאָה בְּאֶסְפֵּק־לְרִיָּה הַמְּאִירָה. חֲמִישִׁי - הַיְכַל הַנְּבוּאָה בְּאֶסְפֵּק־לְרִיָּה שְׁאִינָה מְאִירָה. שֵׁשִׁי - הַיְכַל הַצְּדָק. שְׁבִיעִי - הַיְכַל הַדִּיּוֹן.

וְעֲלִיָּהוּ נֹאמַר בְּרֵאשִׁית בְּרָא שְׁמֵי"ת. אֱלֹהִים הַיְכַל שְׁבִיעִי. וְכַף חַיִּים שְׁבַע הַיְכָלוֹת לְמִטָּה, וְכַנְגָדָם שְׁבַע קוֹלוֹת שֶׁל הַבּוֹ לָהּ, וְשִׁמּוֹנָה עֲשָׂרָה אֲזָכְרוֹת שֶׁבְהֵן מְשׁוּטֵט הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁמּוֹנָה עֲשָׂר עוֹלָמוֹת (תהלים סח) בְּרֶכֶב אֱלֹהִים רַבְתִּים אֶלְפִי שֶׁנֶּאֱמַר, שֶׁהֵם שִׁמּוֹנָה עֲשָׂר רַבּוֹא עוֹלָמוֹת, וְכַמָּה שׁוֹמְרֵי שְׁעָרִים יֵשׁ לְהַיְכָלוֹת שֶׁמְקַבְּלִים תְּפִלוֹת, וְכָל תְּפִלָּה לֹא תִכְנַס אֶלָּא בְּמִדָּה בְּמִשְׁקָל, וְאִין מִי שֶׁעוֹמֵד לְפָנֵי שַׁעַר הַתְּפִלָּה, וְעֲלִיו נֹאמַר (שם קכו) לֹא יִבְשׁוּ כִי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר, שֶׁהִיא שַׁעַר הַמְּלָךְ. בְּגִלְל שֶׁתְּפִלָּה הִיא מְצוּהָ, וְזוֹ שְׁכִינָה, וְהַתּוֹרָה זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא - לֹא צָרִיךְ בִּינְיָהִם הַפְּסָקָה. וְצָרִיךְ לְהַעֲלוֹת תּוֹרָה וּמְצוּהָ בְּאֶהָבָה וְיִרְאָה.

שְׁבַר מְצוּוֹת עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה כְּלֵן תְּלוּיוֹת מִשָּׁם יִהְיֶה. כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרָנוּ סוּד זֶה שְׁמִי עִם י"ה - שִׁס"ה מְצוּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה. וְזֶה זְכָרִי עִם ו"ה - רַמ"ח מְצוּוֹת עֲשֵׂה. וְהָרִי כָּאֵן שִׁס"ה וְרַמ"ח, וְהֵם רַמ"ח תְּבוֹת שֶׁבְּקָרִיאת שְׁמַע, וְנִתְּנוּ מֵאֶהָבָה [שֶׁל אוֹת י'] וְיִרְאָה שֶׁל אוֹת ה'. וְלִכֵּן תִּקְנּוּ

יִשְׂרָאֵל בְּאֶהָבָה וְאֲנוּן

בְּהֵוָה זְמַנָּא מִתְּפַתְחִין שְׁבַע הַיְכָלִין. הַיְכַל קְדָמָא הַיְכָלָא דְאֶהָבָה. תְּנִינָא הַיְכָלָא דִּירְאָה. תְּלִיתָא הַיְכָלָא דְרַחֲמִי. רְבִיעָא הַיְכָלָא דְנְבוּאָה דְאֶסְפֵּק־לְרִיָּה דְנִהְרָא. (דף כד ע"א) חֲמִישָׁא הַיְכָלָא דְנְבוּאָה דְאֶסְפֵּק־לְרִיָּה דְלֹא נִהְרָא. שְׁתִּיתָא הַיְכָלָא דְצְדָק. שְׁבִיעָא הַיְכָלָא דְדִיּוֹן.

וְעֲלִיָּהוּ אֲתַמַּר בְּרֵאשִׁית בְּרָא שְׁמֵי"ת. אֱלֹהִים הַיְכָלָא שְׁבִיעָא. וְהַכִּי אֲנוּן ז' הַיְכָלִין לְתַתָּא וְלְקַבְּלִיָּהוּ שְׁבַע קְלִין דְהַבּוֹ לִי. וְתַמְנִיסַר אֲזָכְרוֹת דְבִיָּה, דְבַהוּן שֵׁט קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּתַמְנִיסַר עֲלָמִין (תהלים סח) בְּרֶכֶב אֱלֹהִים רַבּוֹתִים אֶלְפִי שֶׁנֶּאֱמַר דְאֲנוּן תַּמְנִיסַר רַבּוּן עֲלָמִין וְכַמָּה נְטוּרֵי תַרְעִין אִית לְהַיְכָלִין דְמְקַבְּלִין צְלוֹתִין, וְכָל צְלוֹתָא לֹא תִיעוֹל אֶלָּא בְּמִדָּה בְּמִשְׁקָל. וְלִית מָאן דְקָאִים קָמִי תַרְעָא דְצְלוֹתָא. וְעֲלִיָּה אֲתַמַּר (תהלים קכו) לֹא יִבְשׁוּ כִי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר. דְאִיָּה תַרְעָא דְמִלְכָּא. בְּגִין דְצְלוֹתָא אִיָּה מְצוּהָ וְדָא שְׁכִינְתָּא. וְאוֹרִיָּתָא דָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לֹא צָרִיךְ הַפְּסָקָה בִּינְיָהוּ. וְצָרִיךְ לְסַלְקָא תּוֹרָה וּמְצוּהָ בְּרַחֲמֵי וּדְחִילוֹ.

דְבַר פְּקוּדִין דְעֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה כְּלֵהוּ תְלִיין מִן שָׁם יִהְיֶה. כְּמָה דְאוֹקִימָנָא רְזָא דָּא שְׁמִי עִם י"ה שְׁלֵשׁ מְאוֹת וְחֲמִשָּׁה וְשִׁשִּׁים מְצוּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה. וְזֶה זְכָרִי עִם ו"ה מְאוֹתִים וְשִׁמּוֹנָה וְאַרְבַּעִים מְצוּוֹת עֲשֵׂה. וְהָא הִכָּא שִׁס"ה וְרַמ"ח. וְאֲנוּן רַמ"ח תִּיבִין בְּקָרִיאת שְׁמַע וְאֲתִיָּהִבוּ מְרַחֲמֵי (דָּאָת י) וּדְחִילוֹ דָּאָת ה'. וְכַגִּין דָּא תִקְנּוּ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ

פְּלִילָן בְּאַבְרָהָם דְּאַתְמָר בֵּיהּ זֶרַע אַבְרָהָם אוֹהֲבֵי.

השלמה מההשמטות (סימן 1)

זֶרַע אַבְרָהָם אוֹהֲבֵי. לִית מָאן דְקָאִים קָמִיה
תְּרַעָא דְצִלוֹתָא וְעֲלִיהּ אַתְמָר (תהלים קכ"ז)
לֹא יבוֹשׁוּ כִי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבִים בְּשַׁעַר דְּאִיהוּ
תְּרַעָא דְמִלְפָּא בְּגִין דְצִלוֹתָא אִיהִי מְצוּה וְדָא
שְׂכִינְתָא וְאוֹרִייתָא דָא קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא וְלֹא
צָרִיף הַפְּסָקָה בִּינִייהוּ וְצָרִיף לְסִלְקָא תוֹרָה
וּמְצוּה בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוֹ דְכָל פְּקוּדִין דְעֵשָׂה
וְלֹא תַעֲשֶׂה כְּלָהוּ תִלְיִין מִן שֵׁם יְהו"ה כְּמָה
דְּאוּקִימְנָא רְזָא דָא שְׁמ"י עִם י"ה שְׁלֹש
מֵאוֹת וַחֲמִשָּׁה וְשִׁשִּׁים מְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה וְזֵה
זְכָרֵי עִם ו"ה מְאֵתִים וְשְׁמוֹנָה וְאַרְבַּעִים
מְצוֹת עֵשָׂה וְהָא הֵכָא רַמ"ח וְשִׁס"ה וְאִינוּן
רַמ"ח תִּיבִין בְּקֶרְיַת שְׁמַע וְאַתִּייהִיבוּ מְרַחֲמֵי
וּדְחִילוֹ דְאוֹת ה' וּבְגִין דָּא תְּקִינּוּ הַבּוֹחֵר
בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה וְאִינוּן פְּלִילָן בְּאַבְרָהָם
דְּאַתְמָר בֵּיהּ (שְׁעִיָּה מ"א) זֶרַע אַבְרָהָם אוֹהֲבֵי.

תְּפִילִין אִינוּן עוֹז דְּאַתִּייהִיבוּ מִירָאָה דְּאִיהוּ
לְשִׁמְאֵלָא וְדָא פַּחַד יִצְחָק דְּתַמָּן כָּל
מְקַטְרְגִין סְלִקִין לְמַתְבַּע כָּל דִּינִין וּבְגִין דָּא
(ישעיה סב) וּבְזָרוּעַ עוֹזוֹ, דָּא תְּפִילִין י"ה בִּירָאָה
ו"ה בְּאַהֲבָה הָדָא הוּא דְכְּתִיב (תהילים ל"א) אֶהְבֵּנוּ
אֶת יְיָ כָּל חֲסִידָיו. תָּא חֲזִי (כ"א ת"ת) יְהו"ה
כְּלִיל כְּלָא וּבְגִין דָּא אַתְמָר בִּיעֻקֵּב (בראשית כט)
וְהִנֵּה יְהו"ה נֹצֵב עָלָיו דְּאִיהוּ עַמּוּדָא
דְּאַמְצָעִיתָא לְבָתֵּר דְּאַתְקָם. (כתוב ברפוס עד בדיוקנא
דְּמֵאֲרִיָּה וְדֵא"י) דְּכַד צִלוֹתָא דִּילִיהּ סִלְקָא לְעִילָא
כְּרוּזָא נְפִיק מְרַקִיעִין וְיִימָא הִבוּ יְקָרָא
לְדִיוֹקְנָא דְמִלְפָּא וְלִית תְּרַעָא דְקָאִים קָמִיה
הֵאִי צִלוֹתָא, (תהלים נ"א) אֲדָנִי שְׁפָתַי תִּפְתָּח
לְאַפְקָא מְזוֹנָא לְבָנִין קְדִישִׁין דְּבִהֲאִי הִיכְלָא
תַּמָּן מְזוֹנָא.

הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה,
וְהֵם כְּלוּלִים בְּאַבְרָהָם, שְׁנֵאמַר
בו זֶרַע אַבְרָהָם אוֹהֲבֵי.

השלמה מההשמטות (סימן 1)
זֶרַע אַבְרָהָם אוֹהֲבֵי. אִין מִי
שְׁעוּמַד לְפָנֵי שַׁעַר הַתְּפִלָּה,
וְעֲלִיו נְאָמַר (שם קכ"ו) לֹא יבוֹשׁוּ כִי
יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבִים בְּשַׁעַר, שְׂהוּא
שַׁעַר הַמְּלָךְ, בְּגִלְל שְׁתַּפְּלָה הִיא
מְצוּה, וְזוֹ שְׂכִינָה, וְתוֹרָה זֵה
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא צָרִיף
בִּינֵיהֶם הַפְּסָקָה, וְצָרִיף לְהַעֲלוֹת
תוֹרָה וּמְצוּה בִּירָאָה וְאַהֲבָה,
שְׁכָל מְצוֹת עֵשָׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה
תְּלִיּוֹת מִשֵּׁם יְהו"ה, כְּמוֹ
שְׁבִאֲרָנוּ סוּד זֵה שְׁמִי עִם י"ה -
שִׁס"ה מְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, וְזֵה
זְכָרֵי עִם ו"ה - רַמ"ח מְצוֹת
עֵשָׂה, וְהֵרִי פֶּאֶן מְאֵתִים וְשְׁמוֹנָה
וְאַרְבַּעִים, וְשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשָּׁה
וְשִׁשִּׁים, וְהֵן מְאֵתִים וְשְׁמוֹנָה
וְאַרְבַּעִים תְּכוֹת שְׁבַקְרִיאַת שְׁמַע,
וְנִתְּנוּ מֵאַהֲבָה וִירָאָה שֶׁל אוֹת ה',
וּמְשוּם כֶּף תְּקִינּוּ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה, וְהֵם כְּלוּלִים
בְּאַבְרָהָם שְׁנֵאמַר בו (ישעיה מא)
זֶרַע אַבְרָהָם אוֹהֲבֵי.

תְּפִילִין הֵן עוֹז שְׁנִתְּנוּ מִירָאָה
שְׂהִיא לְשִׁמְאֵל, וְזֵה פַּחַד יִצְחָק,
שְׁשֵׁם כָּל הַמְּקַטְרְגִים עוֹלִים
לְתַבַּע כָּל הַדִּינִים, וְלִכְן וּבְזָרוּעַ
עוֹז - זֵה תְּפִילִין, י"ה בִּירָאָה, ו"ה
בְּאַהֲבָה. זֵהוּ שְׁכִתּוּב (תהילים לא)
אֶהְבֵּנוּ אֶת ה' כָּל חֲסִידָיו. בֵּא רָאָה,
יְהו"ה כּוֹלֵל הַפֶּל, וְלִכְן נְאָמַר
בִּיעֻקֵּב וְהִנֵּה יְהו"ה נֹצֵב עָלָיו,
שְׂהוּא עַמּוּד הַאֲמֻצָּעִי לְאַחַר
שְׂהוּקָם. (כתוב ברפוס, עד בְּרִמּוֹת שֶׁל רִבּוּנוּ
וְדֵא"י) שְׁכַאֲשֶׁר תִּפְלְתוּ עוֹלָה
לְמַעַלָּה, הַכְּרוּז יוֹצֵא מִן הַרְקִיעִים
וְיֵאמַר הִבוּ כְבוֹד לְדִיוֹקְנֵן הַמְּלָךְ,
וְאִין שַׁעַר שְׁעוּמַד לְפָנֵי הַתְּפִלָּה
הַזֹּו. אֲדָנִי שְׁפָתַי תִּפְתָּח - לְהוֹצִיא
מְזוֹן לְבָנִים הַקְּדוּשִׁים, שְׂבִהִיכֵל
הַזֵּה שֵׁם הַמְּזוֹן.

בָּנִים חַיִּים וּמְזוּנֵי דְעַמּוּדָא דְאַמְצָעִיתָא
דְּאִיהוּ (שמות ה) בְּנֵי בְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל וְאִיהוּ
עַץ הַחַיִּים דְּנִפְיָק מִחַיִּים דְּלַעִילָא וְאִיהוּ
אֵילָנָא דְמְזוּזָן לְכוֹלָא בֵּיהּ וּבְנֵין דְשָׁכִינָה אֵינוּן
יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, חַיִּים דִּילָהּ אֹרִייתָא, מְזוּנָא
דִּילָהּ צְלוּתָא דְחֻשְׁבָּא לְקַרְבְּנָא. וּבְגָלוּתָא
אֲתָמַר לְגַבֵּי יִשְׂרָאֵל (בראשית לב) הָבָה לִי בָנִים
וּשְׁכִינְתָא אִיהִי קַרְבְּנָא לְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
דְמַקְבֵּל לָהּ בִּימִינָא וּשְׁמַמָּלָא וְגוֹפָא וַיְחַוְדָּא
דִּילֵיהּ עֲמָהּ בְּצַדִּיק דְּאִיהוּ אוֹת תְּפִלִּין וְשִׁבְתָּ
וַיָּמִים טוֹבִים.

וַיֵּשׁ לְשֹׂאֵל, לְמָהּ מִתְּפַלְלִים אָל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכַמָּה דְרָגוֹת?
לְפַעְמִים מִתְּפַלְלִים אֵלָיו בְּסִפְרָה
יְדוּעָה וּבְמַדָּה יְדוּעָה, לְפַעְמִים
תְּפִלָּה לְיָמִין - זְהוּ שְׁנֵאֲמַר
הַרוּצָה לְהַחֲפִים יְדָרִים, לְפַעְמִים
לְשִׁמְאֵל - זְהוּ שְׁנֵאֲמַר הַרוּצָה
לְהַעֲשִׂיר יְצִפִּין, לְפַעְמִים שֶׁל אָב
וְאִם הֵם לְיָמִין וְלְשִׁמְאֵל,
וְלְפַעְמִים לְעַמּוּד הָאֲמַצְעִי,
לְפַעְמִים לְצַדִּיק, כָּל תְּפִלָּה עוֹלָה
לְדַרְגָּה יְדוּעָה. אֲלָא וְדָאֵי יְהוּ"ה
הוּא בְּכָל סִפְרָה וּסִפְרָה, וְתְּפִלָּה
הִיא שְׁכִינָה.

בְּזִמְנָן שְׁמַבְקֵשׁ לְרַחֵם עַל הָעוֹלָם
עוֹלָה בְּיָמִין, וּבְזִמְנָן שְׁמַבְקֵשׁ
לְעֲשׂוֹת דִּין בְּעוֹלָם עוֹלָה
בְּשִׁמְאֵל, וְהַפֵּל אֶל יְהוּ"ה שֶׁהוּא
בְּכָל מְקוֹם, וְלִכְּנָן זֹאת תּוֹרַת
הָעֹלָה, עוֹלָה לְה', וְזוֹ תְּפִלָּה
שֶׁהִיא שְׁכִינָה קַרְבָּן לְה', וְזוֹ
תְּפִלָּה שֶׁהִיא קַרְבְּנוֹ, וּכְשֶׁעוֹלָה
אֵלָיו, צְרִיךְ לְהַכְלִיל עִמָּה אֶת כָּל
הַסְּפִירוֹת, שְׂאִין קַדְשָׁה פְּחוֹת
מִעֲשָׂרָה: ע"כ.

יִשְׂרָאֵל שְׁעוֹלָה בְּיוֹ"ד ה"א וְאִ"ו
ה"א, וְסוּד הַדְּבָר - יִשְׂרָאֵל עֲלָה
בְּמַחְשָׁבָה לְהַבְרָאתָ. מַחְשָׁבָה -
חֲשִׁב מ"ה, וְכוּ תִמְצָא אֶת הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ. וּמִשׁוּם שֶׁיַּעֲקֹב שֶׁהוּא

בְּנֵי חַיִּים וּמְזוּנֵי מַסְטָרָא דְעַמּוּדָא דְאַמְצָעִיתָא
דְּאִיהוּ (שמות ה) בְּנֵי בְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל וְאִיהוּ
עַץ הַחַיִּים דְּנִפְיָק מִחַיִּים דְּלַעִילָא וְאִיהוּ
אֵילָנָא דְמְזוּזָן לְכוֹלָא בֵּיהּ וּבְנֵין דְשָׁכִינָה אֵינוּן
יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, חַיִּים דִּילָהּ אֹרִייתָא, מְזוּנָא
דִּילָהּ צְלוּתָא דְחֻשְׁבָּא לְקַרְבְּנָא. וּבְגָלוּתָא
אֲתָמַר לְגַבֵּי יִשְׂרָאֵל (בראשית לב) הָבָה לִי בָנִים
וּשְׁכִינְתָא אִיהִי קַרְבְּנָא לְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
דְמַקְבֵּל לָהּ בִּימִינָא וּשְׁמַמָּלָא וְגוֹפָא וַיְחַוְדָּא
דִּילֵיהּ עֲמָהּ בְּצַדִּיק דְּאִיהוּ אוֹת תְּפִלִּין וְשִׁבְתָּ
וַיָּמִים טוֹבִים.

וְאִיתָ לְמַשְׂאֵל לְמָהּ מְצַלָּן לְקַדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא בְּכַמָּה דְרָגִין, זְמַנִּין מְצַלִּין לֵיהּ
בְּסִפְרָה יְדִיעָא וּבְמַדָּה יְדִיעָא לְזַמְנִין צְלוּתָא
לְיָמִינָא הָדָא הוּא דְאֲתָמַר הַרוּצָה לְהַחֲפִים
יְדָרִים. לְזַמְנִין לְשִׁמְאֵל, הָדָא הוּא דְאֲתָמַר
הַרוּצָה לְהַעֲשִׂיר יְצִפִּין, לְזַמְנִין דְאָבָא וְאִימָא
לְיָמִינָא וְלְשִׁמְאֵל אֵינוּן לְזַמְנִין לְעַמּוּדָא
דְאַמְצָעִיתָא לְזַמְנִין לְצַדִּיק כָּל צְלוּתָא סְלִקָּא
לְדַרְגָּא יְדִיעָא אֲלָא וְדָאֵי יְהוּ"ה אִיהוּ בְּכָל
סִפְרָה וּסִפְרָה וְצְלוּתָא אִיהִי שְׁכִינְתָּא.

בְּזִמְנָא דְבַעֲי לְרַחֲמָא עַל עַלְמָא סְלִיקַת
בִּימִינָא וּבְזִמְנָא דְבַעֲי לְמַעַבְד דִּינָא
בְּעַלְמָא סְלִיקַת בְּשִׁמְאֵל וְכוֹלָא לְגַבֵּי יְהוּ"ה
דְּאִיהוּ בְּכָל אֲתַר וּבְגִין דָּא זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה
עוֹלָה לְיָי וְדָא צְלוּתָא דְאִיהִי שְׁכִינְתָּא קַרְבָּן
לְיָי וְדָא צְלוּתָא דְאִיהִי קַרְבְּנָא דִּילֵיהּ וְכַד
סְלִקָּא לְגַבֵּיהּ צְרִיךְ לְאַכְלָלָא עִמָּה כָּל סְפִירָן
דְלִית קְדוּשָׁה פְּחוֹת מִעֲשָׂרָה. (עד כאן מִתְּהַשְׁמַחוֹת)

יִשְׂרָאֵל דְסְלִיק בְּיוֹ"ד ה"א וְאִ"ו ה"א. וְרִזָּא
דְמִלָּהּ יִשְׂרָאֵל עֲלָה בְּמַחְשָׁבָה
לְהַבְרָאוֹת. מַחְשָׁבָה חֲשִׁב מ"ה, וּבֵיהּ תְּשַׁבַּח
שְׁמָא קְדִישָׁא. וּבְגִין יַעֲקֹב דְּאִיהוּ יִשְׂרָאֵל

יִשְׂרָאֵל, נֹאמֵר וַיִּכְרָא אֱלֹהִים אֶת
הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, בְּדַמּוֹת רַבּוֹנוֹ.

בָּנִים חַיִּים וּמְזוֹנוֹת מֵצַד עֲמוּד
הָאֲמִצְעִי, שֶׁהוּא בְּנִי בְּכוֹרִי
יִשְׂרָאֵל. וְהוּא עֵץ הַחַיִּים, וְהוּא
עֵץ שְׁמֻזׁוֹן בּוֹ לִכְלָל. וְלִכֵּן יִשְׂרָאֵל
הֵם הַמְּזוֹן שְׁלוֹ תַפְלָה שְׁנַחֲשֶׁבֶת
לְקַרְבָּן. וּבְגִלוֹת נֹאמֵר (בראשית ל)
הִבֵּה לִי בָנִים וְאִם אֵין מִתָּה אֲנֹכִי.
וּשְׂכִינָה הִיא קֶרֶבָן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
כְּרוּף הוּא מְמַנּוּ בְיָמִין וּשְׂמָאל
וְגוּף. וּכְשֶׁעוֹלָה אֵלָיו, צָרִיף
לְהַכְלִיל עִמָּה כָּל עֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת,
שְׂאִין קְדוּשָׁה פְחוֹת מֵעֶשֶׂר, שֶׁהוּא
קְדוּשָׁתוֹ. וְלִכֵּן כְּשֶׁבֶן אָדָם רוֹצֵה
לְהַעֲלוֹת תַפְלָה בְּכָל תְּנוּעָתוֹ, [א]
נֹחַשׁ רוֹצֵה לְקַטֵּרַג לְתַפְלָה, צָרִיף
לַעֲשׂוֹת לוֹ מְקַלֵּעַ, וְסוּד הַדְּבָר -
זְרָקָא מְקַף שׁוֹפֵר הוֹלֵךְ סְגוּלָתָא.
פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאֵמֵר, עֲלוּנוּם
שְׁמַעוּ, תַחְתּוֹנוּם הַתְּכַנְסוּ, אֵלֶּה
מוֹרֵי הַיְשִׁיבָה שְׁלַמְעֵלָה וּשְׁלַמְטָה.
אֵלֶּיָּהוּ, בְּשַׁבּוּעָה עֲלֶיךָ, קַח רְשׁוֹת
וְרַד לְכָאן, שְׁהֵרִי קָרַב גְּדוּל
הַיְדוּמָן. חֲנוּף הַמְּמַנֶּה, רַד לְכָאן
אִתָּה וְכָל מוֹרֵי הַיְשִׁיבָה שְׁפַתַח
יָדָךְ, שְׁלֵא לְכַבּוּדֵי עֲשִׂיתִי, אֵלֵּא
לְכַבּוּד הַשְּׂכִינָה.

פְּתַח כְּמַקְדָּם וְאֵמֵר, זְרָקָא וְדָאִי.
בְּבוֹאֵךְ לְהַעֲלוֹת תַפְלָה לְאוֹתוֹ
מְקוֹם יָדוּעַ. כְּמוֹ שְׂאוֹתָה אֲבָן
הַקְּלַע שְׁנִזְרָקָה לְמְקוֹם יָדוּעַ, כִּף
צָרִיף לְהַעֲלוֹת מִחֻשְׁבָּתוֹ בְּתַפְלָה
בְּאוֹתוֹ כְּתוֹר אֲבָן מְכַלְלָת וּמַעֲטָרַת,
שְׁנֹאמֵר בֵּה כָּל הַזּוֹקֵף זוֹקֵף בְּשֵׁם,
שְׁצָרִיף לְהַעֲלוֹתָה לְשֵׁם.

וּבְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁמַעֲלָה אוֹתָהּ
לְבַעֲלָה, אֲפִלוּ נֹחַשׁ כְּרוּף עַל עַקְבוֹ
לֹא יִפְסִיק, אִף עַל גֵּב שְׁנֹאמֵר בּוֹ
וְאִתָּה תְּשׁוּפְנוּ עַקְבֵּי. אוֹתָהּ הָאֲבָן
שֶׁהִיא י' שֶׁל יַעֲקֹב, שְׁנֹאמֵר בֵּה
(בראשית מט) מִשֵּׁם רַעְיָה אֲבָן יִשְׂרָאֵל,

עַל גֵּב דְּאִתְמָר בֵּיה וְאִתָּה

אִתְמָר וַיִּכְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ
בְּדִיוֹקְנָא דְמֵאֲרִיָּה.

בְּנֵי חַיִּי וּמְזוֹנֵי מְסֻטָּרָא דְעֲמוּדָא
דְאֲמִצְעִיתָא. דְאִיהוּ בְּנִי בְּכוֹרִי
יִשְׂרָאֵל. וְאִיהוּ עֵץ הַחַיִּים, וְאִיהוּ אֵילָנָא
דְמְזוֹוִן לְכֻלָּא בֵּיה. וּבְגִין דָּא אֲנוּן יִשְׂרָאֵל
מְזוֹנָא דִילֵיה צְלוֹתָא דְחֻשִׁיבָא לְקַרְבָּנָא.
וּבְגִלוֹתָא אִתְמָר (בראשית ל) הִבֵּה לִי בָנִים וְאִם
אֵין מִתָּה אֲנֹכִי. וּשְׂכִינְתָא אִיהִי קַרְבָּנָא
דְקְדוּשָׁא בְרִיף הוּא מִינֵיה בְיָמִינָא וּשְׂמָאלָא
וְגוּפָא. וְכַד סְלֵקָא לְגַבֵּיה צָרִיף לְאֲכַלְלָא
עִמֵּיה כָּל עֶשֶׂר סְפִירָן. דְלִית קְדוּשָׁה פְחוֹת
מֵעֶשֶׂרָה דְאִיהוּ קְדוּשָׁה דִילֵיה. וּבְגִין דָּא כַד
בַּר נֶשׁ פְּעִי לְסֵלְקָא צְלוֹתֵיה בְּכָל תְּנוּעֵיה. (א)
(א) חִיוּיָא בְּעֵי לְקַטֵּרְגָא לְצְלוֹתָא, צָרִיף
לְמַעַבְדַּד לֵיה קִירְטָא, וְרוּזָא דְמֵלָה זְרָקָא מְקַף
שׁוֹפֵר הוֹלֵךְ סְגוּלָתָא:

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאֵמֵר עֲלֵאִין שְׁמַעוּ.
תַּתְּאִין אִתְכַּנְשׁוּ. אֵלִין מְאִרֵי מְתִיבְתָא
דְלַעֲיֵלָא וְתַתָּא. אֵלֵיָּהוּ בְּאוּמָאָה עֲלֵךְ טוֹל
רְשׁוֹ וְנַחֲתֵת הֶכָא, דְהָא קַרְבָּא סְגִיָּאָה אֲזִדְמָן.
חֲנוּ"ף מְמַנָּא נַחֲתֵת הֶכָא, אֲנַתְּ וְכָל מְאִרֵי
מְתִיבְתָא דְתַחֲוֹת יָדָךְ. דְלֹא לִיקְרָא דִילֵי
עֲבִידְנָא, אֵלֵּא לִיקְרָא דְשְׂכִינְתָא.

פְּתַח כְּמַלְקָדְמִין וְאֵמֵר. זְרָקָא וְדָאִי בְּמִיתָךְ
לְסֵלְקָא צְלוֹתָא לְהַהוּא אִתְרֵ יָדִיעַ,
כְּמָה דְהֵיָּא אֲבָנָא דְקִירְטָא דְאֲזִדְרִיקַת
לְאִתְרֵ יָדִיעַ, הִכִּי צָרִיף לְסֵלְקָא מִחֻשְׁבָּתֵיה
בְּצְלוֹתֵיה בְּהֵיָּא תְּגָא אֲבָן מוּכְלָלָת
וּמַעוּטָרַת. דְאִתְמָר בֵּה כָּל הַזּוֹקֵף זוֹקֵף בְּשֵׁם
דְצָרִיף לְסֵלְקָא לָה תַמָּן.

וּבְהַהוּא (אִתְרֵ דְפְלִיק) לָה לְגַבֵּי בַעֲלָה אֲפִילוּ

נֹחַשׁ כְּרוּף עַל עַקְבוֹ לֹא יִפְסִיק. אִף

לא יפסיק. וצריך להעלותה [נ"א אותה] עד אין סוף. וכשמוריד אותה, נאמר בו כל הפורע פורע בברוך, שצריך להורידה עד אין תכלית, ולא יפסיק [נ"א אותה] ממנו לא למעלה ולא למטה.

לפעמים בעלה הוא ו' בצדיק בששה פרקים של שתי שוקים יורד אליה בשתי שוקים. לפעמים בעלה הוא ו' בשתי [נ"א ידועות], ששה פרקים שעולה אליו בשתי ידועות. לפעמים הוא בן אבא ואמא, בן י"ה, צריך להעלות [לה למעלה וכאשר] למעלה לה'. וכשעולה שם, לפעמים היא בהפוך ו' ובין י' כמו זה א צריך להעלותה אליו, שנאמר בה (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה.

ובשהיא עולה למעלה, בראש כל הראשים היא עולה, ובגללה המלאכים אומרים אי"ה מקום כבודו. וכשעולה לא' [למעלה] כמו זה א, היא פתר בראש של א' עטרה על ראשו פת"ר. וכשירדת נקדה למטה ומתעטרת, יורדת בה כמו זה [א קמין]. וכשעולה נקראת פתר בסוד הטעמים, וכשירדת נקראת נקדה. וכשמתיחד עמה היא [נקראת אות] ז', היא כלולה ממנו אות ברי"ת, שהוא שביעי של הכל.

ובנדאי שאבן זו היא בנן כל העולמות, ולכן (דברים כח) אבן שלמה וצדק יהיה לה. היא מדה בין כל ספירה, וספירה של כל ספירה, [נ"א וכל ספירה] בה עולה לעשר, השעור שלה. ובה נעשית אמה עשר אמות ארך בין כל ספירה וספירה. וסוד הדבר - עשר אמות ארך הקרש, ובין הכל מאה. י' היא בין פרק ופרק עשר פעמים עולה למדה [בעל]

תשופנו עקב. ההיא אבן דאיהי י' דיצקב דאתמר בה (בראשית מט) משם רועה אבן ישראל לא יפסיק. וצריך לסלקא (נ"א לה) עד אין סוף. וכד נחית לה אתמר ביה כל הפורע פורע בברוך, וצריך לנחתא (נ"א לה) עד אין תכלית, ולא יפסיק (נ"א לה) מניה לא לעילא לא לתתא. לזמנין איהו בעלה ו' בצדיק בשית פרקין דתרין שוקין נחת לגבה בתרין שוקין. לזמנא איהו בעלה ו' בתרין (נ"א ידועין) שית פרקין דסליקת לגבה בתרין ידועין. לזמנין איהו בן אבא ואמא בן י"ה צריך לסלקא. (ס"א לה לעילא וכד) לעילא לה'. וכד סלקת תמן לזמנין איהי בהפוכא ו' ובין י' כגוונא דא א צריך לסלקא לגביה דאתמר בה (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה.

וכד איהי סליקת לעילא, ברישא דכל רישין סלקא. ובגינה מלאכייא אמרין (דף כד ע"ב) אי"ה מקום כבודו. וכד סליקת לא' (לעילא) כגוונא דא א, איהי תגא ברישא דא' עטרה על רישיה פת"ר. וכד נחתא נקודא לתתא ואתעטרת נחיתת ביה כגוונא דא (נ"א קמין). וכד סליקת אתקרי תגא ברזא דטעמי. וכד נחיתת אתקריאת נקודה. וכד מתיחד עמה איהי [אתקריאת אות] ז' כלילא מניה אות ברי"ת דאיהו שביעאה דכלא.

ובנדאי האי אבנא היא בנייא דכל עלמין. ובגין דא (דברים כח) אבן שלימה וצדק יהיה לה. איהי מדה בין כל ספירה. וספירה דכל ספירה. (נ"א וכל ספירה) בה סליקת לעשר. שיעור דילה ובה (נ"א ו' בה) אתעבידת אמה עשר אמות ארך בין כל ספירה וספירה. ורזא דמלה עשר אמות ארך הקרש ובין כלא מאה. איהו י' בין פרק ופרק

עָשׂוֹר זְמַנִּין סִלְקָא לְמַדְהָ. (בארבי) דְּמֵאָה אַמָּה. בְּרַ מְדָה וּמְדָה אֶתְקָרִי עוֹלָם. וְאַנּוּן י"ו שִׁיעוּר וּמְדָה. ו' שֶׁקֶל י' מְדָה דִּילִיָּה. וְשִׁיעוּרָא דְּמְדָה חֲמֵשׁ אַמּוֹת אַרְבֵּי וְחֲמֵשׁ אַמּוֹת רַחֲב. וְאַנּוּן לְקַבֵּל שִׁיעוּרָא דְּכָל רְקִיעַ דְּמַהֲלֵךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת אוֹרְבִּיָּה וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת פּוֹתִיָּה. וְאַנּוּן ה"ה. הָרִי לֵךְ שִׁיעוּר קוּמָה בְּאַתּוּן יְהו"ה. דָּאת ו' אִיהוּ רְקִיעַ הַשְּׁמַיִם. חֲמֵשׁ רְקִיעִין דִּילִיָּה ה' אֵלִין אֶתְקָרִיאוּ ה' שְׁמַיִם ה' חֲמֵשׁ רְקִיעִין דְּכִלְיָן בְּשְׁמַיִם. חֲמֵשׁ עֲלֵאִין שְׁמֵי הַשְּׁמַיִם. וְאַנּוּן ה"ה חֲמֵשׁ בְּחֲמֵשׁ. ו' רְקִיעַ שְׁתִּיתָאָה לּוֹן. י' שְׁבִיעָאָה לּוֹן י' שְׁבַעָה בְּשְׁבַעָה וְסִלְקִין י"ד. וְהָכִי אַנּוּן אַרְעִין שְׁבַעָה עַל גְּבִי שְׁבַעָה כְּגֻלְדִי בְּצֵלִים. וְכִלְהוּ רְמִיזוּן בְּתֵרִין עֵינִין.

שֶׁל מֵאָה אַמָּה. בְּרַ מְדָה וּמְדָה נִקְרָאת עוֹלָם, וְי"ו הֵם שִׁיעוּר וּמְדָה. ו' שֶׁקֶל, י' מְדָה שְׁלֵה. וְשִׁיעוּר הַמְדָה חֲמֵשׁ אַמּוֹת אַרְבֵּי וְחֲמֵשׁ אַמּוֹת רַחֲב. וְהֵם כְּנִגְדַּ שִׁיעוּר שֶׁל כָּל רְקִיעַ שְׁמַהֲלֵךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת אַרְבּוֹ וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת רַחֲב, וְהֵם ה"ה. הָרִי לֵךְ שִׁיעוּר קוּמָה בְּאוֹתִיּוֹת יְהו"ה. שְׁאוֹת ו' הוּא רְקִיעַ הַשְּׁמַיִם. חֲמֵשׁ רְקִיעִים שְׁלוֹ ה' אֵלֵה נִקְרָאוּ ה' שְׁמַיִם. ה' חֲמֵשׁ רְקִיעִים שְׁפִלוּלִים בְּשְׁמַיִם, חֲמֵשׁ עֲלִיּוֹנִים שְׁמֵי הַשְּׁמַיִם. וְהֵם ה"ה חֲמֵשׁ עִם חֲמֵשׁ. ו' רְקִיעַ שְׁשֵׁי לֵהֶם. י' שְׁבִיעֵי לֵהֶם. י' שְׁבַעָה בְּשְׁבַעָה וְעוֹלָם י"ד. וְכֵן הֵם הָאֲרָצוֹת שְׁבַעָה עַל גְּבִי שְׁבַעָה כְּמוֹ גְּלִדֵי בְּצֵלִים, וְכֵלֶם רְמוּזִים בְּשְׁתֵּי עֵינַיִם.

ו' אֶתְקָרִי עוֹלָם קָטָן. ו' עוֹלָם אַרְיָה, וְכָל מָאן דְּבַעֵי לְמַשְׁאֵל שְׁאֵלְתִין לְגַבֵּי עוֹלָם אַרְיָה צָרִיף לְאַרְבָּא בִּיָּה. וְכָל מָאן דְּשְׁאִיל בְּעוֹלָם קָצֵר צָרִיף לְקָצֵרָא. וְעַל דָּא אוֹקְמוּהָ בְּמִקּוּם שְׁאֲמָרוּ לְקָצֵר אִין אָדָם רִשְׁאֵי לְהָאֲרִיף.

ו' נִקְרָא עוֹלָם קָטָן, ו' עוֹלָם אַרְבֵּי. וְכָל מִי שְׁרוּצָה לְשָׂאֵל שְׁאֵלוֹת לְעוֹלָם אַרְבֵּי, צָרִיף לְהָאֲרִיף בּוֹ. וְכָל מִי שְׁשׁוֹאֵל בְּעוֹלָם קָצֵר, צָרִיף לְקָצֵר. וְעַל זֶה בְּאֲרוּ, בְּמִקּוּם שְׁאֲמָרוּ לְקָצֵר - אִין אָדָם רִשְׁאֵי לְהָאֲרִיף.

לְקָצֵר בְּצִלוֹתִין (במדבר יב) אֵל נָא רַפָּא נָא לָהּ. בְּנִקּוּדָה דִּי. לְהָאֲרִיף (מסטרָא דְאוֹת ו'). וְלֵהֲתַנְפַּל (דברים ט) (בְּאוֹת פ' וְכוּלָא פ'ו'). וְאַתְנַפַּל לְפָנֵי יְיָ פְּרָאשׁוּנָה אַרְבַּעִים יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה כְּלָא (קד). מ"ם י' נִקּוּדָה בְּאֲמַצַּע אֶתְעַבִּיד מִי"ם מְסֻטָּא דְּחֶסֶד צָרִיף לְאַרְבָּא בְּצִלוֹתָא וּבְשִׁמָּא קְדִישָׁא וְסִלִּיק יְהו"ה בְּרַבִּיעַ (וְצָרִיף) לְאַרְבָּא בְּתַנוּעָה דָּא דְאִיהוּ רַזָּא דְתַקִּיעָה. לְקָצֵר מְסֻטָּא דְשִׁבְרִים. בֵּינוּנִי, לָא בְּקָצִירוֹ וְלָא בְּאֲרִיכוֹ. בְּתַרוּעָה דְעַמּוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא דְאִיהִי שְׁלִשְׁלַת דְתַרוּוֹיָיְהוּ שֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ. לְקַבִּיר רַבִּיעַ דְסִלִּיק אִיהוּ חוֹלָם, שְׁבָרִים

לְקָצֵר בְּתַפְלוֹת - (במדבר יב) אֵל נָא רַפָּא נָא לָהּ. בְּנִקּוּדָה שֶׁל י' לְהָאֲרִיף (מִצַּד שֶׁל אוֹת ו'). וְלֵהֲתַנְפַּל - (דברים ט) (בְּאוֹת פ' וְהַכֵּל פ'ו') וְאַתְנַפַּל לְפָנֵי ה' כְּפִרְאשׁוּנָה אַרְבַּעִים יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה. הַכֵּל [אָהֳר]. מ"ם, י' נִקּוּדָה בְּאֲמַצַּע נַעֲשִׂית מִי"ם מִצַּד הַחֶסֶד צָרִיף לְהָאֲרִיף בְּתַפְלָה וּבִשְׁם הַקֹּדֶשׁ, וְעוֹלָה יְהו"ה בְּרַבִּיעַ [וְצָרִיף] לְהָאֲרִיף בְּתַנוּעָה זוֹ שֶׁהוּא סוּד הַתְּקִיעָה. לְקָצֵר מִצַּד הַשְּׁבָרִים. בֵּינוּנִי - לָא בְּקָצִירוֹ וְלָא בְּאֲרִיכוֹת, בְּתַרוּעָה שֶׁל הַעַמּוּד הָאֲמַצְעִי שֶׁהִיא שְׁלִשְׁלַת, שְׁשִׁנְיָהֶם שֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ. כְּנִגְדַּ רַבִּיעַ שֶׁהוּא עוֹלָה חֵלֶם. שְׁבָרִים כְּנִגְדַּ שְׁבָא. זֶה צָרִיף

לְקַבֵּיל שְׂבָא. דָּא בְּעָא לְסַלְקָא קְלָא וְדָא בְּעָא
 לְנַחְתָּא לָהּ. וּבְגִין דָּא אָנוּן שְׂבָרִים בְּחֻשְׂאֵי
 שְׂכִינְתָּא תַּתְּאָה וְקְלָא לָא יִשְׁתַּמַּע כְּמָה דְּאִתָּ
 אָמַר, (שמואל א א) וְקוּלָּה לָא יִשְׁמַע. תְּרוּעָה דָּא
 שְׁלֵשֶׁלֶת אַחִיד בְּתִירוּוִיָּהּ. וְאִית פְּגוּוֹנָא
 דְּרַקִּיעַ הַמְּאָרִיף בֵּיהּ תִּיבָה וְאִיהִי נְקוּדָה
 חִירִיק פְּגוּוֹנָא דְּחֵלֶם. לִית נְקוּדָה דְּלִית
 פְּגוּוֹנָא דִּילָּהּ בְּטַעְמֵי. סְגוּל לְגַבֵּי סְגוּלְתָּא.
 שְׂבָא לְגַבֵּי זְקָף גְּדוּל. פְּלָהּוּ תִּשְׁפַּח לֹוּן נְקוּדֵי
 לְגַבֵּי טַעְמֵי לְמָאן דִּידַע רְזִין טְמִירִין. פְּתַח
 וְאָמַר זְרְקָא מְקַף שׁוּפְר הוּלְף סְגוּלְתָּא. (פְּתַח
 נְקוּדַת זְמִין י"י מְלָךְ. נְקוּדַת סְגוּל שְׂמֵאלָא י"י מְלָךְ. בְּאִמְצַעִיתָא י"י וְיַמְלוּף
 לְתַתָּא. רַבִּי אֲחָא אָמַר י"י מְלָךְ דָּא עֲלֵמָא עֲלֵמָא. י"י מְלָךְ דָּא תַּפְאֲרַת. י"י וְיַמְלוּף

דָּא אַרְיוֹן הַכְּרִית) :

השלמה מההשמטות (סימן מא)

הַאֲנָא עֲמוּד אֶחָד מִן הָאָרֶץ עַד לְרַקִּיעַ
 וְצַדִּיק שָׂמוּ עַל שְׁם הַצַּדִּיקִים
 וּכְשִׁישְׂרָאֵל צַדִּיקִים מִתְגַּבֵּר וְאִם לָאוּ מִתְחַלֵּשׁ
 וְהוּא סוּבַל כָּל הָעוֹלָם דְּכֹתִיב (מְשָׁלִי י') וְצַדִּיק
 יִסוּד עוֹלָם. וְאִם חָלַשׁ לֹא יוּכַל לְהִתְקַיֵּים
 הָעוֹלָם. (עַד כֵּאן מִהַהֲשַׁמְטוֹת)

השלמה מההשמטות (סימן ז)

מְדַרְשׁ רוּת: הַצַּדִּיק אֶבֶד כָּל זְמַן שְׁלֹא יָבֵא
 הַשֶּׁפַע אֶבֶד וְעָלִיו נֶאֱמַר (ישעיה י"ט)
 וְנָהָר יִחַרֵּב וְיִבֵּשׁ וּבִעַת הַבְּרָכָה נֶאֱמַר (תהלים ח')
 כִּי אֲתָה תִּבְרַךְ צַדִּיק בְּרָכוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק: (עַד
 כֵּאן מִהַהֲשַׁמְטוֹת)

השלמה מההשמטות (סימן ח)

סֵפֶר הַבְּהִיר: תֵּנָּא עֲמוּד אֶחָד מִן הָאָרֶץ עַד
 לְרַקִּיעַ וְצַדִּיק שָׂמוּ עַל שְׁם הַצַּדִּיקִים
 וּכְשִׁישׁ צַדִּיקִים מִתְגַּבֵּר וְאִם לָאוּ מִתְחַלֵּשׁ
 וְהוּא סוּבַל כָּל הָעוֹלָם דְּכֹתִיב (מְשָׁלִי י') וְצַדִּיק
 יִסוּד עוֹלָם וְאִם חָלַשׁ לֹא יוּכַל לְהִתְקַיֵּים
 הָעוֹלָם: (עַד כֵּאן מִהַהֲשַׁמְטוֹת)

לְהַעֲלוֹת קוּל, וְזֶה צְרִיף לְהוֹרִיד
 אוֹתוֹ. וְלִכְּן אוֹתָם שְׂבָרִים
 בְּחֻשְׂאֵי שְׂכִינָה תַּחְתּוּנָה, וְקוּל
 לֹא יִשְׁמַע, כְּמוֹ שְׂנַאָמַר (שמואל ל-א
 א) וְקוּלָּה לֹא יִשְׁמַע. תְּרוּעָה זֹו
 שְׁלֵשֶׁלֶת אַחוּז בְּשִׁנְיָהּ. וְיֵשׁ כְּמוֹ
 הַרְקִיעַ הַמְּאָרִיף בּוֹ תִּבְּה, וְהִיא
 נְקוּדָה חִירִיק כְּמוֹ חֵלֶם. אִין
 נְקוּדָה שְׂאִין כְּמוֹתָהּ בְּטַעְמִים.
 סְגוּל אֶל סְגוּלְתָּא. שְׂבָא אֶל זְקָף
 גְּדוּל. כָּלֶם תְּמַצָּא לְהֵם נְקוּדוֹת
 אֲצֵל הַטַּעְמִים לְמִי שְׂיִוְדַע סוּדוֹת
 טְמִירִים. פְּתַח וְאָמַר, זְרְקָא מְקַף
 שׁוּפְר הוּלְף סְגוּלְתָּא. (פְּתַח נְקוּדַת זְמִין
 י"י מְלָךְ. נְקוּדַת סְגוּל שְׂמֵאלָא י"י מְלָךְ. בְּאִמְצַעִי ה'
 י' יַמְלוּף לְכַפְתָּה. רַבִּי אֲחָא אָמַר, ה' מְלָךְ זֶה עוֹלָם
 עֲלִיוֹן, ה' מְלָךְ זֶה תַּפְאֲרַת, ה' יַמְלוּף זֶה אַרְיוֹן
 הַכְּרִית).

השלמה מההשמטות (סימן מא)

שְׂנַיִנו, עֲמוּד אֶחָד מִן הָאָרֶץ עַד
 לְרַקִּיעַ וְצַדִּיק שָׂמוּ עַל שְׁם
 הַצַּדִּיקִים, וּכְשִׁישְׂרָאֵל צַדִּיקִים -
 מִתְגַּבֵּר, וְאִם לָאוּ - מִתְחַלֵּשׁ,
 וְהוּא סוּבַל כָּל הָעוֹלָם, שְׂפָתוֹב
 (מְשָׁלִי י') וְצַדִּיק יִסוּד עוֹלָם, וְאִם
 חָלַשׁ, לֹא יוּכַל לְהִתְקַיֵּים הָעוֹלָם:
 ע"כ.

השלמה מההשמטות (סימן ז)

הַצַּדִּיק אֶבֶד - כָּל זְמַן שְׁלֹא יָבֵא
 הַשֶּׁפַע אֶבֶד, וְעָלִיו נֶאֱמַר (ישעיה יט)
 וְנָהָר יִחַרֵּב וְיִבֵּשׁ. וּבִעַת הַבְּרָכָה -
 (תהלים ח') כִּי אֲתָה תִּבְרַךְ צַדִּיק,
 בְּרָכוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק: ע"כ.

השלמה מההשמטות (סימן ח)

רְמַדְנו, עֲמוּד אֶחָד מִן הָאָרֶץ עַד
 לְרַקִּיעַ וְצַדִּיק שָׂמוּ עַל שְׁם
 הַצַּדִּיקִים, וּכְשִׁישׁ צַדִּיקִים -
 מִתְגַּבֵּר, וְאִם לָאוּ - מִתְחַלֵּשׁ,
 וְהוּא סוּבַל כָּל הָעוֹלָם, שְׂפָתוֹב
 (מְשָׁלִי י') וְצַדִּיק יִסוּד עוֹלָם. וְאִם
 חָלַשׁ, לֹא יוּכַל לְהִתְקַיֵּים הָעוֹלָם:
 ע"כ.

אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
(ר"ת תה"ו), הָרִי פְּרִשׁוּהָ, כָּל מְקוֹם
שֶׁפְּתוּב אֵלֶּה - פָּסַל אֶת
הַרְאִשׁוֹנִים. וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת שֶׁל
תְּהוֹ שֶׁנִּרְמְזוּ בַּפְּסוּק הַשְּׁנִי
וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ, וְאֵלֶּה הֵם
שֶׁנִּתְּבָאָר שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
בוֹרָא עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן. וְלִכְּן
הָאָרֶץ הִיְתָה תּוֹהָה וּבוֹהָה, אִיךָ
בוֹרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹלָמוֹת
לְהַחְרִיבֵם? יִפֶּה הִיָּה שְׁלֵא לְבִרָא
אוֹתָם! אֵלֶּה וְדַאי כָּאֵן יֵשׁ סוּד.
מֵה זֶה וּמַחְרִיבֵן? שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא לֹא יִשְׁמִיד אֶת מַעֲשֵׂי יָדָיו,
וְלֹא עוֹד, אֵלֶּה זֶה הַשָּׁמַיִם
שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שְׁעִיָּה נא) כִּי שָׁמַיִם
כַּעֲשָׂן נִמְלְחוּ וְגו'. אִם כֵּן,
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה
וּמַכֶּה!?

אֵלֶּה סוּד הַדְּבָר, כִּף הוּא
שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרָא אֶת
הָעוֹלָם וּבְרָא אוֹתוֹ בַּתּוֹרָה, כְּמוֹ
שֶׁבְּאַרְוֶה בְּרִאשִׁית, שֶׁנֶּאֱמַר בָּה
(מְשַׁלִּי ח) ה' קִנְנִי רִאשִׁית דְּרִכּוֹ.
וּבְרִאשִׁית הַזֶּה בְּרָא אֶת הַשָּׁמַיִם
וְאֶת הָאָרֶץ, וְהוּא סִמְךָ אוֹתָם בָּה,
בְּגַלְל שְׁבָרִית כְּתוּבָה בּו
בְּכִי'רֵאשִׁית, וְנֶאֱמַר בָּה (יִרְמִיָּה לג)
אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה וְגו'.
וְאֵלּוּ הֵם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (תְּהִלִּים קטו)
הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לְהו' וְגו'. וְאָרֶץ
הַחַיִּים הִיא כְּלוּלָה מִשְׁבַּע
אַרְצוֹת, שֶׁעֲלֵיהֶם אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ
(שֵׁם קיז) אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה' בְּאַרְצוֹת
הַחַיִּים.

וּבְרָא שָׁמַיִם וְאָרֶץ אַחַר כִּף עַל
תְּהוֹ, וְאֵין שֵׁם יְסוּד שֶׁהוּא בְּרִית
שֶׁסּוּמְךָ אוֹתָם, לִכְּן רָצָה הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְתַת תּוֹרָה לְאִמּוֹת
הָעוֹלָם עוֹבְדֵי עֲפוּ"ם, שֶׁהוּא
בְּרִית מִלְּה מִמָּשׁ, וְלֹא רָצוּ
לְקַבְּלָהּ, וְנִשְׁאַרָה הָאָרֶץ חֲרָבָה
וַיִּבְשָׂה.

וְזוֹהוּ יְקוּוֹ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם

אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ (ר"ת תה"ו) הָא
אוֹקְמוּהָ כָּל אֶתְר דְּכְתִיב אֵלֶּה פָּסַל אֶת
הַרְאִשׁוֹנִים וְאֵלֵין תּוֹלְדִין דִּתְהוֹ דְּאֶתְרִמִּזוּ
בְּקִרָא תְּנִינָא וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ. וְאֵלֵין אֲנוּן
דְּאֶתְמַר דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרָא עֲלִמִין
וּמַחְרִיבֵן. וּבְגִין דָּא אַרְעָא הָוָה תּוֹהָה וּבוֹהָה.
אִיךָ בְּרָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלִמִין לְחֲרָבָא
לוּן. שְׁפִיר הָוָה דְּלֹא לְבָרִי לוּן. אֵלֶּה וְדַאי
הָכָא אִיכָא רְזָא. מָאִי אִיְהוּ וּמַחְרִיבֵן. דְּקִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לֹא יִשְׁצִי עוֹבְדֵי יְדוּי. וְלֹא עוֹד
אֵלֶּה דָּא שְׁמִיָּא אֶתְמַר בָּהוּ (שְׁעִיָּה נא) כִּי שָׁמַיִם
כַּעֲשָׂן נִמְלְחוּ וְגו'. אִם כֵּן קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
עֲבִיד וּמַחִי.

אֵלֶּה רְזָא דְּמִלְּה כְּדִין הוּא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא בְּרָא עֲלִמָא וּבְרִיָּה בְּאוּרִיָּתָא
כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ בְּרִאשִׁית, דְּאֶתְמַר בָּה (מְשַׁלִּי ח)
יִי קִנְנִי רִאשִׁית דְּרִכּוֹ. וּבְהִאִי רִאשִׁית בְּרָא יִת
שְׁמִיָּא וְיִת אַרְעָא וְאִיְהִי סִמְיָךְ לוּן בִּיָּה. בְּגִין
דְּבְרִית כְּתִיב בִּיָּה בְּכִי'רֵאשִׁית. וְאֶתְמַר בִּיָּה
(יִרְמִיָּה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה וְגו'.
וְאֵלֵין אֲנוּן דְּאֶתְמַר בְּהוּן (תְּהִלִּים קטו) הַשָּׁמַיִם
שָׁמַיִם לִי וְגו'. וְאִיְהִי אָרֶץ הַחַיִּים כְּלִילָא
מִשְׁבַּע אַרְעִין דְּעֲלִיָּהוּ אָמַר דָּוִד מִלְּכָא (תְּהִלִּים
קיז) אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יִי בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים.

וּבְרָא שְׁמִיָּא וְאַרְעָא (דף כה ע"א) בַּתְּרִיָּה עַל
תְּהוֹ, וְלִית תַּמָּן יְסוּדָא דְּאִיְהוּ בְּרִית
דְּסִמְיָךְ לוּן. בְּגִין דָּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא
לְמִיתָן אוּרִיָּתָא לְאוּמִין דְּעֲלִמָא עוֹבְדֵי
כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת דְּאִיְהוּ בְּרִית מִלְּה מִמָּשׁ,
וְלֹא בְּעוּ לְקַבְּלָא לִיָּה, וְאַשְׁתְּאַרְת אַרְעָא
חֲרָבָה וַיִּבְשָׂה.

וְדָא אִיְהוּ יְקוּוֹ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֵל
מְקוֹם אַחַד וְתִרְאָה הַיִּבְשָׂה. יְקוּוֹ הַמַּיִם

דא אורייתא. אל מקום אחד אלין ישראל. בגין דנשמתייהו תליין מההוא אתר דאתמר ביה ברוך פבוד יי ממקומו. פבוד יי שכינתא תתאה. ממקומו שכינתא עלאה. וכיין דאנון נשמתייהו מתמן, שריא עלייהו ודאי יהו"ה ואתמר בהון (דברים לב) כי חלק יי עמו. ודא איהו יקוו המים אל מקום אחד.

ואורייתא איהי ישובא דעלמא. ואומין דעלמא עובדי פוכבים ומזלות דלא קבילו לה אשתארו תרבין ויבשין. ודא איהו דקדשא בריך הוא ברא עלמין ומחריבין אלין דלא נטרי פקודי אורייתא, לא דישצי איהו עובדוי כמה דחשבין בני נשא. ולמה ישצי לון לבנוי דאתמר בהון בהפראם בה' פראם. ואלין אנון דמתגירין מאומין דעלמא. בגינייהו נפלת ה' זעירא דאברהם פאלף חמישאה דהוא ה'. דאיהו חרב ויבש. חרב בבית ראשון ויבש בבית שני.

ומשה בגין דבעא לאעלא גיורין תחות גדפוי דשכינתא וחשיב דהו מאלין דאתבריאו בה' ייב בהון את ה' דאברהם, גרמו ליה ירידה כמה דאת אמר, (שמות לב) לך רד פי שחת עמך. בגין דלא קבילו לאת ה' בדחילו דיו"ד וברחימו דה'. נחית איהי מדרגיה דאיהו ו'.

ואת ו' נחתת עמיה בגין דלא יתאביד בינייהו דעתיד איהו ברזא דגלגולא לאתערבא בינייהו בגלותא בין ערב רב דאנון נשמתייהו מסטרא דאלין דאתמר בהון (ישעיה נא) כי שמים כעשן נמלחו וגו'. ואלין אנון

אל מקום אחד ותראה היבשה. יקוו המים - זו התורה. אל מקום אחד - אלו ישראל, משום שנשמותיהם תלויות מאותו מקום שנאמר בו ברוך פבוד ה' ממקומו. פבוד ה' - שכינה תחתונה. ממקומו - שכינה עליונה. וכיין שאותם נשמותיהם משם, שורה עליהם בודאי יהו"ה, ונאמר בהם (דברים לב) כי חלק ה' עמו. וזהו יקוו המים אל מקום אחד.

והתורה היא ישוב העולם. ואמות העולם, שהם עובדי עכו"ם, שלא קבלו אותה, נשארו חרבים ויבשים, וזהו שהקדוש ברוך הוא בורא עולמות ומחריבן, אלה שלא שומרים מצוות התורה. לא שישמיד הוא מעשיו כמו שחושבים בני אדם. ולמה ישמיד אותם את בניו, שנאמר בהם בהפראם, בה' בראם? ואלה אותם שמתגירים מאמות העולם, בגללם נפלה ה' קטנה של אברהם פאלף החמישי שהוא ה', שהוא חרב ויבש. חרב בבית ראשון, ויבש בבית שני.

ומשה, משום שרצה להכניס גרים פחת פנפי השכינה, וחשב שהיו מאלה שנבראו בה' ונתן בהם אות ה' של אברהם, גרמו לו ירידה, כמו שנאמר (שמות לב) לך רד פי שחת עמך. משום שלא קבלו את האות ה' ביראה של יו"ד ובאהבה של ה', הוא ירד מדרגתו שהוא ו'.

ואות ו' ירדה עמו כדי שלא יאבד ביניהם, שעתידי הוא בסוד הגלגול להתערב ביניהם בגלות בין ערב רב, שהם נשמותיהם מצד אלה שנאמר בהם (ישעיה נא)

כי שמים כעשן נמלחו וגו'. ואלה אותם שלא בקש נח רחמים עליהם, ונאמר בהם וימחו מן הארץ, בגלל שהיו מאלה שנאמר בהם (דברים כה) תמחה את זכר עמלק. ומשה לא נשמר מהם,

והפיל ה' ביניהם, ולכן הוא לא יכנס לארץ ישראל עד שתשוב ה' למקומה. ולכן ירד הוא מדרגתו, וירד בו ו'. ולכן ה' נפלה, ו' יקים אותה, ו' של משה.

וכשום ש"א קטנה, ה' של אברהם, שהיא של הבראם, נקטן הוא בגללה, ונאמר בו (ישעיה סג) מוליך לימין משה וגו'. והוציא אותה משם בכח של ו' והביא אותה עמו. מיד שרתה עליו י"ה ונשלמה השבועה, [שנאמר] (שמות ז') פי יד על פס יח מלחמה לה' וגו'. מה זה מדר דר? זה משה, שנאמר בו (קהלת א) דור הלך ודור בא. והרי פרשוה שאין דור פחות מששים רבוא, וזה משה, שנאמר בו שאשה אחת ילדה ששים רבוא בכרס אחת.

וחמשה מינים הם בערב רב, והם: נפילים גבורים ענקים רפאים עמלקים. ובגללם נפלה ה' קטנה ממקומה. בלעם ובלק היו מצד של עמלק. תקח ע"ם מן בלעם, ל"ק מן בלק, ישאר בבל, (בראשית יא) פי שם בלל ה' שפת כל הארץ. ואלה אותם שנשארו מאותם שנאמר בהם (שם ז) וימח את כל היקום. ומאלה שנשארו מהם בגלות רביעית, הם ראשים בקינים רב, והם מעמידים על ישראל כלי חמס, ועליהם נאמר (שם ו) פי מלאה הארץ חמס מפניהם. אלה אותם עמלקים.

הנפילים, עליהם נאמר (שם) ויראו בני האלהים את בנות האדם פי טבות הנה. ואלה הם מין שני מהנפילים האלה מלמעלה. שפשרצה הקדוש ברוך הוא לעשות אדם, שאמר נעשה אדם בצלמנו וגו', רצה לעשות אותו ראש לכל העליונים להיות

דלא בעא נח רחמי עלייהו. ואתמר בהון וימחו מן הארץ בגין דהווי מאלין דאתמר בהון (דברים כה) תמחה את זכר עמלק. ומשה לא אסתמר מנייהו ואפיל ה' ביניהו. ובגין דא איהו לא יעול לארעא דישראל עד דיתוב ה' לאתרה. ובגין דא נחת איהו מדרגיה, ונחית ביה ו'. ובגין דא ה' נפלת, ו' יקים לה, ו' דמשה.

ובגין דה"א זעירא ה' דאברהם דאיהו דהבראם אתעזר איהו בגינה, ואתמר ביה (ישעיה סג) מוליך לימין משה וגו' ואפיק לה מתמן בחילא דו' ואייתי לה עמיה. מיד שריא עליה י"ה ואשתלים אומאה (דאתמר) (שמות ז') פי יד על פס יח מלחמה ליי וגו'. מאי

מדר דר. דא משה דאתמר ביה (קהלת א) דר הולך ודור בא. והא אוקמוה דלית דר פחות משתיין רבוא. ודא משה דאתמר ביה דאנתתא חדא ילדה שתיין רבוא בכרס אחת. וחמש מינין אנון בערב רב ואנון נפילים גבורים ענקים רפאים עמלקים.

ובגינייהו נפלת ה' זעירא מאתרהא. בלעם ובלק מסטרא דעמלק הוו. טול ע"ם מן בלעם ל"ק מן בלק אשתאר בבל (בראשית יא) פי שם בלל ה' שפת כל הארץ. ואלין אנון דאשתארו מאלין דאתמר בהון (בראשית ז) וימח את כל היקום, ומאלין דאשתארו מנהון בגלותא רביעאה אנון רישין בקיומא סגי. ואנון קיימין על ישראל כלי חמס. ועלייהו אתמר (בראשית ו) פי מלאה הארץ חמס מפניהם, אלין אנון עמלקים.

נפילים עלייהו אתמר (בראשית ו) ויראו בני האלהים את בנות האדם פי טבות

הנה. ואלין אנון מינא תניינא מאלין נפילים

ממנה על כלם ושיהיו מתמנים על ידו, כמו שיוסף שנאמר בו (שם מא) ויפקד פקדים על הארץ, הם רצו לקטרגו ואמרו (תהלים ה) מה אנוש פי תזכרנו וגו', שעתיד לחטא לפניך. אמר להם הקדוש ברוך הוא: אם אתם הייתם למטה כמותו, הייתם חוטאים יותר ממנו. מיד - ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו', חשקו בהם, והקדוש ברוך הוא הפילם למטה בשלשלאות.

והם עז"א ועז"ל, שמהם הנשמות של הערב רב, שהם הנפילים, שהפילו עצמם לזנות אחר נשים שהן טובות, ולכן הפילם הקדוש ברוך הוא מהעולם הבא שלא יהיה להם חלק שם, ונתן להם שכרם בעולם הזה, כמו שנאמר (דברים ז) ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו וגו'.

הגבורים - מין שלישי, עליהם נאמר (בראשית ז) המה הגבורים וגו' אנשי השם, והם מצד אלה שנאמר בהם (שם יא) הבה נבנה לנו עיר וגו' ונעשה לנו שם. ובונים בתי פנסיות ומדרשות, ושמים בהם ספר תורה ועטרה על ראשו, ולא לשם ה', אלא לעשות להם שם. זהו שפתוב ונעשה לנו שם. וצד אחר מתגברים על ישראל שהם כעפר הארץ, וגוזלים אותם ומתבטלת העבודה, ועליהם נאמר (שם ז) והמים גברו מאד מאד על הארץ.

הרפאים - מין רביעי, אם יראו את ישראל בדחק, מתרפים מהם, ויש להם רשות להצילם ולא רוצים. ומתרפים מהתורה ומאלה שמשתדלים בה לעשות טוב עם עובדי כוכבים ומזלות. עליהם נאמר (ישעיה כו) רפאים בל יקמו.

ברוך הוא למעבד אדם דאמר נעשה אדם בצלמנו וגו'. בעא למעבד ליה רישא על עלאין למיהוי איהו פקיד על פלהו. ולמהוי אנון פקידין על ידוי. כגוונא דיוסף דאתמר ביה (בראשית מא) ויפקד פקידים על הארץ. אנון בעו לקטרגא ליה ואמרו (תהלים ה) מה אנוש פי תזכרנו וגו' דעתיד למחטי קמך. אמר לון קדשא בריך הוא אי אתון הויתון לתתא כוותיה, יתיר הויתון חבין מגיה. מיד ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו' חשקו בהון וקדשא בריך הוא אפיל לון לתתא בשלשלאן.

ואנון (דף כה ע"ב) עז"א ועז"ל דמנייהו נשמתהון דערב רב דאנון נפילים דאפילו גרמיהו לזנות בתר נשיא דאנון טבאן. ובגין דא אפיל לון קדשא בריך הוא מעלמא דאתי דלא יהא לון חולקא תמן ויהיב לון אגרייהו כהאי עלמא כמה דאת אמר, (דברים ז) ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו וגו'.

גבורים מינא תליתאה עלייהו אתמר המה הגבורים וגו' אנשי השם. ואנון מסטרא דאלין דאתמר בהון (בראשית יא) הבה נבנה לנו עיר ונעשה לנו שם. ובנין בתי כנסיות ומדרשות ושוין בהון ספר תורה ועטרה על רישוי, ולא לשמא דיי, אלא למעבד לון שם. הדא הוא דכתיב ונעשה לנו שם, וסטרא אחרא מתגברין על ישראל דאנון פעפרא דארעא. וגזלין לון ואתפרת עבידתא ועלייהו אתמר (בראשית ז) והמים גברו מאד מאד על הארץ.

רפאים מינא רביעאה. אם יחזון לישראל

בדוחקא מתרפין מנייהו. ואית לון רשו לשזבא לון ולא בעאן.

בזמן שתבא פקידה לישראל, נאמר בהם (שם) ותאבד כל זכר למו.

הענקים - מין חמישי, שהם מזלזלים לאותם שנאמר בהם (משלי א) וענקים לגרונתיך, ועליהם נאמר (דברים ב) רפאים יחשבו אף הם פענקים. שקולים זה לזה. אלה אותם שמחזירים את העולם לתהו ובהו. וסוד הדבר, [שכנלם] נחרב בית המקדש והארץ היתה תהו ובהו, שהיא עקר וישוב העולם. מיד כשביא האור, שהוא הקדוש ברוך הוא, ימחו מן העולם ויאבדו. אבל הגאולה אינה תלויה אלא בעמלק עד שימחה, שבו השבועה, והרי פרשוקה.

דבר אחר אלה תולדות השמים וגו', אלה אותם שנאמר בהם (שמות לב) אלה אלהיך ישראל. ביום שימחו אלה, כאלו אותו יום עשה הקדוש ברוך הוא שמים וארץ. זהו שכתוב (בראשית ב) ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים. באותו זמן יהיה הקדוש ברוך הוא עם שכינתו ויתחדש העולם, זהו שכתוב (ישעיה טו) כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה וגו'. זהו ביום עשות.

באותו זמן, ויצמח ה' אלהים מן האדמה כל עץ נחמד וגו'. אבל בהתחלה, עד שימחו אלה, לא יורד גשם של התורה, וישראל שדומים לעשבים ולאילנות לא יצמחו, וסוד הדבר - וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה וגו'. בגלל שאדם אין לעבד את האדמה, שהם ישראל בבית המקדש לעבד את האדמה בקרבנות.

השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה וגו', פגין דאדם אין דאנון ישראל כבי מקדשא לעבוד את האדמה בקרבנין.

ומתרפין מאורייתא ומאלין דמשתדלין בה למעבד טב עם עובדי כוכבים ומזלות. עלייהו אתמר (ישעיה כו) רפאים כל יקומו, בזמנא דייתי פקידה לישראל אתמר בהון (ישעיה כו) ותאבד כל זכר למו.

ענקים מינא חמישאה דאנון מזלזלין לאלין דאתמר בהון (משלי א) וענקים לגרונתיך. ועלייהו אתמר (דברים ב) רפאים יחשבו אף הם פענקים שקולין דא לדא. אלין אנון דאהדרו עלמא לתהו ובהו. ורזא דמלה (דבגנייהו) תרב פי מקדשא והארץ היתה תהו ובהו דאיהי עקרא וישובא דעלמא. מיד דייתי אור דאיהו קדשא בריך הוא יתמחון מן עלמא ויתאבדון. אבל פורקנא לאו איהי תליא אלא בעמלק עד דיתמחי דביה אומאה והא אוקמוה.

דבר אחר אלה תולדות השמים וגו' אלין אנון דאתמר בהון (שמות לב) אלה אלהיך ישראל. ביומא דיתמחין אלין כאלו ההוא יומא עביד קדשא בריך הוא שמיא וארעא הדא הוא דכתיב, (בראשית ב) ביום עשות יי אלהים ארץ ושמים. בההוא זמנא יהא קדשא בריך הוא עם שכינתיה ויתחדש עלמא הדא הוא דכתיב, (ישעיה טו) כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה וגו' דא איהו ביום עשות.

בההוא זמנא ויצמח יי אלהים מן האדמה כל עץ נחמד וגו'. אבל בקדמיתא עד דיתמחון אלין לא נחית מטרא דאורייתא. וישראל דדמיין לעשבים ולאילנין לא יצמחון. ורזא דמלה וכל שיח

השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה וגו', פגין דאדם אין דאנון ישראל כבי מקדשא לעבוד את האדמה בקרבנין.

דְּבַר אַחַר וְכָל שִׁיחַ הַשְּׁדָה, דָּא מְשִׁיחַ
רַאשׁוֹן טָרַם יְהִיָּה בְּאַרְעָא. וְכָל עֵשֶׁב
הַשְּׁדָה טָרַם יִצְמַח דָּא מְשִׁיחַ שְׁנִי. וְלָמָּה בְּגִין
דְּלִית תַּמָּן מִשָּׂה לְמַפְלַח לְשְׁכִינְתָּא דְעֵלְיָה
אַתְמָר וְאַדָּם אֵין לְעֵבֹד אֶת הָאֲדָמָה. וְרַזָּא
דְּמַלְהָ (בראשית מט) לֹא יִסּוּר שְׁבֵט מִיְהוּדָה דָּא
מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד. וּמְחֻקָּק מִבֵּין רַגְלֵיו דָּא מְשִׁיחַ
בֶּן יוֹסֵף. עַד פִּי יָבֹוא שִׁיל"ה דָּא מִשָּׂה חֲשַׁבֵּן
דָּא כְּדָא. וְל"ו יְקַה"ת עַמִּים, אַתְוּוֹן וְל"ו י
קְה"ת.

דְּבַר אַחַר וְכָל שִׁיחַ הַשְּׁדָה -
אֵלוּ הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם מִצַּד שֶׁל
צְדִיק חַי"י הַעוֹלָמִים. שִׁיחַ - ש'
חַי. ש' שְׁלֹשֶׁת עֲנָפֵי הָאֵילָן, וְהֵם
שְׁלֹשָׁה אָבוֹת וּמִן חַי"י עוֹלָמִים.
לְשׁוֹן אַחַר וְכָל עֵשֶׁב הַשְּׁדָה -
ע"ב שִׁי"ן. שְׁלֹשָׁה עֲלִים שֶׁהֵם ש'
יֵאֵהֲדוּנָה חַי"י, וְהֵם ע"ב עֲנָפִים
שֶׁתְּלוּיִים בָּהֶם בְּחֻשְׁבוֹן ע"ב.
כָּלֶם לֹא נֶאֱחָזִים בְּמָקוֹם שֶׁהִיא
שְׁכִינָה עַד שְׂכַבָּא אוֹתוֹ שְׁנֻקְרָא
אַד"ם, שֶׁהוּא יו"ד ה"א וְא"ו ה"א.
וְזֵהוּ וְאַד"ם אֵין לְעֵבֹד אֶת
הָאֲדָמָה.

וְכֵן נֶאֱמַר בּוּ וְכָל עֵשֶׁב הַשְּׁדָה
טָרַם יִצְמַח, עַד שְׁיִצְמַח צְדִיק.
וּמִמְנוּ (תהלים פח) אָמַת מֵאַרְץ
תִּצְמַח, שְׁנֵאמַר בּוּ (דניאל ח)
וְתִשְׁלַף אָמַת אֲרָצָה. וְתִלְמִידֵי
חֻכְמִים, שֶׁהֵם דְּשִׂאִים, לֹא
צוּמְחִים בְּגִלּוֹת עַד שְׁאֵמַת מֵאַרְץ
תִּצְמַח, וְזֵה מִשָּׂה שְׁנֵאמַר בּוּ
(מלאכי ב) תּוֹרַת אָמַת הִיטָה בְּפִיָּהּ,
שֶׁלֹּא יְהִיָּה מִי שְׁדוֹרֵשׁ אֶת
הַשְּׁכִינָה כְּמוֹתוֹ, וּבְגִלּוֹל זֶה וְאַדָּם
אֵין לְעֵבֹד. וּמִיָּד שֶׁהוּא יָבֹא, מִיָּד
- וְא"ד יַעֲלֶה מִן הָאֲרֶץ. א"ד מִן
אֲדָנִי עוֹלָה לוֹ ו' וְנִעֲשֶׂה בָּהּ
אֲדוֹן כָּל הָאֲרֶץ. מִיָּד - וְהִשְׁקָה
אֶת פְּנֵי כָּל הָאֲדָמָה, מִמְנוּ
מְשֻׁקִים יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה בְּשִׁבְעִים

דְּבַר אַחַר וְכָל שִׁיחַ הַשְּׁדָה, דָּא מְשִׁיחַ
רַאשׁוֹן טָרַם יְהִיָּה בְּאַרְעָא. וְכָל עֵשֶׁב
הַשְּׁדָה טָרַם יִצְמַח דָּא מְשִׁיחַ שְׁנִי. וְלָמָּה בְּגִין
דְּלִית תַּמָּן מִשָּׂה לְמַפְלַח לְשְׁכִינְתָּא דְעֵלְיָה
אַתְמָר וְאַדָּם אֵין לְעֵבֹד אֶת הָאֲדָמָה. וְרַזָּא
דְּמַלְהָ (בראשית מט) לֹא יִסּוּר שְׁבֵט מִיְהוּדָה דָּא
מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד. וּמְחֻקָּק מִבֵּין רַגְלֵיו דָּא מְשִׁיחַ
בֶּן יוֹסֵף. עַד פִּי יָבֹוא שִׁיל"ה דָּא מִשָּׂה חֲשַׁבֵּן
דָּא כְּדָא. וְל"ו יְקַה"ת עַמִּים, אַתְוּוֹן וְל"ו י
קְה"ת.

דְּבַר אַחַר וְכָל שִׁיחַ הַשְּׁדָה אֵלִין צְדִיקַיָּא
דְּאֵנוּן מִסְטָרָא דְּצְדִיק חַי"י עֲלָמִין. שִׁיחַ
ש' חַי. ש' תְּלַת עֲנָפִין דְּאֵילָנָא וְאֵנוּן ג' אֲבָהֵן
וּמִן חַי"י עֲלָמִין. לְשׁוֹן אַחַר וְכָל עֵשֶׁב הַשְּׁדָה
ע"ב שִׁי"ן. תְּלַת עֲלִין דְּאֵנוּן ש' יֵאֵהֲדוּנָה חַי"י.
וְאֵנוּן ע"ב עֲנָפִין דְּתִלְיִין בְּהוֹן בְּחוֹשְׁבֵּן ע"ב.
כְּלָהּ לֹא אַתְאַחַדִּין בְּאַתְרָא דְּאִיְהִי שְׁכִינְתָּא
עַד דְּיִיתֵי הֵהוּא דְּאֲקָרִי אַד"ם דְּאִיְהוּ יו"ד
ה"א וְא"ו ה"א. וְדָא אִיְהוּ וְאַד"ם אֵין לְעֵבֹד
אֶת הָאֲדָמָה.

וּבְגִין דָּא אַתְמָר בִּיהַּ וְכָל עֵשֶׁב הַשְּׁדָה טָרַם
יִצְמַח עַד דְּיִצְמַח צְדִיק. וּמִנִּיהַ (תהלים
פח) אָמַת מֵאַרְץ תִּצְמַח דְּאַתְמָר בִּיהַּ (דניאל ח)
וְתִשְׁלַף אָמַת אֲרָצָה. וְתִלְמִידֵי חֻכְמִים דְּאֵנוּן
דְּשִׂאִין לֹא צְמַחִין בְּגִלּוֹתָא עַד דְּאָמַת מֵאַרְץ
תִּצְמַח, וְדָא מִשָּׂה דְּאַתְמָר בִּיהַּ (מלאכי ב) תּוֹרַת
אָמַת הִיטָה בְּפִיָּהּ דְּלֹא יְהִיָּה מֵאֵן דְּדִרִישׁ
לְשְׁכִינְתָּא כּוֹתִיָּהּ. וּבְגִין דָּא וְאַדָּם אֵין לְעֵבֹד.
וּמִיָּד דְּאִיְהוּ יִיתֵי, מִיָּד וְא"ד יַעֲלֶה מִן
הָאֲרֶץ א"ד מִן אֲדָנִי סְלִיק לִיהַ ו'
וְאַתְעֵבִיד בִּיהַ אֲדוֹן כָּל הָאֲרֶץ. מִיָּד וְהִשְׁקָה
אֶת כָּל פְּנֵי הָאֲדָמָה מִנִּיהַ אַתְשַׁקִּיין יִשְׂרָאֵל
לְתַתָּא כְּע' אֲנָפִין דְּאוֹרִיָּתָא. דְּבַר אַחַר וְאֲד

פנים של התורה. דבר אחר ואד יעלה מן הארץ, תרגומו ענן יעלה מן הארץ. אותה שנאמר ביה (שמות מ) כי ענן ה' על המשכן וגו', ובו משקים תלמידי חכמים בארץ באותו זמן.

וייצר ה' אלהים את האדם - אלו ישראל. באותו זמן הקדוש ברוך הוא ציר אותם בצירים של העולם הזה והעולם הבא. וייצר, באותו זמן הקדוש ברוך הוא הכניסם בשמו בציר של שני יודי"ן י' י', ו' ביניהם, שהם עולים לחשבון יהו"ה. ויהיו מצירים בפניו בפנים שלהם בשני יודי"ן בחטם שלהם באות ו'. ולכן אמר הכתוב (במדבר כג) כי מראש צורים אראנו. אלה אותם צירים של השם הקדוש, ויהיו מצירים בפניהם בשני לוחות נכבדים, שהם י' י', שו' הוא חרות עליהם. ועוד ציר אותם לכל דור בבת זוגו העליונה, זו י"ה, ור' הם היחוד של שניהם. וציר אותם באותם של ישראל עמוד האמצעי, כולל שכניה עליונה ותחתונה, שהם קריאת שמע ערבית וקריאת שמע שחרית, ועליהם נאמר עצם מעצמי וכשר מבשרי.

ומיד בהוא זמן נטע את ישראל בגן העדן הקדוש. זהו שכתוב וישע ה' אלהים, אב"א ואמ"א. ג"ן - זו השכינה התחתונה. עד"ן - זו האם העליונה. את האדם - זה העמוד האמצעי. היא תהיה נטע שלו בת זוגו, ולא תזוז ממנו לעולם, ותהיה העדות שלו. וישראל נטע אותם הקדוש ברוך הוא באותו זמן נטע קדוש בעולם, כמו שנאמר (ישעיה ס) נצר מטעי מעשה ידי להתפאר.

יעלה מן הארץ תרגומו ועננא יסתלק מן ארעא. ההיא דאתמר בה (שמות מ) כי ענן יי על המשכן וגו' וביה מתשקין תלמידי חכמים בארעא בהוא זמנא:

וייצר יי אלהים את האדם אליו ישראל. בהוא זמנא קדשא בריך הוא צייר לון בצירין דעלמא דין ועלמא דאתי. וייצר בהוא זמנא קדשא בריך הוא עייל לון בשמיה בצירא דב' יודי"ן י' י' ו' ביניהו דאנון סלקין לחשבון יהו"ה. ויהון מצויירין באנפוי באנפין דילהון בתרין יודי"ן בחוטמא דילהון באת ו'. ובגין דא אמר קרא (במדבר כג) כי מראש צורים אראנו. אליו אנון צירין דשמא קדישא. ויהון מצויירין באנפיהו בתרין לוחין יקירין דאנון י' י' דאיהו ו' חרות עליהו. ועוד צייר לון לכל דור בבת זוגיה עלאה דא י"ה ואנון ו' יחודא דתרווייהו. וצייר לון באנון דציירא דלעילא דאיהו ישראל עמודא דאמצעיתא כליל שכינתא עלאה ותתאה דאנון קריאת שמע ערבית וקריאת שמע שחרית ועליהו אתמר עצם מעצמי וכשר מבשרי.

ומיד בהוא זמנא נטע לון לישראל בגנתא דעדן קדישא הדא הוא דכתיב וישע יי אלהים אב"א ואמ"א. ג"ן דא שכינתא תתאה. עד"ן דא אמא עלאה. את האדם דא עמודא דאמצעיתא. איהי תהא נטע דיליה, בת זוגיה ולא תזוז מניה לעולם. ותהא עדוונא דיליה. וישראל קדשא בריך הוא נטע לון בהיא זמנא נטעא קדישא בעלמא כמה דאת אמר, (ישעיה ס) נצר מטעי מעשי ידי להתפאר:

וַיִּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים - אָבָא וְאָמָא. כָּל עֵץ נִחְמַד - זֶה צְדִיק. וְטוֹב לְמַאֲכָל - זֶה הָעֵמוּד הָאֲמֻצָּעִי, שְׁבוּ הוּא מְזַמֵּן מְזוּן לְכָל, שֶׁהַכֹּל בּוֹ. וְלֹא מִתְפָּרֵס הַצְדִּיק אֶלָּא מִמֶּנּוּ וּשְׂכִינָה מִמֶּנּוּ, וְלֹא צְרִיכִים אֶת הַתְּחַתּוּנִים [שְׁלֹמֹה], אֶלָּא כָּלִם נְזוּנִים לְמִטָּה עַל יָדוֹ. שְׂפָגְלוֹת לֹא הִיָּה לְשְׂכִינָה וְלִחַ"י הָעוֹלָמִים מְזוּן אֶלָּא בַּח"י בְּרֻכּוֹת שֶׁל הַתְּפִלָּה. אָבָל בְּאוֹתוֹ זְמַן הוּא יְהִיָּה מְזוּן לְכָל.

וְעֵץ הַחַיִּים, שֶׁהוּא עֵץ הַחַיִּים, יְהִיָּה נְטוּעַ בְּתוֹךְ הַגֶּן, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (בְּרֵאשִׁית א) וְלָקַח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וְחַי לְעֹלָם. וְעַל הַשְּׂכִינָה לֹא שׁוֹלֵט הָעֵץ שֶׁל צַד הָאֲחֵר, שֶׁהֵם עָרַב רַב שֶׁהֵם עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע, וְלֹא תִקְבַּל בָּהּ עוֹד טָמֵא. זֶהוּ שְׂכֵתוֹב (דְּבָרִים לב) ה' בְּדָד יִנְחֲנוּ וְאִין עֲמוּ אֶל נִכְר. וְלִכְּן לֹא מִקְבָּלִים גָּרִים לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ, וְתִהְיֶה הַשְּׂכִינָה כְּמוֹ גִּפְן שֶׁלֹּא מִקְבָּלֵת נְטֵעַ מִמֵּן אֲחֵר.

וְיִשְׂרָאֵל יְהִיָּו כָּל עֵץ נִחְמַד לְמַרְאֵה, וְיִחְזֹר עֲלֵיהֶם יִפִּי, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (איכה ב) הַשְּׁלִיף מִשְׁמִים אֶרֶץ תְּפָאֶרֶת יִשְׂרָאֵל. וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע נְדָחִים מֵהֶם, וְלֹא מִתְדַבְּקִים וְלֹא מִתְעַרְבִים בָּהֶם, שֶׁהֵרִי נֶאֱמַר בְּיִשְׂרָאֵל וּמֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ, שֶׁהֵם עָרַב רַב. וְגַלְיָה לָהֶם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂבִיּוֹם אָכְלוּ מִמֶּנּוּ, גְּרָמוּ שֶׁאֲבָדוּ שְׁתֵּי אֲבָדוֹת, שֶׁהֵם בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנִי. זֶהוּ כִּי בִיּוֹם אָכְלָךְ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת, פְּעַמִּים. וְהֵם שֶׁגְּרָמוּ שְׂצָדִיק יִחְרַב וְיִבֵּשׁ בְּכִית רֵאשׁוֹן, שֶׁהִיא שְׂכִינָה עֲלִיּוֹנָה, וּבְכִית שְׁנִי,

וַיִּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים. אָבָא וְאָמָא. כָּל עֵץ נִחְמַד דָּא צְדִיק"ק. וְטוֹב לְמַאֲכָל דָּא עֵמוּדָא דְאֲמֻצָּעִיתָא דְבִיָּה הוּא זְמִין (ג"א וּמִינָא) מְזוּן לְכָלֵא דְכָלֵא בִיָּה. וְלֹא אֶתְפָּרֵס צְדִיק אֶלָּא מִנִּיָּה וּשְׂכִינָתָא מִנִּיָּה, וְלֹא צְרִיכִין לְתַתָּאִין (דִּילָחוּן). אֶלָּא כּוֹלְהוּ נְזוּנִין לְתַתָּא עַל יְדִיָּה. דְּבִגְלוּתָא לֹא הוּוּה לְשְׂכִינָתָא וְלִחַ"י עֲלִמִין מְזוּנָא אֶלָּא בַּח"י בְּרֻכָּאן דְּצִלוּתָא. אָבָל בְּהַהוּא זְמַנָּא אִיהוּ יְהִיא מְזוּנָא לְכָלֵא. וְעֵץ הַחַיִּים דְּהוּא אִילָנָא דְחַיִּי יְהִיא נְטִיעַ בְּגוּ גִנְתָּא דְאֶתְמַר בִּיָּה (בְּרֵאשִׁית ג) וְלָקַח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וְחַי לְעוֹלָם. וּשְׂכִינָתָא לֹא שְׁלֵטָא עֲלֵהּ אִילָנָא דְסִטְרָא אֲחֵרָא דְאֲנוּן עָרַב רַב דְאֲנוּן עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע. וְלֹא תִקְבַּל בָּהּ עוֹד טָמֵא דָּא הוּא דְכֶתִיב, (דְּבָרִים לב) יִי בְּדָד יִנְחֲנוּ וְאִין עֲמוּ אֶל נִכְר. וּבְגִין דָּא לֹא מִקְבָּלִין גָּרִים לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ. וְתִהִיא שְׂכִינָתָא כְּגִפְנָא דְלֹא מִקְבָּלָא נְטֵעָא מִמִּינָא אֲחֵרָא.

וְיִשְׂרָאֵל יְהוּן כָּל עֵץ נִחְמַד לְמַרְאֵה. וְיִתְחַזֵּר עֲלֵיהֶוּ שׁוּפְרָא דְאֶתְמַר בִּיָּה (איכה ב) הַשְּׁלִיף מִשְׁמִים אֶרֶץ תְּפָאֶרֶת יִשְׂרָאֵל. וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע אֲדַחֲיִין מִנִּיָּהוּ וְלֹא מִתְדַבְּקִין וְלֹא מִתְעַרְבִין בְּהוּן. דְּהִיא אֶתְמַר בְּיִשְׂרָאֵל וּמֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ דְאֲנוּן עָרַב רַב. וְגַלְיָ לֹון קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְבִיּוֹם אָכְלוּ מִמֶּנּוּ גְרָמוּ דְאֲבָדוּ ב' אֲבָדִין דְאֲנוּן בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנִי. דָּא אִיהוּ כִּי בִיּוֹם אָכְלָךְ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת ב' פְּעַמִּים. וְאֲנוּן גְּרִימוּ דְצְדִיק יִחְרַב וְיִבֵּשׁ בְּבֵית רֵאשׁוֹן דְאִיהִי שְׂכִינָתָא עֲלֵאָה, וּבְכִית שְׁנִי דְאִיהִי שְׂכִינָתָא תְּתָאָה. דָּא אִיהוּ (ישעיה יט) וְנִהָר יִחְרַב וְיִבֵּשׁ. וְנִהָר דָּא (ג"א 1) יִחְרַב בְּה' תְּתָאָה

שְׁהִיא שְׂכִינָה תַּחְתּוֹנָה. זְהוּ (ישעיה
ט) וְנָהָר יִחְרַב וְיִבֶשׁ. וְנָהָר זֶה
יִחְרַב בְּה' תַּחְתּוֹנָה, בְּגִלְגַּל
שְׁתַּסְתַּלַּק מִמָּנוּ שְׁפַע הַי' לְאִין
סוּף.

וּמִיָּד כְּשִׁיבָאוּ יִשְׂרָאֵל מֵהַגְלוֹת,
הַעַם הַקְּדוֹשׁ לַחֹדֶי, מִיָּד נָהָר
שְׁהִיָּה חָרַב וְיִבֶשׁ נֶאֱמַר בּוּ וְנָהָר
יֵצֵא מֵעֵדֶן, זֶה ו', לְהַשְׁקוֹת אֶת
הַגֶּזֶן. וְנָהָר - זֶה הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי.
יֵצֵא מֵעֵדֶן - זוֹ אֲמָא הַעֲלִיּוֹנָה.
לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּזֶן - זוֹ שְׂכִינָה
תַּחְתּוֹנָה. שְׂבָאוֹתוֹ זְמַן נֶאֱמַר
בְּמִשָּׁה וּבִישְׂרָאֵל (שם נח) אֲז
תַּתְעַנַּג עַל ה'. בְּעַנְג, שְׁהוּא ע'
עֵדֶן, נ' נָהָר, ג' גֶּזֶן. וְיִתְקַיֵּם
הַפְּתוּב (שמות טו) אֲז יִשִּׁיר מִשָּׁה
וְגו'. שֶׁר לֹא נֶאֱמַר, אֲלֵא יִשִּׁיר.
וְיִתְהַפֵּף לְעַרְב רַב עַנְיָג לְנִגְיָע,
וּלְאִמוֹת הָעוֹלָם עוֹבְדֵי עֲכוּוֹם,
כְּמוֹ שְׁפָרְעָה וְהַמְצָרִים שְׁפָרַח
בְּהֵם שְׁחִין אֲבַעְבוּעוֹת, אֲבָל
לְיִשְׂרָאֵל יִהְיֶה עַנְיָג.

וְזֶהוּ וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת
אֶת הַגֶּזֶן. וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהִיָּה
לְאַרְבָּעָה רְאשִׁים, שְׁהֵם חֶסֶד
זְרוּע יְמִין. וּבְאוֹתוֹ זְמַן הַרוּצָה
לְהַחֲפִים יְדָרִים, וּמַחְנָה מִיכָא"ל
מְקַבֵּל מִמָּנוּ, וְעִמּוֹ מִטָּה יְהוּדָה
וּשְׁנֵי שְׂבָטִים. גְּבוּרָה זְרוּע
שְׂמָאל. וּבְאוֹתוֹ זְמַן הַרוּצָה
לְהַעֲשִׁיר יִצְפִּין, וּמַחְנָה גְּבוּרִיא"ל
מְקַבֵּל מִמָּנוּ, וְעִמּוֹ מִטָּה דָן וּשְׁנֵי
שְׂבָטִים. נְצַח שׁוֹק יְמִין, וּמִמָּנוּ
מְקַבֵּל מַחְנָה שֶׁל נוֹרִיא"ל, וְעִמּוֹ
מִטָּה רְאוּבֵן וּשְׁנֵי שְׂבָטִים עִמּוֹ.
הוּ"ד שׁוֹק שְׂמָאל, שְׁעֲלִיָּה נֶאֱמַר
לְיַעֲקֹב (בראשית לב) וְהוּא צֹלַע עַל
יְרֻכּוֹ, וּמִמָּנוּ מְקַבֵּל מַחְנָה
רְפָא"ל, שְׁהוּא מִמָּנָה עַל רְפוּאֵת
הַגְלוֹת, וְעִמּוֹ מִטָּה אֶפְרַיִם וּשְׁנֵי
שְׂבָטִים.

דְּבַר אַחַר וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהִיָּה

בְּגִין דְּאִסְתַּלַּק מִנִּיָּה נְבִיעוֹ דִּי לְאִין סוּף.
וּמִיָּד דִּיפְקוּן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא עֲמָא קְדִישָׁא
לְחוּד, מִיָּד נָהָר דְּהוּה חָרַב וְיִבֶשׁ אֲתָמַר
בִּיָּה וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן דָּא ו' לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּזֶן.
וְנָהָר דָּא עֲמוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא. יוֹצֵא מֵעֵדֶן דָּא
אֲמָא עֲלָאָה, לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּזֶן דָּא שְׂכִינָתָא
תַּתָּאָה. דְּבַהֲהוּא זְמַנָּא אֲתָמַר בְּמִשָּׁה
וּבִישְׂרָאֵל (ישעיה נח) אֲז תַּתְעַנַּג עַל י' בְּעַנְג דְּאִיהוּ
ע' עֵדֶן נ' נָהָר ג' גֶּזֶן. וְאֲתְקַיֵּים קְרָא (שמות טו) אֲז
יִשִּׁיר מִשָּׁה וְגו' (דף כו ע"ב) שֶׁר לֹא נֶאֱמַר אֲלֵא
יִשִּׁיר. וְאֲתִתְהַפֵּף לְעַרְב רַב עַנְיָג לְנִגְיָע
וּלְאִוּמִין דְּעֲלָמָא עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת
כְּגוֹוְנָא דְּפָרְעָה וּמַצְרָאֵי דְּפָרַח בְּהוּן שְׁחִין
אֲבַעְבוּעוֹת. אֲבָל לְיִשְׂרָאֵל יִהְיֶה עַנְיָג.

וְדָא אִיהוּ וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת
הַגֶּזֶן. וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהִיָּה לְאַרְבָּעָה
רְאשִׁים. דְּאֲנוּן חֶסֶד דְּרוּעָא יְמִינָא. וּבַהֲהוּא
זְמַנָּא הַרוּצָה לְהַחֲפִים יְדָרִים. וּמַחְנָה
מִיכָא"ל אֲתַשְׁקִיין מִנִּיָּה וְעִמִּיה מִטָּה יְהוּדָה
וְתָרִין שְׂבָטִין. גְּבוּרָה דְּרוּעָא שְׂמָאלָא.
וּבַהֲהוּא זְמַנָּא הַרוּצָה לְהַעֲשִׁיר יִצְפִּין. וּמַחְנָה
גְּבוּרִיא"ל אֲתַשְׁקִיין מִנִּיָּה וְעִמִּיה מִטָּה דָן
וְתָרִין שְׂבָטִין. נְצַח שׁוֹקָא יְמִינָא וּמִנָּה
אֲתַשְׁקִיין מִשְׂרִיא דְּנוֹרִיא"ל וְעִמִּיה מִטָּה
רְאוּבֵן וְתָרִין שְׂבָטִין עִמִּיה. הוּ"ד שׁוֹקָא
שְׂמָאלָא דְּעֲלָה אֲתָמַר לְיַעֲקֹב (בראשית לב) וְהוּא
צוֹלַע עַל יְרֻכּוֹ וּמִנִּיָּה אֲתַשְׁקִיין מִשְׂרִיא
דְּרְפָאֵל דְּאִיהוּ מִמָּנָא עַל אֲסוּוֹתָא דְּגְלוּתָא
וְעִמִּיה מִטָּה אֶפְרַיִם וּב' שְׂבָטִין.

דְּבַר אַחַר וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהִיָּה לְאַרְבָּעָה
רְאשִׁים אֲלִין אֲנוּן אַרְבָּעָה דְּנִכְנְסוּ
לְפָרְדֵס. חַד עָאל בְּפִישׁוּ"ן דְּאִיהוּ פִי שׁוּנָה
לְאַרְבָּעָה רְאשִׁים - אֵלָה אוֹתָם אַרְבָּעָה שְׁנִכְנְסוּ לְפָרְדֵס. אַחַד נִכְנַס בְּפִישׁוּ"ן, שְׁהוּא פִי שׁוּנָה

הלכות. תנינא עאל בגיחו"ן. ותמן הוא קבור ההוא דאתמר ביה (ויקרא יא) כל הולך על גחון, גבריאל"ל גבר אל עליה אתמר (איוב ג) לגבר אשר דרכו נסתרה ויסף אלוה בעדו. ולא ידע גבר ית קבורתיה עד יומא הדין דאתגלייא תמן. ודא איהו רמז ולחפימא ברמיזא. תליתאה עאל בחדק"ל חד קל ודא לישנא חדידא קלא לדרשא. רביעאה עאל בפר"ת דאיהו מוחא דביה פריה ורביה. בן זומא וכן עזאי דעאלו בקליפין דאורייתא הוו לקאן בהון. רבי עקיבא דעאל במוחא אתמר ביה דעאל בשלם ונפק בשלם.

הלכות. השני נכנס בגיחו"ן, ושם הוא קבור, אותו שנאמר בו (ויקרא יא) כל הולך על גחון. גבריאל"ל - גבר אל, עליו נאמר (איוב ג) לגבר אשר דרכו נסתרה ויסף אלוה בעדו. ולא ידע איש את קבורתו עד היום הזה שהתגלה שם, וזהו רמז, ודי לחכימא ברמיזא. שלישי נכנס בחדק"ל - חד קל, וזו לשון מחדדת קלה לדרשה. רביעי נכנס בפר"ת, שהוא המוח, שבו פריה ורביה. בן זומא וכן עזאי שנכנסו לקלפות של התורה, היו לוקים בהם. רבי עקיבא שנכנס במוח, נאמר בו שנכנס בשלום ויצא בשלום.

(אמר רבי אלעזר, אבא, יומא חד הוינא כבי מדרשא, ושאלו חברייא מאי ניהו דאמר רבי עקיבא לתלמידיו כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים שמא תסתכנונו גרמיכו דכתיב, (תהלים קא) דובר שקרים לא יכון לנגד עיני. אדחכי הא סבא דסבין קא נחית אמר לון רבנן, במאי קא תשתדלון. אמרו ליה ודאי בהא דאמר רבי עקיבא לתלמידיו כשתגיעו לאבני שיש וכו', אמר לון ודאי רוא עלאה אית הכא. והא אוקמוה במתיבתא עלאה. ובגין דלא תטעונו נחיתנא לכו ובגין (דאתגלייא) רוא דא בנייכו דאיהו רוא עלאה טמירא מבני דרא.

ואמר רבי אלעזר, אבא, יום אחד הייתי בבית המדרש, ושאלו החברים, מהו שאמר רבי עקיבא לתלמידיו, כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים שמא תסתכנונו בעצמכם, שקתוב (תהלים קא) דובר שקרים לא יכון לנגד עיני? בין כף הנה זקן הזקנים. ירד ואמר להם, רבנן, במה אתם משתדלים? אמרו לו, ודאי בזה שאמר רבי עקיבא לתלמידיו כשתגיעו לאבני שיש וכו'. אמר להם, ודאי סוד עליון יש כאן, והרי פרשוה בשיבה העליונה, וכדי שלא תטעו ירדתי לכם, וכדי לגלות סוד זה ביניכם, שהוא סוד עליון טמיר מבני הדור.]

בדאי אבני שיש טהור אננו דמנהון מין דכיון נפקין. ואננו רמיון באת א רישא וסופא. ו' דאיהו נטוי בינייהו איהו עין חסוים. מאן דאביל מניה וחי לעלם. ואלין ב' יודין אננו רמיון בויצר. ואננו תרין יצירות. יצירה דעלאן ויצירה דתתאין. ואננו חכמה בראש וחכמה בסוף. תעלומות חכמה. ודאי אננו תעלומות מחכמה עלאה דתחת בתר עלאה.

ואננו לקבל ב' עינין דכהון תרין דמעין נחתו בימא רבא. ואמאי נחתו. בגין דאורייתא מתרין לוחין אלון הוה משה נחית לישראל. ולא וכו' בהון ואתברו ונפלו. ודא גרים אבוודא דבית ראשון ושני. ואמאי נפלו בגין דפרח ו' מנייהו דאיהו ו' דויצר. ונהיב לון אחרנין מספרא דעין הדעת טוב ורע דמתמן

[בדאי אבני שיש טהור הם שמהם יוצאים מים זפים, והם רמוזים באות א' בראש ובסוף. ו' שהוא נטוי ביניהם הוא עץ החיים. מי שאוכל ממנו - וחי לעולם. ושני היודיים האלה רמוזים בויצר, והם שתי יצירות, יצירה של העליונים ויצירה של התחתונים. והם חכמה בראש וחכמה בסוף. תעלומות חכמה. ודאי הם תעלומות מחכמה עליונה שתחת בתר עליון].

[והם כנגד שתי עינים שבהם שתי דמעות יורדות לים הגדול. ולמה ירדו? בגלל שהתורה משני הלוחות הללו היתה משה מוריד לישראל, ולא זכו בהם, ונשפרו ונפלו, וזה גרם אבדן בית ראשון ושני. ולמה נפלו? בגלל שפרח ו' מהם, שהוא ו' של ויצר, ונתן להם אחרים מצד של עץ הדעת

טוב ורע, שמשם נתנה תורה
באסור והתר. מיזמן חיים,
ומשמאל מרת].

[ולכן אמר רבי עקיבא לתלמידיו,
כשתגיעו לאבני שיש טהור אל
תאמרו מים מים. לא תהיו
שוקלים אבני שיש טהור ג"א שהם
שני יודין של ויצר, חכמה עליונה וחכמה
תחתונה] לאבנים אחרות שהן חיים
ומרת, שמשם (קהלת י) לב חכם
לימינו ולב כסיל לשמאלו. ולא
עוד, אלא אתם תסבנו עצמכם,
בגלל שאלה של עץ הדעת טוב
ורע הם בפרוד, ואבני שיש
טהור הן ביחוד בלי פרוד כלל.
ואם תאמרו שהרי הסתלק עץ
החיים מהם ונפלו ויש ביניהם
פרוד - דבר שקרים לא יכון לנגד
עיני, שהרי אין שם פרוד
למעלה. שאלה שנשברו היו
מאלה. באו לנשק אותו, פרח
והסתלק מהם].

דבר אחר ונהר יצא מעדן -
בודאי למעלה בעץ החיים שם
אין קלפות נכריות. זהו שכתוב
(תהלים ה) לא יגורף רע. אבל בעץ
שלמטה יש בודאי קלפות
נכריות, והוא נטוע בגן עדן של
זעיר אנפין, שהוא חנוף,
מטטרו"ן, שגן העדן העליון של
הקדוש ברוך הוא אין שם
ערבוב של קלפות להיות שם
נפתל ועקש. ובגלל זה ונהר יצא
מעדן וגו', ויכלנו לומר
במטטרו"ן יצא מעדן - מעדון
שלו. להשקות את הגן - הגן
שלו, הפרדס שלו שנכנסו לשם
בן עזאי ובן זומא ואלישע.
וקלפות שלו מצד זה טו"ב ומצד
זה רע. וזה אסור והתר, פשר
ופסול, טמאה וטהרה.

עמד זמן אחד ואמר, רבי רבי, כף זה ודאי! אבל עץ החיים הוא לא נקרא. אלא כף הוא סוד
הדבר, וייצר - יצירה אחת לטוב ויצירה אחת לרע. זה עץ הדעת טוב ורע. עץ זה אדם קטן,

אתייחבת אורייתא באסור והתר מימינא חיי ומשמאלא מותא.
ובגין דא אמר רבי עקיבא לתלמידיו כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו
מים מים. לא תהיו שקולין אבני שיש טהור (ג"א דאנון ב' יודין דוייצר חכמה
עלאה וחכמה תתאה) לאבני אחרנין דאנון חיי ומותא דמתמן (קהלת י) לב
חכם לימינו. ולב כסיל לשמאלו. ולא עוד אלא אתון תסתבנון גרמיכו. בגין
דאלין דעין הדעת טוב ורע אנון בפרודא. ואבני שיש טהור אנון ביחודא
בלא פירודא כלל. ואי תימרונ דהא אסתלק עץ החיים מניהו ונפלו ואת
פירודא בניניהו. דובר שקרים לא יכון לנגד עיני דהא לית תמן פירודא
לעילא. דאלין דאתברו מאנון חיי. אתו לנשקא (דף כו ע"א) ליה פרח
ואסתלק מניהו).

דבר אחר ונהר יוצא מעדן. בודאי לעילא
בעץ חיים תמן לית קליפין נוכראין
הדא הוא דכתיב, (תהלים ה) לא יגורף רע. אבל
בעץ דלתתא אית קליפין נוכראין ודאי.
ואיהו נטוע בגנתא דעדן דזעיר אפין. דאיהו
חנוף מטטרו"ן דגן עדן דלעילא. דקדשא
ברוך הוא לית תמן ערטומא, למיהוי תמן
נפתל ועקש. ובגין דא ונהר יוצא וגו'
ויכילנא למימר במטטרו"ן יוצא מעדן מעדון
דיליה. להשקות את הגן גן דיליה פרדס
דיליה דתמן עאלו בן עזאי ובן זומא
ואלישע. וקליפין דיליה מסטרא דא טו"ב
ומסטרא דא רע. ודא אסור והתר פשר ופסול
טומאה וטהרה.

קם חד סבא ואמר רבי רבי הכי הוא ודאי.
אבל עץ חיים לא אתקרי איהו. אלא
הכי הוא רזא דמלה וייצר חד יצירה דטוב
וחד יצירה דרע. דא איהו עץ הדעת טוב
ורע. עץ דא אדם זעירא מסטרא דחיים מגיה
ומסטרא דמותא מגיה. תמן תרין יצירות
דיליה דאנון אסור והתר, ועליה אתמר וייצר

עמד זמן אחד ואמר, רבי רבי, כף זה ודאי! אבל עץ החיים הוא לא נקרא. אלא כף הוא סוד
הדבר, וייצר - יצירה אחת לטוב ויצירה אחת לרע. זה עץ הדעת טוב ורע. עץ זה אדם קטן,

מצד החיים ממנו ומצד המות ממנו. שם שתי יצירות שלו שהם אסור והתר, ועליו נאמר וייצר ה' אלהים את האדם עפר מן האדמה.

ויפח באפיו נשמת חיים - זו שכינה עליונה. עֶדֶן - תשובה. ועליה נאמר ועץ החיים בתוף הגן. זה העמוד האמצעי. הגן שכינה תחתונה. שלשה קשרים הם, נשמה רוח ונפש אצלו, ובהם ויהי האדם לנפש חיה, שהוא ממש מפיו נקרא לשכינה שהיא נשמת חיים. מיד שאמר דברים אלו, עלה למעלה. אמר רבי שמעון, חברים, בודאי זה היה מלאך, ובודאי תומך יש לנו מכל מקום.

פתח הפסוק אחריו: ויקח ה' אלהים את האדם ויניחהו בגן עֶדֶן וגו'. ויקח - מאין לקח אותו? אלא לקח אותו מארבעה יסודות שנאמר בהם ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים. הפרידו מהם, ושם אותו בגן עֶדֶן.

כמו זה יעשה הקדוש ברוך הוא לבן אדם שנברא מארבעה יסודות. בזמן ששכב בתשובה ומתעסק בתורה, הקדוש ברוך הוא נוטלו משם, ועליהם נאמר ומשם יפרד. הפריד נפשו מתאונתם, ושם אותו בגן שלו שהיא שכינה, לעבדה - במצוות עשה, ולשמרה - במצוות לא תעשה. אם זכה לשמר אותה, הוא יהיה ראש על ארבעה יסודות, ויעשה נהר שמשקים על ידו ולא על ידי אחר, ומפירים בו שהוא רבון ושולט עליהם.

ואם עבר על התורה, הם משקים ממרירות העץ של רע שהוא יצר הרע. וכל האיברים שהם מארבעה יסודות, נאמר

יי אלהים את האדם עפר מן האדמה. ויפח באפיו נשמת חיים. דא שכּינתא עלאה. עֶדֶן תּיּוּבָתָא. ועלה אתמר ועץ

החיים בתוף הגן דא עמודא דאמצעיתא. הגן שכּינתא תתאה. תלת קטירין אנון נשמתא רוחא נפשא לגביה. ובהון ויהי האדם לנפש חיה. דאיהו מפיו ממש אתקרי לשכינתא דאיהי נשמת חיים. מיד דאמר מלין אלין סליק לעילא. אמר רבי שמעון חברייא בודאי מלאכא הוה. ובודאי סמך אית לנא מפל אתר.

פתח קרא אבתריה: ויקח יי אלהים את האדם ויניחהו בגן עֶדֶן וגו'. ויקח מאן נטיל ליה. אלא נטיל ליה מארבעה יסודין דאתמר בהון ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים. אפריש ליה מנהון ושוי ליה בגנתא דעֶדֶן.

בגוונא דא יעבד קדשא בריך הוא לבר נש דאתברי מארבעה יסודין. בזמנא דתב בתּיּוּבָתָא ומתעסק באורייתא. קדשא בריך הוא נטיל ליה מתמן. ועליהו אתמר ומשם יפרד. אפריש נפשיה מתאווה דילהון ושוי ליה בגנתא דיליה דאיהי שכּינתא. לעבדה בפקודין דעשה. ולשמרה בפקודין דלא תעשה. אי זכה לנטרא לה איהו יהא רישא על ארבעה יסודין. ואתעביד נהר דאתשקיין על ידיה ולא על ידא אחרא ואשתמודעין ביה דאיהו רבון ושליט עלייהו.

ואי עבר על אורייתא אתשקיין ממרירו דאילנא דרע דאיהו יצר הרע. וכל אברין דאנון מארבעה יסודין אתמר בהון (שמות א) וימררו את חיהם וגו' וימררו במרירו

בָּהֶם (שמות א) וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם וְגו'. וַיִּמְרְרוּ - בְּמַרְרוֹת שֶׁל מֶרֶה. וּלְגַבֵּי אֵיבָרִים קְדוּשִׁים שֶׁל הַגּוֹף שֶׁהֵם מִצַּד הַטּוֹב, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (שם טו) וַיִּבְאוּ מֶרְתָּה וְלֹא יָכֹלוּ לְשַׁתַּת מִים מִמֶּרֶה וְגו'. כְּגוֹן זֶה אָמְרוּ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעִבְדָּה קָשָׁה - בְּקָשָׁיָא. בְּחֹמֶר - בְּקָל וְחֹמֶר. וּבְלִבְנִים - בְּלִבּוֹן הַלֶּכֶה. וּבְכָל עִבְדָּה בְּשָׂדֶה - זוּ בְרִיתָא. אֶת כָּל עִבְדָּתָם וְגו' - זוּ מִשְׁנָה.

אִם שָׂבִים בְּתִשׁוּבָה, נֶאֱמַר בָּהֶם (שם) וַיִּוְרְהוּ ה' עֵץ, וַיְזֶה עֵץ הַחַיִּים, וַיְבֹאוּ וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם. וַיְזֶה מִשֶּׁה מְשִׁיחַ, שְׁנֶאֱמַר בּו (שם יז) וַיִּמְטֵה הָאֱלֹהִים בִּידוֹ. מִטְּהָ זֶה מִטְּרוּן, מִצְדוֹ חַיִּים וּמִצְדוֹ מִיתָה. כְּשִׁמְתַּהֲפֹף לְמִטְהָ הוּא עֶזֶר מִצַּד הַטּוֹב. כְּשִׁמְתַּהֲפֹף לְנַחֵשׁ הוּא כְּנִגְדּוֹ. מִיָּד (שם יח) וַיִּנָּס מִשֶּׁה מִפְּנֵיו.

וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסֻרוֹ בְּיַד מִשְׁה, וְהִיא תוֹרָה שֶׁבְעַל פִּהּ, שֶׁבָּהּ אֲסוּר וְהֵתֵר. מִיָּד שֶׁהִכָּה בּוּ בְּסָלַע, לְקַח אוֹתוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בִּידוֹ, וְנֶאֱמַר בּו (שמואל ב-ב כב) וַיֵּרֶד אֵלָיו בְּשֹׁבֶט, לְהַכּוֹת אוֹתוֹ בּו. וְשֹׁבֶט הוּא יֵצֵר הָרַע נֶחֱשׁ, וְהַכֵּל הוּא בְּגִלּוֹת מִחֻמְתּוֹ. וְעוֹד, וּמִשָּׁם יִפְרֹד. אֲשֶׁרֵי הָאִישׁ שִׁישְׁתַּדֵּל בְּתוֹרָה, שֶׁבְזִמְן שִׁיקַח אוֹתוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִהַגּוֹף הַזֶּה מֵאֲרַבְעָה יְסוּדוֹת, נִפְרָד מִשָּׁם וְהוֹלֵךְ לְהִיּוֹת רֹאשׁ בְּאֲרַבְעַת חִיּוֹת, וְנֶאֱמַר בָּהֶם עַל כַּפַּיִם יִשְׁאוּנְךָ וְגו'.

וַיֵּצֵא ה' אֱלֹהִים וְגו', הָרִי פְרִשׁוּהָ אֵין צו אֵלָא עֲבוּדָה זָרָה, שְׁמִשָּׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים, וְהִיא בְּכַבֵּד, שְׁמִמְנָה תְּכַבֵּד הָעֲבוּדָה, שֶׁהִיא עֲבוּדָה זָרָה לוֹ, וְהַכְּבֵד כּוֹעֵס. וְהָרִי פְרִשׁוּהָ, כָּל הַכּוֹעֵס כָּאלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה. זֶהוּ וַיֵּצֵא. עַל

דְּמָרָה. וּלְגַבֵּי אֵבָרִין קְדִישִׁין דְּגוּפָא דְאַנוּן מְסֻטְרָא דְטוֹב עֲלֵייהוּ אֲתָמֶר (שמות טו) וַיִּבְאוּ מֶרְתָּה וְלֹא יָכֹלוּ לְשַׁתוֹת מִים מִמֶּרֶה וְגו'. כְּגוֹנוּנָא דָא אָמְרוּ מֵאֲרִי מִתְנִיתִין וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעִבְדָּה קָשָׁה בְּקוּשָׁיָא. בְּחֹמֶר בְּקָל וְחֹמֶר. וּבְלִבְנִים בְּלִבּוֹן הַלֶּכֶתָא. וּבְכָל עִבְדָּה בְּשָׂדֶה דָא בְרִיתָא. אֶת כָּל עִבְדָּתָם וְגו' דָא מִשְׁנָה.

אִם תִּיבִינ בְּתִיּוּבְתָא אֲתָמֶר בְּהוּן (שמות טו) וַיִּוְרְהוּ ה' עֵץ. וְדָא עֵץ חַיִּים וַיְבִיָה וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם. וְדָא מִשֶּׁה מְשִׁיחַ דְּאֲתָמֶר בִּיָּה (שמות יז) וַיִּמְטֵה הָאֱלֹהִים בִּידוֹ. מִטְּהָ דָא מִטְּרוּן מְסֻטְרִיה חַיִּים וּמְסֻטְרִיה מִיתָה. כִּד אֲתַהֲפֹף לְמִטְהָ אִיהוּ עֶזֶר מְסֻטְרָא דְטוֹב. כִּד אֲתַהֲפֹף לְחֹיָא אִיהוּ כְּנִגְדּוֹ. מִיָּד (שמות יח) וַיִּנָּס מִשֶּׁה מִפְּנֵיו.

וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְסֻר לִיָּה בִּידָא דְמִשְׁה וְאִיהוּ אֲוִרִיתָא דְבְעַל פִּהּ דְבִיָּה אֲסוּר וְהֵתֵר. מִיָּד דְּמַחָא בִיָּה בְּטִינְרָא נָטִל לִיָּה קְדִישָׁא בְרִיךְ הוּא בִּידֵיהּ. וְאֲתָמֶר בִּיָּה (שמואל ב כג) וַיֵּרֶד אֵלָיו בְּשֹׁבֶט לְמַחָא לִיָּה בִיָּה. וְשֹׁבֶט אִיהוּ יֵצֵר הָרַע חֹיָא. וְכֹלָא אִיהוּ בְּגִלּוֹתָא מִחֻמַּת דִּילִיָּה. וְעוֹד וּמִשָּׁם יִפְרֹד. זַכָּאָה אִיהוּ בַר נֶשׁ דְּאֲשְׁתַּדֵּל בְּאֲוִרִיתָא. דְּבְזִמְנָא דְנָטִיל לִיָּה קְדִישָׁא בְרִיךְ הוּא מֵהֵאִי גוּפָא מֵאֲרַבְעָה יְסוּדִין, אֲתַפְרֵשׁ מִתְמָן וְאָזִיל לְמַהוּי רִישָׁא בְד' (דף כו ע"ב) חִיוּוֹן וְאֲתָמֶר בְּהוּן עַל כַּפַּיִם יִשְׁאוּנְךָ וְגו'.

וַיֵּצֵא יי אֱלֹהִים וְגו' הָא אוּקְמוּהָ לִית צו אֵלָא עֲבוּדָה זָרָה דְמִתְמָן אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְאִיָּה בְּכַבֵּד. דְּמִינָה תְּכַבֵּד הָעֲבוּדָה דְאִיָּה עֲבוּדָה זָרָה לִיָּה וְהַכְּבֵד כּוֹעֵס. וְהָא אוּקְמוּהָ כָּל הַכּוֹעֵס כָּאלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה דָא אִיהוּ

הָאָדָם - זו שְׁפִיכוֹת דָּמִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ט) בְּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפָּךְ. וְזו מְרָה, הַחֶרֶב שֶׁל מֶלֶאךָ הַמּוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ה) וְאַחֲרֵיתָהּ מְרָה כְּלַעֲנָה חֲדָה כְּחֶרֶב פִּיּוֹת. לֵאמֹר - זֶה גְלוֹי עֲרִיּוֹת, וְזֶה טְחוּל, עֲלִיו נֶאֱמַר (שם) אֲכָלָה וּמְחַתָּה פִּיהָ וְגוֹ', שֶׁלְטַחוּל אֵין פֶּה וְעַרְקִים, וּמִשְׁקָה מְעַכֵּירוֹת הַדָּם הַשָּׁחַר שֶׁל הַכְּבֵד, וְלֹא מִצָּאנוּ לוֹ פֶּה. וְזֶהוּ אֲכָלָה וּמְחַתָּה פִּיהָ וְגוֹ'. כֹּל שׁוֹפְכֵי דָמִים הֵם מִמְרָה, שְׁעַרְקֵי הַדָּם שֶׁל הַלֵּב, מִיַּד כְּשֶׁרוֹאִים מְרָה, כֹּלָם בּוֹרְחִים מִלְּפָנֶיהָ.

וְכֹךְ הָעֲרִיּוֹת מִתְּכַסִּים בַּחֲשָׁךְ בְּדָם שָׁחַר שֶׁל הַטְּחוּל. מִי שְׁעוֹבֵר עַל שְׁפִיכוֹת דָּמִים וְעוֹבְדָה זָרָה וְגְלוֹי עֲרִיּוֹת, גּוֹלָה נִשְׁמָתוֹ בְּכַבֵּד מְרָה טְחוּל, וְדָנִים אוֹתוֹ בְּגֵיהֶנֶם. וְשִׁלְשָׁה מְמַנִּים עֲלֵיהֶם - מִשְׁחִית אֶף וְחִמָּה. ט"ו עֲרִיּוֹת הֵם כְּחֻשְׁבוֹן י"ה, וְשִׁשָּׁה אַחֲרֵים כְּחֻשְׁבוֹן ו'. לִפְנֵי שֶׁגָּלוּ יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת וּשְׁכִינָה עִמָּם, צָוָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל, (ויקרא יח) עֲרוֹת אִמָּךְ לֹא תִגְלֶה. וְהַגְּלוֹת הַזֹּאת הִיא גְלוֹי עֲרוֹת הַשְּׁכִינָה. זֶהוּ שְׁכֻתוֹב (ישעיה ג) וּבְכַפְשֵׁעֵיכֶם שִׁלְחָה אִמְכֶם. וְעַל גְלוֹי עֲרִיּוֹת גָּלוּ יִשְׂרָאֵל וּשְׁכִינָה בְּגָלוֹת, וְזוֹהִי עֲרוֹת הַשְּׁכִינָה. וְעֲרוֹה זֶה הִיא לֵילִית, אִמָּם שֶׁל עֶרֶב רַב. וְעֶרֶב רַב הֵם עֲרִיּוֹת שֶׁלָּה וְעֲרִיּוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁלְמַעֲלָה, שְׁעֲלִיו נֶאֱמַר (ויקרא יח) עֲרוֹת אֲבִיךָ וְגוֹ' לֹא תִגְלֶה.

וְהֵם הַפְּרִירוֹ בֵּין ה' ה' שֶׁלֹּא תִתְקַרֵב ו' בִּינֵיהֶם. זֶהוּ שְׁכֻתוֹב (שם) עֲרוֹת אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא תִגְלֶה. וְהֵם שְׁכִינָה עֲלִיוֹנָה וְתַחְתּוֹנָה. שְׁבֻזְמָן שֶׁהָעֶרֶב רַב, שֶׁהֵם: ג'פִּילִים ג'בוֹרִים ע'מִלְקִים ר'פִּאִים ע'נְקִים ר'פִּאִים ע'נְקִים, בֵּין ה' לָהּ, אֵין

וְיָצוּ. עַל הָאָדָם דָּא שְׁפִיכוֹת דָּמִים כְּמָה דְאֵת אָמֹר, (בראשית ט) בְּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפָּךְ. וְדָא מְרָה חֶרְבָא דְמֶלֶאךָ הַמּוֹת כְּמָה דְאֵת אָמֹר, (משלי ה) וְאַחֲרֵיתָהּ מְרָה כְּלַעֲנָה חֲדָה כְּחֶרֶב פִּיּוֹת. לֵאמֹר דָּא גְלוֹי עֲרִיּוֹת וְדָא טְחוּל עֲלֵיהָ אִתְמַר (משלי ל) אֲכָלָה וּמְחַתָּה פִּיהָ וְגוֹ' דְטְחוּל לֵית לֵיה פּוּמָא וְעַרְקִין וְאִתְשַׁקֵּי מְעַכֵּירוֹ דְדָמָא אוּכְמָא דְכְבֵד וְלֹא אִשְׁכְּחָנָא לֵיה פּוּמָא. וְדָא אִיהוּ אֲכָלָה וּמְחַתָּה פִּיהָ וְגוֹ'. כֹּל שׁוֹפְכֵי דָמִים מִמְרָה אֲנוּן. דְעַרְקִין דְדָמָא דְלִפְא מִיַּד דְחֻזָּאן מְרָה כְּלַהוּן בְּרַחֲוִין קְדָמָה.

וְעַרְוִין כְּלַהוּ אִתְכְּסִיין בַּחֲשׂוּכָא בְדָם אוּכְמָא דְטְחוּל. מָאן דְעֵבֵר עַל שְׁפִיכַת דָּמָא וְעוֹבְדָה זָרָה וְגְלוֹי עֲרִיּוֹת גְלוֹיָא נִשְׁמַתִּיה בְּכַבֵּד מְרָה טְחוּל וְדִינִין לֵיה בְּגֵיהֶנֶם וְתַלַּת מְמַנִּין עֲלֵיהוּ מִשְׁחִית אֶף וְחִמָּה. חֲמִשׁ עֶשְׂרֵה עַרְוִין אֲנוּן כְּחֻשְׁבוֹן י"ה. וְשִׁית אַחֲרֵינִין כְּחֻשְׁבוֹן ו'. קָדָם דְגָלוּ יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹתָא וּשְׁכִינְתָא עִמָּהוּן. מְנִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל (ויקרא יח) עֲרוֹת אִמָּךְ לֹא תִגְלֶה. וְדָא גְלוֹתָא אִיהוּ גְלוֹי עֲרוֹתָה דְשְׁכִינְתָא הָדָא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה ג) וּבְכַפְשֵׁעֵיכֶם שִׁלְחָה אִמְכֶם. וְעַל גְלוֹי עֲרִיּוֹת גָּלוּ יִשְׂרָאֵל וּשְׁכִינְתָא בְּגָלוֹתָא. וְדָא אִיהִי עֲרוֹה דְשְׁכִינְתָא. וְהִיא עֲרוֹה אִיהִי לֵילִית אִמָּא דְעֶרֶב רַב. וְעֶרֶב רַב אֲנוּן עֲרִיּוֹת דִּילָהּ וְעֲרִיּוֹת דְיִשְׂרָאֵל דְלַעֲיִלָא דְעֲלֵיהָ אִתְמַר (ויקרא יח) עֲרוֹת אֲבִיךָ לֹא תִגְלֶה.

וְאֲנוּן אִפְרִישִׁין בֵּין ה' ה' דְלֹא אִתְקַרִיב ו' בִּינֵיהוּ הָדָא הוּא דְכְתִיב, עֲרוֹת אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא תִגְלֶה. וְאֲנוּן שְׁכִינְתָא עֲלָאָה וְתַתָּאָה. דְבֻזְמָנָא דְעֶרֶב רַב דְאֲנוּן (סי' נג"ע ר"ע) ג'פִּילִים ג'בוֹרִים ע'מִלְקִים ר'פִּאִים ע'נְקִים בֵּין ה' ה', לֵית רְשׁוֹ לְקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא

רְשׁוֹת לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהִתְקַרֵּב בְּיָנֵיהֶם, וְסוּד הַדָּבָר -
(ישעיה ט) וְנָהָר יִחַרֵּב וְיִבֶשׁ בְּה'
בְּה' עֲלִיּוֹנָה, וְיִבֶשׁ בְּה' תַּחְתּוֹנָה.
כְּדֵי שְׁלֹא יִתְפָּרְנְסוּן עָרֵב רַב מִן ו'
שְׁהִיא עֵץ הַחַיִּים. וְלִכְּן אֵין
הַתְּקַרְבוֹת לִו' בֵּין ה' ה' בְּזִמְנָן
שְׁעָרֵב רַב בְּיָנֵיהֶם.

וְאֵין רְשׁוֹת לְאוֹת י' לְהִתְקַרֵּב לַה'
הַשְּׁנֵיָה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב עֲרוֹת פְּלִתָּךְ
לֹא תִגְלֶה. וְהֵם הַפְּרִירוֹ בֵּין ו'
לַה' הַעֲלִיּוֹנָה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב עֲרוֹת
אֲשֶׁת אַבִּיךָ לֹא תִגְלֶה. שִׁי' הִיא
אַב, ה' אִם, ו' בֶּן, ה' בַּת. וְלִכְּן
צָוָה אֱלֹוֹ ה' עֲלִיּוֹנָה. עֲרוֹת אֲשֶׁת
אַבִּיךָ לֹא תִגְלֶה. עֲרוֹת אַחֻוֹתָךְ
בַּת אַבִּיךָ - זֹו ה' תַּחְתּוֹנָה. אֵת
בַּת בְּנָה וְאֵת בַּת בַּתָּה - הֵם ה' אִם
ה' אִם, שְׁהֵם תּוֹלְדוֹת שֶׁל ה'. עֲרוֹת
אַחִי אַבִּיךָ - זֹו יו"ד, שְׁהוּא
תּוֹלְדָה שֶׁל אוֹת י', וְהוּא אַח
לְאו"ו.

סוּף סוּף בְּזִמְנָן שְׁעָרֵב רַב
מְעַרְבִים בְּיִשְׂרָאֵל, אֵין קִרְבָּה
וְיַחַד בְּאוֹתִיּוֹת שֵׁם יְהו"ה. וּמִיָּד
שְׁיִמְחוּ מִהַעוֹלָם, נֶאֱמַר בְּאוֹתִיּוֹת
שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (זכריה יד)
בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהו"ה אֶחָד
וּשְׁמוֹ אֶחָד. וְלִכְּן אָדָם, שְׁהֵם
יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ לָהֶם יַחַד בַּתּוֹרָה,
שְׁנֶאֱמַר בְּה' (משלי א) עֵץ חַיִּים הִיא
לְמַחְזִיקִים בְּה', וְהִיא הַגְּבִירָה
מִלְכוּ"ת, שְׁמַצְדָּה נִקְרָאוּ יִשְׂרָאֵל
בְּנֵי מְלָכִים. וְלִכְּן אָמַר הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, לֹא טוֹב הֵיחָד הָאָדָם
לְבַדּוֹ אֲעֻשֶׂה לוֹ עֶזֶר כְּנַגְדּוֹ. זֹו
מִשְׁנֶה, אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל אוֹתוֹ נֶעַר,
וְהוּא [וְהִיא] שְׁפַחַת הַשְּׂכִינָה. אִם
זָכוּ יִשְׂרָאֵל - הִיא עוֹזֶרֶת לָהֶם
בְּגָלוּת מִצַּד שֶׁל הַתֵּר טְהוֹר כְּשֶׁר.
וְאִם לֹא - הִיא כְּנַגְדּוֹ מִצַּד שֶׁל
טְמֵא פְּסוּל אֶסוּר. טְהוֹר הַתֵּר
וְכֶשֶׁר הוּא יֵצֵר הַטוֹב. פְּסוּל טְמֵא אֶסוּר הוּא יֵצֵר הַרָע.

לְקָרְבָא בְּיָנֵיהוּ. וְרָזָא דְמַלְאָה (ישעיה ט) וְנָהָר
יִחַרֵּב וְיִבֶשׁ יִחַרֵּב בְּה' עֲלִיּוֹנָה וְיִבֶשׁ בְּה'
תַּתְּאָה. בְּגִין דְּלֹא יִתְפָּרְנְסוּן עָרֵב רַב מִן ו'
דְּאִיהוּ עֵץ הַחַיִּים. וּבְגִין דָּא לִית קְרִיבוֹ לִו'
בֵּין ה' ה' בְּזִמְנָא דְעָרֵב רַב בְּיָנֵיהוּ.

וְלִית רְשׁוֹ לְאֵת י' לְקָרְבָא בְּה' תַּנְיִנָא הָדָא
הוּא דְכְּתִיב עֲרוֹת פְּלִתָּךְ לֹא תִגְלֶה.
וְאֲנוּן אֲפָרִישׁוּ בֵּין ו' לַה' עֲלִיּוֹנָה הָדָא הוּא
דְכְּתִיב עֲרוֹת אֲשֶׁת אַבִּיךָ לֹא תִגְלֶה. דִּי' אִיהוּ
אַב. ה' אִם. ו' בֶּן. ה' בַּת. וּבְגִין דָּא מְנִי
לְגַבִּיָה ה' עֲלִיּוֹנָה. עֲרוֹת אֲשֶׁת אַבִּיךָ לֹא תִגְלֶה.
עֲרוֹת אַחֻוֹתָךְ בַּת אַבִּיךָ דָּא ה' תַּתְּאָה. אֵת בַּת
בְּנָה וְאֵת בַּת בַּתָּה אֲנוּן ה"א ה"א דְאֲנוּן
תּוֹלְדִין דְּה'. עֲרוֹת אַחִי אַבִּיךָ דָּא יו"ד דְאִיהוּ
תּוֹלְדָה דְאֵת י' וְאִיהוּ אַח לְאו"ו.

סוּף סוּף בְּזִמְנָא דְעָרֵב רַב מְעוֹרְבִין בְּיִשְׂרָאֵל
לִית קְרִיבוֹ וְיַחַדָּא בְּאַתּוּן שֵׁם יְהו"ה,
וּמִיָּד דִּיתְמַחוּן מִעֲלָמָא אַתְּמַר בְּאַתּוּן
דְּקִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא (זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה
יְהו"ה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד. וּבְגִין דָּא אָדָם דְאֲנוּן
יִשְׂרָאֵל אִית לֹוֹן יַחַדָּא בְּאוֹרִיּוֹתָא דְאַתְמַר בְּה'
(משלי א) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בְּה'. וְאִיהִי
מְטְרוֹנִיתָא מִלְכוּ"ת. דְּמִסְטְרָהָ אַתְקַרִּיאַו
יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים. וּבְגִין דָּא אָמַר קִדְשָׁא
בְּרוּךְ הוּא לֹא טוֹב הֵיחָד הָאָדָם לְבַדּוֹ אֲעֻשֶׂה
לוֹ עֶזֶר כְּנַגְדּוֹ דָּא מִשְׁנֶה אַתְתָּא דְהַהוּא נֶעַר
וְאִיהוּ (נ"א וְאִיהִי) שְׁפַחַת דְשְׂכִינְתָּא. וְאִי זָכוּ
יִשְׂרָאֵל אִיהִי עֶזֶר לֹוֹן בְּגָלוּתָא מִסְטְרָא דְהַתֵּר
טְהוֹר כְּשֶׁר. וְאִי לָאו אִיהִי כְּנַגְדּוֹ מִסְטְרָא
דְטְמֵא פְּסוּל אֶסוּר. טְהוֹר הַתֵּר כְּשֶׁר אִיהוּ יֵצֵר
הַטוֹב. פְּסוּל טְמֵא אֶסוּר אִיהוּ יֵצֵר הַרָע.

וְאִשָּׁה שִׁישׁ לָהּ דָם טוֹהַר וְדָם
נִדְהָ מִצַּד שֶׁל הַמְשָׁנָה הִיא שְׂמָה
אוֹתוֹ וְאִינָה בַת זֹוגוֹ, הַיְחֻד שֶׁלוֹ,
שְׂאִין יְחֻד עַד שֶׁעָרַב רַב יִמְחוּ
מִהָעוֹלָם. וְלִכֵּן נִקְבַּר מֹשֶׁה מִחוּץ
לְאַרְץ הַקְּדוֹשָׁה, וַיִּקְבְּרוּתוֹ הִיא
מְשָׁנָה, וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבוּרָתוֹ
עַד הַיּוֹם הַזֶּה. קְבוּרָתוֹ מְשָׁנָה
שְׂשׁוּלְטַת עַל הַגְּבִירָה, שֶׁהִיא
קְבֻלָּה לְמֹשֶׁה וּמִלֵּךְ. וַיִּגְבִּירָה
מִתְפַּרְדֵּת מִבְּעֻלָּה. וְלִכֵּן (מִשְׁלִי ל)
פָּתַח שְׁלוֹשׁ רִגְזָה אֶרֶץ וְכוּ' פָּתַח
עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ - זֶהוּ עֶבֶד הַיְדוּעַ.
וְשִׁפְחָה - זֶה מְשָׁנָה. וְנִבֵּל כִּי
יִשְׁבַּע לֶחֶם - זֶה עָרַב רַב. עִם נִבֵּל
וְלֹא חָכָם.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, וַיִּצַּר ה' אֱלֹהִים
מִן הָאֲדָמָה כָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֵת
כָּל עוֹף הַשָּׁמַיִם. אוֹי לְעוֹלָם
שֶׁהֵם אֲטוּמֵי לֵב וְסִתוּמֵי עֵינַיִם
שֶׁלֹּא מִסְתַּכְּלִים בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה
וְלֹא יוֹדְעִים. שְׂוֹדַי חַיַּת הַשָּׂדֶה
וְעוֹף הַשָּׁמַיִם הֵם עִמֵי הָאֶרֶץ,
וְאִפְלוּ בְּאֵלוֹ, שֶׁהֵם נֶפֶשׁ חַיָּה, לֹא
נִמְצָא בָּהֶם עֶזֶר [בְּגִלּוֹת] לְשִׁכְנָה
בְּגִלּוֹת, וְלֹא לְמֹשֶׁה שֶׁהוּא עִמָּה,
שֶׁכָּל זְמַן שֶׁגִּלְתָּה שְׂכִינָה לֹא זָז
מִמֶּנָּה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְהָרִי מִי נִתָּן
מַעֲשֵׂה שֶׁל אָדָם בְּיִשְׂרָאֵל
וּבְמֹשֶׁה? אָמַר לוֹ: בְּנִי, וְאִתָּה
אֲמַרְתָּ כֵּךְ? וְכִי לֹא לְמִדַּת (ישעיה מו)
מַגִּיד מִרְאֵשִׁית אַחֲרִית? ! אָמַר
לוֹ, כֵּךְ הוּא וְדָאֵי. וְלִכֵּן מֹשֶׁה לֹא
מָת, וְהוּא נִקְרָא אָדָם, וּבְגִלּוֹ
נִאֲמַר בְּגִלּוֹת הָאֲחֵרוֹנָה וְלֹא אָדָם
לֹא מִצָּא עֶזֶר, אֲלֵא כָּלֵם כְּנַגְדּוֹ.
וְכֵן נִאֲמַר בְּעִמּוּד הָאֲמֻצְעֵי
וְלֹא אָדָם לֹא מִצָּא עֶזֶר שְׂוִיּוּצֵיא
שְׂכִינָה מִהַגְּלוּת. זֶהוּ שֶׁפְּתוּב
(שְׁמוֹת ב) וַיִּפֶן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין
אִישׁ. וּמֹשֶׁה הוּא בְּדַמּוֹתוֹ מִמֶּשׁ,
שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ לֹא מִצָּא עֶזֶר כְּנַגְדּוֹ.

וְאִתְּתָא דְאִית לָהּ דָם טוֹהַר וְדָם
נִדְהָ מִסְטָרָא דְמְשָׁנָה אִיהִי שְׂוִיא לִיָּה
וְלֹאוּ אִיהִי בַת זֹוגִיהָ יְחֻדָּא דִּילִיָּה. דִּלִּית
יְחֻדָּא עַד דְּעָרַב רַב יְתַמְחוּן מִעֲלָמָא. וּבְגִין
דָּא אֲתַקְבַּר מֹשֶׁה לְבַר מֵאֲרַעָא קְדִישָׁא.
וַיִּקְבְּרוּתָא דִּילִיָּה מְשָׁנָה אִיהִי וְלֹא יָדַע גְּבַר יֵת
קְבוּרָתֶיהָ עַד יוֹמָא הַדִּין. קְבוּרָתָא דִּילִיָּה
מְשָׁנָה דְשִׁלְטָא עַל מִטְרוֹנִיתָא דְאִיהִי קְבֻלָּה
לְמֹשֶׁה וּמִלְכָּא. וּמִטְרוֹנִיתָא (דף כח ע"א)
מִתְפַּרְשָׁא מִבְּעֻלָּה. בְּגִין דָּא (מִשְׁלִי ל) תָּחַת שְׁלֹשׁ
רִגְזָה אֶרֶץ וְכוּ' תָּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ דָּא אִיהוּ
עֶבְדָּא יְדִיעָא. וְשִׁפְחָה דָּא מְשָׁנָה. וְנִבֵּל כִּי
יִשְׁבַּע לֶחֶם דָּא עָרַב רַב, עִם נִבֵּל וְלֹא חָכָם.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר. וַיִּצַּר יְיָ אֱלֹהִים מִן הָאֲדָמָה
כָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה וְכָל עוֹף הַשָּׁמַיִם. וְוִי
לְעֲלָמָא דְאֲנוּן אֲטִימִין לְבָא וְסִתִּימִין עֵינִין
דְּלֹא מִסְתַּכְּלִין בְּרִזִּי דְאֹרִייתָא וְלֹא יְדַעִין.
דְּוֹדַי חַיַּת הַשָּׂדֶה וְעוֹף הַשָּׁמַיִם אֲנוּן עִמֵי
הָאֶרֶץ. וְאִפְלוּ בְּאֵלִין דְּאֲנוּן נֶפֶשׁ חַיָּה לֹא
אֲשַׁתְּכַח עֶזֶר בְּהוּן (בְּגִלּוֹתָא) לְשִׁכְנָתָא בְּגִלּוֹתָא
וְלֹא לְמֹשֶׁה דְאִיהוּ עִמָּה. דְּבִכָּל זְמַנָּא דְגִלְתָּ
שְׂכִינָתָא לֹא זָז מִנָּה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר וְהָא מָאן יְהִיב עוֹבְדָא
דְּאָדָם בְּיִשְׂרָאֵל וּבְמֹשֶׁה. אָמַר לִיָּה בְּרִי
וְאֲנָתָ אֲמַרְתָּ הֲכִי וְכִי לֹא אוֹלִיפַת (ישעיה מו) מַגִּיד
מִרְאֵשִׁית אַחֲרִית. אָמַר לִיָּה הֲכִי הוּא וְדָאֵי.
וּבְגִין דָּא מֹשֶׁה לֹא מִית וְאָדָם אֲתַקְרִי אִיהוּ.
וּבְגִינָה אֲתַמָּר בְּגִלּוֹתָא בְּתַרְאָה וְלֹא אָדָם לֹא
מִצָּא עֶזֶר אֲלֵא כְּלָהוּ כְּנַגְדּוֹ. וְכֵן עִמּוּדָא
דְּאֲמֻצְעִיתָא אֲתַמָּר בִּיהּ וְלֹא אָדָם לֹא מִצָּא עֶזֶר
דְּאִפִּיק שְׂכִינָתֶיהָ מִן גְּלוּתָא הַדָּא הוּא דְכְּתִיב
(שְׁמוֹת ב) וַיִּפֶן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ. וּמֹשֶׁה
אִיהוּ בְּדִיּוּקְנִיָּה מִמֶּשׁ דְּאֲתַמָּר בִּיהּ לֹא מִצָּא עֶזֶר כְּנַגְדּוֹ.

בְּהוּא זְמַנָּא וַיִּפֹּל יְיָ אֱלֹהִים תְּרַדְמָה עַל הָאָדָם. יְיָ אֱלֹהִים אָבָא וְאִמָּא. תְּרַדְמָה דָּא גְלוּתָא דְאַתְמָר בִּיהַ (בראשית טו) וַתְּרַדְמָה נִפְלָה עַל אַבְרָם. הִפִּילוּ עַל מֹשֶׁה וַיִּישָׁן. אֵין שְׁנָה אֶלָּא גְלוּת. וַיִּקַּח אַחַת מִצְלָעוֹתָיו - מִצְלָעוֹתָיו שֶׁל מִי? אֶלָּא מֵאוֹתָם עֲלָמוֹת שֶׁל הַגְּבִירָה נָטְלוּ אָבָא וְאִמָּא אֶחָד מֵהֶם, וְהוּא צַד לְכֹן, יָפָה כְּלָבְנָה. וַיִּסְגֹּר בֶּשֶׂר תַּחְתָּנָה - זֶה בֶּשֶׂר שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שם) בְּשֶׁגֶם הוּא בֶּשֶׂר. בֶּשֶׂר שֶׁל מֹשֶׁה אָדָם, וְעַלְיוּ נֶאֱמַר פְּנֵי מֹשֶׁה כַּפְּנֵי חֲמָה, וְלָכֵן (שיר ו) יָפָה כְּלָבְנָה בְּרָה כַּחֲמָה.

דְּבַר אַחַר וַיִּסְגֹּר בֶּשֶׂר - רְצוּ לְהִגָּן עַלְיוּ בְּהַ. זְהוּ שְׁכָתוּב וַיִּסְגֹּר ה' בְּעַדוֹ. דְּבַר אַחַר וַיִּסְגֹּר - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כה) לְעִמַּת הַמִּסְגֶּרֶת, מִסְגֶּרֶת מִתְקִימַת, שְׁבִיהַ הַגְּבִירָה (יחזקאל מו) יְהִיָּה סָגוּר שְׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה.

וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע. כֶּאֱן נִרְמָז סוּד הַיְבוּס, שְׁאֲמְרוּ בּוֹ, כִּיִּין שְׁלֹא בְּנָה, שׁוּב לֹא יִבְנֶה. זְהוּ שְׁכָתוּב (דברים כה) אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בַּיִת אַחִיו. אָבָל לְגַבֵּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נֶאֱמַר בּוֹ וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים. אָבָא וְאִמָּא בּוֹנִים אוֹתָהּ אֵלָיו. זְהוּ שְׁכָתוּב בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם ה'. ו' שְׁהוּא כֶּן י"ה, אָבָא וְאִמָּא, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע. אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם - זֶה הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי. וַיְבַאֵה אֶל הָאָדָם - הִבִּיא אוֹתוֹ אֶל הַצֶּלַע שֶׁלָּקַח מֵה', הַעֲלָמָה שְׁלָה.

וְעַלֶּיהָ נֶאֱמַר (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב. וְלָכֵן בְּהַר זֶה יִבְנֶה בַּיִת הַמְּקֹדֵשׁ עַל יַדִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, יְהִיָּה קַיָּם לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, וְעַלְיוּ נֶאֱמַר (חגי ב) גְּדוֹל יְהִיָּה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה

בְּהוּא זְמַנָּא וַיִּפֹּל יְיָ אֱלֹהִים תְּרַדְמָה עַל הָאָדָם. יְיָ אֱלֹהִים אָבָא וְאִמָּא.

תְּרַדְמָה דָּא גְלוּתָא דְאַתְמָר בִּיהַ (בראשית טו) וַתְּרַדְמָה נִפְלָה עַל אַבְרָם. אֲרַמִּי לִיָּה עַל מֹשֶׁה וַיִּישָׁן. לִית שְׁנָה אֶלָּא גְלוּתָא. וַיִּקַּח אַחַת מִצְלָעוֹתָיו. מִצְלָעוֹתָיו דְמָאֵן. אֶלָּא מֵאֵלִין עוֹלָמִין דְמִטְרוּנִיתָא נָטְלוּ אָבָא וְאִמָּא חַד מִנֵּיהוּ וְאִיהוּ סְטָרָא חוּרָא. יָפָה כְּלָבְנָה. וַיִּסְגֹּר בֶּשֶׂר תַּחְתָּנָה, דָּא בֶּשֶׂר דְאַתְמָר בִּיהַ בְּשֶׁגֶם הוּא בֶּשֶׂר בֶּשֶׂר דְמֹשֶׁה סוּמְקָ. וְעַלֶּיהָ אַתְמָר פְּנֵי מֹשֶׁה כַּפְּנֵי חֲמָה. וּבְגִין דָּא (שיר השריים ו) יָפָה כְּלָבְנָה בְּרָה כַּחֲמָה.

דְּבַר אַחַר וַיִּסְגֹּר בֶּשֶׂר בְּעָאֵן לְאַגְנָא בְּהַ עֲלֵיהָ הָדָא הוּא דְכָתִיב וַיִּסְגֹּר ה' בְּעַדוֹ. דְּבַר אַחַר וַיִּסְגֹּר כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (שמות כה) לְעוֹמַת הַמִּסְגֶּרֶת, מִסְגֶּרֶת מִתְקִימַת, דְּבָהּ מִטְרוּנִיתָא (יחזקאל מו) יְהִיָּה סָגוּר שְׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה:

וַיִּבֶן יְיָ אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע, הֶכָּא אַתְרַמִּיז רְזָא דִיבוּס דְאֲמְרוּ בִיהַ כִּיִּין שְׁלֹא בְּנָה שׁוּב לֹא יִבְנֶה, הָדָא הוּא דְכָתִיב, (דברים כה) אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בַּיִת אַחִיו. אָבָל לְגַבֵּי קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אַתְמָר בִּיהַ וַיִּבֶן יְיָ אֱלֹהִים אָבָא וְאִמָּא בְנֵי לָהּ לְגַבֵּיהַ הָדָא הוּא דְכָתִיב בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם יְיָ. ו' דְאִיהוּ כֶּן י"ה אָבָא וְאִמָּא. עֲלֵיהוּ אַתְמָר וַיִּבֶן יְיָ אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע. אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם דָּא עֲמוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא. וַיְבַאֵה אֶל הָאָדָם אִיִּיתִי לִיָּה לְגַבֵּי צֶלַע דְנָטִיל מִן ה' עוֹלָמָא דִילָהּ.

וְעַלֶּיהָ אַתְמָר (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב. וּבְגִין דָּא בְטוּרָא דָּא אַתְבְּנֵי בֵי מְקֹדֵשָׁא. עַל יְדָא דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִיָּה קַיָּמָא (מ"ד דף ק"ט) לְדַרְי דְרִיִּין. וְעַלֶּיהָ

אַתְמָר (חגי ב) גְּדוֹל יְהִיָּה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה

הַאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן. שֶׁהָרֵאשׁוֹן
נִבְנָה עַל יְדֵי אָדָם - וְזֶה עַל יְדֵי
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְלִכְּנָן (תהלים
קכז) אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שְׁוֹא
עֲמִלּוֹ בּוֹנֵיו בּוֹ.

וְכֵן נֹאמַר בְּמִשְׁה וַיְבַן ה' אֱלֹהִים
אֶת הַצֵּלֶע, כְּמוֹ שְׁנֹאמַר (שמות כז)
וּלְצִלְע הַמִּשְׁכָּן הַשְּׁנִיית. צִלְע
וְדָאִי מִצַּד שֶׁל חֶסֶד לְכֹן, מִשֵּׁם
נִקְרָאת לְכֹנָה. וַיִּסְגַּר בְּשֵׁר
תַּחְתָּנָה - בְּשֵׁר שֶׁהוּא אָדָם מִצַּד
הַגְּבוּרָה וְנִכְלָל בְּשֵׁנֵיהֶם. בְּאוֹתוֹ
זְמַן (שיר ב) שְׁמָאלוֹ תַּחַת לְרֵאשִׁי
וַיִּמִּינּוֹ תַּחְבֵּקֵנִי.

זֹאת הַפֶּעַם עֲצָם מַעְצָמִי וּבְשֵׁר
מִבְּשָׂרִי - זֶה שְׁכִינָה נִעְרָה
הַמְאֹרְסָה לַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, וְנֹאמַר
כֹּה זֹאת הַפֶּעַם וְגו' אֲנִי יִדְעֵתִי
שֶׁהֵיא עֲצָם מַעְצָמִי וּבְשֵׁר
מִבְּשָׂרִי. לְזֹאת וְדָאִי יִקְרָא אִשָּׁה -
מִצַּד עֲלִיּוֹן שֶׁהֵיא אִמָּ"א (בִּינָה). כִּי
מֵאִישׁ לִקְחָה זֹאת - מִצַּד שֶׁל
אִבָּ"א (חֲכֻמָּה) שֶׁהוּא י'. וְכֵן מִשָּׁה
בְּדַמּוֹתוֹ לְמִטָּה.

בְּאוֹתוֹ זְמַן יָזְכוּ יִשְׂרָאֵל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד לְבַת זִוְגוֹ, וְזֶהוּ שְׁפָתוֹב
(יחזקאל לו) וְנִתְתִּי לָכֶם לֵב חֲדָשׁ
וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֲתֹן בְּקִרְבְּכֶם,
וְכָתוֹב (יואל ג) וְנִבְאוּ בְּנֵיכֶם
וּבְנִתֵיכֶם וְגו', וְאֵלוֹ הֵם נְשָׁמוֹת
חֲדָשׁוֹת שְׁעֵתִידִים לְהֵיחֹד עַל
יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁפְּרָשָׁה אֵין בֶּן
דָּוִד בָּא עַד שֶׁיִּכְלּוּ כָּל נְשָׁמוֹת
שְׁבַגּוּף, וְאֵז הַחֲדָשׁוֹת יָבוֹאוּ.

בְּאוֹתוֹ זְמַן יַעֲבְרוּ עָרֹב רַב
מִהַעוֹלָם, וְנֹאמַר בְּיִשְׂרָאֵל
וּבְמִשְׁה, כָּל אֶחָד בְּכַת זִוְגוֹ,
וַיְהִי שְׁנֵיהֶם עֲרוּמִים הָאָדָם
וְאִשְׁתּוֹ וְלֹא יִתְבַּשְׁשׁוּ. שְׁתַּעֲבֹר
עָרוּה מִהַעוֹלָם, שְׁאֵלָה הֵם
שְׁגָרְמוּ גְלוּת, עָרֹב רַב וְדָאִי.

וְעֲלִיָּהוּ נֹאמַר וְהִנְחֵשׁ הִיָּה עָרוּם
מִכָּל חֵיַת הַשָּׂדֶה וְגו'. עָרוּם לְרַע
מִכָּל הַחַיּוֹת שֶׁל אַמּוֹת הָעוֹלָם

הַבַּיִת הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן. דְּקַדְמָא
אֲתַבְּנִי עַל יְדָא דְּבַר נֶשׁ וְהֵאֵי עַל יְדָא דְּקַדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. וּבְגִיִן דָּא (תהלים קכז) אִם יי לֹא יִבְנֶה
בַּיִת שְׁוֹא עֲמִלּוֹ בּוֹנֵיו בּוֹ.

וְכֵן אֲתַמַּר בְּמִשְׁה וַיְבַן יי אֱלֹהִים אֶת הַצֵּלֶע.
כְּמָה דָּאֲתָ אָמַר, (שמות כז) וּלְצִלְע הַמִּשְׁכָּן
הַשְּׁנִיית. צִלְע וְדָאִי מִסְטָרָא דְּחֶסֶד חוּר מִתְמָן
אֲתַקְרִיאת סִיְהָרָא. וַיִּסְגַּר בְּשֵׁר תַּחְתָּנָה בְּשֵׁר
דָּאִיהוּ סוּמָק מִסְטָרָא דְּגְבוּרָה וְאֲתַכְּלִיל
בְּתַרוּוִיָּהוּ. בַּהֵהוּא זְמַנָּא (שיר השירים ב) שְׁמָאלוֹ
תַּחַת לְרֵאשִׁי וַיִּמִּינּוֹ תַּחְבֵּקֵנִי.

זֹאת הַפֶּעַם עֲצָם מַעְצָמִי וּבְשֵׁר מִבְּשָׂרִי דָּא
שְׁכִינָתָא נִעְרָה הַמְאֹרְסָה לְגַבִּי עֲמוּדָא
דְּאֲמֻצְעִיתָא אֲתַמַּר כֹּה זֹאת הַפֶּעַם וְגו' אֲנָא
יִדְעֵנָא דָּאִיהִי עֲצָם מַעְצָמִי וּבְשֵׁר מִבְּשָׂרִי.
לְזֹאת וְדָאִי יִקְרָא אִשָּׁה מִסְטָרָא עֲלָאָה דָּאִיהִי
אִמָּ"א. כִּי מֵאִישׁ לִקְחָה זֹאת, מִסְטָרָא דְּאִבָּ"א
דָּאִיהוּ י'. וְכֵן מִשָּׁה בְּדִיוֹקְנָא דִּילִיָּה לְתַתָּא.

בַּהֵהוּא זְמַנָּא יָזְכוּ יִשְׂרָאֵל כָּל חַד וְחַד לְבַת
זִוְגִיָּה. וְדָא אִיהוּ דְּכָתִיב, (יחזקאל לו)

וְנִתְתִּי לָכֶם לֵב חֲדָשׁ וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֲתֹן
בְּקִרְבְּכֶם וְכָתִיב, (יואל ג) וְנִבְאוּ בְּנֵיכֶם וּבְנִתֵיכֶם
וְגו' וְאֵלִיִן (דף כח ע"ב) אֲנוּן נִשְׁמָתִין חֲדָתִין
דְּעֵתִידִין לְמַהוּי עַל יִשְׂרָאֵל. כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ
אֵין בֶּן דָּוִד בָּא עַד שֶׁיִּכְלּוּ כָּל נְשָׁמוֹת שְׁבַגּוּף
וְאֵז הַחֲדָשׁוֹת יָבוֹאוּ.

בַּהֵהוּא זְמַנָּא מִתְעַבְרִין עָרֹב רַב מִהַעוֹלָמָא,
וְאֲתַמַּר בְּיִשְׂרָאֵל וּבְמִשְׁה כָּל חַד בְּכַת
זִוְגִיָּהוּ וַיְהִי שְׁנֵיהֶם עֲרוּמִים הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ
וְלֹא יִתְבַּשְׁשׁוּ. דְּאֲתַעֲבֹר עָרוּה מִהַעוֹלָמָא דְּאֵלִיִן
אֲנוּן דְּגָרְמוּ גְלוּתָא, עָרֹב רַב וְדָאִי.

וְעֲלִיָּהוּ אֲתַמַּר. וְהִנְחֵשׁ הִיָּו עָרוּם מִכָּל חַיַּת
הַשָּׂדֶה וְגו' עָרוּם לְרַע מִכָּל חַיּוֹן

עובדי עכו"ם, והם בני הנחש
הקדמוני שפתה את חנה. וערב
רב ודאי הם היו זהמא שהטיל
נחש בחנה, ומאותה זהמא יצא
קין והרג את הבל רועה צאן,
שנאמר בו בשגם הוא בשר.
בשגם זה הבל. בשג"ם ודאי הוא
משה. והרג אותו, והוא היה בן
בכור של אדם.

ועם כל זה, משה, כדי לכסות על
ערות אביו, לקח את בת יתרו
שנאמר בה (שופטים א) ובני קיני חתן
משה. והרי פרשה, למה נקרא
קיני? שנפרד מקין, כמו שנאמר
(שם ד) וחבר הקיני נפרד מקין. אחר
כך רצה להחזיר ערב רב בתשובה
לכסות את ערות אביו, שהקדוש
ברוך הוא מצרף מחשבה טובה
למעשה, ואמר לו הקדוש ברוך
הוא: הם מגזע רע, תשמר מהם.
אלה הם חטא של אדם שאמר לו
ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל
ממנו. אלה הם חטא של משה
וישראל.

ובג"רם גלו ישראל בגלות
וגרשו משם. זהו שכתוב ויגרש
את האדם. ואדם ישראל בודאי.
ומשה בגללם גרש ממקומו ולא
זכה להכנס לארץ ישראל,
שבגללם עבר על מאמר הקדוש
ברוך הוא וחטא בסלע שהכה בו,
ולא אמר לו אלא רק (במדבר כ)
ודברתם אל הסלע, והם גרמו.
ועם כל זה, מחשבה טובה הקדוש
ברוך הוא מצרפה למעשה, שהוא
לא קבל אותם, ונתן בהם אות
ברית אלא לכסות ערות אביו.
והקדוש ברוך הוא אמר לו (שם יד)
ואעשה אתך לגוי גדול ועצום
ממנו, ובגללם אמר (שמות לב) מי
אשר חטא לי אמחננו מספרי, שהם
מזרע עמלק שנאמר בו (דברים כה)

דאומין דעלמא עובדי פוכבים ומזלות.
ואנון בנוי דנחש הקדמוני דפתי לחנה.
וערב רב ודאי אנון הוּוּ זזהמא דאטיל נחש
בחנה. ומההיא זזהמא נפק קין וקטל להבל
רועה צאן דאתמר ביה בשגם הוא בשר
בשגם זה הבל. בשג"ם ודאי איהו מש"ה
וקטיל ליה ואיהו הוה ברא בוכרא דאדם.

ועם כל דא משה בגין לכסאה על ערייתא
דאבוהי נטל בת יתרו דאתמר ביה
(שופטים א) ובני קיני חותן משה, והא אוקמוה
אמאי אתקרי קיני שנפרד מקין. כמה דאת
אמר, (שופטים ד) וחבר הקיני נפרד מקין.
ולבתר פעא לאהדרא ערב רב בתיובתא
לכסאה ערייתא דאבוהי. דקדשא בריך הוא
מחשבה טובה מצרפה למעשה, ואמר ליה
קדשא בריך הוא מגזעא בישא אנון,
תסתמר מנייהו. אלין אנון חובה דאדם
דאמר ליה ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל
ממנו. אלין אנון חובה דמשה וישראל.

ובגינייהו גלו ישראל בגלותא ואתתרכו
מתמן הדא הוא דכתיב ויגרש את
האדם. ואדם ישראל ודאי. ומשה בגינייהו
אתתרך מאתריה ולא זכה למיעל בארעא
דישראל. דבגינייהו עבר מאמר דקודשא
ברוך הוא וחב בסלע דמחא ביה דלא אמר
ליה אלא (במדבר כ) ודברתם אל הסלע ואנון
גרמו. ועם כל דא מחשבה טובה הקדוש
ברוך הוא מצרפה למעשה דאיהו לא קביל
לון ויהיב בהון אות ברית אלא לכסאה
ערייתא דאבוה. וקדשא בריך הוא אמר ליה
(במדבר יד) ואעשה אותך לגוי גדול ועצום
ממנו. ובגינייהו אמר (שמות לב) מי אשר חטא

לי אמחננו מספרי, דאנון מזרעא דעמלק דאתמר ביה (דברים כה) תמחה את

תמחה את זכר עמלק, והם גרמו
לשבר את שני הלוחות של
התורה.

ומיד - ותפקחנה עיני שניהם
וידעו ישראל כי עירמם הם.
בשעבוד של מצרים שהיו בלי
תורה, ונאמר בהם (יחזקאל טו) ואת
ערום ועריה. ואיוב בגלל זה
אמר פעמים (איוב א) ערם יצתי
מבטן אמי וערם אשוב שמה.
מה שהיה מש"ה אתהפך לערב רב לשמ"ה
ולשנינה. אשוב שמה הכא רמזו דעתיד
לאתחזרא בינייהו בגלותא בתראה ואזיל
בינייהו לשמ"ה ואיהו אמר (איוב א) יי נתן ויי'
לקח יהי שם יי' מבורך.

ובזמנא דאתברו תרין דאורייתא.
ואורייתא דעל פה אתמר בהון
ויתפרו עלה תאנה. אתכסו בכמה קליפין
מערב רב בגין פי ערומים הם דלא יתגלי
עריתייהו. וכסוייא דילהון פנפי ציצית
ורצועין דתפילין. עלייהו אתמר. ויעש יי'
אלהים לאדם ולאשתו פתנות עור וילבישם.
אבל לגבי ציציות ויתפרו עלה תאנה. ויעשו
להם חגורות דא איהו (תהלים מה) חגור חרבך על
ירך גבור. ודא קריאת שמע דאתמר ביה (תהלים
קמט) רוממות אל בגרונם וגו'. דא הוא ויעשו
להם חגורות:

וישמעו את קול יי' אלהים וגו',
כשקרבו להר סיני. זהו שפתוב
(דברים ד) השמע עם קול אלהים
מדבר מתוך האש וגו'. וערב רב
מתו. והם היו שאמרו למשה
(שמות ב) ואל ידבר עמנו אלהים פן
נמות, ומצאו את התורה. ואלה
הם עמי הארץ שנאמר בהם
(דברים כו) ארוור שכב עם כל
בהמה, בגלל שהם מצד אותו
שנאמר בו ארוור אתה מכל
הבהמה.

זכר עמלק ואנון גרמו לתברא תרין לוחין
דאורייתא.

ומיד ותפקחנה עיני שניהם וידעו ישראל כי
ערומים הם בטונא דמצרים דהו בלא
אורייתא ואתמר בהו (יחזקאל טו) ואת ערום
ועריה. ואיוב בגין דא אמר תרין זמני (איוב א)
ערום יצאתי מבטן אמי וערום אשוב שמה.
מה דהו מש"ה אתהפך לערב רב לשמ"ה
ולשנינה. אשוב שמה הכא רמזו דעתיד
לאתחזרא בינייהו בגלותא בתראה ואזיל
בינייהו לשמ"ה ואיהו אמר (איוב א) יי נתן ויי'
לקח יהי שם יי' מבורך.

ובזמנא דאתברו תרין דאורייתא.
ואורייתא דעל פה אתמר בהון
ויתפרו עלה תאנה. אתכסו בכמה קליפין
מערב רב בגין פי ערומים הם דלא יתגלי
עריתייהו. וכסוייא דילהון פנפי ציצית
ורצועין דתפילין. עלייהו אתמר. ויעש יי'
אלהים לאדם ולאשתו פתנות עור וילבישם.
אבל לגבי ציציות ויתפרו עלה תאנה. ויעשו
להם חגורות דא איהו (תהלים מה) חגור חרבך על
ירך גבור. ודא קריאת שמע דאתמר ביה (תהלים
קמט) רוממות אל בגרונם וגו'. דא הוא ויעשו
להם חגורות:

וישמעו את קול יי' אלהים וגו' פד קריבו
לטורא דסיני. דדא הוא דכתיב (דברים
ד) השמע עם קול אלהים מדבר מתוך האש
וגו' וערב רב מיתו. ואנון הו דאמרו למשה
(שמות ב) ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות
ואשפחו אורייתא. ואלין אנון עמי הארץ
דאתמר בהון (דברים כו) ארוור שוכב עם כל
בהמה בגין דאנון מסטרא דהווא חויא
דאתמר ביה ארוור אתה מכל הבהמה.

וְהָא כַּמָּה עַרְבוּבִין אַנוּן בִּישׁוּן בְּעִירָן וַחֲיוּן.
אָבֵל אֵית עַרְבוּבִיא מִסְטָרָא דְנַחֲשׁ.
וְאֵית עַרְבוּבִיא מִסְטָרָא דְאוּמֵי עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים
וּמְזֹלוֹת דְדָמוּ לְחֲיוּן וּבְעִירָן דְחַקְלָא. וְאֵית
עַרְבוּבִיא מִסְטָרָא דְמַזְיָקִין דְנִשְׁמַתָּן (דף כט ע"א)
דְחִיבִיא אַנוּן מַזְיָקִין דְעֲלָמָא מִמֶּשׁ. וְאֵית
עַרְבוּבִיא דְשָׂדִים וְרוֹחִין וְלִילִין וְכֹלָא
מְעוֹרְבִין בִּישְׂרָאֵל. וְלֹא אֵית בְּכֻלְהוּ לְטִיָּיא
כְּעֲמֹלֶק דְאִיהוּ חֲיוּיָא בִישָׂא אֶל אַחַר. אִיהוּ
גְלוּי לְכָל עָרִיין דְעֲלָמָא רוֹצֵחַ אִיהוּ וּבַת
זוּגִיָּה סַם מוֹת עֲבוּדָה זָרָה. וְכֹלָא סַמָּא"ל.
וְאֵית סַמָּא"ל וְאֵית סַמָּא"ל, וְלֹאוּ כְלָהוּ
שׁוּיִין. אָבֵל הַהוּא סְטָרָא דְחֲיוּיָא אִיהוּ לְטִיָּיא
עַל כֹּלָא.

וְהָרִי כַּמָּה הֵם עָרַב רַב רְעִים
בְּהַמּוֹת וַחֲיוֹת, אָבֵל יֵשׁ עָרַב רַב
מִצַּד שֶׁל הַנָּחַשׁ, וְיֵשׁ עָרַב רַב
מִצַּד שֶׁל אַמּוֹת עַכוּ"ם שְׂדוּמִים
לְחַיּוֹת וּבְהַמּוֹת הַשָּׂדֶה, וְיֵשׁ עָרַב
רַב מִצַּד שֶׁל מַזְיָקִים, שְׁנִשְׁמַתָּם
שֶׁל רְשָׁעִים הֵם מַזְיָקִים שֶׁל
הָעוֹלָם מִמֶּשׁ, וְיֵשׁ עָרַב רַב שֶׁל
שָׂדִים וְרוֹחוֹת וְלִילִין, וְהַכֹּל
מְעוֹרְבִים בִּישְׂרָאֵל, וְאֵין בְּכֻלָּם
מְקַלָּל כְּעֲמֹלֶק, שֶׁהוּא נָחַשׁ רַע
אֶל אַחַר. הוּא גְלוּי לְכָל הָעֲרִיּוֹת
שֶׁל הָעוֹלָם, רוֹצֵחַ הוּא, וּבַת זוּגוּ
סַם מוֹת עֲבוּדָה זָרָה, וְהַכֹּל
סַמָּא"ל. וְיֵשׁ סַמָּא"ל וְיֵשׁ
סַמָּא"ל, וְלֹא הַכֹּל שׁוּיִים. אָבֵל
אוֹתוֹ צַד שֶׁל הַנָּחַשׁ הוּא מְקַלָּל
עַל הַכֹּל.

וַיִּקְרָא ה' אֱלֹהִים אֶל הָאָדָם
וַיֹּאמֶר לוֹ אֵיכָּה. כָּאֵן רָמַז לוֹ
שְׁעֵתִיד לְהַחֲרִיב בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ
וְלְכַפּוֹת בּוֹ אֵיכָּה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב
(איוב א) אֵיכָּה יִשְׁבָּה בְּדָד. אִ"י
כ"ה. וְלַעֲתִיד לְבַא עֲתִיד הַקְּדוּשׁ
בְּרוּף הוּא לְבַעַר כָּל הַמִּינִים
הָרָעִים מִהָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב
(ישעיה כח) בַּלַּע הַמּוֹת לְנִצָּחַ. וְאִז
שָׁב הַכֹּל לְמִקּוּמוֹ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב
(זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד
וַיִּשְׁמוּ אֶחָד.

שְׁנֵינוּ, כָּל שְׁלֵמָה דְאַתְמָר בְּשִׁיר
הַשִּׁירִים, בְּמִלְךָ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ,
בְּמִלְךָ [ס"א בְּנִקְבוֹת הַמִּלְךָ] סַתָּם בְּנִקְבָה
מְלָה [מִלְךָ] תַּחְתּוֹנָה בְּעֲלִיּוֹנָה.
וְסוּד הַדְּבָר - דִּירָה תַּחְתּוֹנָה
לְעֲלִיּוֹנָה שְׁתִּיהֵן כְּאַחַת. וְהֵינוּ
בִּי"ת, שְׁפָתוֹב (מִשְׁלֵי כד) בְּחֻכְמָה
יִבְנֶה בֵּית. כְּתוֹב (שִׁיר ג) אַפְרִיּוֹן
עָשָׂה לוֹ הַמִּלְךָ שְׁלֵמָה מְעַצֵּי
הַלְּבָנוֹן. אַפְרִיּוֹן זֶה תַּקּוּן שֶׁל
הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן מִהָעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן.

שְׁעַד שְׁלֵא כְּרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּף
בְּתוֹכוֹ אֶחָד, וְלֹא עָמַד דְבָר, [וְהוּא

וַיִּקְרָא יי אֱלֹהִים אֶל הָאָדָם וַיֹּאמֶר לוֹ אֵיכָּה.
הָכָא רָמַז לִיה דְעֵתִיד לְהַחֲרִיב בֵּי
מְקֻדָּשָׁא וְלְמַכְפֵּי בַּה אֵיכָּה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב,
(איכה א) אֵיכָּה יִשְׁבָּה בְּדָד אִ"י כ"ה. וְלְזַמְנָא
דְאַתִּי עֲתִיד קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא לְבַעַרָא כָּל זִינִין
בִּישׁוּן מְעֲלָמָא כְּדְכְּתִיב, (ישעיה כח) בַּלַּע הַמּוֹת
לְנִצָּחַ. כְּדִין תָּב כֹּלָא לְאַתְרִיָּה כְּדְכְּתִיב, (זכריה יד)
בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יי אֶחָד וַיִּשְׁמוּ אֶחָד:
הַנִּינֵן כָּל שְׁלֵמָה דְאַתְמָר בְּשִׁיר הַשִּׁירִים
בְּמִלְכָּא דְשְׁלָמָא דִּילִיָּה. בְּמִלְךָ (ס"א בְּנִקְבֵי
מִלְכָּא) סַתָּם בְּנִוְקָבָא. מְלָה (נ"א מִלְךָ) תַּתָּאָה
בְּעֲלָאָה. וְרָזָא דְמְלָה דִּירְתָא תַּתָּאָה לְעֲלָאָה
תְּרוּוִיָּהוּ כְּחַד. וְהֵינוּ בִּי"ת דְכְּתִיב, (מִשְׁלֵי כד)
בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בֵּית. וְכְּתִיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) אַפְרִיּוֹן
עָשָׂה לוֹ הַמִּלְךָ שְׁלֵמָה מְעַצֵּי הַלְּבָנוֹן. אַפְרִיּוֹן
דָּא תַּקּוּנָא דְעֲלָמָא תַּתָּאָה מְעֲלָמָא עֲלָאָה.
דְעַד לָא בְּרָא קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא עֲלָמָא הָוָה
סַתָּים שְׁמִיָּה בֵּיה וְלֹא (נ"א הָוָה) הוּא
הוּא אֶת הָעוֹלָם, הָיָה נִסְתָּר בּוֹ שְׁמוֹ, וְלֹא [הָיָה] הוּא שְׁמוֹ נִסְתָּר

שְׁמִיָּה סְתִים בְּגִיָּה חַד וְלֹא קִיָּמָא מְלָה
 (וְהוּא הָיָה בְּלַחְדוּרֵי) עַד דְּסָלִיק בְּרַעוּתָא (דְּמִהֲשִׁבְהָ לְקִיָּמָא
 בְּלֵא בְּמִטּוֹן דְּמִיָּסְרָא) לְמַבְרֵי עֲלֵמָא וְהָיָה רְשִׁים
 וּבְנֵי וְלֹא קִיָּמָא, עַד דְּאֲתַעְטַף בְּעֵטוּפָא חַד
 דְּזִיְהֵרָא (עֲלָאָה דְּמִהֲשִׁבְהָ) וּבְרָא עֲלֵמָא (נ"א יִמְיָא
 דְּעֵלְמָא קְדָמָאָה) (נ"א שְׁמִים). וְאַפִּיק (אֵילָנוֹ) אֲרִזִין
 עֲלֵאִין רַבְרַבִּין מִהֵהוּא נִהוּרָא (נ"א וְוִוָא רַבָּא)
 זִיְהֵרָא עֲלָאָה (נ"א חַד דְּזִהֵר וְיִמְיָא עֲלָאָה), וְשׁוּי
 רְתִיכוּי עַל תְּרִין וְעֶשְׂרִין אַתְוּוֹן רְשִׁימִין
 אַתְגְּלִיפוּ בְּעֶשֶׂר אַמְיָרָן וְאַתִּישְׁבוּ. הָדָא
 הוּא דְכְּתִיב מַעְצֵי הַלְבָנוֹן. וְכְּתִיב, (תְּהִלִּים קד)
 אֲרִזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע (דְּהָא מֵאֲלוֹן עֵבִיד הֵהוּא אִפְרַיִם).
 עֲשֵׂה לֹו הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה, לֹו לְגַרְמִיָּה, לֹו
 לְתַקוּנִיָּה, לֹו לְאַחַזְאָה יִקְרָא עֲלָאָה. לֹו
 לְאוֹדְעָא דְאִיהוּ חַד וְשְׁמִיָּה חַד כְּמָה דְאַתְּ
 אָמַר, (זַכְרִיָּה יד) (יְהִיָּה יְהוּ"ה אָחַד וְשְׁמוֹ אָחַד וְכְּתִיב) (תְּהִלִּים פג)
 וַיִּדְעוּ כִי אַתָּה שְׁמֶךָ יְיָ לְבַדְּךָ.
 בְּמִטּוֹן דְּקִלְפוּי. קִסְטוּרִין יְדִיעָא. נָטִיף
 לְסִטְרָא דָא לְעֵילָא. נָטִיף לְיִמְיָנָא.
 סְטָא לְשְׁמָאָלָא. נְחִית לְתַתָּא. וְכֵן לְאַרְבַּע
 זְוִיָּין. מַלְכוּ אַתְפָּרֵשׁ לְעֵילָא וְתַתָּא וְלְאַרְבַּע
 זְוִיָּין לְמַהוּי חַד. נִהָרָא עֲלָאָה נְחִית לְתַתָּא.
 וְעֵבִיד לִיָּה יִמָּא רַבָּא כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (קַהֲלַת א)
 כָּל הַנְּחָלִים הַזֹּלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינְנוּ
 מְלָא. דְּהָא הוּא כְּנִישׁ כְּלָא וְשְׂאִיב לִיָּה בְּגִיָּה.
 כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) אֲנִי חִבְּצַלַת הַשָּׁרוֹן
 שׁוֹשְׁנַת הָעֲמָקִים. וְאִין שָׁרוֹן אֲלֵא אַתְּ יִמָּא
 רַבָּא דְשְׂאִיב כָּל מִימִין דְּעֵלְמָא דְאַפִּיק וְשְׂאִיב
 וְנִהִיר (וְעֵאֲלוֹן בֵּית. בְּגִיָּי כִּד דָּא אִפִּיק וְדָא שְׂאִיב, נִהִיר) דָּא בְּדָא
 בְּאוּרְחִין יְדִיעֵן (נִחְלִיָּא כְּפֹן עֲלוּיָה). וְכִדִּין עֲלִיָּיהוּ
 כְּתִיב, (מִשְׁלֵי כד) בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בֵּית. וְעַל דָּא בֵּית
 בְּרָאשִׁית. (נ"א וְעַל דָּא בֵּית דְּעֵלְמָא מְלָךְ סְתִים) (בֵּית עֲלָאָה אַתְּבְּנִי
 בְּחֻכְמָה. וְכֵן תַּתָּא אוּף חֵב). אַבְל בֵּיתָא עֲלָאָה רַבְרַבָּא

הָיָה בְּלַחְדוּרֵי) עַד שְׁעֵלָה בְּרַצוֹן (שָׁל
 הַמִּחְשָׁבָה לְהַעֲמִיד הַכֹּל בְּשִׁבְלֵי סַמְכִים) לְבְרָא
 עוֹלָם, וְהָיָה רְשׁוּם וּבְנֵי וְלֹא
 עוֹמֵד, עַד שְׁהֲתַעְטַף בְּעֵטוּף אָחַד
 שָׁל זֵהָר (עֲלוּן שֶׁל מִחְשָׁבָה) וּבְרָא עוֹלָם
 (נ"א יִמִּין שֶׁל הָעוֹלָם הַקְּדָמוֹן), וְהוֹצִיא
 [אֵילָנוֹת] אֲרִזִּים עֲלִיּוֹנִים גְּדוֹלִים
 מֵאוֹתוֹ הָאוּר (וְחֵי גְדוֹל) זֵהָר עֲלִיּוֹן
 (נ"א אָחַד שֶׁל זֵהָר יִמִּין הָעֲלוּן), וְשָׁם
 מְרַכְּבָתוֹ עַל עֲשָׂרִים וּשְׁתֵּים
 אוֹתוֹת רְשׁוּמוֹת, שְׁנַחֲקִקוּ בְּעֶשֶׂר
 אֲמִירוֹת וְהִתְיַשְׁבוּ. זֵהוּ שְׁפָתוֹב
 מַעְצֵי הַלְבָנוֹן, וְכְּתוּב (תְּהִלִּים קד)
 אֲרִזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע. [שְׁתֵּי מֵאֲלוֹ
 עֲשֵׂה אֵת הָאִפְרַיִם הַזֶּהוּא].

עֲשֵׂה לֹו הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה. לֹו -
 לְעֶצְמוֹ, לֹו - לְתַקוּנוֹ, לֹו -
 לְהִרְאוֹת כְּבוֹד עֲלוּן, לֹו -
 לְהוֹדִיעַ שֶׁהוּא אָחַד וְשְׁמוֹ אָחַד,
 כְּמוֹ שְׁנַאָמַר (זַכְרִיָּה יד) יְהִיָּה יְהוּ"ה אָחַד
 וְשְׁמוֹ אָחַד, וְכְּתוּב (תְּהִלִּים פג) וַיִּדְעוּ כִי
 אַתָּה שְׁמֶךָ ה' לְבַדְּךָ.

בְּהִנְיָע הַהֲכָאָה, הֵיכְלוֹת
 יְרוּעִים, נוֹטָה לְצַד זֶה לְמַעְלָה.
 נוֹטָה לְיָמִין. סוֹטָה לְשְׂמָאל. יוֹרֵד
 לְמַטָּה. וְכֵן לְאַרְבַּעַת קְצוּוֹת.
 מַלְכוּת נִפְרְדָּה לְמַעְלָה וּלְמַטָּה
 וְלְאַרְבַּעַת קְצוּוֹת לְהִיּוֹת נִהָר
 עֲלוּן אָחַד יוֹרֵד לְמַטָּה, וְעוֹשֶׂהוּ
 לֵים הַגְּדוֹל, כְּמוֹ שְׁנַאָמַר (קַהֲלַת א)
 כָּל הַנְּחָלִים הַזֹּלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם
 אֵינְנוּ מְלָא. שְׁתֵּי הוּא כּוֹנֵס הַכֹּל
 וְשׁוֹאֵב אוֹתוֹ לְתוֹכוֹ, כְּמוֹ שְׁנַאָמַר
 (שִׁיר ב) אֲנִי חִבְּצַלַת הַשָּׁרוֹן שׁוֹשְׁנַת
 הָעֲמָקִים. וְאִין שָׁרוֹן אֲלֵא מְקוֹם
 הַיָּם הַגְּדוֹל שְׁשׁוֹאֵב כָּל מִימֵי
 הָעוֹלָם, שְׁמוֹצִיא וְשׁוֹאֵב וּמְאִיר

[וְנִבְנְסִים בוּ. מִשׁוּם כִּד זֶה מוֹצִיא וְזֶה שׁוֹאֵב, מְאִיר]
 זֶה בְּזָה בְּדְרָכִים יְדוּעוֹת [נְחָלִים רַעֲב
 עֲלוּן], וְאֵז כְּתוּב עֲלֵיהֶם (מִשְׁלֵי כד)
 בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בֵּית, וְעַל זֶה בֵּית
 בְּרָאשִׁית [נ"א וְעַל זֶה בֵּית שֶׁל הָעוֹלָם מְלָךְ
 סְתִים] [בֵּית עֲלוּן נִבְנָה בְּחֻכְמָה, וְכֵן אוּף כִּד
 הַתְּחִתוֹן]. אַבְל בֵּית עֲלוּן הַגְּדוֹל -